

หมวดที่ 1 อัจฉริยศาสตร์ และ ตักลิด

อิสลามเป็นศาสนาสุดท้ายและสมบูรณ์ที่สุด บัญญัติต่าง ๆ ล้วนแต่มีความเหมาะสมและตรงกับสัจจะธรรมดั้งเดิมของมนุษย์ทั้งสิ้น หากผู้ใดนำเอาบทบัญญัติเหล่านี้มาเป็นกรอบในการดำเนินชีวิต ความสมบูรณ์ก็จะประสบกับเขาอย่างแน่นอน

ศาสนาอิสลามครอบคลุมอยู่บนหลัก 3 ประการ กล่าวคือ

ประการที่หนึ่ง หลักความศรัทธา (อฺชูอฺุดดีน) หมายถึงหลักการที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อศรัทธา มุสลิมจะต้องยอมรับด้วยเหตุและผลอันเป็นพื้นฐานสำคัญแห่งอิสลาม ซึ่งจะต้องไม่เชื่อหรือคล้อยตามความเชื่อของบุคคลอื่น

ประการที่สอง หลักการปฏิบัติ (ฟุรฺอฺุดดีน) หมายถึงหลักศาสนบัญญัติที่มุสลิมทั้งหลายต้องนำมาปฏิบัติหรือละเว้นการกระทำ ซึ่งเรียกอีกอย่างว่า บทบัญญัติ สำหรับบุคคลที่ไม่ได้เป็นมุจญฺตะฮิด (ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านนิติศาสตร์อิสลาม) ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของมุจญฺตะฮิดชั้นสูงสุด

ประการที่สาม จริยศาสตร์ (อักลาค) หมายถึงการปฏิบัติตัวเองให้สอดคล้องกับหลักการศาสนา โดยเน้นไปที่การพัฒนาและยกระดับจิตใจ

หลักความศรัทธา

หลักความศรัทธา คือ หลักการเกี่ยวกับการสร้างความคิดและความเชื่อของมนุษย์ให้มั่นคงแข็งแรง เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่ต้องเชื่อมั่น และยอมรับสิ่งเหล่านั้นด้วยเหตุผลหลักความศรัทธาถือเป็นหลักศาสนา เป็นภารกิจเกี่ยวกับความเชื่อจึงต้องอาศัยความเชื่อมั่น ด้วยเหตุนี้ หลักความศรัทธาจึงไม่อนุญาตให้ปฏิบัติตามผู้ใด

หลักการปฏิบัติ

หลักปฏิบัติ หมายถึง กฎบัญญัติต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับการกระทำของมนุษย์ ประกอบด้วยสิ่งจำเป็นและไม่จำเป็น ซึ่งการกระทำหรือการละเว้นต้องอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ถูกต้อง จึงจะถือว่าได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์แล้ว

บุคคลที่มีหน้าที่ปฏิบัติ ถ้าต้องการรู้จักคำสั่งห้ามและคำสั่งใช้สามารถกระทำได้ 3 วิธี กล่าวคือ ค้นคว้าและวิจัยจากแหล่งข้อมูลเกี่ยวข้องเพื่อตีความปัญหาด้วยตัวเอง หรือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของมุญตะฮิดที่ค้นคว้ามาแล้ว หรือปฏิบัติหน้าที่ด้วยการอิศติยาฏ

ฉะนั้น หน้าที่ของผู้ปฏิบัติอาจเป็น 1 ใน 3 ประเด็น กล่าวคือ อิญติฮาด ตักลีล หรืออิศติยาฏ

ก่อนที่จะอธิบายหน้าที่สามประการข้างต้น ขอกล่าวถึงคำว่า มุกัลลัฟ เงื่อนไขของมุกัลลัฟ และการแบ่งบทบัญญัติก่อนเพื่อความไม่สับสนในการทำความเข้าใจ

เงื่อนไขการปฏิบัติ

พระผู้เป็นเจ้า ทรงมอบสิ่งที่ล้ำค่าที่สุดแก่มนุษย์อันได้แก่ สติปัญญา การเลือกสรร และเจตนาารมณ์เสรี ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองที่บ่งบอกว่ามนุษย์มีความพิเศษต่างไปจากสรรพสิ่งอื่น และพระองค์ทรงมอบความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่มีต่อพระผู้เป็นเจ้าแก่มนุษย์ ดังนั้น ถ้าบุคคลใดปฏิบัติหน้าที่เหล่านั้นด้วยความเคร่งครัดชีวิตของเขาจะพบกับความสุขนิรันดร์

มุกัลลัฟ หมายถึง บุคคลที่วาญิบ (จำเป็น) ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สอดคล้องตามศาสนบัญญัติโดยครบสมบูรณ์มิให้ขาดตกบกพร่อง มุกัลลัฟคือบุคคลที่มีเงื่อนไข 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. บาลิหม หมายถึงบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ
2. ต้องมีสติสัมปชัญญะมิใช่คนวิกลจริต
3. ต้องมีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจ

ดังนั้น บุคคลที่มีเงื่อนไขครบ 3 ประการ วาญิบต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สอดคล้องตามศาสนบัญญัติอย่างเคร่งครัด ถ้าคือสิ่งไม่ปฏิบัติตามถือว่าเป็นผู้ฝ่าฝืนคำสั่งของพระผู้เป็นเจ้า ต้องได้รับการลงโทษตามบทบัญญัติ แต่ถ้าบุคคลนั้นยังไม่ถึงเกณฑ์บาลิหม หรือเป็นคนวิกลจริต หรือไม่มีความสามารถในการปฏิบัติ ถือว่าไม่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติ การกระทำของเขาไม่เป็นวาญิบและไม่ฮะรอม ดังนั้น ถ้าคนวิกลจริตหรือเด็กที่ยังไม่บาลิหมพูดโกหก หรือไม่ฮะมาซะจะไม่ถูกลงโทษ แม้ว่าการกระทำดีบางอย่างจะมีผลบุญมากก็ตาม เช่น ถ้าเด็กที่ยังไม่บาลิหมสามารถฮะมาซะได้อย่างถูกต้อง หรือ

สามารถบำเพ็ญฮัจญ์ได้ ซึ่งการกระทำเหล่านี้มีผลบุญตอบแทนมากมาย แต่เขาไม่มีหน้าที่ต้องกระทำ และถ้าละเว้นถือว่าไม่ถูกลงโทษ

อย่างไรก็ตามผู้ปกครองเด็ก หรือคนวิกลจริต และรัฐอิสลามมีหน้าที่รับผิดชอบการกระทำที่ไม่ถูกต้องของพวกเขา ด้วยเหตุนี้เอง วาญิบสำหรับผู้ปกครองเด็กต้องคอยระวังมิให้เด็กล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น และวาญิบสำหรับผู้ปกครองรัฐอิสลาม (ฮากิม) ต้องทำทานบนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความยุติธรรมแก่สังคม

แต่สำหรับบุคคลที่ไม่มีความสามารถ ในการปฏิบัติตามบัญญัติที่เป็นวาญิบหรือละเว้นสิ่งฮะรอม บางกรณีเท่านั้นที่หน้าที่ของเขาจะหมดไปโดยปริยาย เช่น คนป่วยเรื้อรังไม่มีหน้าที่ต้องถือศีลอด แม้ว่าบางกรณีที่ไร้ความสามารถในการปฏิบัติ จะมีหน้าที่อื่นตามมาก็ตาม เช่น กะฟาระฮุ ศีลอดสำหรับผู้ป่วยเป็นต้น รายละเอียดอธิบายไว้แล้วในหนังสือริชาละฮ์ต่าง ๆ

ใครคือผู้บรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ

บุคคลที่มีสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังจะกล่าวต่อไปนี้ ถือว่าบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ ซึ่งมีอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. อสุจิเคลื่อนออกมาไม่ว่าจะหลับหรือตื่นมีเพศสัมพันธ์หรือไม่ก็ตาม
2. มีขนขึ้นบริเวณอวัยวะเพศ
3. มีอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์สำหรับเด็กชาย และ 9 ปีบริบูรณ์สำหรับเด็กหญิง

การบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติไม่จำเป็นต้องมีสัญลักษณ์ครบทั้ง 3 ประการ อาจมีสัญลักษณ์อย่างหนึ่งอย่างใดก็ถือว่าเพียงพอแล้ว เช่น ถ้าชายมีน้ำอสุจิเคลื่อนออกมาถึงแม้ว่าอายุจะยังไม่ถึงเกณฑ์กำหนดก็ตาม ถือว่าบรรลิมแล้ว จำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ตามศาสนบัญญัติให้ครบสมบูรณ์

หลักการคำนวณนับอายุบาป

ทุก ๆ ปีจันทรคติจะน้อยกว่าปีสุริยคติ 10 วัน กับ 18 ชั่วโมง หมายถึงปีของจันทรคติจะมีแค่ 354 วัน กับ 6 ชั่วโมง

ด้วยเหตุนี้ ถ้าเอาจำนวน 96 วัน กับ 18 ชั่วโมง ลบจำนวน 9 ปี ของปีสุริยคติ จะได้ 9 ปี บริบูรณ์สำหรับปีจันทรคติ หรือเอาจำนวน 161 วัน กับ 6 ชั่วโมง ลบจำนวน 15 ปี ของปีสุริยคติ จะได้ 15 ปี บริบูรณ์สำหรับปีจันทรคติ

ฉะนั้น บุคคลที่นับอายุตามปีสุริยคติจำเป็นต้องชดใช้สิ่งที่มิได้ปฏิบัติ เช่น ชายที่เริ่มปฏิบัติสมาธิ เมื่ออายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ตามปีสุริยคติ ดังนั้น เขาต้องชดใช้สมาธิจำนวน 161 วัน ศีลอดและบทบัญญัติอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน

การแบ่งบทบัญญัติ(บทบัญญัติ)

1. วาญิบ หมายถึง สิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติหากละเว้นถือว่ามีความผิด ต้องถูกลงโทษตามศาสนบัญญัติ เช่น นมาซ และศีลอด เป็นต้น
2. ฮะรอม หมายถึง สิ่งจำเป็นต้องละเว้น ถ้าปฏิบัติถือว่ามีความผิดต้องถูกลงโทษ เช่น พุดโกหก หรือลักขโมย เป็นต้น
3. มุฆตะฮับ หมายถึง สิ่งที่สมควรปฏิบัติ หรือสนับสนุนให้ปฏิบัติมีผลบุญตอบแทน แต่ถ้าไม่ปฏิบัติถือว่าไม่มีความผิดและไม่ถูกลงโทษ เช่น นมาซยามดึก (เศาะลาตุลลัยน)
4. มักรูฮ หมายถึง สิ่งที่สมควรละเว้น แต่ถ้าปฏิบัติจะไม่ถูกลงโทษ เช่น การรับประทานของร้อนจัด
5. มุบาฮ หมายถึง การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติมีค่าเท่ากัน คือ ไม่มีผลบุญและไม่ถูกลงโทษ เช่น การเดิน การนั่งโดยปกติทั่วไป

การแบ่งบทบัญญัติอีกลักษณะหนึ่ง

1. รู้โดยทั่วไป (บะดิสัย) เช่น การเป็นวาญิบของนมาซ หรือการชะรอมสำหรับชานา (ผิดประเวณี) ซึ่งทุกคนทราบกฎเกณฑ์เป็นอย่างดี
2. มิได้รู้โดยทั่วไป (มอยรฺบะดิสัย) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ
 - บทบัญญัติซึ่งเป็นไปได้ที่จะอสุติยาญ
 - บทบัญญัติซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่จะอสุติยาญ หรือแนวทางของการอสุติยาญไม่ชัดเจน

ประเด็นแรก ไม่จำเป็นต้องตัดสิน ส่วนประเด็นที่สองเป็นไปได้ที่จะอสุติยาญ ถ้าหากเข้าใจและรู้เรื่องการอสุติยาญ ดังนั้น สามารถปฏิบัติหน้าที่โดยการอสุติยาญได้ แม้ว่าอนุญาตให้ตัดสินได้ก็ตาม *

อายะตุลลอฮฺ คอเมเนอี กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่โดยการอสุติยาญ ต้องรู้จักประเด็นและวิธีการอสุติยาญ ซึ่งมีชนส่วนน้อยเท่านั้นที่รู้ อีกด้านหนึ่ง การอสุติยาญ โดยทั่วไปต้องใช้เวลามากกว่า

3. ประเด็นสุดท้ายของบทบัญญัติ คือ มิได้เป็นบทบัญญัติที่รู้โดยทั่วไป (บะดิสัย) และมีสามารถปฏิบัติหน้าที่โดยการอสุติยาญได้ กล่าวคือ เป็นการอิจญติฮาดหรือตัดสิน หมายถึง ผู้ปฏิบัติมีหน้าที่อิจญติฮาด หรือตัดสินตามมัจญตะฮิดเท่านั้น

หลังจากอธิบายบทนำ 2 ประการแล้ว (เงื่อนไขการปฏิบัติ การแบ่งบทบัญญัติ) ลำดับต่อไปจะอธิบายปัญหาการอิจญติฮาด ตักลิด และการอสุติยาญ

อิจญติฮาด

อิจญติฮาด ตามหลักภาษาหมายถึง ความเพียรพยายามและความเหนื่อยยาก แต่ตามหลักศาสนนิติศาสตร์อิสลามหมายถึง การค้นคว้า วิเคราะห์ และวิจัยเพื่อวินิจฉัยและตีความบทบัญญัติจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องบนพื้นฐานของความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ดังนั้น บุคคลที่มีคุณสมบัติในการอิจญติฮาดได้เรียกว่า มุญตะฮิด (หมายถึง ผู้วินิจฉัยปัญหาศาสนาหรือผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านนิติศาสตร์อิสลาม)

แหล่งข้อมูลของบทบัญญัติ

1. พระมหาคัมภีร์อัล-กรุอาน
2. แบบฉบับของท่านศาสดา (ซ็อลฯ) และบรรดาอิมาม (อ.) ผู้บริสุทธิ์ (อาจเป็นคำพูด การกระทำ หรือการนิ่งเฉย)
3. สติปัญญา
4. การอิจมาอ หมายถึงเห็นพ้องต้องกันของเหล่าบรรดานักปราชญ์ผู้วินิจฉัยปัญหาศาสนาชั้นสูงสุด (ฟุเกาะฮา) เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของบทบัญญัติ

ปฐมบทการอิจญติฮาด

ความรู้อันเป็นพื้นฐานในฐานะของบทนำการอิจญติฮาด ซึ่งต้องเรียนรู้ก่อนที่จะไปถึงขั้นการอิจญติฮาดได้แก่

1. ความรู้ภาษาอาหรับ ซึ่งประกอบด้วย
 - อิลมุล ชะรอฟ วิชาที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงคำ รูปแบบหรือโครงสร้างของคำศัพท์ในประโยคและวลี
 - อิลมุลนะฮฺว การศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษา

- อิลมุลมะอานี ศิลปะการใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหารได้อย่างถูกต้อง (วาทศาสตร์) หรือบางครั้งก็เรียก วาทศิลป์ เหมือนกัน

-อิลมุลลูฆะฮะฮฺ การเข้าใจความหมายของคำอย่างถูกต้อง

2. อิลมุลมันติก วิชาที่สอนให้รู้จักคิดอย่างถูกต้อง (ตรรกศาสตร์)

3. อิลมุลอุซูล หลักการ หรือกฎที่ใช้เป็นมูลฐานในการอธิบายปรากฏการณ์ หรือแนวคิด หรือกฎที่ใช้พิสูจน์บทบัญญัติ

4. อิลมุลริฎาฮฺ วิชาที่สอนให้รู้จักบุคคล สะดิซ สายสืบ และผู้รายงานสะดิซ

5.อิลมุลดิรอฮะฮฺ วิชาที่สอนให้รู้จักความหมาย และความเข้าใจเกี่ยวกับสะดิซ และการแยกแยะระหว่างสะดิซแท้กับสะดิซปลอม

6. อุลุมกุรอาน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอัลกุรอาน การอธิบายอัล-กุรอาน (ตัฟซีร) และสาเหตุของการประทานโองการ

7. นอกจากนั้นยังต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตทางสังคม ภาษาของประชาชนที่อัล-กุรอานและซุนนะฮฺกล่าวถึง

8. ต้องเข้าใจทัศนะของนักปราชญ์รุ่นก่อน เพื่อมิให้เกิดความแตกต่างในสังคม

9. ต้องศึกษาและวิเคราะห์คำวินิจฉัยของนักปราชญ์ฝ่ายอะฮฺลิซซุนนะฮฺ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่มีความแตกต่างกัน

10. มีความเพียรพยายามสูงในการศึกษาค้นคว้าและพิสูจน์บทบัญญัติ จนกลายเป็นความสามารถพิเศษที่เคหซิน

การศึกษาวิชาการข้างต้นเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่จะเป็นมุญตะฮิด และบุคคลที่เป็นมุญตะฮิดแล้ว ต้องปฏิบัติตามการวินิจฉัยของตนไม้อนุญาตให้ปฏิบัติตามทัศนะของบุคคลอื่น แต่ถ้าหากว่ามุญตะฮิดผิดพลาดในการพิสูจน์หลักฐาน หรือการวินิจฉัยของตน ถือว่าตกการเป็นมุญตะฮิด

ประเภทของการอิจญติฮาด

การอิจญติฮาด หรือการวินิจฉัยปัญหาศาสนาของมุจญตะฮิด แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. การวินิจฉัยสมบูรณ์ หมายถึง บุคคลที่สามารถวิเคราะห์หาเหตุผลของบทบัญญัติได้ทั้งหมด ซึ่งเรียกว่า มุจญตะฮิดมุลลัก (ผู้เชี่ยวชาญครบสมบูรณ์)

2. การวินิจฉัยในระดับไม่สมบูรณ์ หมายถึง บุคคลที่สามารถวิเคราะห์วิจัยบทบัญญัติได้เพียงบางส่วน ซึ่งเรียกว่า มุจญตะฮิดมุตะฮัซซี (ผู้เชี่ยวชาญไม่ครบสมบูรณ์)

สองปัญหาสำคัญ

1. การอิจญติฮาด เป็นวาญิบกียาযะฮ์ หมายถึง ถ้าหากมีบุคคลหนึ่งกระทำแล้ว หน้าที่นี้จะหมดไปจากคนอื่นโดยปริยาย

2. บุคคลที่ไม่มีสิทธิออกฟัตวา (คำวินิจฉัยปัญหาศาสนา) หากเขาได้ออกฟัตวา ถือว่าฮะรอม

การตักลีล

การตักลีล ในความหมายของนักปราชญ์หมายถึง การปฏิบัติศาสนกิจตามคำวินิจฉัยของมุจญตะฮิดที่มีความรู้สูงสุดในสมัยของตน

1. มุกัลลัฟทุกคน ถ้าไม่ได้อยู่ในระดับของการอิจญติฮาด และไม่รู้แนวการอิฮติยาญ ดังนั้น เกี่ยวกับบทบัญญัติ วาญิบต้องตักลีล (ปฏิบัติ) ตามมุจญตะฮิด

2. การตักลีลในบทบัญญัติ มิได้เฉพาะเจาะจงแก่ปัญหาวาญิบหรือฮะรอมเท่านั้น ทว่าครอบคลุมไปถึงปัญหาที่เป็นมุหะซะฮับ มักรูฮ และมูบาฮัด้วย

3. มุจญตะฮิด ที่มีผู้อื่นปฏิบัติตาม เรียกว่า มัรญูฮ์ตักลีล

4. ผู้ที่เป็นมรรณูตักลิตต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

มีความยุติธรรม

มีสติสัมปชัญญะที่สมบูรณ์

- ต้องเป็นมัจฉะฮิด

- ต้องมีชีวิต

- ต้องเป็นชาย

- ต้องบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ

- บิดามารดาแต่งงานถูกต้องตามหลักการของศาสนา

- ต้องเป็นมุสลิมนิกายชีอะฮ์อิมามียะฮ์

- อิฮฺติยาฎาญิบ ต้องเป็นผู้มีความรู้สูงสุดสมัยของตนและต้องไม่หลงโลก *

*อายะตุลลอฮ์อะลี คอเมเนอี อิฮฺติยาฎาญิบต้องสามารถควบคุมอำนาจไฟต่ำ และการละเมิดของตนได้ กรณีที่ฟัตวาของมัจฉะฮิดที่มีความรู้สูงสุดขัดแย้งกับหลักการอิฮฺติยาฎาญิบ แต่ฟัตวาของมัจฉะฮิดที่มีได้มีความรู้สูงสุดสอดคล้องกับหลักอิฮฺติยาฎ ในกรณีเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามมัจฉะฮิดที่มีความรู้สูงสุด

5. อาคิล หมายถึงบุคคลที่พลังยุติธรรมในตัว ความยุติธรรม คือ พลังจิตที่ส่งเสริมให้บุคคลนั้นมีดีกว่า (ยำเกรง) ต่อพระผู้เป็นเจ้า ระวังความประพฤติของตน ปฏิบัติหน้าที่ตามศาสนบัญญัติด้วยความเคร่งครัด และไม่ทำบาปทั้งบาปเล็กและบาปใหญ่ ทั้งในที่ลับและที่แจ้ง

*อายะตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี อาคิล หมายถึงผู้หลีกเลี่ยงตนถึงขั้นที่ว่าไม่กระทำความบาปด้วยความตั้งใจ (อิฮฺติฟตาอาต หน้า 1 คำถามที่ 2)

6. อะอูลัม หมายถึง ผู้มีความรู้ขั้นสูงสุดหมายถึงผู้ที่รอบรู้ที่สุดในเรื่อง กฎเกณฑ์และแหล่งข้อมูล รู้ข้อมูลของปัญหาและรายงานดีกว่าคนอื่น ตลอดจนเข้าใจอะดิซ (รายงาน) ดีกว่าคนอื่น สรุปร อะอูลัมหมายถึงผู้ที่มีความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาศาสนาได้ดีกว่าบุคคลอื่น *

*อายะตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี ผู้มีความรู้สูงสุด (อะอูลัม) หมายถึงบุคคลที่รู้จักบัญญัติของพระเจ้า และวินิจฉัยหน้าที่ ๆ มีต่อพระเจ้าจากหลักฐานด้วยเหตุผลที่ดีกว่ามุจญตะฮิดท่านอื่น สามารถนำเอาสถานการณ์ปัจจุบันเข้ามามีส่วนร่วมในการวินิจฉัย ถึงขั้นที่ว่าสามารถแบ่งประเด็นปัญหาของบทบัญญัติ และออกทัศนะในการอธิบายหน้าที่เกี่ยวกับบทบัญญัติได้อย่างชัดเจน ในอีกความหมายหนึ่ง คือ มีความรู้ครอบคลุมทั้งทางโลกและทางธรรม

7. ไม่อนุญาตให้เริ่มตัดกลัดกับมุจญตะฮิดที่ถึงแก่กรรมแล้ว* (อายะตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี อิฮฺติยาฎวาญิบ ไม่อนุญาต) หมายถึงผู้ที่เพิ่งเข้าสู่วัยบา림หรือจนถึงปัจจุบันยังไม่เคยตัดกลัดมาก่อน ไม่สามารถตัดกลัดกับมุจญตะฮิดที่ถึงแก่กรรมไปแล้วได้ ทว่าต้องเริ่มตัดกลัดกับมุจญตะฮิดที่มีชีวิตอยู่

แต่ถ้าสำหรับผู้ที่เคยปฏิบัติตามคำวินิจฉัย (ฟัตวา) บางส่วนของมุจญตะฮิดที่เสียชีวิตไปแล้วมาก่อนหน้านี้ สามารถคงสภาพการตัดกลัดต่อไปได้ แม้ว่าบางปัญหาในช่วงที่ท่านยังมีชีวิตอยู่จะไม่เคยปฏิบัติก็ตาม ก็ยังสามารถตัดกลัดต่อไปได้ อย่างไรก็ตามการคงสภาพการตัดกลัดกับมุจญตะฮิดที่เสียชีวิตไปแล้ว ต้องได้รับอนุญาตจากมุจญตะฮิดที่ยังมีชีวิตอยู่ หมายถึง ถ้ามุจญตะฮิดที่มีชีวิตอนุญาต ก็จะสามารถคงสภาพการตัดกลัดกับผู้ตายได้

8. สำหรับบุคคลที่คงสภาพการตัดสินใจกับมัจจุระอิดที่ถึงแก่กรรมไปแล้ว ในปัญหาที่ท่านไม่ได้พิจารณาไว้ ปัญหาท่านต้องตัดสินใจตามมัจจุระอิดที่มีชีวิตอยู่

9. เป็นหน้าที่สำหรับมุกัลลัฟ ต้องค้นหาเพื่อรู้จักมัจจุระอิดที่มีความรู้สูงสุดในสมัยตน

10. หน้าที่ของบุคคลทั่วไป (ที่มีใช้มัจจุระอิด) ช่วงที่ค้นหามัจจุระอิดที่มีความรู้สูงสุดนั้น

- ช่วงเวลาที่สืบหามัจจุระอิดต้องปฏิบัติหน้าที่โดยการอิสติยาญ

- หลังจากรู้จักมัจจุระอิดแล้ว ในช่วงที่สืบหาผู้ที่มีความรู้สูงสุด ต้องปฏิบัติตามพัตวาของมัจจุระอิดที่ใกล้เคียงกับหลักอิสติยาญมากที่สุด เช่น มีมัจจุระอิดที่มีความรู้ใกล้เคียงกันสองสามคน และหนึ่งในนั้นต้องเป็นผู้มีความรู้สูงสุดแน่นอน ดังนั้น ให้เลือกปฏิบัติตามพัตวาที่ใกล้เคียงหลักอิสติยาญมากที่สุด

11. หน้าที่ของผู้ปฏิบัติตาม กรณีที่มีมัจจุระอิดที่มีความรู้สูงสุด 2 คน และไม่สามารถจำแนกได้ว่าผู้ใดมีความรู้มากกว่าให้ปฏิบัติดังนี้

- ปฏิบัติหน้าที่โดยการอิสติยาญ หรือคำกล่าวที่ใกล้เคียงการอิสติยาญ หรือกล่าวว่า อิสติยาญวาญิบต้องเป็นเช่นนี้

- ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่โดยการอิสติยาญได้ ให้เลือกปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคนหนึ่งคนใดก็ได้

12. ถ้าหากมัจจุระอิด 2 ท่าน ซึ่งมีความรู้เท่าเทียมกัน ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามสามารถเลือกปฏิบัติตามท่านใดท่านหนึ่งได้ หรือสามารถปฏิบัติตามบางเรื่องกับท่านหนึ่ง และในเรื่องอื่นสามารถปฏิบัติตามอีกท่านหนึ่งได้

13. ถ้าหากมีมัจจุระฮิด 2 ท่าน ท่านหนึ่งเชี่ยวชาญบทบัญญัติด้านการปฏิบัติ (อิบาดาต) ส่วนอีกท่านหนึ่งเชี่ยวชาญด้านการค้าขาย อิสติยาฎาฎิบ ให้ปฏิบัติตามผู้มีความรู้สูงสุดในแต่ละส่วน *

อายะตุลลอฮฺ คอเมเนอี เฉพาะในกรณีที่มีความเห็นแตกต่างกัน (อิซติฟตาอาต เล่ม 1 หน้า 10 คำถามที่ 7)

หรือแม้แต่ในเรื่องการค้าขาย ถ้ามัจจุระฮิดท่านหนึ่งมีความรู้มากกว่าในบางเรื่อง และอีกท่านหนึ่งก็มีความรู้มากกว่าในบางเรื่องเช่นกัน อิสติยาฎาฎิบ ในเรื่องนั้นให้ตัดสินกับผู้ที่มีความรู้สูงสุด

14. ทุกคนมีอิสระในการตัดสิน ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกัน ดังนั้น ในเรื่องตัดสินกรรมาไม่จำเป็นต้องกระทำตามสามี ผู้ใดเชื่อมั่นว่ามัจจุระฮิดคนใดมีความรู้สูงกว่า สามารถปฏิบัติตามได้ แม้ว่าจะเป็นคนละคนกันก็ตาม

วิธีพิสูจน์มัจจุระฮิดที่มีความรู้สูงสุด

มัจจุระฮิด ที่มีความรู้สูงสุด สามารถพิสูจน์ได้ ดังนี้

1. การรู้จักด้วยตัวเอง กรณีที่บุคคลนั้นเป็นผู้รู้ และสามารถแยกแยะระหว่างมัจจุระฮิดและผู้รู้ได้

2. ด้วยการยืนยันของผู้รู้ที่อาคิล 2 ท่าน ซึ่งสามารถแบ่งแยกแยะระหว่างการวินิจฉัยกับความรู้สูงสุดได้ โดยมีข้อแม้ว่าผู้รู้ที่อาคิล 2 คน นั้นต้องไม่มีความเห็นที่ต่างไป

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี เพียงแค่มั่นใจว่าบุคคลนั้นมีความรู้สูงสุด ถือว่าเพียงพอแล้ว (อิซติฟตาอาต เล่ม 1 หน้า 11)

3. การมีชื่อเสียงอันเป็นประโยชน์ต่อความรู้ หมายถึง เป็นที่รู้จักในผู้รู้ถึงเรื่องการค้าขายและความรู้ของเขา

แนวทางการรู้จักผิดา (คำวินิจฉัย) ของมัจญตะฮิด

1. ได้ยินผิดาจากมัจญตะฮิด
 2. ได้ยินจากผู้มีความอาคิล 1 หรือ 2 คน
 3. ได้ยินจากผู้เชื่อถือได้ในคำพูดของเขา 1 คน
 4. เห็นผิดาในหนังสือริชาละฮ์ของมัจญตะฮิด
- การเปลี่ยนตักลิด (อฺคูล) จากมัจญตะฮิดคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง
1. อิสติยาฎาญิบ ให้เปลี่ยนตักลิดจากมัจญตะฮิดที่มีได้เป็นอะฮฺลัม (ผู้ที่มีความรู้สูงสุด) ไปยังมัจญตะฮิดที่อะฮฺลัม
 2. ไม่อนุญาต ให้เปลี่ยนตักลิดจากมัจญตะฮิดที่อะฮฺลัม ไปยังมัจญตะฮิดที่ไม่อะฮฺลัม
 3. ไม่อนุญาต ให้เปลี่ยนตักลิดจากมัจญตะฮิดท่านหนึ่งไปยังอีกท่านหนึ่งซึ่งมีความรู้เท่าเทียมกัน* และไม่อนุญาต กรณีที่เคยปฏิบัติตามผิดาของมัจญตะฮิดท่านนั้นมาก่อนแล้ว
- *อายะตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี อิสติยาฎาญิบ ตราบที่มัจญตะฮิดที่ตนตักลิดยังมีชีวิตอยู่ ไม่อนุญาตให้เปลี่ยนตักลิดไปยังท่านอื่น เว้นเสียแต่จะขาดคุณสมบัติข้อหนึ่งข้อใดไป (อิซติฟตาอาต หน้า 1 คำถามที่ 1 / 47)
4. วาญิบ ต้องเปลี่ยนตักลิดจากมัจญตะฮิดที่ขาดคุณสมบัติการเป็นมัรญูฮ์ เช่น เสียสติ หรือความจำเสื่อม ไปสู่มัรญูฮ์ที่มีคุณสมบัติสมบูรณ์
 5. อิสติยาฎาญิบ ต้องเปลี่ยนตักลิดจากมัจญตะฮิด จนถึงขณะนั้นเป็นผู้มีความรู้สูงสุด ไปสู่มัจญตะฮิดที่มีความรู้สูงกว่าในปัจจุบัน
 6. อนุญาต ให้เปลี่ยนตักลิดจากมัจญตะฮิดที่ตักลิดอยู่ แต่ขณะนั้นถึงแก่กรรมแล้ว ไปยังมัจญตะฮิดที่มีชีวิต ทว่าเป็นอิสติยาฎมุขตะฮับ*

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี อัสติญาญมุชะฮับ ให้คงสภาพการดักลิดกับมัจญะฮิดที่ถึงแก่กรรมไปแล้วถ้าท่านมีความรู้สูงกว่ามัจญะฮิดที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน

7. อัสติญาญวาญิบ ไม่อนุญาต ให้เปลี่ยนดักลิดจากมัจญะฮิดที่มีชีวิตไปยังมัจญะฮิดที่ถึงแก่กรรมแล้ว ถึงแม้ว่าเคยดักลิดตามมัจญะฮิดท่านนั้นอยู่แต่หลังจากเสียชีวิตแล้วได้เปลี่ยนไปสู่มัจญะฮิดที่มีชีวิต

สองสามประเด็นสำคัญ

1. อุดูด จากมัจญะฮิดท่านหนึ่งไปยังอีกท่านหนึ่ง หมายถึง ปฏิบัติตามฟัตวาของมัจญะฮิดคนใหม่ โดยไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากมัจญะฮิดคนเดิม

2. กรณีที่มัจญะฮิด ที่มีความรู้สูงสุดมิได้ออกฟัตวาในปัญหาข้อใดข้อหนึ่ง อนุญาตให้ผู้ดักลิดตามท่านปฏิบัติตามคำฟัตวาของมัจญะฮิดท่านอื่นได้ และอัสติญาญวาญิบ ให้ปฏิบัติตามมัจญะฮิดที่มีความรู้สูงกว่ามัจญะฮิดคนอื่น

3. ถ้ามัจญะฮิดเปลี่ยนแปลงฟัตวา ผู้ปฏิบัติตามต้องปฏิบัติตามฟัตวาใหม่ ไม่อนุญาตให้ปฏิบัติตามฟัตวาเดิม

4. ถ้าผู้ปฏิบัติตามสงสัยในการเปลี่ยนแปลงฟัตวา สามารถปฏิบัติฟัตวาเดิมจนกว่าจะแน่ใจ

5. ถ้าผู้ปฏิบัติตามสงสัยคุณสมบัติของมัจญะฮิดที่ตนดักลิด เช่น สงสัยว่าอาดิลหรือไม่ กรณีที่ก่อนหน้านี้มีคุณสมบัตินั้นอยู่ แต่ปัจจุบันสงสัยว่าขาดคุณสมบัติดังกล่าวหรือไม่ ให้ถือว่ายังมีคุณสมบัติอยู่ แต่ถ้าสงสัยว่ามีคุณสมบัตินั้นตั้งแต่แรกหรือไม่ จำเป็นต้องตรวจสอบ

6. ต้องเรียนรู้เรื่องความสงสัยหรือการลืม ซึ่งโดยปกติเป็นความจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติตาม ถือว่าวาญิบ ยกเว้นกรณีที่มีมั่นใจว่าปัญหาเหล่านั้นจะไม่เกิดกับตน

7. ขณะมาซได้เกิดปัญหาขึ้น แต่ตนไม่รู้เงื่อนไขและไม่อาจแก้ไขได้ในตอนนั้น แต่ตั้งใจว่าหลังจากนะมาซจะถามถ้าขัดแย้งกับฟัตวาตนจะนะมาซใหม่ ดังนั้น ให้นะมาซต่อให้เสร็จ หลังจากนั้นถ้ารู้ว่าตนปฏิบัติตามฟัตวาของมุญตะฮิด ถือว่าถูกต้อง ถ้ามิใช่เช่นนั้นต้องทำใหม่อีกครั้ง

หน้าที่ของบุคคลที่ปฏิบัติโดยปราศจากการตัดสินหรือตัดสินไม่ถูกต้อง

1. บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากการตัดสินในระยะเวลาหนึ่ง กรณีที่มีมั่นใจว่า

- ตนได้ปฏิบัติหน้าที่อันแท้จริงของตนแล้ว
- หรือสิ่งที่ปฏิบัติตรงกับฟัตวาของมุญตะฮิดที่ตนต้องตัดสินตาม
- หรือตรงกับฟัตวาของมุญตะฮิดซึ่งปัจจุบันต้องตัดสินตาม
- หรือการปฏิบัติของตนใกล้เคียงกับหลักอียาดียากู ดังนั้น สิ่งที่ทำผ่านมาถือว่าถูกต้อง

2. ถ้าระยะเวลาหนึ่งตัดสินตามมุญตะฮิดที่ไม่มีเงื่อนไขสมบูรณ์ เหมือนกับผู้ที่ไม่เคยตัดสินมาก่อนเลย

3. ถ้ามุกลัฟเข้าใจว่าระยะเวลาหนึ่งตนปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากการตัดสิน และไม่รู้ว่ำนานแค่ไหน แต่รู้ว่าที่ผ่านมาได้กระทำอย่างไร ตามเงื่อนไขที่กล่าวมาในข้อหนึ่ง สิ่งที่เคยปฏิบัติผ่านมาถือว่าถูกต้อง มิเช่นนั้นจำนวนที่มีมั่นใจว่ำนานแค่ไหนถือว่าบาฏิล และต้องชดเชยใหม่

4. ถ้าสงสัยความถูกต้องการตัดสินที่ผ่านมา ให้ถือว่าถูกต้อง

5. การบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติผ่านพ้นไปแล้ว แต่สงสัยสิ่งที
กระทำผ่านมาว่ากระทำการตักลิดที่ถูกต้องหรือไม่ ให้ถือว่าถูกต้อง

6. ถ้าคงสภาพการตักลิดกับผู้ตายโดยไม่ได้รับอนุญาตจากมัจญตะฮิดที่มี
ชีวิต เหมือนกับผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากการตักลิด

หลักการฮุดียาฏ

การฮุดียาฏ ในความหมายของนักปราชญ์ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่
โดยมั่นใจว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนแล้ว

1. การปฏิบัติหน้าที่ โดยการฮุดียาฏ อนุญาต สำหรับทุกคนทั้งมัจญ
ตะฮิดและมีไข้มัจญตะฮิด แต่ต้องเข้าใจประเด็นที่จะฮุดียาฏ ซึ่งมีส่วนน้อย
เท่านั้นที่รู้จักเนื่องจากการรู้จักประเด็นเป็นเรื่องยุ่งยากมาก จำเป็นต้องมี
ข้อมูลสมบูรณ์เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ

2. การปฏิบัติหน้าที่ โดยการฮุดียาฏ บางครั้งเป็นเหตุให้ทำซ้ำและ
บางครั้งก็ไม่ใช่

ตัวอย่างที่หนึ่ง ผู้ที่ไม่รู้ว่าต้องนะมาซเต็มหรือนะมาซย่อ ถ้าต้องการ
ปฏิบัติโดยการฮุดียาฏ จำเป็นต้องนะมาซทั้งเต็มและย่อ

ตัวอย่างที่สอง ผู้ที่ไม่รู้ว่าอะซาน และอิกอมะฮฺ เป็นวาญิบหรือมุชตะฮับ
ถ้าต้องการปฏิบัติโดยการฮุดียาฏ ต้องอะซานและอิกอมะฮฺ

3. ถ้าผู้ปฏิบัติ รู้ว่าการกระทำนั้นไม่สะอาด แต่ไม่รู้ว่า เป็นวาญิบ หรือมุช
ตะฮับ หรือมักรูฮฺ หรือมุบาฮฺ สามารถปฏิบัติได้โดยเนียตเพื่อผลบุญ
เนื่องจากการกระทำนั้นคาดว่าจะมีการยอมรับร่วมอยู่ด้วย

4. ถ้าผู้ปฏิบัติ รู้ว่าการกระทำนั้นไม่สะอาด แต่ไม่รู้ว่า เป็นวาญิบ หรือมุช
ตะฮับ หรือมักรูฮฺ หรือมุบาฮฺ สามารถละเว้นไม่ปฏิบัติได้ เนื่องจากการ
กระทำนั้นมีความโกรธกริ้วแฝงอยู่ด้วย

5. ความแตกต่างระหว่าง อสุติยาภาวนากับอสุติยาภุมุขะฮับ

อสุติยาภุมุขะฮับ หมายถึงข้อพึงระวัง และทั้งหมดที่กล่าวในหนังสือริชาละสุ ทั้งหลาย อาจเป็นวาณิหรือมุขะฮับ แต่ทั้งสองมีความแตกต่างกันใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ การรู้จักและการจำแนกว่าอสุติยาภุมุขะฮับจากส่วนใด และอีกส่วนหนึ่ง คือ การปฏิบัติ หมายถึงหน้าที่ของผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับทั้งสองคืออะไร

ความแตกต่างแรก อสุติยาภาวนา หมายถึง การอสุติยาที่ปราศจากพัตวา ก่อนหน้านั้น ส่วนอสุติยาภุมุขะฮับ คือ การอสุติยาที่มาพร้อมกับพัตวา

ถ้าปัญหาดังกล่าวมัจจุระฮิดออกพัตวาและสำทับให้อสุติยาด้วย อสุติยาประเภทนี้เป็นมุขะฮับ ถ้ามัจจุระฮิด มิได้ออกพัตวา แต่ให้อสุติยาตั้งแต่แรก อสุติยาประเภทนี้เป็นวาณิ หรือเรียกอีกอย่างว่า อสุติยาภุมุขะฮับ

ตัวอย่าง อสุติยาภุมุขะฮับ เช่น มุชลุอิรติมาฮียู ถ้าเนียตทำมุชลุอิรติมาฮียู แต่ค่อย ๆ คำน้าไปที่ละน้อยจนกระทั่งร่างกายทั้งหมดอยู่ใต้น้ำ ถือว่ามุชลุฮุกต้อง ซึ่งการอสุติยา คือ ให้ค่าน้ำเพียงครั้งเดียว

ตัวอย่างอสุติยาภาวนา เช่น สามารถใช้สิ่งที่เปื้อนนะญชปกปิดอวัยวะได้ แต่ต้องไม่สำนมาซ

ความแตกต่างที่สอง อสุติยาภุมุขะฮับ ผู้ปฏิบัติต้องทำตามอสุติยานั้น หรือทำตามพัตวา ในปัญหาดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติตามพัตวาของมัจจุระฮิดท่านอื่นได้

ส่วนอสุติยาภาวนา ผู้ปฏิบัติสามารถทำตามอสุติยาหรือปฏิบัติตามพัตวาของมัจจุระฮิดท่านอื่นได้

หน้าที่ของผู้แจ้งพัว

1. ถ้าผู้บอปัญหา อธิบายพัวผิดหรือปัญหาผิด วาญิบ ต้องแจ้งให้ผู้เรียนรู้ทราบและแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น
2. ถ้าบุคคลหนึ่งได้บอพัวของมัจญตะฮิดกับคนอื่น ต่อมาพัวได้เปลี่ยนแปลง ไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้ที่ได้ยินพัวจากตนทราบ แม้ว่าจะเป็นอสุติยาญมฺหะฮักก็ตาม
3. ถ้าคิดเองว่าพัวอาจเป็นเช่นนี้หรือเช่นนั้น ดังนั้น ถ้าจะปฏิบัติตามหรือบอพัวแก่คนอื่น ถือว่าไม่เพียงพอ ทว่าต้องมั่นใจในพัวนั้น ยกเว้นสิ่งที่ตนคิดได้ นำมาจากคำพูดภายนอกของมัจญตะฮิด หรือคำบอกล่าวของผู้บอปัญหา หรือเป็นข้อเขียนที่ปรากฏในหนังสือริชาละฮฺ สรุปคือ การคาดเดาไม่ถือว่าเป็นอสุติ (เหตุผล) เว้นเสียแต่จะเป็นคำพูดของมัจญตะฮิด หรือของผู้บอกล่าวพัว

เงื่อนไขที่แตกต่างในการได้รับพัวของมัจญตะฮิด

1. ถ้าสองคนบอพัวขัดแย้งกัน ต้องไม่รับฟังทั้งสองคน
2. ถ้าได้ยินปัญหาจากมัจญตะฮิด แต่มีอีกคนอธิบายต่างไปจากที่ได้ยิน ให้ถือว่าสิ่งที่ได้ยินจากมัจญตะฮิดเชื่อถือได้
3. สิ่งที่บ้านที่อยู่ในริชาละฮฺของมัจญตะฮิดขัดแย้งกับสิ่งที่ได้ยินจากมัจญตะฮิด สิ่งที่ได้ยินจากมัจญตะฮิดเชื่อถือได้
4. สิ่งที่บ้านที่อยู่ในริชาละฮฺของมัจญตะฮิดไม่ตรงกับสิ่งที่ผู้บอกล่าวถึงถ้าริชาละฮฺไม่ผิดพลาด สิ่งที่บ้านที่อยู่ในริชาละฮฺเชื่อถือได้ เว้นเสียแต่ผู้บอกล่าวว่ามี มัจญตะฮิดเปลี่ยนแปลงทัศนะที่กล่าวไว้ในริชาละฮฺ

5. ถ้าปัญหาในริชาละฮุล่มหนึ่งกล่าวไว้อย่างหนึ่ง และในริชาละฮุลีก
เล่มหนึ่งกล่าวอีกอย่างหนึ่ง ดังนั้น ให้ถือริชาละฮุที่เป็นหลัก เช่น ประเด็นที่
แตกต่างกันในตะฮ์รุลวะซีละฮ์ กับเตาฎิฮุลมะชาฮิด ให้ถือสิ่งที่เขียนไว้ใน
ตะฮ์รุลวะซีละฮ์เป็นหลัก

หน้าที่ของผู้ปฏิบัติกรณีพิวาทเก่าและใหม่ของมุลญะฮิดแตกต่างกัน

ถ้ามีรณียุคกิลิดฮุลกรรมหรือด้วยสาเหตุอื่นผู้ปฏิบัติได้เปลี่ยนดักลิดไป
ยังมีรณียุคคนอื่น และพิวาทของมุลญะฮิดคนเดิมกับมุลญะฮิดคนใหม่
แตกต่างกัน บางเรื่องตนปฏิบัติตามพิวาทของมุลญะฮิดคนใหม่ และบางเรื่องสิ่งที่
ปฏิบัติตามพิวาทของมุลญะฮิดคนเดิม ถือว่าถูกต้อง ดังจะกล่าวถึงตัวอย่าง
ของประเด็นแตกต่างและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1. มุลญะฮิดคนเดิม กล่าวว่านะมาซเราะกะอัตที่ 3 และ 4 ให้กล่าวดัซบี
ฮาดเพียงครั้งเดียว ถือว่าเพียงพอ ซึ่งผู้ปฏิบัติตามได้ปฏิบัติเช่นนั้น แต่มุลญะ
ฮิดคนปัจจุบันกล่าวว่า ถือว่าไม่เพียงพอ นะมาซที่ผ่านมาแล้วถือว่า
ถูกต้อง

2. มุลญะฮิดคนเดิม กล่าวว่าการตะฮัมมุให้ตบฝ่ามือบนฝุ่นดินเพียง
ครั้งเดียว ถือว่าเพียงพอ ซึ่งผู้ปฏิบัติตามได้ปฏิบัติเช่นนั้น แต่มุลญะฮิดคน
ปัจจุบัน ถือว่าไม่เพียงพอ ดังนั้นให้ถือว่าถูกต้อง

3. อักคุหรืออิกอียะ มุลญะฮิดคนเดิมถือว่าในลักษณะหนึ่งถูกต้อง และผู้
ปฏิบัติตามก็ปฏิบัติเช่นนั้น แต่มุลญะฮิดคนปัจจุบัน ถือว่าไม่ถูกต้อง ดังนั้น
ให้ถือว่าถูกต้อง

4. มุจญตะฮิดคนเดิม ถือว่าสิ่งหนึ่งสะอาด และผู้ปฏิบัติตามไม่เคย หลีกเลียงสิ่งนั้นเลย แต่มุจญตะฮิดคนปัจจุบัน ถือว่าสิ่งนั้นนะญิส การกระทำ ที่ผ่านมาให้ถือว่าถูกต้อง แต่ถ้าสิ่งนั้นยังคงเหลืออยู่จนถึงปัจจุบันถือว่า นะญิส

5. มุจญตะฮิดคนเดิม ถือว่าของสิ่งหนึ่งอนุมัตหรือไม่อนุมัต แต่มุจญ ตะฮิดคนปัจจุบันพิตวาต่างไปจากนั้น สิ่งที่ทำผ่านมาก็ถือว่าไม่เป็นไร แต่ ถ้าสิ่งนั้นยังคงเหลือจนถึงปัจจุบัน ให้ถือปฏิบัติตามพิตวาของมุจญตะฮิดคน ใหม่

ตัวอย่าง มุจญตะฮิดคนเดิม อนุญาตให้เชือดสัตว์ด้วยสิ่งที่นอกเหนือจาก โลหะ แต่มุจญตะฮิดคนปัจจุบันไม่อนุญาต ดังนั้น ถ้าเคยเชือดสัตว์ด้วยสิ่งที่ ไม่ใช่โลหะและใช้ประโยชน์จากเนื้อสัตว์นั้น การซื้อขายเนื้อถูกต้องและการ ใช้ประโยชน์จากเนื้ออนุญาต แต่ถ้าเนื้อยังคงเหลืออยู่จนถึงปัจจุบัน ถือว่าไม่ อนุญาต (สละรวม)

สองสามประเด็นสำคัญ

1. ถ้าการซื้อขาย ผู้ขายตักลิดกับมุจญตะฮิดคนหนึ่ง ส่วนผู้ซื้อตักลิดกับ มุจญตะฮิดอีกคนหนึ่ง และในการซื้อขายนั้นทั้งสองออกพิตวาที่ เฉพาะเจาะจง ดังนั้น การซื้อขายที่กระทำบนพื้นฐานของพิตวามุจญตะฮิดแต่ ละท่าน ถือว่าการค้าขายของผู้ตักลิดตามท่านนั้นถูกต้อง ส่วนบุคคลอื่นบาฎิล (โมฆะ)

2. ถ้าบุคคลหนึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่แทน เช่น จำยคุมชฺ หรือชะ กาด หรือกะฟาเราะฮฺ หรืออ่านอักดฺ หรือทำสิ่งที่คล้ายคลึงกัน วาญิบสำหรับ ตนต้องปฏิบัติตามพิตวาของมุจญตะฮิดที่ผู้มอบหมายตักลิดตาม แต่ถ้าตนใน สถานะผู้รับจ้างปฏิบัติ เช่น รับจ้างนะมาซ หรือบำเพ็ญฮัจญ์ ต้องปฏิบัติตามพิต วาของมุจญตะฮิดที่ตนตักลิดตาม

3. ไม่อนุญาต ให้การยกเลิกเงื่อนไขของฮาгимที่มีคุณสมบัติสมบูรณ์
แม้แต่บุคคละฮิดท่านอื่นจะเป็นผู้ยกเลิกก็ตาม เว้นเสียแต่ว่า รู้แน่นอนว่า
ฮาгимผิดพลาดในการออกเงื่อนไขนั้น

หมวดที่ 2 ความสะอาด

เงื่อนไขเกี่ยวกับความสะอาด

อัลลอฮ์ ไม่ทรงประสงค์ที่จะสร้างความยากลำบากและความคับแค้นใจ
ๆ แก่ผู้เจ้า แต่ทว่าพระองค์ทรงประสงค์ที่จะทำความสะอาดแก่ผู้เจ้า และ
ประสงค์ให้ความโปรดปรานของพระองค์ที่ประทานแก่ผู้เจ้า เกิดความ
สมบูรณ์ เพื่อผู้เจ้าจะได้ขอบคุณพระองค์ (อัล-มาอิดะฮ์ / 6)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเรียกว่า บทบัญญัติ
(อะฮ์กาม) ซึ่งประกอบด้วยวาญิบต่าง ๆ (ข้อบังคับ) ซึ่ง นมาซ เป็นหนึ่งในวา
ญิบที่เป็นพื้นฐานและมีความสำคัญมากที่สุด

บทบัญญัติเกี่ยวกับนมาซ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ปฐมบทของนมาซ หมายถึง สิ่งที่ผู้นมาซต้องกระทำก่อนนมาซ
2. สิ่งที่เกี่ยวข้องกับนมาซ หมายถึง ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนมาซ
เริ่มตั้งแต่ตักบีรอะตุลอิสรอมจนถึงสลาม
3. สิ่งที่ทำให้ให้นมาซ บาญีล (โมฆะ) หมายถึง ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำบางอย่าง อันเป็นสาเหตุให้นมาซเสีย

ปฐมบทของนมาซ

หนึ่งในนั้น คือ ความสะอาด ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ผู้มาซต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษก่อนที่จะนมาซ ฉะนั้น ร่างกายและเสื้อผ้าของผู้มาซทุกคนต้องสะอาดปราศจากสิ่งโสโครก (นะญิซ) ไต ใดๆ ทั้งสิ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับนะญิซ (สิ่งโสโครก) และวิธีทำความสะอาด ด้วยเหตุนี้ อันดับแรกจึงขอทำความเข้าใจกับสิ่งเหล่านั้นก่อน

ก่อนที่จะทำความรู้จักกับสิ่งไม่สะอาด อิสลามมีกฎครอบคลุมทั่วไปประการหนึ่ง กล่าวคือ

สิ่งของทุกอย่างบนโลกนี้ ถือว่าสะอาด (สะอาดตามศาสนบัญญัติ) ยกเว้นสิ่งของ 11 ชนิด และสิ่งที่ได้สัมผัสกับสิ่งเหล่านี้

นิยามาซ (สิ่งโสโครกต่าง ๆ)

1-2. ปัสสาวะ และ อุจจาระ ของมนุษย์และสัตว์ทุกประเภทที่ไม่อนุญาตให้บริโภคเนื้อเป็นอาหาร (ฮะรอม) และเป็นสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่ง

3. น้ำอสุจิ ของคนและสัตว์ทุกประเภทที่มีเลือดไหลพุ่ง ถึงแม้จะเป็นสัตว์ที่อนุญาตให้บริโภคเนื้อเป็นอาหารก็ตาม

4. เลือด ของมนุษย์และสัตว์ทุกประเภทที่มีเลือดไหลพุ่ง

5. ซากศพ ของคนและสัตว์ทุกประเภทที่มีเลือดไหลพุ่ง

6. สุนัข ที่อาศัยอยู่บนบก ซึ่งอวัยวะทุกส่วนนะญิซ

7. สุนัข ที่อาศัยอยู่บนบก ซึ่งอวัยวะทุกส่วนนะญิซ

8. สุรา และสิ่งมีนเมา ของเหลวทุกชนิดที่ทำให้เมา

9. เปียร์ (เครื่องดื่มชนิดหนึ่งที่สกัดมาจากข้าวบาร์เลย์เป็นส่วนใหญ่)

10. กาฟิร ผู้ปฏิเสธอัลลอฮ์ (ซบ.) เราะซูล และหลักคำสอนของอิสลาม

11. เหยื่อของอูฐ ที่กินนะญิซ

เฉาฮาระฮะฮุ คือความสะอาดตามศาสนบัญญัติ ซึ่งนอกเหนือไปจากความสะอาดทั่วไป (นิซอฟัต) และนะญิซ คือสิ่งโสโครกหรือความสกปรกตามศาสนบัญญัติ ซึ่งนอกเหนือไปจากความโสโครกและความสกปรกทั่วไปที่คนส่วนใหญ่รู้จัก กล่าวคือ สิ่งหนึ่งอาจจะสะอาดแต่ในทัศนะของบัญญัติอิสลามสิ่งนั้นอาจไม่สะอาด จุดประสงค์ของอิสลาม คือ ต้องการความสะอาดทั้งสองด้าน หมายถึง มนุษย์ต้องคิดถึงความสะอาดของตนเองสังคม และสภาพแวดล้อมตลอดเวลา

บทบัญญัติเกี่ยวกับนะญิซ (สิ่งโสโครก)

ปัสสาวะและอุจจาระ

1. ปัสสาวะและอุจจาระของมนุษย์และสัตว์ทุกประเภทที่เนื้อสะอาด และ เป็นสัตว์ที่ไม่มีเลือดไหลพุ่ง นะญิซ
2. ปัสสาวะและอุจจาระของสัตว์ที่เนื้อสะอาด (อนุญาตให้บริโภค) เช่น วัว แพะ แกะ และสัตว์อื่น ๆ ที่ไม่มีเลือดไหลพุ่ง เช่น งู ปลา สะอาด
3. ปัสสาวะและอุจจาระของสัตว์ที่เนื้อไม่กรูฮู ถือว่าสะอาด เช่น ม้า ลา พ่อ เป็นต้น
4. มูลของนก ที่เนื้อสะอาด เช่น นกกา เหยี่ยว นะญิซ *
*อายะตุลลอฮุ อะลี คอเมเนอี มูลของนกที่เนื้อสะอาดไม่เป็นนะญิซ (อิษติฟาดอาต คำถามที่ 4)

บทบัญญัติเกี่ยวกับซากศพ

1. คนตาย แม้ว่าเพิ่งจะเสียชีวิตและร่างยังไม่ทันเย็นอวัยวะทั่วร่างนะญิซ (ยกเว้นอวัยวะที่ไม่มีชีวิต เช่น เล็บ ผม ฟัน) และร่างของ
 - ผู้ที่ถูกสังหารในสมรภูมิรบ (ชะฮีด)
 - ร่างที่ฆูซุลครบ 3 น้ำแล้ว (น้ำพิมเสน ใบพุทรา และน้ำเปล่า) ไม่นะญิซ

2. เฉพาะชะอีดที่เสียชีวิตในสมรภูมิรบเท่านั้นร่างสะอาด ด้วยเหตุนี้ชะอีดที่เกิดจากการวางระเบิด หรือถูกศัตรูลอบสังหาร หรือได้รับบาดเจ็บในสมรภูมิรบและเสียชีวิตนอกสมรภูมิ มิได้รวมอยู่ในกฎดังกล่าว

ขอบเขตของสมรภูมิ

ขอบเขตของสมรภูมิรบ คือ บริเวณที่เผชิญหน้ากันทั้งสองฝ่าย ซึ่งบริเวณนี้มีได้เจาะจงแค่แนวหน้าหรือเวลาที่ศัตรูจู่โจม

ซากสัตว์

1. ซากสัตว์ที่ไม่มีเลือดไหลพุ่ง ถือว่าสะอาด เช่น ปลา เป็นต้น
2. ซากสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่ง ยกเว้นอวัยวะส่วนที่ไม่มีชีวิต เช่น ขน เขา เล็บและอื่น ๆ สะอาด ส่วนอวัยวะที่มีชีวิต เช่น เนื้อ หรือหนัง นะญิซ

ตัวอย่างบทบัญญัติของซากสัตว์

1. ถ้าเป็นสุนัข สุนัข อวัยวะทุกส่วนนะญิซ
2. นอกเหนือจากสุนัขและสุนัข
 - ถ้าเป็นสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่งอวัยวะส่วนที่มีชีวิต นะญิซ อวัยวะส่วนที่ไม่มีชีวิต สะอาด
 - ถ้าไม่ใช่สัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่ง อวัยวะทุกส่วนสะอาด
3. อวัยวะส่วนที่ขาดออกจากร่างกายขณะที่ยังมีชีวิต ทั้งของคนและสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่ง อยู่ในเงื่อนไขเดียวกันกับอวัยวะที่ตายแล้ว หมายถึง ถ้าเป็นอวัยวะส่วนที่มีชีวิต นะญิซ ถ้าไม่มีชีวิต สะอาด ด้วยเหตุนี้ อวัยวะส่วนขาดจากร่างกายเนื่องจากการผ่าตัด นะญิซ
4. ถ้าอวัยวะส่วนหนึ่งได้ขาดออกจากร่างกายที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ยังไม่หลุดเสียที่เดียวเนื่องจากมีหนังติดอยู่ แม้ว่าหนังจะบางมากที่ติดอยู่อวัยวะส่วนนั้นไม่ นะญิซ และไม่อยู่ในกฎของซากศพ

ประเด็นต่อไปนี้อยู่ในเงื่อนไของความสะดวก

1. ปัสสาวะและอุจจาระของสัตว์ที่ไม่รู้ว่าเนื้อสะอาดหรือสกปรก เช่น มูลกที่ไม่รู้ว่าเป็นของนกประเภทใด
2. ปัสสาวะและอุจจาระของสัตว์ที่ไม่รู้ว่ามึเลือดไหลพุ่งหรือไม่ มี เช่น พบมูลในอาหาร ซึ่งไม่รู้ว่าเป็นของมดหรือแมงสาบ
3. พบกระดูกที่ไม่มีเนื้อติดอยู่ และไม่รู้ว่าป็นของสัตว์ที่นะญช (สุนัขสุกร) หรือสัตว์อื่น
4. พบกระดูกมนุษย์ที่ไม่มีเนื้อติดอยู่ และไม่รู้ว่าป็นกระดูกของกาฟิรหรือมุสลิม
5. พบเนื้อหรือหนังสัตว์ที่ไม่รู้ว่าเป็นของสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่งหรือไม่
บทบัญญัติของสิ่งของที่ทำมาจากหนังของสัตว์
1. สิ่งของต่าง ๆ ที่ทำมาจากอวัยวะสัตว์ส่วนที่ไม่มีชีวิต ถือว่าสะอาด ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เช็ดตามหลักการของศาสนา ดังนั้น เสื้อผ้าที่ทำมาจากขนหมี ถือว่าสะอาด แม้ว่ามุสลิมจะไม่ได้เป็นผู้ผลิต หรือขายในตลาดที่ไม่ใช่มุสลิม แต่ถ้าทำมาจากสัตว์ที่เนื้อสะอาด นะมาซกับเสื้อผ้านั้น บาฎิล
2. สิ่งของต่าง ๆ ที่ทำมาจากอวัยวะส่วนที่มีชีวิตจากซากสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่ง นะญช เช่น สิ่งของที่ทำจากหนังสัตว์ คล้ายกระเป๋ารองเท้า หมวก เข็มขัด ถุงมือ สายนาฬิกา เป็นต้น
3. สิ่งของที่ไม่รู้ว่าเป็นหนังสัตว์หรือไม่ ถือว่าอยู่ในกฎของความสะดวก กล่าวคือไม่นะญช
4. สิ่งของที่ไม่รู้ทำมาจากอวัยวะของสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่งหรือไม่ ถือว่าอยู่ในกฎของความสะดวก เช่น เข็มขัดที่ไม่แน่ใจว่าทำมาจากหนัง หรือหนังสัตว์อื่น

5. สิ่งของต่าง ๆ ที่ทำมาจากหนังสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่ง เช่น รองเท้าที่รู้ว่าทำมาจากหนังวัว แต่ไม่รู้ว่าเชือดตามหลักการศาสนาหรือไม่ มีรายละเอียดแตกต่างกันดังนี้

- ถ้าซื้อจากมุสลิม หรือผลิตในประเทศมุสลิม ถือว่าสะอาด
- ถ้าซื้อจากมุสลิม แต่ผลิตในประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม เช่น ซื้อรองเท้าหนังจากร้านมุสลิมแต่ผลิตในประเทศฝรั่งเศส ถือว่านะญิส นอกเสียจากรู้ว่าสัตว์นั้นถูกเชือดตามหลักการของศาสนา และผู้นำเข้าเป็นมุสลิมซึ่งเขาจะหลีกเลี่ยงการนำเข้าของที่ไม่ถูกต้องตามหลักการศาสนา

- ถ้าซื้อจากผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม แต่ผลิตในประเทศมุสลิม ถือว่าสะอาด เช่น ซื้อรองเท้าในประเทศไทย แต่ผลิตในประเทศปากีสถาน

- ถ้าซื้อจากผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม และผลิตในประเทศที่ไม่ใช่มุสลิมนะญิส *
*อายะตุลลอฮ์ อะลิกอเมเนอี ถ้าคาดว่าสัตว์นั้นได้เชือดตามหลักการศาสนา ถือว่าสะอาด แต่ถ้ามั่นใจว่าไม่ได้เชือดตามหลักการศาสนา นะญิส (อิซติฟตาอาต คำถามที่ 8)

- ซื้อจากมุสลิม แต่ไม่รู้ว่าผลิตในประเทศใด ถือว่าสะอาด

- ซื้อจากผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม แต่ไม่รู้ว่าผลิตในประเทศใด นะญิส

ผลิตภัณฑ์จากนม

ผลิตภัณฑ์นมที่ทำมาจากสัตว์ที่เนื้อสะอาดและมีชีวิต เช่น นม นมเปรี้ยว เนย และสิ่งที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งทำมาจากวัว แพะ หรืออูฐ ถือว่าสะอาดและอนุมัติให้บริโภค แม้ว่ากาฟิรจะเป็นผู้ผลิตก็ตาม หรือขายในตลาดที่มีใช้มุสลิม หรือนำเข้าจากประเทศที่มีใช้อิสลาม นอกเสียจากมั่นใจว่าร่างกายกาฟิรโดนกับสิ่งนั้น ถือว่านะญิส แต่แค่สงสัยหรือคาดว่า ถือว่าไม่เพียงพอและไม่จำเป็นต้องตรวจสอบแต่อย่างใด

อิซติฟตา(คำวินิจฉัย)

คำถาม หนังสือสัตว์ที่ขายในประเทศฝรั่งเศส (รองเท้า กระเป๋าเป็นต้น) ซึ่งคาดว่าสิ่งเหล่านั้นนำเข้าจากประเทศแอลจีเรีย ซึ่งสะอาด ดังนั้น การสวมใส่หรือใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านั้น กฎเป็นเช่นไร

คำตอบ ถือว่าอยู่ในกฎของซาคัตว์ (นะญิซ)

คำถาม หนังสือสัตว์ที่สั่งนำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อผลิตรองเท้า หรือสิ่งที่คล้ายคลึงกัน ถือว่านะญิซ หรือสะอาด

คำตอบ หนังสือสัตว์ที่สั่งนำเข้าจากประเทศมุสลิม สะอาด นอกเสียจากมั่นใจว่าไม่ได้เชือดตามหลักการศาสนา หนังสือที่สั่งนำเข้าจากประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม ถือว่านะญิซ นอกเสียจากมั่นใจว่าสัตว์นั้นเชือดตามหลักการศาสนา หรือคาดว่ามุสลิมผู้นำเข้า จะหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามหลักการและมอบหนังสืออยู่ในความรับผิดชอบของมุสลิม

บทบัญญัติเกี่ยวกับเลือด

1. เลือดของมนุษย์และสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่ง นะญิซ เช่น เลือดไก่ เลือดแพะ วัวและอื่นสัตว์ๆ ที่คล้ายคลึงกัน
2. เลือดของสัตว์ที่ไม่มีเลือดไหลพุ่ง สะอาด เช่น เลือดปลา เลือดขง เป็นต้น
3. เลือดที่พบในไข่ไก่ไม่นะญิซ แต่อุติยาฎาญิบไม่ได้รับประทาน แต่ถ้าได้ตีไข่ให้เข้ากันและเลือดได้จางหายไป รับประทานได้ไม่เป็นไร
4. เลือดที่ออกตามไรฟัน หากผสมกับน้ำลายในปากแล้วเลือดได้จางหายไปถือว่าสะอาด และถ้ากลืนน้ำลายลงไป ถือว่าไม่เป็นไร

ประเด็นต่อไปนี้อยู่ในกฎของความสะอาด

1. สิ่งของสีแดง ซึ่งไม่รู้ว่าเป็นเลือด
2. เลือดที่ไม่รู้ว่าเป็นของสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่งหรือไม่ เช่น เลือดที่ติดอยู่ที่เสื้อผ้าไม่รู้ว่าเป็นเลือดขง หรือเลือดของตนเอง
3. เลือดที่ไม่รู้ว่าเป็นของสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่งหรือไม่ เช่น งู
4. สิ่งที่ไหลออกจากบาดแผล ไม่รู้ว่าเป็นเลือดหรือน้ำเหลือง กรณีที่บาดแผลสะอาด แต่ถ้าบาดแผลเน่าช้ำ น้ำเหลืองหรือสิ่งอื่นที่ไหลออกมาโดนบริเวณเน่าช้ำ ถือว่าเน่าช้ำ
5. เนื่องจากมีแผลบนร่างกาย และมีสิ่งเปื้อกไหลออกมาไม่รู้ว่าเป็นเลือดหรือไม่

สุรา และสิ่งมีนเมา

1. สุราและของเหลวทุกชนิดที่ทำให้เมา นะนิช
2. ของเหลวทุกชนิดที่ทำให้เมา (จุดเริ่มต้นเป็นของเหลว) ถึงแม้จะแข็งตัวเป็นก้อนถือว่า นะนิช
*อายะตุลลอฮฺ อะลีคอเมเนอี อัสดียาฎาญิบ นะนิช (อิซติฟตาอาต คำถามที่ 5)
3. สิ่งของที่มีไซ้ของเหลวแต่ทำให้เมา เช่น กัญชา ไม่นะนิช ถึงแม้ว่าจะผสมกับน้ำจนกลายเป็นของเหลวก็ตาม
4. น้ำองุ่นที่ดื่มจนเค็ดถ้าทำให้เมา ถือว่านะนิช แต่ถ้าไม่ทำให้เมา ถึงแม้ว่ากินจะระรอม ไม่ถือว่านะนิช
5. อินทผลัมและองุ่นแห้ง ถ้าได้ปรุงร้อมกับอาหาร เช่น ข้าว ไม่ระรอม แม้ว่าจะเค็ดก็ตาม

กาฬิร

กาฬิร และนะญิซ

1. บุคคลที่ปฏิเสธพระเจ้า (หมายถึงผู้ที่ปฏิเสธการมีอยู่ของพระเจ้าเป็นเจ้า)
2. บุคคลที่ปฏิเสธสภาวะการเป็นนบีของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ็อล ฯ)
3. บุคคลที่ปฏิเสธความเป็นเอกะของอัลลอฮ์ (ซบ.) หมายถึงตั้งภาคีเทียบเคียงพระองค์
4. บุคคลที่ปฏิเสธสิ่งจำเป็นของศาสนา ขณะที่รู้ดีว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งจำเป็นของศาสนา ซึ่งการปฏิเสธของเขาเท่ากับเป็นการปฏิเสธศาสนของนบี หรือปฏิเสธนบี หรือยกเลิกคำสอนศาสนา
5. บุคคลที่ทำตนเป็นศัตรู คำว่า หรือใส่ร้ายบรรดาอิมามมะอูซุม (อ.) เพียงท่านเดียวหรือทั้งหมด *

อายตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี ชาวคัมภีร์ถือว่าสะอาด (อิซติฟดาอาด เล่ม 1 หน้า 97 คำถามที่ 324) ชาวคัมภีร์หมายถึง พวกยะฮูดียฺ นะซอรอ โซโรอัสเตอร์ และซอบิอิน (อิซติฟดาอาด เล่ม 1 หน้า 98 คำถามที่ 327)

สองสามประเด็นสำคัญ

1. ร่างกายของกาฬิรทุกส่วน ขน ผม เล็บ และความเปียกชื้นทั้งหลายนะญิซ
2. บุคคลที่ไม่รู้ว่าเป็นมุสลิมหรือกาฬิร ถือว่าสะอาด แต่ไม่สามารถนำบทบัญญัติอื่นของมุสลิมมาใช้กับเขาได้ เช่น ไม่สามารถแต่งงานกับหญิงมุสลิม และไม่สามารถฝังในสุสานของมุสลิมได้

สิ่งที่สะอาดจะนิษได้หรือไม่?

ในบทก่อนกล่าวไปแล้วว่า ของทุกสิ่งบนโลกนี้ถือว่าสะอาดยกเว้นบางสิ่ง แต่ในบางครั้งสิ่งที่สะอาดอาจเปลี่ยนเป็นนิษได้ถ้าหากสิ่งนั้นไปโดนนิษในขณะที่ทั้งสองเปียก หรืออย่างหนึ่งอย่างใดเปียก ซึ่งความเปียกขึ้นของสิ่งหนึ่งซึมไปยังอีกสิ่งหนึ่ง

1. ถ้าสิ่งของสะอาดไปโดนสิ่งนิษ และทั้งสองนั้นเปียกขึ้นซึ่งความเปียกขึ้นของสิ่งหนึ่งซึมไปยังอีกสิ่ง สิ่งที่จะสะอาดจะนิษ

2. แต่ประเด็นต่อไปนี้อยู่ในกฎของสิ่งที่สะอาด

- ไม่รู้ว่าสิ่งที่สะอาดกับนิษโดนกันหรือไม่
- ไม่รู้ว่าสิ่งที่สะอาดกับนิษเปียกขึ้นหรือไม่
- ไม่รู้ว่าความเปียกขึ้นจากสิ่งหนึ่งซึมไปยังอีกสิ่งหรือไม่

สองสามประเด็นสำคัญ

1. การรับประทานหรือดื่มสิ่งนิษ ธรรมดา

2. ถ้าเห็นว่าบุคคลหนึ่งกำลังรับประทานนิษ หรือสวมเสื้อผ้าที่เปื้อนนิษนิษมา ไม่จำเป็นต้องบอกให้รู้

3. สิ่งที่จะสะอาดถ้าสงสัยว่านิษหรือไม่ ถือว่าสะอาด และไม่จำเป็นต้องตรวจสอบแต่อย่างใด ถึงแม้จะสามารถเข้าใจถึงความสะอาดหรือนิษได้ก็ตาม ด้วยเหตุนี้ ตัวอย่างที่จะกล่าวต่อไปนี้อยู่ในกฎของความสะอาด ไม่จำเป็นต้องถามหรือสอบสวนแต่อย่างใด ฉะนั้น

- น้ำหอม ที่ผู้มีโชมุสลิมเป็นผู้ผลิต แต่ไม่รู้ว่ามีร่างกายของเขาโดนน้ำหอมหรือไม่

- ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ในโรงแรมที่ไม่ใช่ประเทศมุสลิม เช่น ภาชนะ
ผ้าเช็ดตัว ห้องน้ำ ห้องส้วมสบู่ เตียงนอน และอื่น ๆ หรือแม้แต่ที่จับ ถ้าหาก
ไม่มั่นใจว่ากาฟิรได้สัมผัสสิ่งเหล่านั้นขณะร่างกายเปียกชื้น หรือไม่สามารถ
พิสูจน์นะญิซได้จากวิธีทางอื่น ถือว่าสะอาด

- ข้าวของเครื่องใช้ที่มีอยู่ในบ้านเช่าหรือบ้านซื้อ ซึ่งก่อนหน้านั้นกาฟิร
เคยอยู่มาก่อน เช่น ของใช้ในครัว พรม ตู้เสื้อผ้า ที่จับประตู หรือสิ่งอื่น หาก
ไม่มั่นใจว่าสิ่งนั้นนะญิซ ถือว่าสะอาด

- เบาะรถประจำทางหรือแท็กซี่ในประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม ขณะที่ฝนตก
และร่างกายเปียกชื้น ถ้าไม่มั่นใจว่าเบาะนั้นเปื้อนนะญิซ การนั่งลงบนเบาะ
ไม่ทำให้ร่างกายและเสื้อผ้านะญิซ

- การใช้ช้อน ถ้วยจาน แก้วน้ำ และของใช้อื่น ๆ ในร้านอาหาร ถ้าไม่
มั่นใจว่าสิ่งเหล่านั้นเปื้อนนะญิซ ถือว่าสะอาด

- น้ำอัดลมและเครื่องดื่มต่าง ๆ โดยปกติเป็นสิ่งสะอาดและสะอาด แต่ไม่
รู้ว่าใครร่างกายกาฟิรหรือไม่ ถือว่าสะอาด แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันสิ่ง
เหล่านี้บรรจุโดยใช้เครื่องจักรกล

- เครื่องอุปโภคและบริโภคต่าง ๆ เช่น น้ำตาล ซ็อกโกเลต ขนมปัง
หมากฝรั่ง และอื่น ๆ ที่ไม่ได้ผลิตในประเทศมุสลิม ถ้ามั่นใจว่าร่างกายกาฟิร
ไม่ได้สัมผัสสิ่งเหล่านั้น หรือไม่มั่นใจว่าสิ่งเหล่านั้นนะญิซ ถือว่าสะอาด

- ถั่ว ผลไม้ และผักต่าง ๆ ที่บุคคลที่มีได้เป็นมุสลิมเป็นผู้ขาย แต่มั่นใจว่า
สิ่งเหล่านั้นไม่นะญิซ ถือว่าสะอาด แม้ว่าผู้ที่มีได้เป็นมุสลิมจะเป็นผู้เพราะ
ปลูก เก็บเกี่ยว หรือแบกหามก็ตาม

- น้ำมันที่ใช้ปรุงอาหารไม่ว่าจะเป็นน้ำมันที่ทำจากไขมันสัตว์หรือพืช หากไม่มั่นใจว่านะญูซ หรือเปื่อนนะญูซ ถือว่าสะอาด
- ของเหลวต่าง ๆ ที่ใช้กับรถยนต์ มอเตอร์ไซค์ หรือใช้ภายในบ้าน ไม่ว่าจะ เป็นเบนซิน หรือแก๊สโซลีน น้ำมันก๊าด น้ำมันโซล่า จาระบี หรือสิ่งอื่นซึ่ง ผู้กลั่นน้ำมัน หรือจำหน่ายมิใช่มุสลิม แต่ไม่มั่นใจว่านะญูซ ถือว่าสะอาด
- อุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับงานต่าง ๆ ถ้าให้บุคคลที่มีได้เป็นมุสลิม เช่น ผ้าที่ใช้ดับเย็บเสื้อผ้า หรือรถยนต์ที่ส่งไปซ่อม หลังจากจับของคืนแล้วถ้าไม่ มั่นใจว่าสิ่งนั้นนะญูซ ถือว่าสะอาด
- ขนบป้างหรือสิ่งที่คล้ายคลึงกันที่มุสลิมไม่ได้ปรุง แต่วัตถุดิบเดิมเป็น สิ่ง สะอาดและไม่มั่นใจว่านะญูซ ถือว่าสะอาด
- การจับมือกับกาฟิรขณะที่มือไม่เปียก หรือเพียงแค่ขึ้นแต่ไม่สามารถชิม ไปยังอีกฝ่ายหนึ่งได้ หรือมั่นใจว่าไม่ชิมแน่นอน ถือว่ามีมุสลิมไม่นะญูซ

มุญะฮิรอต (สิ่งทำความสะอาด)

อัลลอฮฺทรงประทานน้ำฝนจากฟากฟ้ามายังสุเจ้า เพื่อชำระสุเจ้าให้สะอาด เพื่อจัดมลทิน และเพทุบายของมารร้ายออกจากสุเจ้า (อัล-อันฟาล / 11)

สิ่งที่เปื่อนนะญูซจะสะอาดได้อย่างไร?

สิ่งทั้งหลายที่เปื่อนนะญูซสามารถทำให้สะอาดได้ ซึ่งสิ่งที่ใช้ทำความสะอาดนะญูซประกอบด้วย

1. น้ำ
2. พื้นดิน
3. แสงแดด
4. การแปรสภาพ
5. การโยกย้าย
6. การยอมรับอิสลาม
8. การตาม
8. การจัดคณะนิกายให้หมดไป
9. การกักขังสัตว์ที่กินนิกาย (อิสติบรออู)
10. การหายตัวไปของมุสลิม

1. น้ำ สามารถใช้ชำระล้างสิ่งโสโครก (นิกาย) ให้สะอาดได้ ซึ่งแบ่งออกเป็นหลายชนิด การเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ของน้ำจะช่วยทำให้เข้าใจปัญหาที่เกี่ยวข้องกับน้ำได้ดียิ่งขึ้น

ประเภทของน้ำ

1. น้ำผสม
2. น้ำบริสุทธิ์ ได้แก่ น้ำฝน น้ำไหล น้ำบ่อ น้ำมีปริมาณสูง และน้ำน้อย
น้ำผสม (มุลอฟ) หมายถึงน้ำที่สกัดออกจากสิ่งอื่น เช่น น้ำผลไม้ต่าง ๆ หรือน้ำที่ผสมกับสิ่งอื่นซึ่งไม่สามารถเรียกว่าน้ำได้อีก เช่น น้ำหวาน เป็นต้น
ส่วนน้ำบริสุทธิ์ หมายถึงน้ำที่ไม่มีสิ่งอื่นเจือปน

บทบัญญัติเกี่ยวกับน้ำผสม

1. ไม่สามารถใช้ชำระล้างสิ่งที่เป็นพิษได้ (มิได้จัดว่าเป็นมูฆะฮิร)
2. เมื่อใดพิษหรือสิ่งที่เป็นพิษจะกลายเป็นพิษทันที ถึงแม้ว่าพิษจะมีจำนวนเล็กน้อยและสี กลิ่น หรือรสชาติได้เปลี่ยนไปก็ตาม
3. วุญูและมุซุลกับน้ำนั้นไม่ถูกต้อง

ประเภทของน้ำบริสุทธิ์

น้ำบริสุทธิ์ (มุฎลัก) หมายถึงน้ำที่ได้มีสิ่งใดเจือปน

บางครั้งน้ำอาจไหลออกจากพื้นดิน หรือหลั่งลงมาจากฟากฟ้า หรือไม่ได้ไหลออกจากดินและไม่ได้หลั่งลงมา น้ำที่หลั่งลงมาจากฟากฟ้าเรียกว่าน้ำฝน

น้ำที่ไหลออกจากพื้นดิน เรียกว่าน้ำไหล น้ำที่ไม่ได้ไหลที่เรียกว่า น้ำบ่อ น้ำที่ไม่ได้ไหลนิ่งอยู่กับที่เรียกว่า น้ำนิ่ง และน้ำนิ่งถ้ามีจำนวนมากเรียกว่า น้ำคูร ถ้ามีจำนวนน้อยเรียกว่า น้ำน้อย

ปริมาณของน้ำคูร ถ้าบรรจุอยู่ในภาชนะ ๆ ต้องมีขนาดความกว้าง ยาว และสูง 3.5 คืบ*

*อายะตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี ภาชนะต้องมีขนาดปริมาตรประมาณ 42/7-8 คืบ หรือประมาณ 384 ลิตร

ถ้าคิดเป็นน้ำหนักประมาณ 377 หรือ 419 กิโลกรัม หรือ 384 ลิตร

ปริมาณของน้ำน้อย หมายถึงน้ำที่มีปริมาณน้อยกว่า 1 คูร

เฉพาะน้ำบริสุทธิ์เท่านั้นสามารถใช้ชำระล้างสิ่งที่เป็นพิษได้ แม้ว่าน้ำผสมบางครั้งสามารถล้างสิ่งสกปรกให้สะอาดได้ แต่ไม่สามารถชำระล้างสิ่งที่เป็นพิษได้เด็ดขาด

บทบัญญัติเกี่ยวกับน้ำน้อย

1. ถ้าล้นน้ำน้อยไปโดนน้ำน้อยน้ำจะเป็นน้ำน้อยทันที (โดยไม่มี ความแตกต่างว่าเอาน้ำราดลงน้ำน้อยหรือน้ำน้อยได้ตกลงในน้ำ)
2. ถ้าเทน้ำน้อยจากด้านบนลงบนน้ำน้อย เฉพาะส่วนที่โดนน้ำน้อยเท่านั้น น้ำน้อย แต่ส่วนบนที่อยู่เหนือขึ้นไปสะอาด เช่น ราดน้ำจากกระป๋องลงบนสิ่ง ที่เปื้อนน้ำน้อย
3. ถ้าฉีดน้ำน้อยจากข้างล่างขึ้นไปข้างบน น้ำน้อยไปถึงข้างบนด้านล่าง ไม่น้ำน้อย แต่ฉีบน้ำน้อยตกลงมาข้างล่างข้างบนน้ำน้อยด้วยเช่นกัน
4. ถ้าน้ำกรหรือน้ำไหลเชื่อมต่อกับน้ำน้อยที่น้ำน้อยและน้ำได้ผสมกัน ถือว่าน้ำน้อยสะอาด เช่น น้ำภาชนะใส่น้ำน้อยที่น้ำน้อยไปวางไว้ใต้ก๊อกน้ำที่ เชื่อมต่อกับน้ำกร แล้วเปิดน้ำลงไปภาชนะให้น้ำผสมกัน
5. ถ้านำน้ำน้อยไปล้างน้ำน้อยโดยราดน้ำลงบนสิ่งที่เป็นน้ำน้อย น้ำที่ กระเด็นออกมา น้ำน้อย และน้ำที่ใช้ล้างน้ำน้อยหลังจากขจัดน้ำน้อยออกแล้ว ได้ราดน้ำลงบนสิ่งนั้น น้ำที่กระเด็นออกมาจำเป็นต้องหลีกเลี่ยง

บทบัญญัติของน้ำกร น้ำไหล และน้ำบ่อ

1. น้ำบริสุทธิ์ทั้งหลายยกเว้นน้ำน้อยถ้า สุก กลิ่น หรือรสของน้ำน้อยมิได้ทำ ให้น้ำเปลี่ยนไป ถือว่าสะอาด แต่ถ้ามีน้ำน้อยไปโดนและอย่างใดอย่างหนึ่ง เปลี่ยนไปถือว่า น้ำน้อย (ฉะนั้น น้ำกร น้ำไหล น้ำบ่อ แม้กระทั่งน้ำฝนก็ รวมอยู่ในกฎเดียวกัน)
2. น้ำประปาตามอาคารที่เชื่อมต่อกับน้ำกร ถือว่าอยู่ในกฎของน้ำกร

คุณลักษณะบางอย่างของน้ำฝน

1. ถ้าฝนตกลงถึงเป็อนนะณูช แต่ไม่มีนะณูชติดอยู่เพียงครั้งเดียวถือว่า สะอาด
2. ถ้าฝนตกลงบนพรมหรือเสื้อผ้าเป็อนนะณูช ถือว่าสะอาด โดยไม่จำเป็นต้องบิด
3. ถ้าฝนตกลงบนพื้นที่เป็อนนะณูช ถือว่าสะอาด
4. ถ้าน้ำฝนได้รวมกันในที่หนึ่ง แม้ว่าจะมีปริมาณน้อยกว่ากร แต่ตราบที่ฝนยังคงอยู่ถ้าน้ำล้นที่เป็อนนะณูชไปล้างในนั้นกลั่น สี หรือรสของน้ำมิได้เปลี่ยนไป ถือว่าสะอาด

บทบัญญัติความสงสัยเกี่ยวกับน้ำ

1. น้ำจำนวนหนึ่งถ้าสงสัยว่ามีปริมาณถึงกรหรือไม่ หากมีนะณูชไปโดน ไม่ถือว่านะณูช แต่ไม่มีเงื่อนไขอย่างอื่นของน้ำกร
2. น้ำจำนวนหนึ่งเคยเป็นน้ำกร แต่สงสัยว่ากลายเป็นน้ำน้อยแล้วหรือยัง ถือว่ายังอยู่ในกฎน้ำกร
3. น้ำที่ไม่รู้ว่าสะอาดหรือนะณูช ถือว่าสะอาด
4. น้ำสะอาดถ้าสงสัยว่าเป็นนะณูชหรือไม่ ถือว่ายังอยู่ในกฎน้ำสะอาด
5. น้ำนะณูช แต่ไม่รู้ว่าสะอาดหรือยัง ถือว่ายังอยู่ในกฎน้ำนะณูช
5. น้ำบริสุทธิ์ แต่ไม่รู้ว่ากลายเป็นน้ำผสมหรือยัง ถือว่ายังอยู่ในกฎน้ำบริสุทธิ์

น้ำสามารถชำระล้างสิ่งที่เป็นพิษให้สะอาดได้อย่างไร?

น้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมวลมนุษย์ และยังช่วยชำระล้างสิ่งโสโครก (พิษ) ให้สะอาดได้อีก หากทำไปตามบทบัญญัติดังต่อไปนี้

จะล้างสิ่งของ ที่เป็นพิษด้วยน้ำได้อย่างไร?

น้ำเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับชีวิตและเป็นตัวชำระล้างพิษได้มากที่สุด ในแต่ละวันมนุษย์จะมีความผูกพันกับน้ำมาก

การทำความสะอาดสิ่งของที่เป็นพิษ (หน้าที่52)

1. ถ้าภาชนะเป็นพิษให้ล้างด้วยน้ำกรูเพียงครั้งเดียว แต่ถ้าเป็นน้ำน้อยให้ล้าง 3 ครั้ง
2. ถ้าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ภาชนะเป็นพิษที่ไม่ใช่ปัสสาวะ ให้ล้างด้วยน้ำกรูเพียงครั้งเดียว แต่ถ้าเป็นน้ำน้อยให้ล้าง 1 ครั้ง
3. ถ้าเป็นปัสสาวะ (ไม่ใช่ภาชนะ) จำเป็นต้องล้างด้วยน้ำกรู 1 ครั้ง หรือถ้าเป็นน้ำน้อยให้ล้าง 2 ครั้ง

คำอธิบาย

1. การล้างสิ่งของเป็นพิษ อันดับแรกให้ขจัดพิษออกก่อน หลังจากนั้นให้ล้างด้วยน้ำตามจำนวนที่กล่าวข้างต้น เช่น ภาชนะที่เป็นพิษหลังจากขจัดพิษออกแล้วให้ล้างด้วยน้ำกรู 1 ครั้ง
2. พรหมเสื่อผ้าและสิ่งที่คล้ายคลึงกันปกติจะดูดซับน้ำแต่สามารถบิดได้ ดังนั้น ถ้าล้างด้วยน้ำน้อยหลังจากรดน้ำทุกครั้งให้บิดหรือบีบให้แห้ง หรือถ้าล้างด้วยวิธีอื่นต้องให้น้ำเปียกจนทั่ว แต่ถ้าเป็นน้ำกรู หรือน้ำไหล เป็นอสุติ ยากฎาธิบ ต้องให้น้ำซึมผ่านเข้าไปอย่างทั่วถึง*

*อายะตุลลอฮฺ อะลีคอเมเนอี การทำความสะอาดด้วยน้ำกุ่ม หรือน้ำไหล ไม่จำเป็นต้องบิดน้ำออกแค่ทำให้น้ำออกมาจะด้วยวิธีใดก็ตาม หรืออาจใช้วิธี สะบัดก็พอแล้ว

3. ถ้าใช้น้ำไหลหรือน้ำบ่อ สิ่งที่เป็นอนนะญิซจะอยู่ในเงื่อนไผ่เดียวกัน กับน้ำกุ่ม ดังที่อธิบายผ่านมาแล้ว

ประเด็นสำคัญ

ภาชนะเปื้อนนะญิซสามารถล้างด้วยน้ำได้ดังนี้

- ถ้าเป็นน้ำกุ่ม ให้นำภาชนะจุ่มลงไปและนำขึ้นมาเพียงครั้งเดียว
- ถ้าเป็นน้ำน้อย ให้เทน้ำใส่ภาชนะจนเต็มแล้วเทออก ให้ทำ 3 ครั้ง หรือ เทน้ำจำนวนหนึ่งใส่ภาชนะแล้วเขย่าให้ทั่วถึงบริเวณที่เป็นอนนะญิซแล้วเท ออก ให้ทำ 3 ครั้ง

เงื่อนไขการทำความสะอาดภาชนะ

1. ภาชนะเปื้อนนะญิซเนื่องจากสุนัขเลีย หรือกินน้ำจากภาชนะนั้น
 - ถ้าล้างด้วยน้ำน้อย อิสติยาฎาญิบ ให้ล้าง 2 ครั้ง ก่อนล้างให้เอาฝุ่นดิน ทาก่อน
 - ถ้าล้างด้วยน้ำกุ่มหรือน้ำไหล อิสติยาฎาญิบ ให้ล้าง 2 ครั้ง ก่อนล้างให้ เอาฝุ่นดินทาก่อน
2. ภาชนะเปื้อนนะญิซเนื่องจากสุกรกินอาหารหรือน้ำจากภาชนะนั้น
 - ถ้าล้างด้วยน้ำน้อยให้ล้าง 7 ครั้ง อิสติยาฎมุซตะฮับก่อนล้างให้เอาฝุ่น ดินทาก่อน
 - ถ้าล้างด้วยน้ำกุ่มหรือน้ำไหล อิสติยาฎาญิบให้ล้าง 7 ครั้ง อิสติยาฎมุซ ตะฮับก่อนล้างให้เอาฝุ่นดินทาก่อน

3. ภาชนะเปื้อนสุรา (สุราเป็นเนมิช)

- ถ้าล้างด้วยน้ำน้อยให้ล้าง 3 ครั้ง แต่ดีกว่าให้ล้าง 7 ครั้ง
- ถ้าล้างด้วยน้ำกรหรือน้ำไหล ให้ล้างเพียงครั้งเดียว

สองประเด็นสำคัญ

1. พื้นดินที่ใช้ทาภาชนะก่อนล้างด้วยน้ำต้องสะอาด
2. ภาชนะที่สุกเลีย อุดิยาฎาญิบ ถือว่าอยู่ในกฎของภาชนะ

วิธีทำความสะอาดพื้นเปื้อนเนมิช

1. ถ้าล้างด้วยน้ำกร อันดับแรกต้องขจัดสิ่งโสโครกออกก่อน หลังจากนั้นใช้น้ำกรหรือน้ำไหลเทลงไปโดยให้น้ำไหลทั่วบริเวณที่เปื้อนเนมิช
2. ถ้าล้างด้วยน้ำน้อย
 - กรณีที่เป็นพื้นซึ่งน้ำไม่สามารถไหลผ่านได้ ไม่สามารถใช้น้ำน้อยทำความสะอาดได้
 - ถ้าน้ำไหลผ่านไปบนพื้น บริเวณที่ น้ำไหลผ่านถือว่าสะอาด
3. ฝาผนังเปื้อนเนมิช สามารถทำความสะอาดได้เหมือนกับพื้นที่เปื้อนเนมิช
4. ขณะที่ทำความสะอาดพื้นดินน้ำได้ไหลผ่านไปยังบ่อ หรือไหลออกไปจากบริเวณนั้น ดังนั้น ทุกที่ ๆ น้ำไหลผ่านถือว่าสะอาด

วิธีล้างเมล็ดและถั่วต่าง ๆ

1. ถ้าภายนอกเปื้อนเนมิช ให้ล้างในน้ำกร หรือน้ำไหล หรือราดด้วยน้ำน้อยให้ไหลผ่านไป ถือว่าสะอาด
2. ถ้าภายในเนมิช ไม่สามารถทำความสะอาดด้วยน้ำน้อยหรือน้ำกรได้
3. ถ้าสงสัยว่าภายในเปื้อนเนมิชหรือไม่ ให้ล้างเฉพาะข้างนอกถือว่าเพียงพอ

ประเด็นสำคัญ

- ถ้าสิ่งของเปื้อนปัสสาวะเด็กทารกที่ดื่มน้ำนมมารดาเพียงอย่างเดียว ยังมิได้กินอาหารอย่างอื่น หรือมิได้ดื่มนมสุกร ให้เอาน้ำราดบริเวณที่เปื้อนปัสสาวะให้ทั่วเพียงครั้งเดียว ถือว่าสะอาด ถ้าเป็นพรหมหรือเสื้อผ้าไม่จำเป็นต้องบิด

เงื่อนไขของน้ำที่ใช้ทำความสะอาดนะณูชมีดังนี้

1. ต้องเป็นน้ำบริสุทธิ์ เนื่องจากน้ำผสมไม่สามารถทำความสะอาดนะณูชได้
2. น้ำต้องสะอาด เนื่องจากน้ำนะณูชไม่สามารถทำความสะอาดนะณูชได้
3. ขณะทำความสะอาดสิ่งของต้องไม่มีนะณูชเพิ่มเข้ามา
4. ขณะทำความสะอาดสิ่งที่เปื้อนนะณูชสี กลิ่น หรือรสของนะณูชต้องไม่ทำให้น้ำเปลี่ยน
5. หลังจากทำความสะอาดสิ่งเปื้อนนะณูชแล้ว จะต้องไม่มีนะณูช (อัยนุลนะยาชะฮะฮฺ) ติดค้างอยู่

พื้นดิน

1. ถ้าฝ่าเท้าหรือพื้นรองเท้าเปื้อนนะณูชขณะเดิน และเนื่องจากได้สัมผัสกับพื้นดินและทำให้นะณูชได้หมดไป ถือว่าสะอาด ดังนั้น พื้นดินทำความสะอาดได้เฉพาะฝ่าเท้าหรือพื้นรองเท้าเท่านั้น ซึ่งต้องมีเงื่อนไขต่อไปนี้
 - พื้นดินต้องสะอาด
 - พื้นดินต้องแห้ง (มิใช่เปียก)
 - พื้นดินที่ใช้ทำความสะอาด หมายถึงผืนดิน ทราย อิฐ หิน ดินเผาและสิ่งที่คล้ายกัน

2. เนื่องจากเดินฝ่าเท้าหรือพื้นรองเท้าได้สัมผัสกับพื้นดิน นະณฺชฺที่ติดอยู่ ถูกขจัดหมดไป ถือว่าสะอาด แต่ดีกว่าให้เดินอย่างน้อย 15 ก้าว *

*อายะตุลลอฮฺ อะลิกอเมเนอี ให้ก้าวเดินประมาณ 10 ก้าวบนพื้นดินแห้ง และสะอาด พื้นรองเท้าหรือฝ่าเท้าที่เปื้อนนะณฺชฺ ถือว่าสะอาด

3. สิ่งของต่อไปนี้ไม่ใช่สิ่งทำความสะอาดได้แก่ ยางมะตอย พรหม พื้นดิน ที่ปูด้วยไม้ เสื่อ ผักหญ้า เว้นเสียแต่จะมีจำนวนเล็กน้อย ซึ่งไม่อาจกล่าวได้ว่า นั้นเป็นพื้นหญ้า หรือคนทั่วไปกล่าวว่าเขาเดินบนพื้นดินมิใช่พื้นหญ้า

4. อุดิยาฎาฎิบ ประเด็นต่อไปนี้พื้นดินไม่สามารถทำความสะอาดได้

1. มือหรือเท้าของคนพิการที่ใช้เดินต่างเท้า
2. ปลายไม้เท้า
3. เกือกม้าหรือของสัตว์สี่เท้า
4. ถุงเท้า ยกเว้นถุงเท้าที่พื้นเป็นหนัง
5. ใต้ฝ่าเท้าปลอม
6. ล้อรถ

สองสามประเด็นสำคัญ

1. หลังจากพื้นรองเท้าหรือฝ่าเท้าสะอาดแล้ว บริเวณรอบ ๆ นั้นปกติจะเปื้อนด้วย ถ้าดินหรือฝุ่นดินไปถึงบริเวณรอบ ๆ ดังกล่าว ถือว่าสะอาด

2. ข้างในรองเท้าหรือบริเวณพื้นรองเท้าที่ไม่ถึงพื้นดิน ไม่สามารถสะอาดได้ด้วยการเดินไปบนพื้นดิน

และไม่จำเป็นว่าฝ่าเท้าหรือพื้นรองเท้าที่เปื้อนนะณฺชฺต้องเปียก ทว่าถ้าแห้งก็สามารถสะอาดได้ด้วยการเดิน

3. แสงแดด

แสงแดดสามารถทำความสะอาดสิ่งของที่เปื้อนตะไคร่น้ำให้สะอาดได้

- พื้นดิน
- อาคารและอุปกรณ์ที่ใช้เป็นส่วนประกอบของอาคาร เช่น หน้าต่าง ประตู
- ต้นไม้และพืชต่าง ๆ

เงื่อนไขการทำความสะอาดของแสงแดด

1. สิ่งของที่เปื้อนตะไคร่น้ำต้องเปียกในลักษณะที่ว่าถ้ามีสิ่งอื่นไปโดนจะเปียกไปด้วย
2. ต้องแห้งด้วยแสงแดดที่ส่องลงไปโดน ดังนั้น ถ้ายังชื้นอยู่ถือว่าไม่สะอาด
3. จะต้องไม่มีสิ่งกีดขวางแสงแดดขณะส่อง เช่น เมฆ หรือผ้าม่าน นอกเสียจากเป็นกลุ่มเมฆที่ไม่หนาทึบ หรือผ้าม่านบาง ๆ ซึ่งไม่สามารถกีดขวางแสงแดด
4. เฉพาะแสงแดดเท่านั้นที่ทำให้แห้ง เช่น ลมไม่ได้ช่วยพัดให้แห้ง
5. ขณะแสงแดดส่องต้องไม่มีตะไคร่น้ำติดค้างอยู่ ดังนั้น ต้องขจัดตะไคร่น้ำก่อนที่แสงแดดจะส่อง

6. ด้านนอกกับด้านในของฝาผนังหรือพื้นต้องแห้งพร้อม ๆ กัน ดังนั้น ถ้าวันนี้ด้านนอกแห้ง และวันรุ่งขึ้นด้านในเพิ่งจะแห้ง เฉพาะด้านนอกเท่านั้นที่สะอาด

สองสามประเด็นสำคัญ

1. ถ้าพื้นดินและสิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายกันเปื้อนอะนุช แต่ไม่เปียกให้เอาน้ำหรือสิ่งอื่นราคาถูกน้อยยให้พื้นเปียก หลังจากแสงแดดส่องจนแห้งแล้ว ถือว่าสะอาด

2. ก้อนกรวด ดิน โคลน และหินทรายที่ยังอยู่บนพื้นถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของพื้นดิน แสงแดดสามารถสะอาดได้ แต่ถ้าแยกจากพื้นดินแล้วแสงแดดไม่สามารถทำความสะอาดได้ เช่นเดียวกันตะปู ไม้ และสิ่งที่คล้ายคลึงกัน ทรายที่ยังอยู่บนฝาผนังถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของฝาผนัง และอยู่ในกฎของอาคาร แต่ถ้าแยกออกเมื่อใดกฎก็จะหมดสภาพลง และแสงแดดไม่สามารถทำความสะอาดได้อีกต่อไป

4. การแปรสภาพ

1. ถ้าสิ่งที่เปื้อนอะนุช ได้เปลี่ยนรูปลักษณะออกมาในสภาพกลายที่สะอาด (ไม่เข้าใจ) ถือว่าสะอาด ซึ่งเรียกว่า การแปรสภาพ เช่น

- ซากศพเปลี่ยนสภาพเป็นดิน
- เมล็ดที่เปื้อนอะนุชงอกกลายเป็นต้นขึ้นมา
- ไม้ที่เปื้อนอะนุชกลายเป็นถ่านหรือจี้เถา
- เชื้อเพลิงที่เผาไหม้กลายเป็นควัน
- ของเหลวที่เน่าบูดกลายเป็นไอ
- เหล้ากลายเป็นน้ำส้มสายชู

2. ถ้าสิ่งที่เป็นหนี้ไม่ได้กลายสภาพ เพียงแค่เปลี่ยนรูปทรงอย่างเดียว ไม่ถือว่าสะอาด เช่น

- เมล็ดข้าวสาลีที่เป็นหนี้ขนานมาไม่เป็นแป้ง
- องุ่นที่เป็นหนี้ขนานมาทำเป็นน้ำส้มสายชู

3. สิ่งที่เป็นหนี้ แต่ไม่รู้ว่าได้กลายสภาพไปแล้วหรือยัง เป็นหนี้

5. การย้าย

1. การย้าย หมายถึงบางส่วนจากร่างกายของสัตว์ที่มีเลือดไหลพุ่ง ย้ายไปอยู่ในร่างกายของสัตว์ที่ไม่มีเลือดไหลพุ่ง ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของร่างไปแล้ว ถือว่าสะอาด ทำนองเดียวกันถ้าย้ายไปอยู่ในร่างของสัตว์ที่ยังมีชีวิตและไม่ได้เป็นหนี้แต่กำเนิด (นยะชูลอญ) ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของร่างไปแล้ว เช่น

- หรือเลือดของคนย้ายไปอยู่ในขุม ริน หรือแมลงที่กินเลือด
- อวัยวะบางส่วนของสัตว์ (เช่นดวงตา) ถูกตัดขาดและไปอยู่ในร่างกาย

มนุษย์

- ตัดเนื้อบางส่วนจากร่างกายไปเสริมอีกที่หนึ่ง

2. ถ้าขุมได้เกาะอยู่บนตัวและได้ตบขุมตายพร้อมกับมีเลือดออกมา แต่ที่ไม่รู้ว่าเป็นเลือดของคนที่ขุมกินเข้าไป หรือเป็นเลือดของขุม ถือว่าสะอาด แต่ถ้าไม่รู้ว่ามันเป็นเลือดของขุมหรือว่าเลือดของคน เป็นหนี้

3. ถ้ารู้ว่าเป็นเลือดของขุม แต่ไม่รู้ว่ามันเป็นเลือดที่กินไปจากคนหรือว่ามีอยู่ก่อนแล้ว ถือว่าสะอาด หรือถ้ารู้ว่ากินไปจากคนแต่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของขุมไปแล้ว แต่ถ้าสงสัยว่าเป็นส่วนหนึ่งของขุมหรือไม่ ถือว่า เป็นหนี้

6. การเข้ารับอิสลาม

1. ถ้าผู้ปฏิเสธกล่าว ชะฮะดะตัยนุ ถือเป็นมุสลิมและร่างกายทั้งหมด (ตลอดจนเหงื่อและน้ำลาย) ถือว่าสะอาด ถ้ากล่าว ชะฮะดะตัยนุ คือ อัชชะดุ อันลาอิลาฮะอิลลัลลอฮุ วะอัชชะดุอันนะมุฮัมมัดร์เราะซูลุลลอฮุ

2. ถ้ากาฟิร กล่าวชะฮะดะตัยนุ โดยไม่รู้ว่าจิตใจของเขาอมรับอิสลาม จริงหรือไม่ ถือว่าร่างกายเขาสะอาด แต่ถ้ารู้แน่ว่าจิตใจของเขา ไม่ได้ยอมรับ อิสติยาฎาญิบ ให้ออกห่างจากเขา

4. ถ้าร่างกายของกาฟิรนะญิซเพราะเปื้อนนะญิซอื่น เช่น อาจเป็นแผล และมีเลือดไหลออกมา ฉะนั้น นะญิซดังกล่าวไม่สามารถใช้อิสลามทำความสะอาดได้

5. ถ้าเสื้อผ้าที่สวมใส่ก่อนที่จะรับอิสลามเปื้อนสิ่งหนึ่งของการฟิร ถือว่าไม่สะอาดเพราะการเข้ารับอิสลาม ทว่าเสื้อผ้าที่สวมใส่ขณะเข้ารับอิสลาม นะญิซเพราะเปื้อนเหงื่อบนร่างกาย อิสติยาฎาญิบ ให้หลีกเลี่ยง

7. การตาม

1. การตาม หมายถึงสิ่งที่เปื้อนนะญิซสะอาดเพราะความสะอาดของสิ่งอื่น

2. ประเด็นต่อไปนี้สิ่งที่เปื้อนนะญิซจะสะอาดเพราะการตาม

- ถ้าเสื้อผ้าเปลี่ยนเป็นน้ำสัฆาษะที่ใส่เสื้อผ้าเดิมจะสะอาดตามไปด้วย แม้แต่บริเวณรอยเดือยขณะสวมเสื้อผ้า หรือฝาด้านหลังที่เปื้อนนะญิซ

- หลังจากอาบน้ำมัยิตครบ 3 น้ำแล้ว อุปกรณ์เครื่องใช้ที่ใช้ในการอาบน้ำมัยิต เติงรอน มือของคนอาบน้ำ ผ้าที่ใช้ปิดร่างกายมัยิต ถือว่าสะอาดตามไปด้วย

- ผู้ที่ทำความสะอาดสิ่งเปื้อนนะญิซ ถ้าได้รดน้ำไปบนของสิ่งนั้นและมือพร้อมกัน ถือว่ามือของเขาสะอาดตามไปด้วย โดยไม่ต้องล้างใหม่อีกครั้ง
- หลังจากบิดผ้าหรือสิ่งที่คล้ายคลึงกันแล้ว น้ำที่ตกค้างอยู่ในผ้าเล็กน้อย ถือว่าสะอาด
- ถ้าล้างภาชนะหรือสิ่งที่คล้ายคลึงกันด้วยน้ำน้อย หยดน้ำที่ยังคงเหลืออยู่บนภาชนะ ถือว่าสะอาด

8. การสลายตัวของนะญิซ

มียู 2 กรณี ถ้านะญิซถูกจัดออกหมดแล้ว สิ่งที่เป็นนะญิซ ถือว่าสะอาดโดยไม่ต้องใช้น้ำล้างอีก ได้แก่

1. ตัวสัตว์ เช่น ปากไก่ที่เป็นนะญิซ ถ้านะญิซสลายตัวไปปากไก่จะสะอาดโดยไม่ต้องใช้น้ำล้างอีก
2. ภายในร่างกายของมนุษย์ เช่น ภายในปาก จมูก และหู
ด้วยเหตุนี้ ถ้ามีเลือดออกตามไรฟัน หรือรับประทานอาหารนะญิซเข้าไป ถ้าในปากไม่มีอาหารนะญิซหรือเลือดอยู่ หรือมีเพียงเล็กน้อยเมื่อผสมกับน้ำลายแล้วเจือจางหายไป ถือว่าไม่เป็นนะยิส

9. การกักขังสัตว์ที่กินนะญิซ (อิสติบรออู)

การอิสติบรออูฮัยวาน หมายถึงการกักขังสัตว์ที่กินนะญิซเข้าไป ในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อให้แน่ใจว่านะญิซได้กลายสภาพไปแล้ว และช่วงระหว่างการทำอิสติบรออูนั้นเนื้อสัตว์จะระอม ไม่อนุญาตให้รับประทานจนกว่าจะครบกำหนด

1. ปัสสาวะและอุจจาระของสัตว์ที่เคี้ยวกับการกินนะญิซ เป็นนะญิซ ถึงแม้ว่าจะเป็นสัตว์เนื้อสะอาดก็ตาม

2. ถ้าต้องการให้ปัสสาวะและอุจจาระของสัตว์ประเภทนี้สะอาด ต้องทำ
อิสติบรออู หมายถึงควั่นไม้ให้สัตว์กินนะญูช โดยให้อาหารที่สะอาดแก่
สัตว์

3. สำหรับการอิสติบรออูสัตว์ อิสติยาฎาญิบ ต้องปฏิบัติตามกำหนดเวลา
ดังต่อไปนี้

- ถ้าเป็นอูฐ ต้องกักไว้ 40 วัน
- ถ้าเป็นวัว ต้องกักไว้ 20 วัน
- ถ้าเป็นแพะ แกะ ต้องกักไว้ 10 วัน
- ถ้าเป็นนกเป็ดน้ำ ต้องกักไว้ 5 วัน
- ถ้าเป็นไก่บ้าน ต้องกักไว้ 3 วัน

10. การหายตัวไปของมุสลิม*

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี ถ้ามั่นใจว่าร่างกายเสื้อผ้า หรือของใช้อย่าง
ใดอย่างหนึ่งของมุสลิมนะญูช และระยะเวลาหนึ่งไม่เห็นเขา มาพบเขาอีกที่
หนึ่งเขาได้ใช้สิ่งของที่เคยเปื้อนนะญูช เช่น นมมาชกับเสื้อตัวนั้น ดังนั้น
ของใช้ของเขาจะสะอาดขึ้นอยู่กับการที่เจ้าของรู้เรื่องนะญูชก่อนหน้านี้ และรู้
เรื่องบทบัญญัติของสิ่งที่เปื้อนนะญูช

ถ้าร่างกาย เสื้อผ้า และของใช้ส่วนตัวประเภทอื่น ๆ เปื้อนนะญูช (เช่น
ถ้วยจาน พรม เป็นต้น) ต่อมามุสลิมคนนั้นได้หายตัวไป ถ้าคิดว่าเขาได้ทำ
ความสะอาดสิ่งเหล่านั้นเรียบร้อยแล้ว ถือว่าสะอาดและไม่จำเป็นต้องหลีกเลี่ยง

บทบัญญัติเกี่ยวกับการขบถ่าย

หนึ่งในปัญหาเรื่องการขบถ่าย คือ การทำความสะอาดช่องทวารหนัก และเบา ด้วยเหตุนี้ จะเห็นว่า เรื่องการขบถ่ายทั้งหมดถูกนำมาวางไว้ในตอนท้ายของเรื่องการทำมาสะอาด และเรื่องการขบถ่ายมีบัญญัติที่เฉพาะเจาะจง กล่าวคือ

วาญิบ ต้องปกปิดอวัยวะให้มิดชิดจากสายตาของบุคคลอื่น แม้จะเป็นเด็กที่สามารถแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ได้ หรือคนวิกลจริตก็ตาม (ยกเว้นสามีภรรยา)

สระอม ถ้าหันหน้าหรือหันหลังตรงกับกิบละฮุ

มุขตะฮับ สิ่งที่ดีควรปฏิบัติในขณะที่ขบถ่ายได้แก่

- 1- นั่งในสถานที่ ๆ ไม่มีใครเห็นได้
- 2- เวลาเข้าห้องน้ำให้ก้าวเท้าซ้ายเข้า
- 3- เวลาออกจากห้องน้ำให้ก้าวเท้าขวาออก
- 4- ขณะที่นั่งถ่ายควรมีสสิ่งปิดศีรษะ
5. ให้นั่งทิ้งน้ำหนักตัวไปทางเท้าข้างซ้าย

มักรูฮู สิ่งที่น่ารังเกียจในขณะที่ขบถ่ายได้แก่

1. นั่งถ่ายนาน ๆ
2. นั่งหันหน้าตรงกับดวงอาทิตย์ หรือดวงจันทร์
3. นั่งหันได้ลม
4. พุดคุย ยกเว้นในกรณีจำเป็น หรือกล่าวซิกรุ (สรรเสริญ)
5. ทำมาสะอาดด้วยมือขวา
6. กินหรือดื่มในขณะที่ขบถ่าย
7. ยืนปัสสาวะ

สถานที่ สรรวมสำหรับการขับถ่าย

- 1.ตามตรอกซอยที่เป็นทางตัน ซึ่งเจ้าของไม่อนุญาต
- 2.สถานที่ส่วนบุคคล ที่เจ้าของไม่อนุญาต
3. สถานที่ ะกัฟ (อุทิศ) ให้เฉพาะบางกลุ่มชน
- 4.บนหลุมฝังศพของมุฮัมหมัด (ผู้ศรัทธา) โดยมีเจตนาลบหลู่

สถานที่มักรูฮฺ (น่าเกลียด) สำหรับการขับถ่าย

1. ตามทางเดิน ถนนหนทาง ตรอกซอยและประตูทางเข้าบ้าน
- 2.ใต้ต้นไม้ที่ให้ผล
- 3.ในแม่น้ำลำคลอง
4. บนพื้นแข็ง ๆ
- 5.ตามรังหรือที่อยู่อาศัยของสัตว์ ๆ เช่น รังปลวก รังมดและอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

อิสฺติญาอาญิบ ขณะขับถ่ายต้องไม่จับเด็กลงหันหน้าหรือหันหลังให้ตรงกับกิบลัตฮฺ แต่ถ้าเด็กนั่งเอง ไม่เป็นที่วาญิบต้องห้ามปรมหรือขัดขวางแต่อย่างใด

การทำความสะอาดช่องทวารเบาและหนัก

- 1.ไม่สามารถใช้สิ่งอื่น (ก้อนหิน กรวด ฝ้า หรือกระดาษ) ทำความสะอาดช่องทวารเบาได้นอกจากน้ำเท่านั้น
2. การทำความสะอาดช่องทวารเบา หลังจากขจัดปัสสาวะหมดแล้ว ให้ล้างด้วยน้ำครั้งเดียว ก็พอ*

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี ช่องทวารเบา อิสฺติญาอาญิบให้ล้างด้วยน้ำ 2 ครั้ง จึงจะสะอาด (อิชติฟาคาอาต คำถามที่ 10)

3. การทำความสะอาดช่องทวารหนัก

- ทำความสะอาดด้วยน้ำ

- ทำความสะอาดด้วยสิ่งอื่นนอกจากน้ำยังเป็นที่สงสัยอยู่ (แต่อิสฺติยาฎาญิบ ถือว่าไม่สะอาด) แต่ในสภาพเช่นนั้น (หลังจากขจัดนะญิซออกไปแล้ว และก่อนทำความสะอาดด้วยน้ำ) สามารถนมาซได้*

*อายะตุลลอฮ์ ฮะลี คอเมเนอี การทำความสะอาดช่องทวารหนักสามารถทำได้ 2 วิธี กล่าวคือใช้น้ำล้างจนเกลี้ยงและหลังจากนั้นไม่จำเป็นต้องใช้น้ำล้างอีก หรือใช้ก้อนหิน 3 ก้อน หรือผ้าที่สะอาดหรือสิ่งที่คล้ายคลึงกันเช็ดนะญิซออกไป แต่ถ้าใช้หิน 3 ก้อนแล้วยังไม่สะอาด ให้ใช้ก้อนต่อไปได้เช็ดจนกว่าจะสะอาด

หมวดที่ 3 ประมุขของนมาซ

รูกู

ผู้ทำนมาซก่อนที่จะนมาซต้องรูกู เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่การเคารพภักดีที่ยิ่งใหญ่ และบางกรณีต้องมุซุลด้วย หมายถึง การชำระล้างร่างกายส่วนต่างๆ ตามหลักการของศาสนา และทุกครั้งถ้าไม่สามารถทำรูกูหรือมุซุลได้ ต้องทำ ตะฮัมมูม เพื่อเป็นการทดแทน ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในโอกาสต่อไป

รูกูอย่างไร

รูกู อันดับแรกต้องล้างหน้า หลังจากนั้นให้ล้างแขนขวาและแขนซ้าย และให้ใช้น้ำที่คืบมืออยู่นั้นเช็ด (มัซฮับ) ศีรษะและหลังเท้าขวาและซ้ายตามลำดับ เพื่อความกระจำโปรดพิจารณาขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนของวุฏฺอ

1. การล้าง

- ล้างหน้า จากด้านบนลงสู่ด้านล่างเริ่มจากไผ่จนถึงปลายคาง (ตามความยาวของหน้า) ส่วนความกว้างของใบหน้า อยู่ระหว่างปลายนิ้วหัวแม่มือกับปลายนิ้วกลาง

- ล้างแขนขวา จากข้อศอกจนถึงปลายนิ้ว

- ล้างแขนซ้าย ทำเหมือนแขนขวา

2. เช็ด (มัซฮฺ)

- เช็ดศีรษะ ส่วนบนของศีรษะจากไผ่จนถึงกระหม่อม

- เช็ดเท้าขวา

- เช็ดเท้าซ้าย จากปลายนิ้วเท้าจนถึงโหนกบนหลังเท้า*

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี จากปลายนิ้วเท้าจนถึงข้อเท้า

คำอธิบายขั้นตอนวุฏฺอ

การล้าง

1. ขอบเขตวาญิบที่ต้องล้างหน้าและแขนทั้งสองดังที่ได้กล่าวผ่านมาแล้ว แต่เพื่อความมั่นใจว่าได้ล้างส่วนที่เป็นวาญิบทั่วทั้งหมด ให้ล้างเกินขอบเขตที่กำหนดไว้เล็กน้อย (เช่น เวลาล้างแขนให้เริ่มเหนือข้อศอกเล็กน้อย)

2. อธิษฐานวาญิบ การล้างหน้าและแขนทั้งสองให้ล้างจากด้านบนลงสู่ด้านล่าง ถ้าล้างจากด้านล่างสู่ด้านบน วุฏฺอโมฆะ (บาฏิล)

3. ถ้าใบหน้าหรือมือทั้งสองของบุคคลหนึ่งเล็กกว่าปกติทั่วไป หรือเป็นคนศีรษะล้าน ให้ทำเหมือนกับคนปกติทั่วไป

4. ถ้าหน้าและแขนทั้งสองผิดปกติจากคนทั่วไป แต่มีความเหมาะสมกับตนเอง ดังนั้น เวลาวุฏฺอ ไม่จำเป็นต้องใส่ใจคนทั่วไปให้ทำดังที่ได้อธิบายไว้ในขั้นตอนของวุฏฺอ

5. ถ้ามองเห็นผิวหนังตามไรขน (หนวดเคราหรือคิ้ว) ต้องให้น้ำโคนผิวหนังด้วย แต่ถ้ามองไม่เห็นผิวหนังให้ล้างหนวดเคราก็เพียงพอ ไม่จำเป็นต้องให้น้ำโคนผิวหนัง

6. ถ้าสงสัยว่ามองเห็นผิวหนังจากไรขนหรือไม่ อธิษฐานวาญิบให้ล้างขน และต้องให้น้ำซึมไปถึงผิวหนังด้วย

7. การล้างในรูจมูก ปาก มุมปาก และขอบตา ซึ่งเวลาปิดมันแล้วมองไม่เห็น ไม่เป็นวาญิบต้องล้าง แต่เพื่อความมั่นใจว่า ได้ล้างทุกส่วนทั่วตามที่กำหนดไว้ วาญิบต้องล้างบริเวณดังกล่าวด้วย

8. ถ้าผิวหนังหรือเนื้อส่วนที่เป็นอวัยวะต้องถูถูกตัดขาดไป ถ้าหากขาดหมดสิ้นต้องล้างบริเวณด้านล่างตรงรอยที่ขาดหายไปด้วย แต่ถ้าขาดไม่หมดต้องล้างด้วย และเหลือแค่ไหนก็ล้างเท่านั้น

9. รอยฟุพองที่เกิดจากไฟหรือน้ำร้อนรวกถ้ายังติดอยู่เวลาวาญิบ ต้องล้างด้วย (เพียงแค่ลูบผ่านเท่านั้น) ถึงแม้ว่าหนังที่ติดอยู่จะเป็นรูและบางส่วนหลุดแล้ว และบางส่วนยังติดอยู่ให้ล้างเฉพาะส่วนที่หนังเปิดออกมาก็พอ ไม่จำเป็นต้องดึงหนังที่เหลือออกและรดน้ำเข้าไปใต้ผิวหนัง แต่ถ้าผิวหนังที่พองนั้นปิด ๆ เปิด ๆ จำเป็นต้องรดน้ำเข้าไปให้ถึงข้างใต้

10. การล้างชำระวาญิบ ล้างครั้งแรกเป็นวาญิบ ล้างครั้งที่สองอนุญาต ล้างครั้งที่สามบิอะฮะและฮะรอหม*

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี การล้างหน้าและมือทั้งสองครั้งแรกเป็นวาญิบ ครั้งที่สอง อนุญาต มากกว่านี้ไม่อนุญาต ส่วนการนับว่าเป็นครั้งแรกหรือครั้งที่สองนั้นขึ้นอยู่กับเนียต (ตั้งใจนะ) ของผู้ทำวาญิบ หมายถึงสามารถเนียตว่าเป็นครั้งแรกแต่อาจจะรดน้ำหลายครั้งได้

11. การล้างอวัยวะถึง 3 ครั้ง โดยเนยตุณู นอกจากจะสระผมและ บิดอะฮ์แล้ว บางครั้งยังเป็เหตุทำให้วุฎุบาฎิล (โมฆะ) เนื่องจากการใช้น้ำที่ เหลือจากการล้างครั้งที่สามเช็ดศีรษะ ซึ่งการเช็ดต้องใช้น้ำที่เหลือจากวุฎุ เท่านั้น

การเช็ดศีรษะ

1. บริเวณที่เช็ดศีรษะคือ 1 ใน 4 ส่วนของศีรษะ หมายถึงส่วนเหนือของ ศีรษะหรือตรงบริเวณกระหม่อมนั่นเอง

2.ขอบเขตของวาญิบในการเช็ด ไม่ว่าจำนวนเท่าใดถือว่าใช้ได้ แค่เพียง คนเห็นแล้วกล่าวว่าเขาได้เช็ดศีรษะ

3. ขนาดมุขตะฮับในการเช็ด คือ ให้กว้างเท่ากับสามนิ้วมือเรียงติดกัน ยาวเท่ากับหนึ่งนิ้ว

4. อนุญาตให้ใช้มือซ้ายเช็ดศีรษะด้วยได้*

*อายะตุลลอฮ์อะลีคอเมเนอี การเช็ดศีรษะและทำให้ใช้น้ำที่มือที่เหลือ จากการล้าง และอิฮฺติยาฏให้เช็ดศีรษะด้วยมือขวา แต่ไม่จำเป็นต้องถูบจาก ด้านบนลงสู่ด้านล่าง

5.การเช็ดศีรษะไม่จำเป็นต้องโดนหนังศีรษะ ทว่าเช็ดลงบนผมก็ถือว่า ถูกต้อง เว้นเสียแต่ว่ามีผมยาวจนเกินไปหมายถึง เมื่อหัวผมจะยาวลงมาปิด ใบหน้าลักษณะเช่นนี้เวลาเช็ดจำเป็นต้องโดนหนังศีรษะด้วย

6.การเช็ดบนผมส่วนอื่นของศีรษะไม่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าผมจะรวมกัน บริเวณที่ต้องเช็ดก็ตาม*

อายะตุลลอฮฺอะลีคอเมเนอี การเช็ดลงบนผมเทียมที่ไม่อาจถอดออกได้ ไม่เป็นไร (อิสติฟตาออต เล่มที่ 1 หน้าที่ 35 คำถามที่ 105, หน้าที่ 41 คำถามที่ 131)

การเช็ดเท้า

1. บริเวณที่เช็ด คือหลังเท้า

2. ขอบเขตของวาญิบที่ต้องเช็ด คือ ตั้งแต่ปลายนิ้วเท้าจนถึงโคนหลังเท้า* ส่วนความกว้างเท่าใดก็ได้ ถือว่าใช้ได้ แม้จะมีขนาดเท่ากับหนึ่งนิ้วมือก็ตาม

*อายะตุลลอฮฺอะลีคอเมเนอี ตั้งแต่ปลายนิ้วเท้าจนถึงข้อเท้า (อิสติฟตาออต คำถามที่ 13)

3. ขอบเขตที่เป็นมุซตะฮับ คือ ทิ้งทั้งหลังเท้า

4. จำเป็นต้องลูบเท้าขวาก่อนเท้าซ้าย แต่ไม่จำเป็นว่าเท้าขวาดังลูบด้วยมือขวา และเท้าซ้ายต้องลูบด้วยมือซ้าย

ปัญหาร่วมระหว่างการเช็ดศีรษะและเท้า

1. การเช็ด ต้องลากมือเช็ดไปบนศีรษะหรือหลังเท้า ไม่ใช่เอาศีรษะหรือหลังเท้าเช็ดไปบนฝ่ามือ วุญูบาฏิล แต่ขณะที่เช็ด ศีรษะหรือเท้าขยับเล็กน้อยไม่เป็นไร

2. หากฝ่ามือไม่มีความเปียกชื้นหลงเหลืออยู่ ไม่อนุญาตให้ใช้น้ำใหม่ แต่ให้ลูบน้ำจากอวัยวะส่วนที่ได้ล้างผ่านมา เพื่อเช็ดศีรษะหรือเท้าทั้งสอง

3. ความเปียกของฝ่ามือ ต้องมีปริมาณพอที่จะมองเห็นร่องรอยเมื่อเช็ดศีรษะหรือหลังเท้า

4.บริเวณที่เช็ด (ศีรษะและหลังเท้าทั้งสอง) ต้องแห้ง ดังนั้น ถ้าบริเวณดังกล่าวเปียกต้องเช็ดให้แห้งก่อน หรือถ้าชื้นเล็กน้อยโดยที่ไม่มีผลต่อน้ำที่ฝ่ามือที่จะเช็ดลงไป ไม่เป็นไร

5.จะต้องไม่มีสิ่งกีดขวางขณะเช็ด เช่น ถูเท้า หมวกและอื่น ๆ ถึงแม้สิ่งนั้นจะบางมากและน้ำสามารถผ่านไปถึงผิวหนังได้ก็ตาม (ยกเว้นในกรณีที่หลีกเลี่ยงไม่ได้)

6.บริเวณที่จะเช็ดต้องสะอาด ฉะนั้น ถ้าเปื้อนนะณูชและไม่สามารถใช้น้ำล้างได้ ต้องตะข่มมูม

วฏฺฐุอิริตติมาชียุ

1. วฏฺฐุอิริตติมาชียุ หมายถึงบุคคลนั้นได้เอาน้ำและมือจุ่มลงในน้ำโดยเนยตวฏฺฐุ หรือเอาอวัยวะเหล่านั้นจุ่มลงในน้ำเมื่อเอามือขึ้นมาแล้วเนยตวฏฺฐุ

2. อธิติยาภาวณูป วฏฺฐุอิริตติมาชียุขณะจุ่มอวัยวะลงในน้ำต้องจุ่มจากด้านบนลงสู่ด้านล่าง ดังนั้น วฏฺฐุอิริตติมาชียุต้องทำตามขั้นตอนต่อไปนี้

- เนยตวฏฺฐุแล้ว ให้เอาน้ำจุ่มลงในน้ำโดยเอาน้ำผากลงก่อน และเอาแขนขวาและซ้ายจุ่มลงในน้ำให้เริ่มจากข้อศอกโดยเนยตวฏฺฐุ เมื่อนำแขนขึ้นจากน้ำแล้วให้เนยตวฏฺฐุอีก เนื่องจากน้ำที่ติดอยู่ที่ฝ่ามือต้องใช้เช็ดศีรษะและหลังเท้า ซึ่งการเช็ดต้องใช้น้ำที่เหลือจากวฏฺฐุเท่านั้น

- ไม่ได้เนยตวฏฺฐุ แล้วเอาน้ำและแขนทั้งสองข้างจุ่มลงในน้ำ แต่ได้เนยตวฏฺฐุขณะที่เอาน้ำขึ้นจากน้ำ ซึ่งต้องเอาน้ำผาขึ้นก่อน ส่วนแขนให้เอาข้อศอกขึ้นก่อน

3. ถ้าเอาอวัยวะบางส่วนทำวุฏฺอุแบบอิริตติมาชียุ และบางส่วนวุฏฺอุแบบตัมบิปี ไม่เป็นไร

จำเป็นต้องใส่ใจต่อขั้นตอนของวุฏฺอุอิริตติมาชียุ หมายถึง ไม่สามารถนำใบหน้าและแขนทั้งสองจุ่มลงน้ำพร้อมกันได้ ทว่าอันดับแรกให้เอาใบหน้าจุ่มลงน้ำก่อน หลังจากนั้นแขนขวาและแขนซ้ายตามลำดับ

เงื่อนไขของวุฏฺอุ

เงื่อนไขที่จะกล่าวต่อไปนี้ ถือว่าวุฏฺอุถูกต้อง ฉะนั้น ถ้าเงื่อนไขข้อหนึ่งข้อใดขาดหายไป วุฏฺอุบาปิต

1. เงื่อนไขของน้ำและภาชนะใส่น้ำวุฏฺอุ

- น้ำต้องสะอาด (ไม่เป็นนะญิซ)
- น้ำต้องได้รับอนุญาต (ไม่ใช่ น้ำขโมยมา)
- น้ำต้องบริสุทธิ์ (ไม่ใช่ น้ำผสม)
- ภาชนะใส่น้ำต้องได้รับอนุญาต
- ภาชนะใส่น้ำต้องไม่ใช่เงินหรือทองคำ

2. เงื่อนไขของอวัยวะวุฏฺอุ

- ต้องสะอาด
- ต้องไม่มีอุปสรรคกีดขวางน้ำ

3. เงื่อนไขการทำวุฏฺอุ

- ต้องทำตามขั้นตอนตามลำดับดังที่กล่าวไปแล้ว
- ต้องทำอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ทิ้งระยะให้ห่างจนเกินไประหว่างวุฏฺอุ
- ต้องปฏิบัติด้วยตัวเอง (โดยไม่พึ่งคนอื่น)

4. เงื่อนไขผู้วุฏฺอุ

- การใช้น้ำไม่เป็นอุปสรรคหรือสร้างปัญหาแก่เขา

- ต้องเนี่ยตเพื่อแสวงหาความใกล้ชิด (กुरบัต) ไม่ใช่เพื่อโอ้อวด

เงื่อนไขของน้ำและภาชนะที่ใช้วุฎอ

1. การวุฎอด้วยน้ำนะญิซหรือน้ำผสม วุฎอบาฎิล (โมฆะ) ถึงแม้จะรู้ว่าน้ำนะญิซหรือน้ำผสมหรือไม่รู้หรือหลงลืมก็ตาม

2. น้ำที่ใช้วุฎอต้องได้รับอนุญาต ดังนั้น ประเด็นต่อไปนี้ วุฎอ บาฎิล

- วุฎอด้วยน้ำที่เจ้าของไม่อนุญาต (ซึ่งการไม่อนุญาตเป็นที่รู้จักกัน)

- วุฎอด้วยน้ำที่ไม่แน่ใจว่าเจ้าของอนุญาตหรือไม่

- วุฎอด้วยน้ำที่ถูกระกัฟ (อุทิศ) ให้คนบางกลุ่มเท่านั้น เช่น สระน้ำภายในโรงเรียน หรือสถานที่ทำวุฎอเฉพาะของโรงแรม หรือสถานที่อื่น ๆ ที่คล้ายกัน

3. วุฎอด้วยน้ำจากแม่น้ำที่ไม่แน่ใจว่าเจ้าของอนุญาตหรือไม่ ไม่เป็นไร แต่ถ้าเจ้าของขัดขวางไม่ให้วุฎอ อธิษฐานวาญิบ ไม่ให้วุฎอ

4. ถ้าน้ำที่ใช้วุฎออยู่ในภาชนะที่ขโมยมา และได้วุฎอด้วยน้ำนั้น วุฎอบาฎิล

เงื่อนไขของอวัยวะวุฎอ

1. อวัยวะวุฎอ ขณะล้างหรือเช็ดต้องสะอาด

2. ถ้ามีสิ่งกีดขวางบนอวัยวะที่ต้องล้าง หรือเช็ดขณะวุฎอ ซึ่งเป็นอุปสรรคขวางน้ำไม่ให้ไปโดนผิวหนัง หรืออยู่บนอวัยวะที่ต้องเช็ด แม้ว่าไม่ได้กีดขวางน้ำเวลาเช็ดก็ตาม เวลาวุฎอต้องขจัดออก

3. ลายเส้นปากกา ดินสอ สี จาระบี หรือครีมน ถ้าสีไม่มีน้ำมันผสมถือว่าไม่เป็นอุปสรรคสำหรับวุฎอ แต่ถ้ามีน้ำมันผสมอยู่ (เมื่อเวลาใช้จะติดที่ผิวหนัง) ดังนั้น ต้องขจัดออก

เงื่อนไขและวิธีทำวูฏู

1. ต้องทำเป็นขั้นตอน หมายถึง วูฏูต้องทำไปตามลำดับต่อไปนี้

- ล้างหน้า
- ล้างแขนขวา
- ล้างแขนซ้าย
- เช็ดศีรษะ
- เช็ดหลังเท้าขวา
- เช็ดหลังเท้าซ้าย

ถ้าไม่วูฏูไปตามขั้นตอนหรือทำสลับกัน วูฏูบาฏิล

2. มุวาลาต

1. มุวาลาต หมายถึง การทำอย่างต่อเนื่อง โดยต้องไม่ทิ้งระยะให้ห่างจนเกินไประหว่างการทำวูฏู

2. ขณะวูฏู ถ้าทิ้งระยะเวลาให้ห่างออกไปหมายถึงก่อนที่จะทำขั้นตอนต่อไป อย่าวะส่วนที่ล้างหรือเช็ดแล้วก่อนหน้านี้แห้งลง วูฏูบาฏิล

3. ต้องไม่พึ่งคนอื่น

1. ผู้ที่สามารถวูฏูได้ด้วยตัวเองต้องไม่พึ่งผู้อื่น ฉะนั้น ถ้ามีคนอื่นล้างหน้าหรือล้างมือ หรือเช็ดศีรษะและเท้าให้เขา วูฏูบาฏิล

2. ถ้าไม่สามารถวูฏูได้ด้วยตนเอง ต้องหาตัวแทนวูฏูให้เขา ถ้าเขาเรียกค่าจ้างและสามารถจ่ายได้ต้องจ่ายให้เขาแต่ตนต้องเนียตวูฏูเอง

เงื่อนไขของผู้ทำวญฺญ

1. ผู้ทำวญฺญรู้ว่า ถ้าเขาทำวญฺญจะไม่สบายหรือกลัวว่าจะไม่สบายต้องตะข่มมูมแทน ถ้าทำวญฺญถือว่าบาปผิด แต่ถ้าไม่รู้ว่าเป็นอันตรายต่อตัวเอง และได้วญฺญ หลังจากนั้นรู้ว่าน้ำเป็นอันตราย วญฺญถูกต้อง
2. วญฺญต้องเนียตเพื่อแสวงหาความใกล้ชิด (กุรบัต) หมายถึง เพื่อปฏิบัติตามพระบัญชาของพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลกจึงได้วญฺญ
3. การตั้งเจตนา (เนียต) ไม่จำเป็นต้องกล่าวออกมาเป็นคำพูด หรือตั้งมั่นอยู่ในใจตลอดเวลา เพียงแค่รู้ว่กำลังวญฺญเท่านั้นก็พอ หมายถึงถ้ามีใครถามว่ากำลังทำอะไร สามารถตอบได้ทันทีว่า กำลังทำวญฺญ

ประเด็นสำคัญ

กรณีที่เวลามาขเหลือน้อยมาก ถ้าเขาทำวญฺญจะทำให้หมดขทั้งหมดหรือบางส่วนต้องออกนอกเวลา ดังนั้น ต้องตะข่มมูมแทน

วญฺญะบีเราะฮฺ (วญฺญเมื่อมีบาดแผล)

ญะบีเราะฮฺ หมายถึงยาใส่แผล หรือสิ่งที่ใช้พันแผล

1. ถ้าอวัยวะวญฺญเป็นแผลหรือหัก ถ้าสามารถวญฺญได้เหมือนปกติธรรมดาให้วญฺญเช่นนั้น เช่น
 - บาดแผลเปิดและน้ำไม่เป็นอันตรายต่อแผล
 - แผลปิด แต่สามารถเปิดได้และน้ำไม่เป็นอันตรายต่อแผล
2. หากเป็นแผลที่ใบหน้าหรือแขน ซึ่งไม่ได้ปิดบาดแผลแต่ถ้าราดน้ำลงไปจะเป็นอันตราย ดังนั้น ให้ล้างบริเวณรอบ ๆ บาดแผลก็พอ*

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี อิสฺติยาฏ์ ถ้าหากเอามือเปียกลงไปแล้วไม่เป็นอันตราย ต้องดู

3. ถ้าบริเวณหลังเท้าหรือศีรษะเป็นแผลหรือแตก (บริเวณที่ขีด) แต่ไม่ได้ปิดบาดแผล ถ้าไม่สามารถขีดลงบนนั้นได้ ให้หาผ้าที่สะอาดปิดบาดแผล และเอามือที่เปียกน้ำวูฏูเช็ดลงไป*

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี บริเวณบาดแผล ที่ไม่สามารถเอามือเปียกขีดลงไปได้ ต้องทำตะยัมมูมแทนวูฏู แต่ถ้าสามารถเอาผ้าที่สะอาดปิดบนแผลแล้วเอามือที่เปียกขีดลงบนนั้นได้ อิสฺติยาฏ์ นอกจากทำตะยัมมูมแล้ว ต้องทำวูฏูในลักษณะดังกล่าวด้วย

วิธีการทำวูฏูที่มีบาดแผล

การทำวูฏูที่มีบาดแผล บริเวณที่ต้องล้างหรือเช็ดถ้าเป็นไปได้ให้ทำตามปกติ แต่ถ้าเป็นไปได้ให้เอามือที่เปียกลงไปบนบาดแผล

สองสามประเด็นสำคัญ

1. ถ้าผ้าพันแผลใหญ่กว่าปกติและครอบคลุมบริเวณรอบ ๆ บาดแผล ซึ่งไม่สามารถเปิดออกได้ ต้องทำวูฏูแบบมีบาดแผล และอิสฺติยาฏ์วาญิบให้ทำตะยัมมูมด้วย

2. บุคคลที่ไม่รู้หน้าที่ของตนว่าต้องทำตะยัมมูม หรือต้องวูฏูแบบมีบาดแผล อิสฺติยาฏ์วาญิบ ให้ทำทั้งสองอย่าง

3. ถ้าใบหน้าหรือแขนขาใดข้างหนึ่งมีบาดแผลทั่วไปหมด ให้วูฏูแบบมีบาดแผล ถือว่าเพียงพอ

4. บุคคลที่มีบาดแผลที่ฝ่ามือหรือนิ้วขณะวูฏูให้เอามือที่เปียกลงไปบนบาดแผล และสามารถใช้มือที่เปียกนั้นเช็ดศีรษะและหลังเท้าได้ หรือดูบน้ำจากบริเวณนั้นมาเช็ด

5. ถ้านับใบหน้าหรือแขนมีบาดแผลอยู่สองสามที่ เวลาถูถูต้องล้าง บริเวณระหว่างบาดแผลด้วย หรือมีบาดแผลบนศีรษะหรือหลังเท้า ต้องเช็ด บริเวณระหว่างบาดแผล ส่วนบริเวณแผลให้ทำตามเงื่อนไขที่กล่าวมาแล้ว

เงื่อนไข 2 ประการเกี่ยวกับผ้าพันแผลกล่าวคือ

ประการแรก ต้องมีความสะอาด กล่าวคือถ้าเฝือกหรือผ้าพันแผลเปื้อน หนองและไม้อาจเปลี่ยนเฝือกหรือผ้าพันแผลใหม่ได้ ไม่เป็นวาญิบต้องถูถู แต่เป็นวาญิบให้ตะขมมูแทน หรือบางครั้งต้องตะขมมูควบคู่กับการถูถู แบบมีบาดแผล

ประการที่สอง เฝือกหรือผ้าพันแผลต้องได้รับอนุญาต กล่าวคือ ไม่ อนุญาตให้ใช้มือที่เปื้อนกับบนเฝือกหรือผ้าพันแผล ถ้าเป็นของที่ไม่ได้รับ อนุญาต ดังนั้น จำเป็นต้องเปลี่ยนเฝือกหรือผ้าพันแผลใหม่หรือต้องได้รับ ความยินยอมจากเจ้าของเสียก่อน

ความสงสัยเกี่ยวกับถูถู

1. ถ้าสงสัยว่าถูถูแล้วหรือยัง ให้ถูถูใหม่
2. ระหว่างนมาซถ้าสงสัยว่าถูถูหรือไม่ นมาซบาฏิล ต้องถูถูและเริ่มนมาซใหม่ตั้งแต่ต้น
3. หลังจากนมาซเสร็จเรียบร้อยแล้ว สงสัยว่ามีถูถูหรือไม่ นมาซที่ทำ แล้วถูกต้อง ส่วนนมาซที่จะทำต่อไปต้องถูถูใหม่
4. มั่นใจว่าถูถูแล้ว แต่สงสัยว่าถูถูบาฏิลแล้วหรือยัง (เช่น ไม่รู้ว่าได้ผายลมหรือปัสสาวะออกมาหรือไม่) ไม่จำเป็นต้องใส่ใจกับความสงสัย ถือว่าถูถูถูกต้อง

5. รู้ว่าถูกละเมิดและรู้ว่าได้พยายาลหรือปัสสาวะแล้วด้วยเช่นกัน แต่ไม่รู้ว่าทำสิ่งใดก่อน ฉะนั้น ถ้าไม่รู้สถานภาพก่อนถูกละเมิดพยายาลว่าเป็นอย่างไร ต้องถูกละเมิดใหม่ แม้จะรู้ว่าได้ถูกละเมิดเมื่อไหร่ แต่ไม่รู้ว่าพยายาลก่อนหรือหลังถูกละเมิด แต่ถ้ารู้สถานภาพก่อนถูกละเมิดพยายาลว่าเป็นอย่างไร ให้ปฏิบัติตรงกันข้าม

6. ระหว่างถูกละเมิดสงสัยว่าอวัยวะก่อนหน้านั้นทำแล้วหรือยัง สิ่งใดที่สงสัยต้องย้อนกลับไปทำใหม่ เช่น ระหว่างที่เช็ดเท้าสงสัยว่าเช็ดศีรษะแล้วหรือยัง

7. หลังจากถูกละเมิดเสร็จแล้ว สงสัยว่าได้ทำรายละเอียดปลีกย่อยหรือถูกละเมิดต้องใหม่ ไม่จำเป็นต้องใส่ใจในความสงสัย ถือว่าถูกละเมิดต้อง เช่น หลังจากถูกละเมิดสงสัยว่าได้ล้างแขนขาหรือไม่

8. หลังจากถูกละเมิด สงสัยว่ามีสิ่งกีดขวางน้ำบนอวัยวะที่ต้องถูกละเมิดหรือไม่ จำเป็นต้องสนใจ ถูกละเมิดต้อง

9. รู้ว่ามีสิ่งหนึ่งติดอยู่บนอวัยวะส่วนที่ต้องถูกละเมิด แต่สงสัยว่าสิ่งนั้นเป็นอุปสรรคขวางน้ำหรือไม่ จำเป็นต้องขจัดออก หรือล้างให้ถึงข้างใต้ของสิ่งนั้น

10. ก่อนถูกละเมิดรู้ว่ามีสิ่งกีดขวางอยู่บนอวัยวะที่ต้องถูกละเมิด แต่หลังจากถูกละเมิดสงสัยว่าล้างไปถึงบริเวณนั้นหรือไม่

- รู้ว่าขณะถูกละเมิดได้ใส่ใจต่อสิ่งกีดขวางนั้น ถูกละเมิดต้อง

- ไม่รู้ว่าขณะทำถูกละเมิดได้ใส่ใจต่อสิ่งกีดขวางหรือไม่ ถูกละเมิดต้อง

- รู้ว่าขณะทำถูกละเมิดไม่ได้ใส่ใจต่อสิ่งกีดขวาง ต้องถูกละเมิดใหม่

11. ถ้ามีสิ่งกีดขวางน้ำบนอวัยวะถูกละเมิด บางครั้งน้ำจะไปถึงบริเวณดังกล่าวเอง และบางไปไม่ถึง หลังถูกละเมิดสงสัยว่า น้ำไปถึงบริเวณนั้นหรือไม่ อยู่ในกฎเดียวกันกับข้อที่ผ่านมา

12. หลังจากถูกละเมิดได้เห็นสิ่งกีดขวางน้ำอยู่บนอวัยวะถูกละเมิด แต่ไม่รู้ว่ามิอยู่ขณะถูกละเมิดหรือหลังถูกละเมิด ถือว่าถูกละเมิดต้อง แต่ถ้ารู้ว่าขณะที่ถูกละเมิดไม่ได้ใส่ใจต่อสิ่งนั้น อิศติยาภาวนาญิบ ต้องถูกละเมิดใหม่

13.บุคคลที่สงสัยอย่างมากเกี่ยวกับการกระทำและเงื่อนไขของฎูด เช่น สงสัยว่าความสะอาดของน้ำ มีสิ่งกีดขวางน้ำบนอวัยวะหรือไม่ ต้องไม่ใส่ใจในความสงสัยนั้น

ภารกิจจำเป็นต้องมีฎูด

1. เพื่อนมาฆต่าง ๆ ยกเว้น นมาฆมัยิด (คนตาย)
2. เพื่อการเกาะวาฟวาญีบรอบกะอูบะฮฺ (การเวียนรอบบัยตุลลอฮฺ)
3. เพื่อสัมผัส อักษรอัล-กุรอาน และพระนามอัลลอฮฺ (ซบ.)

สองสามประเด็นสำคัญ

1. ถ้ามามีและเกาะวาฟวาญีบโดยปราศจากฎูด บาญีล
2. ผู้ที่ไม่มีฎูด ต้องไม่ให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายสัมผัสกับข้อเขียนต่อไปนี

- อักษรอัล-กุรอาน ยกเว้นคำแปลไม่เป็นไร
- พระนามของอัลลอฮฺ (ซบ.) ไม่ว่าจะเขียนด้วยภาษาใดก็ตาม เช่น อัลลอฮฺ โคดา ALLAH หรือ ﷲ

- อิสติยาฎวาญีบ นามของท่านนะบี (ซ็อล ฯ)
 - อิสติยาฎวาญีบ นามของบรรดาอิมามมะฮฺซูม (อ.)
 - อิสติยาฎวาญีบ นามของท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ (อ.)
3. สรรวมในการสัมผัสอักษรอัล-กุรอาน พระนามของอัลลอฮฺ (ซบ.) และอื่น ๆ (โดยปราศจากฎูด) ไม่มีความแตกต่างกันในประเด็น เช่น

- สัมผัสด้วยมือหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย (ยกเว้นผม)
- สัมผัสตั้งแต่ต้นหรือต่อเนื่อง หมายถึงถ้ามือได้สัมผัสอยู่กับอักษรอัล-กุรอาน และนี่ก็ได้แต่ไม่ได้เอามือออก สรรวม
- เอามือลูบบนอักษร เหมือนกับการลบออก เช่น ลูบด้วยมือเปียกชื้น
- ลายอักษรธรรมดาเป็นที่รู้จักหรือไม่ก็ตาม เช่น อักษรแบบกุฟี

- เขียนด้วยปากกา หรือพินท์ หรือเขียนด้วยชอล์ก และอื่น ๆ
 - เขียนหรือสลักไว้บนกำแพงหรือหิน เช่น บนหินอ่อนของหลุมศพ
 - เป็นคำที่อ่านได้หรือไม่ได้ก็ตาม เช่น อลีฟ ที่เขียนไว้ในคำว่า กอลู (قُلُوبُ)
 - อัล-กุรอานถูกเขียนไว้ในอัล-กุรอาน หรือที่อื่น เช่น คำ หรือโองการอัล-กุรอาน เขียนไว้ในหนังสืออื่น หรือเขียนไว้เพียงครั้งคำ
 - สิ่งที่ใช้เขียนอัล-กุรอานไม่แตกต่างกันระหว่างบนกระดาษ ไม้ หิน เสื้อผ้า หรือบนกำแพง
 - อักษรภาษาอาหรับหรือภาษาอื่นเช่น ALLAH หรือ MOHAMMAD แต่คำแปลไม่เป็นไร
 - คำของอัล-กุรอาน ที่บ่งบอกความดีงาม เช่น มุอฺมิน หรือ ซับรฺ หรือคำที่ไม่ดี เช่น อิบลิซ ซัยฎอนกาฟิร และมุนาฟิกเป็นต้น
4. การสัมผัส อัล-กุรอานต่อไปนี้ไม่เป็นชะรอหม
- สัมผัสลายเส้น อัล-กุรอานด้วยผม (แม้ว่าอิศติยาฎมุขตะฮับให้ละเว้น)
 - สัมผัสการเขียนที่มองไม่ออกว่าเป็นลายเส้น เช่น วิธีการเขียนด้วยน้ำหอมซึ่งจะอ่านได้ต่อเมื่อต้องนำไปแช่น้ำ หรือร่นกับความร้อน (สัมผัสก่อนที่จะนำไปร่นกับความร้อน)
 - สัมผัสผ่านกระจก หรือพลาสติก ซึ่งในความเป็นจริงไม่ได้โดนตัวอักษร
 - สัมผัสช่องว่างระหว่างคำ หรือตัวอักษร
 - สัมผัสกระดาษ คำอธิบาย ช่องว่างระหว่างบรรทัด หรือปก อัล-กุรอาน (แม้ว่าจะมັกรูฮฺ)

- สัมผัสคำแปล อัล-กุรอานทุกภาษา ยกเว้นพระนามของอัลลอฮ์ (ซบ.)
ไม่ว่าจะเขียนด้วยภาษาใดก็ตามสำหรับผู้ที่ไม่มีวุฎอฮะรอม เช่น เขียนว่า
อัลลอฮ์ โคคา หรือ God

5. คำที่ใช้ร่วมกันระหว่างอัล-กุรอานกับภาษาอื่น ถ้าผู้เขียนมีเจตนาเขียน
อัล-กุรอาน ไม่นอนุญาตให้สัมผัส แต่ถ้าไม่ได้มีเจตนาเขียนอัล-กุรอาน
อนุญาตให้สัมผัส

6. การสัมผัสสัญลักษณ์ของรัฐอิสลามแห่งอิหร่านถ้าไม่มีวุฎอฮะรอม
อนุญาต

7. สร้อยคอ หรือแหวนที่สลักพระนามอัลลอฮ์ (ซบ.) ถ้าสัมผัสโดย
ปราศจากวุฎอฮะรอม

8. การกีดต่อไปนี้ มุชตะฮับ ให้วุฎอ

- เข้าไปในมัสยิดและฮะรัม (สถานที่ฝังศพ) ของบรรดาอิมามมะฮะซุม (อ.)

- อัญเชิญ อัล-กุรอาน

- พกพา อัล-กุรอาน ติดตัว

- สัมผัสปก หรือคำอธิบายอัล-กุรอาน

- เข้าไปขีฮาระฮ์ (เยี่ยม) สุสานคนตาย (กุบรูร) *

*อายะตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี มุชตะฮับให้มีวุฎอตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งเวลาเข้าไปในมัสยิด อ่านอัล-กุรอาน ก่อนนอนและเวลาอื่น ๆ

วุฎอบาฆิล (เสีย) ได้อย่างไร

สาเหตุที่ทำให้วุฎอบาฆิลมี 7 ประการดังต่อไปนี้

1. ได้ปัสสาวะ อุจจาระ หรือผายลมออกมา

2. นอนหลับสนิทหูไม่ได้ยิน และตามองไม่เห็น

3. สิ่งที่ทำลายสติปัญญา เช่น สลบหมดสติ เป็นลม เป็นบ้า เมา และอื่น ๆ
ที่คล้ายคลึงกัน

4.ระดูเกินกำหนด (อิสติฮาญะฮฺ)

5.สาเหตุที่ทำให้มีชุด เช่น อสุจิเคลื่อนออกมา หรือสัมผัสศพ

สิ่งที่เป็นมุขตะฮับสำหรับวูฎอ

1. ต้องใช้น้ำไม่เกิน 1 มุด (1 มุดเท่ากับ 750 กรัม)

2. แปร่งฟันก่อนการวูฎอ ถึงแม้ว่าจะแปร่งด้วยนิ้วมือก็ตาม

3. ถ้าวูฎอด้วยน้ำจากภาชนะ ควรตั้งภาชนะไว้ทางด้านขวามือ

4. ล้างมือทั้งสองก่อนวูฎอ

5. บ้วนปาก ก่อนการวูฎอ

6. เอนน้ำล้างช่องจมุกก่อนวูฎอ

7. กล่าว บิสมิลลาฮฺ ขณะที่เอื้อมมือไปยังน้ำ หรือรดน้ำใส่มือ แต่เป็นการดีกว่าให้ กล่าวว่ บิสมิลลาฮฺ วะบิลลาฮฺ อัลลอฮุมมัญญัลลีนี มินต์เตวาา ปีน วัจญัลลีนีมินัลมุญญะฮิรีน (ด้วยพระนามแห่งอัลลอฮฺ และด้วยอัลลอฮฺ โอ้ ข้าแต่พระองค์ โปรดทำให้ข้าเป็นหนึ่งในหมู่ผู้ที่กลับใจ และโปรดทำให้ข้าเป็นหนึ่งในหมู่ผู้ที่มีความสะอาด)

8.ให้เทน้ำใส่มือขวาแม้ว่าจะเป็นการล้างมือขวาก็ตาม หมายถึงตอนแรก ให้เทน้ำใส่มือขวาก่อน หลังจากนั้นให้เทจากมือขวาใส่มือซ้าย แล้วจึงเทจากมือซ้ายรดแขนขวา

9. อ่านคุอาฮฺต่าง ๆ ตามที่ได้ระบุไว้ขณะทำวูฎอ

10. ถ้าเป็นผู้ชายขณะที่จะล้างแขนให้รดน้ำด้านนอกข้อศอก ส่วนผู้หญิงให้รดด้านในข้อศอก (ข้อพับแขน)

11. ขณะล้างให้รดน้ำจากด้านบนของอวัยวะ

12. ให้เอาน้ำรดบนอวัยวะ ไม่ให้นำเอาอวัยวะจุ่มในน้ำ

13. ขณะล้างให้เอามือลูบบนอวัยวะ แม้ว่าไม่เอามือลูบก็สามารถล้างได้

14. ทุกขั้นตอนของวูฎอจิตใจต้องมีสมาธิตั้งมั่นตลอดเวลา

15. ขณะวุฏฺโงให้อ่าน ชูเราะฮ์ อัล-ก้อดฺรฺ (อินนาอันซัลนาฮฺ)
16. หลังจากการวุฏฺโงเสร็จ ให้อ่าน อายะตุลกุรซี
17. ขณะล้างหน้าให้ลืมตาทั้งสองข้าง

สิ่งที่เป็นมกรูฮ์สำหรับวุฏฺโง

1. ขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในการจัดเตรียมปฐมบทของวุฏฺโง
2. วุฏฺโงในสถานที่ขบถ่าย เช่น ในห้องน้ำ
3. วุฏฺโงกับภานะที่เริ่บทองคำหรือเงิน หรือมีลวดลายเป็นรูปภาพ
4. วุฏฺโง ด้วยน้ำดังต่อไปนี้
 - น้ำร้อนเพราะความร้อนของแสงแดด
 - น้ำที่ใช้ชำระวาญิบแล้ว
 - น้ำที่มีกลิ่นเหม็น
 - น้ำบ่อที่มีสัตว์ตกลงไปตาย และก่อนที่จะตักน้ำออกตามที่ได้กำหนดไว้
 - น้ำที่มีงู แมลงปอง และกบตกลงไปตาย
 - น้ำที่เผลอจากการดื่มของหญิงที่มีรอบเดือน
 - น้ำที่เผลอจากการกินของสัตว์บางชนิด เช่น หนู ม้า ลา พ่อ และสัตว์ที่กินนะญิซ หรือซากศพเป็นอาหาร ทว่าสัตว์ที่เนื้อสะอาดทุกประเภท

ปัญหาปลีกย่อย

1. ทำวุฏฺโงในห้องส้วมที่ท่อน้ำทิ้งได้ติดกับส้วม ไม่เป็นไร
2. ขณะที่วุฏฺโงมองผู้หญิง (หรือหญิงมองชาย) หรือพูดโกหก นิินทา แม้ว่าเป็นการทำบาป แต่วุฏฺโงถูกต้อง

3. บุคคลที่ตั้งใจวญฺญูเพื่อ อ่านอัล-กุรอาน แต่หลังจากวญฺญูเสร็จได้เปลี่ยนใจ วญฺญูไม่บาญฺล

4. ถ้าวญฺญูโดยเนียตว่า ต้องการครองวญฺญูตลอดเวลาสามารถนมาฆกับวญฺญูนั้นได้ ถือว่าถูกต้อง

5. วญฺญูที่ถูกต้อง สามารถปฏิบัติมัลทั้งที่เป็นวาญิบและมุซตะฮับได้ หรืออมัลวาญิบหรือมุซตะฮับทุกประเภทที่มีความสะอาดเป็นเงื่อนไข

6. วญฺญูก่อนเวลามาฆ โดยเนียตเพื่อนมาฆ ไม่เป็นไร เช่น ก่อนนมาฆซุฮฺรได้วญฺญู โดยเนียตว่า ข้าฯจะนมาฆซุฮฺรด้วยวญฺญูนี้

มุซุล (การอาบน้ำตามศาสนบัญญัติ)

บางครั้งสำหรับนมาฆหรือทุกภาระหน้าที่ ๆ มีวญฺญูเป็นเงื่อนไข ต้องมุซุลแทน หมายถึงเพื่อปฏิบัติตามพระบัญชาของพระองค์ฉันจึงทำการชำระล้างร่างกาย และลำดับต่อไปจะอธิบายถึงประเด็นที่ต้องมุซุล ประเภทและวิธีมุซุล

ประเภทของมุซุลวาญิบ ร่วมระหว่างชายกับหญิง

1. มุซุลญินาบะฮฺ (หลังการมีเพศสัมพันธ์)

2. มุซุลมัยยิต (อาบน้ำให้คนตาย)

3. มุซุล มัชฮุมมัยยิต (สัมผัสคนตาย)

มุซุลวาญิบสำหรับผู้หญิง

4. มุซุลหลังหมดประจำเดือน (ฮัยฎ)

5. มุซุลอิสติฮาฎะฮฺ (ระดูเกินกำหนด)

6. มุซุลนิฟาส (โลหิตหลังการคลอดบุตร)

หลังจากการตีความและการแบ่งประเภทของมุขลได้แล้วจะอธิบายมุขลว่า
ญิบแต่ละประเภท ดังนี้

มุขลญิบาปะฮุ

มุขลญิบาปะฮุ หมายถึงการอาบน้ำชำระร่างกาย ภายหลังจากการร่วม
หลับนอนกับภรรยา หรือการนอนหลับฝันจนอสุจิได้เคลื่อนออกมา หรืออีก
นัยหนึ่งการ อาบน้ำตามศาสนบัญญัติภายหลังจากอสุจิได้เคลื่อนออกมา

1. มนุษย์จะมีญิบได้อย่างไร

- เนื่องจากการหลั่งของอสุจิ ไม่ว่าจะมากหรือน้อย หลับหรือตื่นก็ตาม
- เนื่องจากการร่วมเพศ ด้วยวิธีสละล (อนุมัตติ) กับภรรยาตนเอง หรือสะ
รอม (ไมอนุมัตติ) เช่น ผิดประเวณี และไม่ว่าอสุจิจะเคลื่อนออกมาหรือไม่ก็
ตาม

ดังนั้น ญิบ จึงหมายถึงการหลังอสุจิจะด้วยวิธีใดก็ตาม หลังจากอสุจิ
หลั่งแล้วจึงเรียกบุคคลนั้นว่ามีญิบ ถ้าต้องบุคคลนั้นต้องการนะมาซและอิ
บาดะฮ์อื่น ๆ ต้องอาบน้ำตามหลักศาสนบัญญัติ เรียกว่า มุขลญิบาปะฮุ

2. หากอสุจิได้เคลื่อนจากที่ แต่ไม่ได้ออกมาข้างนอกไม่เป็นสาเหตุทำให้
เขามีญิบ (ไม่ต้องมุขล)

3. บุคคลที่แน่ใจว่าอสุจิได้เคลื่อนออกมา หรือรู้ว่าสิ่งที่เคลื่อนออกมานั้น
เป็นอสุจิอย่างแน่นอน ถือว่ามีญิบ ต้องมุขลญิบาปะฮุ

4. บุคคลที่ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่เคลื่อนออกมาเป็นอสุจิหรือไม่ ถ้ามีสัญลักษณ์
ของอสุจิถือว่ามีญิบ แต่ถ้าไม่มีสัญลักษณ์ไม่ถือว่าอยู่ในกฎของการมีญิบ

5. สัญลักษณ์ที่บ่งว่าเป็นอสุจิ

- ออกมาด้วยความใคร่ (ชะฮฺวัต)
- ไหลพุ่งและอุ่น
- หลังจากอสุจิเคลื่อนออกมาร่างกายจะอ่อนเพลียเล็กน้อย

ด้วยเหตุนี้ หากมีน้ำเคลื่อนออกมาแต่ไม่รู้ว่าป็นอสุจิหรือไม่ ถ้ามีลักษณะตามที่กล่าวมา ถือว่าเป็นญุนบ ถ้าไม่เช่นนั้นจะไม่ถือว่าเป็นญุนบ หรือบางครั้งอาจไม่มีสัญลักษณ์บางประการตามที่กล่าวมา นอกจากหญิงและอาการป่วย ซึ่งสัญลักษณ์กล่าวคือ อสุจิได้หลั่งออกมาเพราะความต้องการ ถือว่าพอเพียงแล้ว

6. มุขตะฮับหลังจากอสุจิเคลื่อนออกมาให้ปัสสาวะ ถ้าไม่ปัสสาวะหลังจากมุขตะฮับแล้ว ถ้ามีน้ำเคลื่อนออกมาโดยไม่รู้ว่าป็นอสุจิหรือน้ำอย่างอื่น ถือว่าอยู่ในกฎของอสุจิ

ภารกิจที่สละสลวยสำหรับผู้มีญุนบ

1. สัมผัสอักษร อัล-กูราน พระนามของอัลลอฮ์ (ซบ.) และอิศติยาฎวาญิบนามของบรรดาศาสดา (อ.) บรรดาอิมามมะฮูซุม (อ.) และนามของท่านหญิง ฟาติมะฮ์ (อ.)

2. เข้าไปในมัสยิด อัล-ฮะรออมและมัสยิดคนบี (ซีอละ) แม้จะว่าจะเดินผ่านจากประตูหนึ่งและไปออกอีกประตูหนึ่งก็ตาม

3. หยุดในมัสยิด

4. นำสิ่งของไปวางในมัสยิด หรือแม้แต่จะอยู่นอกมัสยิดก็ตาม

5. อ่านอัล-กูรานซูเราะฮ์ซัจญะฮ์อะฮ์ญิบ (จำเป็นต้องกราบเมื่อได้อ่าน) แม้แต่คำเดียวก็ตาม*

อายุตุลลอฮ์ คอเมเนอี อ่านโองการซัจญะฮ์อะฮ์ญิบ

6. เข้าไปหยุดในสถานที่ฝังศพของบรรดาอิมาม (อิศติยาฎวาญิบ)

ซูเราะฮ์ซัจญะฮ์ประกอบด้วย

1. ซูเราะฮ์ ที่ 32 (อัซ-ซัจญะฮ์) โองการที่ 15
2. ซูเราะฮ์ ที่ 41 (ฮามีม) โองการที่ 37
3. ซูเราะฮ์ ที่ 53 (อัล-นัจม) โองการสุดท้าย
4. ซูเราะฮ์ ที่ 96 (อัล-อะลัก) โองการสุดท้าย

ถ้าผู้มีญิบได้เข้ามัสญิดทางประตูหนึ่งและออกอีกประตูหนึ่ง (เดินผ่านโดยไม่ได้หยุด) ไม่เป็นไร ยกเว้นมัสญิด อัลอะรอมและมัสญิดนบี แม้แต่เดินผ่านก็ไม่อนุญาต

ถ้าจัดสถานที่หนึ่งภายในบ้าน สำนักงาน หรือองค์กรเป็นสถานที่นมาซ โดยเฉพาะ ถือว่าไม่ได้อยู่ในเงื่อนไขของมัสญิด

การอาบน้ำตามศาสนบัญญัติ (มุซุล)

มุซุล จำเป็นต้องล้างให้ทั่วร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า ไม่ว่าจะเป็นมุซุลเป็นวาญิบ เช่น มุซุลญินาบะฮ์ หรือมุซุลมุหะฮับ เช่น มุซุลญุมอะฮ์ อีกนัยหนึ่งวิธีการมุซุลทั้งหมดเหมือนกัน ยกเว้นเนียต (เจตนา)

การมุซุลต้องทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. มุซุลตรีบีฮ์ หมายถึงการทำไปตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีการทำสลับกันและหลังจากเนียตมุซุลแล้ว

- อันดับแรก ให้ล้างศีรษะและต้นคอ
- อันดับที่สอง ล้างซีกขวาของร่างกายจนทั่ว*

อายะตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี มุซุลตรีบีฮ์ล้างซีกขวาก่อนเนื่องจากเป็นอิสฎียาก (อิชติฟตาอาต คำถามที่ 16)

- อันดับที่สาม ล้างซีกซ้ายของร่างกาย

2. มุขมูลอุรติมาชียุ หมายถึงเนียบมุขมูลแล้วคำลงได้น้ำเพียงครั้งเดียว โดยให้น้ำผ่านร่างกายทั้งหมด

- หรือหลังจากเนียบมุขมูลแล้วค่อย ๆ คำไปได้น้ำโดยให้ร่างกายทั้งหมดอยู่ได้น้ำ

- หรือคำไปได้น้ำแล้ว จึงเนียบมุขมูลหลังจากนั้นให้ขยับตัวเล็กน้อย

คำอธิบาย

การมุขมูล สามารถทำได้ 2 วิธี กล่าวคือ ทำแบบตรติปิยุและแบบอุรติมาชียุ

มุขมูลตรติปิยุ อันดับแรกให้ล้างศีรษะและลำคอ หลังจากนั้นให้ล้างซีกขวาของร่างกาย เมื่อล้างทั่วแล้ว ให้ล้างซีกซ้ายมือต่อไป

มุขมูลอุรติมาชียุ คือ ให้คำลงน้ำเพียงครั้งเดียว ดังนั้น ถ้าต้องการทำมุขมูลนี้ต้องมีน้ำเพียงพอที่จะคำลงไปได้

เงื่อนไขเกี่ยวกับมุขมูล

1. เงื่อนไขที่ถูกต้องทั้งหมดของวฏฺฐู ถือเป็นเงื่อนไขที่ถูกต้องของมุขมูลด้วย ยกเว้นความต่อเนื่อง และไม่จำเป็นต้องล้างจากข้างบนลงสู่ข้างล่าง

2. ถ้ามีมุขมูลหลายประเภทวาญิบสำหรับตน สามารถเนียบพร้อมกันหลายมุขมูลและทำในคราวเดียวกัน

3. ผู้ที่มุขมูลญินาบะฮฺแล้ว ถ้าต้องการนมาซต้องไม่ทำวฏฺฐูอีก แต่สำหรับมุขมูลอื่น ๆ ไม่สามารถนมาซได้ต้องวฏฺฐูก่อน

4. ก่อนมุขมูลอุรติมาชียุ ร่างกายต้องสะอาดแต่มุขมูลตรติปิยุไม่จำเป็น ดังนั้น ถ้าส่วนใดของร่างกายสกปรกให้ทำความสะอาดส่วนนั้นก่อนและมุขมูล ถือว่าเพียงพอ

5. อนุญาตแบบมีবাদแผลให้ทำเหมือนกับบัญญัติมีบาดแผล แต่อิสติยาฎาญิบ
ต้องทำแบบตรีตีบีย

6. บุคคลที่ถือศีลอดวาญิบ ไม่สามารถอนุญาตอิติมาซีฮฺได้ เนื่องจากผู้ถือศีล
อดต้องไม่ดื่มน้ำ แต่ถ้าลืมและได้อนุญาตอิติมาซีฮฺ ถือว่าถูกต้อง

7. การอนุญาต ไม่จำเป็นต้องเอามือลูบให้ทั่วตัว เพียงแค่เนียตอนุญาต แล้วน้ำ
ได้ไหลไปทั่วทุกส่วนของร่างกาย ถือว่าเพียงพอ

8. ประเด็นต่อไปนี้ อนุญาตบาฎิล (เสีย)

- บางที่ต้องเข้าห้องน้ำอาบน้ำ ซึ่งตั้งใจว่าจะไม่จ่ายค่าเช่าห้องอาบน้ำ และ
หลังจากอนุญาตเสร็จเรียบร้อยแล้ว แม้ว่าเจ้าของจะยินยอมก็ตาม

- ไม่รู้ว่าเจ้าของห้องอาบน้ำจะยินยอมหรือไม่ แต่ตั้งใจว่าจะแบ่งจ่ายค่า
เช่าเป็นงวด และหลังจากอนุญาตเสร็จเรียบร้อยแล้ว แม้ว่าเจ้าของจะยินยอมก็
ตาม

- ต้องการเอาเงินสะสมหรือเงินที่ยังไม่ได้จ่ายคัมซุ จ่ายเป็นค่าเช่าห้อง
อาบน้ำ

9. ขณะอนุญาตอยู่นั้น ถ้าปัสสาวะหรือผายลมออกมาอนุญาต ไม่เสีย แต่ถ้า
ต้องการนมาซต้องวุฎู แม้จะเป็นอนุญาตญินาบะฮ์ก็ตาม

9. การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง (อิติติมนาอฺ) เป็นสะสม ถ้าหากอสุจิได้
เคลื่อนออกมาต้องอนุญาตญินาบะฮ์ด้วย

10. เป็นไปได้ที่ผู้หญิงอาจจะฝันเหมือนกับผู้ชาย ดังนั้น ถ้ามั่นใจว่ามีการ
หลั่งวาญิบต้องอนุญาตญินาบะฮ์ด้วย แต่ถ้าสงสัยไม่มีสิ่งใดเป็นวาญิบสำหรับ
เธอ

11. การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง (อิติติมนาอฺ) เป็นการกระทำที่สะสม
ถ้าอสุจิหลังออกมาต้องอนุญาตด้วย

12. หน้าที่ของบุคคลหลังจากมุชุลแล้วรู้ว่า มุชุลไม่ทั่วตัวมีบางส่วนที่น้ำไหลไปไม่ถึง

ก. ถ้าเป็นมุชุลอิรติมาซียุ ต้องทำมุชุลใหม่อีกครั้ง ไม่ว่าจะรู้บริเวณที่โดนน้ำหรือไม่รู้ก็ตาม

ข. ถ้าเป็นมุชุลตรีตีบียุ มี 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. กรณีไม่รู้ว่าเป็นบริเวณใดที่น้ำไปไม่ถึง ต้องมุชุลใหม่อีกครั้ง

2. รู้ว่าเป็นบริเวณใดที่น้ำไปไม่ถึง

- ถ้าเป็นด้านซ้าย ให้ล้างส่วนนั้นใหม่ ถือว่าเพียงพอ

- ถ้าเป็นด้านขวา ให้ล้างส่วนนั้นใหม่และหลังจากนั้นให้ล้างด้านซ้ายอีกครั้ง*

*อายะตุลลอฮ์ อะลี คอมเมเนอี ถือว่าเป็นอิสติยาฎาญิบ

- ถ้าเป็นศีรษะและคอ ให้ล้างส่วนนั้นหลังจากนั้นให้ล้างด้านขวา และด้านซ้ายตามลำดับ

ความสงสัยเกี่ยวกับมุชุล

1. ถ้าสงสัยในการมุชุล (ไม่ว่ามุชุลแล้วหรือยัง) ต้องมุชุลใหม่ สำหรับนมาซที่ผ่านมาแล้ว ถูกต้อง ส่วนนมาซต่อไปต้องมุชุลใหม่อีกครั้ง

2. สงสัยในความถูกต้องของมุชุล (ไม่ว่าทำถูกหรือไม่)

2.1. หลังจากมุชุลเสร็จแล้วจึงสงสัย ไม่ต้องใส่ใจ และให้ถือว่ามุชุลถูกต้อง

2.2. สงสัยระหว่างมุชุล (ก่อนที่จะเสร็จ)

3. กรณีที่สงสัยการล้างบางส่วนของทางด้านขวา

- ขณะนั้นกำลังล้างด้านซ้ายอยู่ ไม่ต้องสนใจในความสงสัย

- ยังไม่ได้ล้างด้านซ้าย ดังนั้น ให้ล้างส่วนที่สงสัยก่อน เมื่อเสร็จแล้วจึงล้างด้านซ้าย

4. สงสัยการล้างบางส่วนของศีรษะและคอ

- ถ้ากำลังล้างด้านขวาอยู่ไม่ต้องสนใจในความสงสัยนั้น

- ยังไม่ได้ล้างด้านขวา ดังนั้น ให้ล้างส่วนที่สงสัยก่อนเมื่อเสร็จแล้วจึงล้างด้านขวา และด้านซ้ายตามลำดับ

5. สงสัยบางส่วนของร่างกายว่าเป็นบริเวณภายนอกหรือภายในของร่างกาย เช่น รุงมูก รุงหู ไม่จำเป็นต้องล้าง

6. ระหว่างถูสงสัยว่า มีบางสิ่งกีดขวางน้ำอยู่บนร่างกายหรือไม่ ถ้าเป็นความสงสัยที่คนส่วนใหญ่ยอมรับ จำเป็นต้องพิสูจน์ แต่ถ้าไม่ก็ไม่จำเป็นต้องค้นหา

มุซุลมัชยียิต (สัมผัสผู้ตาย)

1. ถ้าได้สัมผัสร่างคนตายขณะที่ร่างเย็นแล้ว แต่ยังไม่ได้มุซุลมัชยียิต จำเป็นต้องมุซุลมัชยียิต

2. ประเด็นต่อไปนี้เมื่อสัมผัสผู้ตายแล้วไม่ต้องมุซุลมัชยียิต

- ถ้าผู้ตายชะฮีดในสมรภูมิรบ

- สัมผัสผู้ตายก่อนที่ร่างจะเย็น

- สัมผัสผู้ตายหลังจากมุซุลมัชยียิตครบ 3 น้ำแล้ว

3. มุซุลมัชยียิตเหมือนกับมุซุลอูนาบะฮฺ แต่ถ้าต้องการนมาซต้องทำวุฎูด้วย

มุซุลมัยยิต (การอาบน้ำคนตาย)

1. ทุกครั้งเมื่อผู้ศรัทธาได้เสียชีวิตลงวาญิบกิฟายีห์ สำหรับมุสลิมทุกคน ต้องมุซุล กะฟัน นมาซมัยยิต และฝังร่างของผู้ตาย แต่ถ้ามีใครสักคนได้ทำหน้าที่นี้แล้ว มุสลิมคนอื่นจะหมดหน้าที่ไปโดยปริยาย
2. วาญิบต้องมุซุล 3 ครั้ง ให้แก่ผู้ตาย
 - มุซุลน้ำใบพุทรา
 - มุซุลน้ำพิมเสน
 - มุซุลน้ำเปล่า
3. มุซุลมัยยิตเหมือนกับมุซุลญินาบะฮ์ อิสติฆาฎวาญิบ ถ้าสามารถทำมุซุลตรีตียัยได้ (ทำไปตามขั้นตอน) อย่าทำมุซุลอิรติมาซีฮ์

มุซุลที่เฉพาะสำหรับผู้หญิง

ประจำเดือน ระดูเกินกำหนด และโลหิตหลังคลอดบุตร

1. เลือดที่ไหลหลังการคลอดบุตรเรียกว่า นิฟาซ หรือโลหิตหลังคลอดบุตร มีจำนวนเท่ากับประจำเดือนอย่างน้อย 3 วัน อย่างมากไม่เกิน 10 วัน
2. เลือดที่มาเป็นประจำทุกเดือนเรียกว่า ฮัยฎ หรือประจำเดือน มีอย่างน้อย 3 วัน และอย่างมากที่สุดไม่เกิน 10 วัน
3. เลือดที่บางครั้งมาหลังประจำเดือนหมดแล้วเรียกว่า อิสติฮาฎะฮ์ หมายถึงระดูเกินกำหนด มี 3 ชนิด กล่าวคือ
 - ชนิดมาก หมายถึงเมื่อหญิงได้สอดสำลีเข้าไปทางช่องคลอดเพื่อพิสูจน์เลือด เลือดต้องชุ่มสำลีจนเปียกถึงอีกด้านหนึ่ง
 - ชนิดปานกลาง หมายถึงเลือดแค่ชุ่มสำลี แต่ไม่เปียกไปถึงอีกด้านหนึ่ง

- ชนิดน้อย หมายถึงเลือดแก่เปื้อนสีเล็กน้อย แต่ไม่ถึงกับขุ่น

เงื่อนไขสำหรับหญิงที่มีอิสติฮาเกาะฮฺ

1. สำหรับอิสติฮาเกาะฮฺชนิดมาก ต้องมุซุล 3 ครั้ง ครั้งแรกเพื่อนมาซซุบฮฺ ครั้งที่สองเพื่อนมาซซุริและอฮฺริ (กรณีมาซรวมกัน) และครั้งที่สามเพื่อนมาซมัฆริบและอีซา (กรณีมาซรวมกัน) แต่ถ้ามามากคนละเวลา กัน เช่น ซุริเวลาหนึ่ง และอฮฺริอีกเวลาหนึ่ง ฉะนั้น ทุก ๆ มาซต้องมุซุลด้วย

2. อิสติฮาเกาะฮฺชนิดปานกลาง ถ้าเห็นเลือดก่อนนมาซซุบฮฺ ให้ทำวุฎูหลังจากนั้นให้มุซุล แล้วจึงนมาซซุริ ส่วนนมาซอื่น ๆ ให้ทำวุฎูเพียงอย่างเดียว ถ้าเห็นก่อนนมาซซุริ ให้ทำวุฎูและมุซุลสำหรับนมาซซุริ ส่วนนมาซอื่น ๆ ทำวุฎูเพียงอย่างเดียวและให้ทำอย่างนี้เสมอไป

3. อิสติฮาเกาะฮฺชนิดน้อย ไม่ต้องมุซุล แคชำระล้างบริเวณดังกล่าวให้สะอาด และวุฎูทุกครั้งก่อนที่จะนมาซ

การทำตะยัมมูม

ตะยัมมูม คือ สิ่งทดแทนมุซุลหรือวุฎู บางกรณีต้องตะยัมมูมแทนทั้งสองกรณี

1. ไม่มีน้ำ และไม่สามารถหาน้ำได้
2. น้ำเป็นอันตรายกับตน เช่น ถ้าใช้น้ำแล้วอาจทำให้ไม่สบายได้
3. ถ้าใช้น้ำมุซุลหรือวุฎูแล้ว จะทำให้ตัวเอง หรือครอบครัว หรือเพื่อน หรือผู้ที่ร่วมทางมาด้วยต้องพบกับความกระหายจนถึงขั้นเสียชีวิตหรือไม่สบายได้ เช่นเดียวกันผู้ที่วาญิบต้องปกป้องชีวิตเขา ซึ่งเขากระหายน้ำถึงขั้นที่ว่าถ้าไม่ให้ น้ำดื่มต้องตายแน่นอน หรือแม้กระทั่งสัตว์เลี้ยงของตน

4. ร่างกายและเสื้อผ้าเปื้อนนะณิซ และมีน้ำแค่ทำความสะอาดร่างกายกับเสื้อผ้าเท่านั้น ประกอบกับเสื้อผ้าตัวอื่นก็ไม่มี

5. ไม่มีเวลาพอที่จะนุชุลหรือวุฏอ

6. การใช้น้ำหรือภาชนะสะสมสำหรับตน เช่น เป็นของขโมยมา

วิธีทำตะยัมมูม

ขั้นตอนการทำตะยัมมูม มีดังต่อไปนี้

1. ตั้งเจตนา (เนียต)
2. ใช้ฝ่ามือทั้งสองข้างตบลงบนพื้นดิน หรือบนสิ่งที่ตะยัมมูมถูกต้อง
3. ใช้ฝ่ามือทั้งสองลูบหน้าผากจากไผ่ผมขึ้นมาเหนือคิ้วและลงไปจนถึงปลายจมูก

4. ใช้มือซ้ายลูบหลังมือขวา จากข้อมือจนถึงปลายนิ้ว

5. ใช้มือขวาลูบหลังมือซ้าย ทำเหมือนกันกับมือขวา*

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี อิฮฺดิยาฎวาญิบ หลังจากทำเสร็จแล้ว (ลูบหน้า) ให้ตบฝ่ามือทั้งสองลงบนพื้นดินอีกครั้ง แล้วให้อำมือซ้ายลูบหลังมือขวา และอำมือขวาลูบหลังมือซ้าย การตะยัมมูมแทนวุฏอ หรือนุชุลเหมือนกัน (มุตะกับบิฮฺดิฟตาอาต คำถามที่ 19)

ทุกขั้นตอนการตะยัมมูมต้องมีเจตนาเพื่อปฏิบัติตามพระบัญชาของพระองค์ และต้องรู้ว่าตะยัมมูมแทนวุฏอหรือนุชุล

สิ่งท่อนุญาตให้ตะขัมมได้ มีดังนี้

1. ฝุ่นดิน
2. หินละเอียด
3. ชนิดของหินต่าง ๆ เช่น หินดำ หินอ่อน ปูนขาว (ก่อนการเผา) หินปูน และอื่น ๆ

อายะตุลลอส อะลี คอเมเนอี ถูกต้องถ้าตะขัมมบนปูนขาวที่เผาแล้ว หรือ อิฐมอญ และอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน (มุนตะคับอิซติฟตาอาต คำถามที่ 17)

4. ดินเผา เช่น อิฐ

สองสามประเด็นสำคัญ

1. ตะขัมมแทนวฏูกับตะขัมมแทนฆุซุลไม่แตกต่างกัน ยกเว้น เนียต (ตั้งใจเตนนา) เท่านั้น

2. ผู้ที่ตะขัมมแทนวฏู ถ้าสิ่งที่เป็นสาเหตุทำให้วฏูเสียเกิดกับเขา ตะขัมมของเขาก็จะเสียไปด้วย

3. ผู้ที่ทำตะขัมมแทนฆุซุล ถ้าสิ่งที่เป็นสาเหตุให้ฆุซุล เช่น การมีญูบ หรือการสัมผัสคนกายได้เกิดขึ้น ตะขัมมของเขาก็จะเสียไปด้วย

4. ตะขัมมจะถูกต้องต่อเมื่อไม่สามารถวฏูหรือฆุซุลได้ ดังนั้น ถ้าไม่มีอุปสรรคอันใดแต่ได้ตะขัมมถือว่าไม่ถูกต้อง หรือมีอุปสรรคแต่ต่อมาอุปสรรคได้หมดไป เช่น ไม่มีน้ำและได้พบน้ำในเวลาต่อมา ถือว่า ตะขัมมบาฏิล

5. ถ้าตะขัมมแทนฆุซุลญิบาอะฮ์ ถ้าต้องการมาฆไม่จำเป็นต้องวฏูอีก แต่ถ้าตะขัมมแทนฆุซุลอื่น ๆ ถ้าต้องการมาฆต้องวฏูด้วย แต่ถ้าไม่สามารถวฏูได้ให้ตะขัมมแทนวฏูหลังจากนั้นจึงนมาฆ

6. ถ้าตะขัมมมแทนมุชุล หลังจากนั้นสิ่งที่เป็นสาเหตุทำให้วุฏฺเฐยได้เกิดกับเขา และสำหรับนมาชเวลาต่อมาไม่สามารถมุชุลได้ ให้วุฏฺเฐย ถ้าไม่สามารถวุฏฺเฐยได้ ให้ทำตะขัมมมแทนวุฏฺเฐย

เงื่อนไขที่ถูกต้องของตะขัมมม

1. อวัยวะที่ต้องตะขัมมม หมายถึงหน้าผากและฝ่ามือทั้งสอง ต้องสะอาด อาบะตุลลอสฺ อะติ คอเมเนอิ อิชฺติยาญ หน้าผากและหลังมือต้องสะอาด ถ้าไม่สามารถทำความสะอาดอวัยวะส่วนที่จะตะขัมมม ให้ทำตะขัมมมไปเช่นนั้น แม้ว่าความสะอาดจะไม่ใชเงื่อนไขก็ตาม
2. ต้องลูบหน้าผากและหลังมือทั้งสองจากด้านบนลงล่าง
3. สิ่งที่จะตะขัมมมลงบนนั้นต้องสะอาด และได้รับอนุญาต
4. ต้องทำไปตามขั้นตอน
5. ต้องทำอย่างต่อเนื่อง
6. ต้องไม่มีสิ่งใดกีดขวางระหว่างมือกับหน้าผาก และระหว่างมือกับหลังมือขณะลูบ

คำถามท้ายบท

- 1.มุชุลมัยยิตมีน้ำที่ประเภท อะไรบ้าง
- 2.การสัมผัสมัยยิต ประเภทใดไม่ต้องมุชุลมัยยิต
- 3.ผู้ที่ตายในสนามรบประเภทใดไม่ต้องมุชุลมัยยิต
- 4.มุชุลสำหรับผู้หญิงมีกี่ชนิด อะไรบ้าง
- 5.อิสติฮาญาะฮฺหมายถึงอะไร มีกี่ประเภท และประเภทใดที่ไม่จำเป็นต้องมุชุล
- 6.ในกรณีใดบ้างที่ต้องทำตะขัมมมแทนการวุฏฺเฐยและมุชุล

- 7.อนุญาตให้ทำตะขัมมบนสิ่งใดบ้าง
- 8.ขั้นตอนในการทำตะขัมมมีอะไรบ้าง
- 9.เงื่อนไขของการทำตะขัมมมีอะไรบ้าง

บทเรียนที่ 9 นมาช

และเจ้าจงดำรงการนมาช ในสองช่วง กลางวัน และกลางคืน (สุต/116)

สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้เกี่ยวกับนมาชและเงื่อนไข นมาชมีทั้งวาญิบและมุสตะฮับ นมาชวาญิบแบ่งออกเป็นนมาชประจำวันมีเวลาทำที่เฉพาะเจาะจง หรือนมาชที่บางครั้งเป็นวาญิบเนื่องจากมีสาเหตุอื่นเป็นองค์ประกอบ มิได้เป็นวาญิบทุกวัน

ประเภทของนมาช

นะมาชวาญิบ

1. วาญิบประจำวัน ได้แก่ นมาชซุบฮิ ซุฮริ อังกริ มักริบ และอิชาอ์
2. วาญิบบางครั้ง ได้แก่
 - นมาชอาฮาด
 - นมาชเกาะวาฟวาญิบ
 - นมาชมัยยิด
 - นมาชเกาะฎอแทนบิदा (อายะตุลลอฮ์คอเมเนอี : แทนทั้งบิดา มารดา)
 - นมาชนะซร์วาญิบ (บนบาน)

นมาชมุขตะฮับ นมาชต่าง ๆ ที่เป็นมุขตะฮับมีจำนวนมากมาย

เวลาของนมาฆประจำวัน

นมาฆาญิบประจำวัน มี 3 ช่วง 5 เวลา ซึ่งรวมทั้งหมดมี 17 เราะกะอัดได้แก่

- 1.นมาฆซุบฮฺ มี 2 เราะกะอัด ทำตอนเช้าตรู่ก่อนพระอาทิตย์ขึ้น
- 2.นมาฆช่วงกลางวันมี 2 เวลาได้แก่นะมาฆซุริกับอัซริ อย่างละ 4 เราะกะอัด
- 3.นมาฆช่วงกลางคืน (หลังพระอาทิตย์ตกดิน) มี 2 เวลาได้แก่ นมาฆมัฆริบ 3 เราะกะอัดกับนมาฆอิซาอฺ 4 เราะกะอัด

คำถามแรกทีถามเกี่ยวกับนมาฆคือ นมาฆเหล่านี้จะทำเมื่อไหร่

- 1.เวลาของนมาฆซุบฮฺ เมื่อแสงสีเงินที่สองจับขอบฟ้าถือว่าเข้าเวลานมาฆซุบฮฺ เวลาของนมาฆนับตั้งแต่อะซานซุบฮฺจนถึงพระอาทิตย์ขึ้น
 - 2.เวลาของนมาฆซุริและอัซริ ตั้งแต่อะซานซุริซอริยฺจนถึงมัฆริบ
- อายะตุลลอฮฺอะลิกอเมเนอี ตั้งแต่อะซานซุริซอริยฺ และช่วงเวลาสุดท้ายของนมาฆอัซริ จนถึงพระอาทิตย์ตกดิน

ช่วงเวลาเฉพาะสำหรับนมาฆซุริ นับตั้งแต่เริ่มเข้าเวลาซุริซอริยฺ (บ่ายลงไป) ไปจนถึงช่วงเวลาที่ได้ทำนมาฆสี่เราะกะอัดเสร็จ ช่วงเวลานี้ได้ถูกจำกัดไว้เฉพาะนมาฆซุริเท่านั้นที่สามารถทำได้

ช่วงเวลาเฉพาะสำหรับนมาฆอัซริ นับตั้งแต่ช่วงเวลาหนึ่งจนถึงพระอาทิตย์ตกดิน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สามารทำได้เฉพาะนมาฆอัซริเท่านั้น

ช่วงเวลาดิตต่อกันระหว่างนมาฆซุริกับนมาฆอัซริ นับตั้งแต่ช่วงสิ้นสุดเวลาเฉพาะสำหรับนมาฆซุริเป็นต้นไปจนถึงช่วงเริ่มต้นเวลาเฉพาะสำหรับนมาฆอัซริ

ในช่วงเวลาติดต่อกันระหว่างนมาชชุสริกับอชรีนั้น สามารถทำนมาชชุสริติดต่อกันได้โดยไม่ต้องทิ้งช่วงเวลาให้ห่างออกไป

แต่จะสัทธิชนนยะเชื่อว่า นับตั้งแต่เริ่มเวลาชุสริชรัอีย (บ่ายลงไป) จนกระทั่งเงาของทุกสิ่งได้ทอดเท่ากับตัวจริงของมัน ช่วงเวลาดังกล่าวได้ถูกจำกัดไว้เฉพาะสำหรับนมาชชุสริเพียงอย่างเดียว จึงไม่อนุญาตให้ทำนมาชอชรีในเวลานั้น และนับตั้งแต่ช่วงดังกล่าวไปจนถึงเวลามัฆริบเป็นช่วงเวลาเฉพาะสำหรับนมาชอชรี ดังนั้นไม่สามารถทำนมาชชุสริได้

โดยหลักการของชีอะฮ์หลังจากเข้าสู่เวลาชุสริชรัอียแล้วเมื่อทำนมาชชุสริเสร็จสามารถทำนมาชอชรีต่อได้ทันที โดยไม่ต้องทิ้งช่วงเวลาให้ห่างออกไป หรือสามารถปล่อยเวลานมาชชุสริให้ห่างออกไป จนถึงช่วงเริ่มต้นเวลาเฉพาะสำหรับนมาชอชรี หมายถึงนมาชชุสริได้เสร็จก่อนที่จะเข้าเวลาดังกล่าว หลังจากนั้นจึงทำนมาชอชรี การทำเช่นนี้เท่ากับเป็นการนมาชชุสริติดต่อกัน ถึงแม้ว่าเป็นมุตะฮับให้ทำนมาชชุสริหลังจากเวลาบ่าย และทำนมาชอชรีเมื่อเงาของทุกสิ่งได้ทอดเท่ากับตัวจริงของมันก็ตาม

3.เวลาของนมาชมัฆริบและอิฮาอู จากมัฆริบจนถึงครึ่งคืนชรัอีย

ช่วงเวลาเฉพาะสำหรับนมาชมัฆริบ นับตั้งแต่เริ่มเข้าเวลามัฆริบชรัอีย จนกระทั่งทำนมาชตามเราะกะฮ์อัสเศรีย ช่วงเวลาดังกล่าวได้ถูกจำกัดไว้สำหรับนมาชมัฆริบเท่านั้น

ช่วงเวลาเฉพาะสำหรับนมาชอิฮาอู นับตั้งแต่ช่วงเวลานึ่งจนถึงครึ่งคืนชรัอีย ซึ่งช่วงนั้นมีเวลาพอแก่ทำนมาชอิฮาอูเพียงอย่างเดียว ในเวลาเพียงเล็กน้อยนั้นสามารถทำได้เฉพาะนมาชอิฮาอู ไม่อนุญาตให้ทำนมาชอื่น

ช่วงเวลาร่วมระหว่างนมาชมัฆริบกับนมาชอิฮาอู นับตั้งแต่ช่วงสิ้นสุดเวลาเฉพาะสำหรับนมาชมัฆริบไปจนถึงช่วงเริ่มต้นเวลาเฉพาะสำหรับนมาชอิฮาอู

โดยหลักการของชีอะฮฺเชื่อว่า ในช่วงเวลาร่วมระหว่างนมาซมัฆริบกับนมาซอิชาอุนั้น สามารถทำนมาซติดต่อกันได้โดยไม่ต้องทิ้งช่วงเวลาให้ห่างออกไป

แต่อะฮฺลิสunnะฮฺเชื่อว่า นับตั้งแต่พระอาทิตย์ตกดินจนถึงช่วงแสงอาทิตย์ทางทิศตะวันตกได้หมดลงเป็นช่วงเวลาเฉพาะสำหรับนมาซมัฆริบ จึงไม่อนุญาตให้ทำนมาซอิชาอฺในช่วงเวลาดังกล่าว และตั้งแต่ช่วงแสงอาทิตย์ทางทิศตะวันตกหมดลงไป จนถึงครึ่งคืนชรัอียฺ เป็นช่วงเวลาเฉพาะสำหรับนมาซอิชาอฺ ไม่สามารถทำนมาซมัฆริบได้

เมื่อเข้าเวลามัฆริบชรัอียฺ ได้เริ่มนมาซเมื่อเสร็จแล้วสามารถทำนมาซอิชาอฺต่อได้ทันที โดยไม่ต้องทิ้งช่วงเวลาล่าออกไป หรือปล่อยเวลานมาซมัฆริบให้ล่าออกไป จนถึงช่วงเริ่มต้นเวลาเฉพาะสำหรับนมาซอิชาอฺหมายถึงนมาซมัฆริบได้เสร็จก่อนที่จะเข้าเวลาดังกล่าว หลังจากนั้นจึงได้ทำนมาซอิชาอฺ การทำเช่นนี้เท่ากับเป็นการนมาซติดต่อกันระหว่างนมาซมัฆริบกับนมาซอิชาอฺ ถึงแม้ว่าเป็นมุตะฮับให้นมาซมัฆริบหลังเวลามัฆริบชรัอียฺ และนมาซอิชาอฺหลังจากแสงอาทิตย์ทางทิศตะวันตกได้หมดลงก็ตาม

เวลาอะซานชุบฮฺ

ใกล้เวลาอะซานชุบฮฺ จะสังเกตเห็นว่าแสงสีเงินทางทิศตะวันออกจะเคลื่อนสู่ด้านบน ซึ่งเรียกว่า ฟัจร์เอาวัต และเมื่อแสงสีเงินได้กระจายออกเรียกว่า ฟัจร์ชานี ซึ่งถือว่าเริ่มต้นเวลานมาซชุบฮฺ

อายะตุลลอฮฺอะลีคอเมเนอี การปรากฏแสงสีเงินที่สอง ซึ่งเป็นเวลาเริ่มต้นของนมาซชุบฮฺ และไม่มีความแตกต่างกันระหว่างคืนที่มีท้องฟ้าโปร่งใสกับคืนที่มีท้องฟ้ามีดครึ้ม

เวลาชุรุ

ถ้าเอาไม้หรือสิ่งที่คล้ายกันปักลงพื้นให้ตั้งฉาก 90 องศา เมื่อเงาไม้เหลือ น้อยลง และด้านตรงข้ามเริ่มทอดเงามากขึ้น ถือว่าเป็นเวลาชุรุชรัอียู เริ่มเข้า เวลามาชชุรุ

เวลามัฆริบ

เวลามัฆริบ จะสังเกตเห็นว่าแสงสีแดงทางทิศตะวันออก ซึ่งได้ปรากฏขึ้น หลังจากพระอาทิตย์ตกดิน เริ่มหายไป

ครึ่งคืนชรัอียู

ถ้าได้แบ่งช่วงห่างระหว่างพระอาทิตย์ตกดินกับอะซานชุบฮุดออกเป็นสอง ครึ่ง ช่วงระหว่างถึงกลางเรียกว่า ครึ่งคืนชรัอียู เป็นช่วงเวลาสุดท้ายของนะ มาชอิฮาอู และจนถึงเวลานั้นถ้าตั้งใจ หรือมีอุปสรรคเช่น ลืมหรือนอนหลับ ไม่ได้นะมาชมัฆริบและอิฮา อิดูติยาฎวาญิบ ให้นะมาชมัฆริบและอิฮาอู โดยไม่ต้องเนียตอะดา หรือเกาะฎอ

เงื่อนไขเกี่ยวกับเวลามาฆ

1. นะมาฆที่นอกเหนือจากนะมาฆวาญิบประจำวันแล้ว นะมาฆวาญิบอื่นไม่มีเวลาเฉพาะเจาะจง ทว่าขึ้นอยู่กับเวลา ซึ่งเวลาจะเป็นสาเหตุทำให้นะมาฆเป็น วาญิบ เช่น นะมาฆอาฮาด ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติไม่ว่าจะเป็น การเกิดแผ่นดินไหว จันทรุปราคา สุริยุปราคาหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันอื่น ๆ หรือนะมาฆมัยิตจะเป็นวาญิบเมื่อมีมุอฺมินเสียชีวิตลง และนะมาฆวาญิบอื่น ก็เช่นเดียวกัน

2. ถ้านะมาฆทั้งหมดทำก่อนเวลา หรือตั้งใจจะนะมาฆก่อนที่จะถึงเวลา บาญิด

- ถ้านมาชในเวลา วิชาฟิสิกส์เรียกว่า นมาชตรงเวลา
- ถ้านมาชหลังเวลาผ่านไปแล้ว วิชาฟิสิกส์เรียกว่า เกาะฏอนมาช (ชดใช้)

3. เป็นมุขตะฮับให้้นมาชตรงเวลาในช่วงเริ่มเข้าเวลา ยิ่งใกล้เวลาเริ่มต้น นมาชเท่าใดยิ่งเป็นการดี นอกเสียจากบางกรณีถ้าปล่อยเวลานมาชให้ล่าออกไปจะเป็นการดีกว่า เช่น รอเวลาเพื่อจะนมาชญะมาอะฮุ (นมาชมรวมกัน)

4. กรณีที่เวลานมาชเหลือน้อย ถ้าทำสิ่งที่เป้นมุขตะฮับจะเป็นสาเหตุทำให้ บางส่วนของนมาช ต้องทำนอกเวลา ดังนั้น ต้องไม่ทำสิ่งที่เป้นมุขตะฮับ เช่น ถ้ากล่าวคุอาฮุกูต จะทำให้เสียเวลา ต้องไม่กล่าว

5. ถ้าก่อนเดินทางได้นมาชชุริและอัชริตรงเวลา เมื่อไปถึงยังจุดหมายปลายทางปรากฏว่ายังไม่เข้าเวลามาชของที่นั่น ไม่จำเป็นต้องนมาชใหม่อีก ครั้ง เช่นเดียวกันถ้าไปถึงแล้วเวลานมาชยังเหลืออยู่

6. หลังจากพระอาทิตย์ขึ้น ซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้้นมาชชุบฮุได้ออกเดินทาง และไปถึงยังจุดหมายปลายทางอีกที่หนึ่งก่อนที่พระอาทิตย์จะขึ้น จำเป็นต้อง นมาชชุบฮุโดยเนียตนมาชในเวลา

7. ถ้ายังไม่ได้นมาชชุริ และอัชริ หลังจากมัฆริบได้ออกเดินทาง (นมาชของเขาต้องเกาะฏอ) แต่เมื่อขึ้นเครื่องบินขึ้นไปได้สักระยะหนึ่งได้เห็นพระอาทิตย์ ดังนั้น ต้องนมาชในเครื่องบินก่อนที่เวลาจะหมด โดยเนียตนมาชในเวลา ถึงแม้ว่าเวลานมาชจะเหลือแค่เพียงเราะกะอัตเดียวก็ตาม

8. ขณะที่ออกเดินทางยังไม่เข้าเวลานมาช เช่น เครื่องบินออกก่อนอะซาน ชุบฮุเล็กน้อย แต่ขณะที่อยู่ในเครื่องบินได้เวลานมาชพอดีและกำลังจะหมดไป หมายถึงไปถึงจุดหมายปลายทางหลังพระอาทิตย์ขึ้น ดังนั้น ต้องนมาชในเครื่องบิน

อัล-กิบละฮ์

แน่นอนเราขอมมองเห็นเจ้าแห่งหน้าขึ้นไปในฟากฟ้า ขอยืนยันว่า เราจักคืนเจ้ากลับมาสู่กิบละฮ์เดิมที่เจ้าพึงพอใจอย่างแน่นอน ดังนั้น เจ้าจึงคืนหน้าของเจ้าไปทางมัศยิดอัลฮะรอม (กะอฺบะฮ์) เกิด และไม่ว่าเจ้าจะอยู่แห่งไหนใด สูเจ้าจึงหันหน้าไปทางทิศนั้น (อัล-บะเกาะเราะฮ์/144)

กิบละฮ์ และกฎเกณฑ์ต่างๆ

1. บัยตุลลอฮ์ เป็นวิหารที่ตั้งอยู่ในมัศญิด อัล-ฮะรอม ณ เมืองมักกะฮ์ หรือที่เรียกว่า กิบละฮ์ เป็นวาญิบสำหรับบรรดามุสลิมทั้งหลายเวลา نماซ ต้องหันหน้าไปสู่ นอกจากนั้นแล้วการฟังศพ และการเชือดสัตว์ก็ต้องหันหน้าไปสู่กิบละฮ์เช่นกัน

2. ผู้ที่ไม่ได้อยู่ในมักกะฮ์และอยู่ห่างไกลออกไป ถ้านมาซโดยหันหน้าในลักษณะที่สามารถกล่าวได้ว่า หันหน้าไปทางกิบละฮ์ ถือว่าเพียงพอ

แนวทางพิสูจน์กิบละฮ์

1. มั่นใจตัวเอง หมายถึงรู้แน่นอนว่ากิบละฮ์อยู่ทางไหน
2. ผู้อาศัย 2 คนได้ยืนยัน
3. บุคคลที่ได้ค้นหากิบละฮ์โดยอาศัยหลักวิชาการ ได้บอกกล่าวด้วยความมั่นใจ

4. ดูจากช่องมิฮรอบในมัศญิด หรือดูจากหลุมฝังศพของมุสลิม
หน้าที่ของบุคคลที่ไม่รู้ทิศกิบละฮ์

ถ้าหลังจากได้พยายามค้นหากิบละฮ์แล้วแต่ไม่ประสบความสำเร็จ ให้นมาซโดยหันหน้าไปทางทิศใดก็ได้ที่คิดว่าหน้าจะเป็นกิบละฮ์ แต่ถ้าไม่พบอีก และยังมีเวลาเหลือ ให้นมาซโดยหันหน้าไปทั้งสี่ทิศ แต่ถ้าไม่มีเวลาพอที่จะทำเช่นนั้น ให้นมาซแค่สามทิศ หรือสองทิศ หรือหนึ่งทิศตามลำดับ หลังจากนั้นเป็นไปได้ว่าอาจจะเกิดกรณีดังต่อไปนี้

- 1.เขาไม่อาจรับรู้ได้ว่า กิบละฮูอยู่ ณ ทิศใด นมาซที่ทำแล้วถือว่าเพียงพอ
 - 2.หลังจากนั้นรู้ว่าได้นมาซโดยหันหน้าไปทางกิบละฮู นมาซถูกต้อง
 - 3.หลังจากนั้นมาซรู้ว่าได้นมาซโดยหันหลัง หรือหันไปทางขวา หรือทางซ้ายของกิบละฮู ถ้ารู้ในขณะที่ยังมีเวลาเหลือ ต้องนมาซใหม่อีกครั้ง แต่ถ้ารู้หลังจากเวลามาซได้ผ่านไปแล้ว นมาซถูกต้อง แต่อิสติยาญมุซตะฮับให้เกาะกูอนมาซ
 - 4.หลังจากมาซรู้ว่าได้หันผิด แต่ไม่ถึงขั้นที่ว่าได้หันออกไปทางขวาหรือทางซ้ายของกิบละฮู นมาซถูกต้อง
- หมายเหตุ นมาซโดยหันทั้งสี่ทิศนั้น แน่แน่นอนต้องมีทิศหนึ่งที่หันตรงกับกิบละฮู หรือเบี่ยงเบนออกจากกิบละฮูเล็กน้อย
- ถ้านมาซโดยหันไปสามหรือสองทิศ ถ้าทิศหนึ่งตรงกับกิบละฮู หรือเบี่ยงเบนออกจากกิบละฮูเล็กน้อย ถือว่าเพียงพอ

เสื้อผ้าของผู้ละมาซ

หนึ่งในปัญหาสำคัญก่อนเริ่มนมาซ ที่จำเป็นต้องกล่าวถึงคือ เสื้อผ้าและเงื่อนไย

ขนาดที่ต้องปกปิด

- 1.ถ้าเป็นชายต้องปกปิดอวัยวะพึงสรงวน และเป็นการดีให้ปิดตั้งแต่สะดือจนถึงหัวเข่า
- 2.ถ้าเป็นหญิงต้องปกปิดทั้งร่างกาย ยกเว้นบางส่วน เช่น
 1. ใบหน้า เฉพาะส่วนที่ล้างทำวุฎู
 2. มือทั้งสองจนถึงข้อมือ
 3. เท้าทั้งสองจนถึงข้อเท้า

3. การปกปิดมือ เท้า และใบหน้าของผู้หญิงให้มีคนนอกเวลามาสดังที่กล่าวไปแล้ว ในนมาซไม่เป็นวาญิบ ถึงแม้ว่าจะปิดให้มีมิดชิดเช่นนั้นไม่เป็นไรก็ตาม

4. เสื้อผ้าที่สวมใส่นมาซต้องอยู่มีเงื่อนไขดังนี้

1. ต้องสะอาดปราศจากเนยยิซ
2. ต้องได้รับอนุญาต ไม่ใช่ขโมยมา
3. ต้องไม่ทำมาจากซากสัตว์ที่ตายโดยมิได้เชือดตามศาสนบัญญัติ

ถึงแม้ว่าจะเป็นหมวกหรือเข็มขัดก็ตาม

4. ต้องไม่ทำมาจากสัตว์ที่เนื้อสะอาด เช่น ทำจากหนังเสือ งู หมู และอื่น ๆ ที่อยู่ในประเภทเดียวกัน

5. ถ้าผู้้นมาซเป็นชาย เสื้อผ้าต้องไม่ใช่ผ้าคาดทอง หรือผ้าไหมบริสุทธิ์

6. เสื้อผ้าของผู้้นมาซทำมาจากอวัยวะของสัตว์ที่เนื้อสะอาด ถึงแม้ว่าจะเป็นอวัยวะที่ไม่มีชีวิต เช่น ขน ผม ถ้านมาซกับเสื้อผ้างดังกล่าวบาญิด

7. นอกจากเสื้อผ้าของผู้้นมาซแล้ว ต้องไม่สวมใส่ข้าวของเครื่องใช้อื่น ๆ ที่ทำมาจากสัตว์ที่เนื้อสะอาด ด้วยเหตุนี้ ถ้าสายนาฬิกาข้อมือ เข็มขัด กระดุมและอื่น ๆ ทำมาจากสัตว์ที่เนื้อสะอาด นมาซบาญิด

8. ถ้าใส่เสื้อผ้าที่ทำมาจากขน หรือผมของสัตว์ที่เนื้อสะอาด นมาซถูกต้อง เนื่องจากไม่เป็นเนยยิซ ไม่ใช่อวัยวะส่วนที่มีชีวิตของซากสัตว์ และไม่ใช่สัตว์ที่เนื้อสะอาด

9. เสื้อผ้าที่นำเข้ามาจากประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม ถ้าทำมาจากอวัยวะส่วนที่มีชีวิตของสัตว์ และนมาซกับเสื้อผ้านั้นนมาซบาญิด เว้นเสียแต่ได้เชือดตามหลักการอิสลาม

10. หากส่วนหนึ่งของเสื้อผ้าถึงแม้จะเป็นส่วนที่เล็กที่สุด ทำมาจากซากสัตว์ ถ้านมาซกับเสื้อผ้านั้น นมาซบาญิด

11. .ข้าวของเครื่องใช้ที่ทำมาจากอวัยวะส่วนที่มีชีวิตของซากสัตว์ แม้ว่า
จะไม่ใช่เสื้อผ้า อุตุนิยมวิทยาต้องไม่ใส่ทำนา

12. ถ้าสงสัยว่าเสื้อผ้าทำมาจากสัตว์ที่เนื้อสะอาดหรือสะอาด มาจาก
ประเทศมุสลิม หรือไม่มุสลิม และนำมาขายกับเสื้อผ้านั้นไม่เป็นไร

13. ถ้านำมาขายกับเสื้อผ้าที่ทำมาจากอวัยวะของสัตว์ที่เนื้อสะอาด เนื้อสัตว์
หลังจากนั้นก็ได้ เป็นอุตุนิยมวิทยา ให้ทำนาใหม่อีกครั้ง

และนอกจากเสื้อผ้าแล้ว ร่างกายของผู้คนมาขายต้องสะอาดปราศจาก
นิกาย

สภาพดังต่อไปนี้มาขายด้วยร่างกาย และเสื้อผ้าเป็นนิกาย บาฏิล

1.ตั้งใจมาขาย ขณะที่ร่างกายและเสื้อผ้าเป็นนิกาย หมายถึงรู้ว่าทั้งสอง
เป็นนิกายแต่เจตนาที่จะทำเช่นนั้น

2.ไม่ศึกษาปัญหา และด้วยเหตุที่ไม่รู้จึงได้มาขายขณะที่ร่างกาย และ
เสื้อผ้าเป็นนิกาย

3.รู้ว่าร่างกายและเสื้อผ้าเป็นนิกาย แต่ลืมและได้สวมใส่เสื้อผ้างดงาม
มาขาย

สภาพดังต่อไปนี้มาขายด้วยร่างกาย และเสื้อผ้าเป็นนิกาย นิกายถูก ต้อง

1.ถ้าไม่รู้ร่างกายหรือเสื้อผ้าเป็นนิกาย และไม่รู้หลังจากมาขายเสร็จ
แล้ว

2.เนื่องจากขาดแคลนร่างกาย ได้ทำร่างกายและเสื้อผ้าเป็นนิกาย ซึ่ง
การทำความสะอาดหรือการเปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นเรื่องยุ่งยากและลำบาก

3.ร่างกายหรือเสื้อผ้าของผู้ نماชเปื้อนเลือด แต่มีขนาดเล็กกว่าเหรียญดึรฮัม (ขนาดเท่าเล็บหัวแม่มือโดยประมาณ)

4.มีความจำเป็นต้อง نماชกับเสื้อผ้า หรือ ร่างกายที่เปื้อนนะญิซ เช่น ไม่น้ำล้าง

หมายเหตุ 1.ถ้าผ้าชิ้นเล็ก ๆ ของผู้ نماช เช่น ถุงมือ ถุงเท้า และอื่น ๆ เปื้อนนะญิซ หรือผ้าเช็ดหน้าเปื้อนนะญิซอยู่ในกระเป๋า ถ้าไม่ได้ทำมาจากอวัยวะของสัตว์ที่เนื้อฮะรอมหรือซากสัตว์ไม่เป็นไร

2. ให้สวมใส่ อะบา (เสื้อคลุม) เสื้อผ้าสีขาว เสื้อผ้าที่สะอาดที่สุด ใส่ น้ำหอม และสวมแหวนอะกิก (หินโมรา) เวลามาช เป็นมุขตะฮับ

3.ใส่เสื้อผ้าสีดำ เสื้อผ้าตัวเล็กและคับกว่าตัว เสื้อผ้าที่มีรูปภาพต่าง ๆ ปลดกระดุมเสื้อขณะ نماช เป็นมักรูฮ์

คำถามท้ายบท

1.นะมาชาวุญิบมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
2.เวลาของนะมาชซุฮริและอัซริเริ่มนับจากช่วงใด และหมดช่วงใด
3.ครั้งคืนซัรียุหมายถึงอะไร
4.หลังจาก نماชเสร็จแล้วรู้ว่า ได้หันหลังให้กิบละฮุนมาชถูกต้องหรือไม่

6.ถ้าการนุ่งกางเกงขาสั้น نماชถูกต้องหรือไม่
7.เงื่อนไขเสื้อผ้าของผู้ نماชมีอะไรบ้าง
8.หากรู้หลังจาก نماชว่าได้ใส่เสื้อผ้าเปื้อนนะญิซ نماช สุกุมเป็นอย่างไร

9.สภาพใดถ้านมาชด้วยร่างกาย และเสื้อผ้าเปื้อนนะญิซ نماช ถูกต้อง

บทเรียนที่ 10 สถานทีนมาซ

สถานทีนมาซต้องมีเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- 1.ต้องได้รับอนุญาต (ไม่ใช่ขโมยมา)
- 2.ต้องไม่เคลื่อนไหวน (เช่นรถโดยสารขณะที่แล่น)
- 3.ต้องไม่แคบหรือมีหลังคาเตี้ย เพื่อจะได้ยืน รุกดู และชชญคได้สะดวกและถูกต้อง
- 4.บริเวณที่ลงชจญคจะต้องสะอาดปราศจากนยะช
5. บริเวณที่ลงชจญคจะต้องไม่สูงหรือต่ำก่าพื้นที่ ๆ ลูกเช่า เกินก่า 4 นิ้วมือเรียงติดกัน และเป็นอศุติยาฎาญิบ บริเวณที่ปลายนิ้วหัวแม่มือเท้าจรดพื้นด้วย
- 6.สถานทีนมาซถ่านะญช ต้องไม่เปียกถึงขั้นที่วาชิมเสื้อผ้าหรือร่างกายได้

เงื่อนไขสถานทีนมาซ

- 1.นมาซบนสถานทีขโมย เช่น ในบ้านที่เข้าไปโดยเจ้าของไม่ได้อนุญาต บาญล
- 2.กรณีจำเป็น ถ่านมาซบนสิ่งที่เคลื่อน เช่น รถไฟ หรือเครื่องบิน ในสถานทีมีหลังคาเตี้ย สถานทีคับแคบ หรือบนพื้นที่ไม่เท่ากัน ไม่เป็นไร
- 3.เงื่อนไขประการหนึ่งของสถานทีนมาซคือ ต้องไม่เคลื่อนไหวน ดังนั้น ถ่านมาซบนเครื่องบิน บนเรือ บนรถไฟ หรือบนรถโดยสารขณะที่แล่นอยู่ ถ่าสั้นมากจนทำให้ร่างกายสั่นไปด้วย ไม่ถูกต้อง แต่ถ่าจำเป็นต้องนมาซในสภาพเช่นนั้น เช่น ถ่ารอนกว่ารถจะจอดแล้วค่อยนมาซ เวล่านมาซจะหมดและต้องเกาะถุอ (ชดใช้) ดังนั้น ให้นมาซ แต่ถ่าจำเป็นต้องรักษาเงื่อนไขอื่น ๆ ของนมาซเท่าที่สามารถทำได้ หมายถึงให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ต้องทำฎอแต่ถ้าไม่สามารถทำได้ให้ตะขัมมัม และถ้าทำตะขัมมัมไม่ได้ เป็นอิตฺติยาฎมุขตะฮับให้นมาฆไปเช่นนั้น และให้เกาะฎอภายหลัง*

*ท่านอายะตุลลอฮอะลีคอเมเนอี เป็นอิตฺติยาฎวาญิบ

-ถ้าเป็นไปไม่ได้ให้ยืนนะมาฆ ถ้ายืนไม่ได้ให้นั่ง

- ต้องรักษาตีกิบละฮุ ดังนั้น ถ้าพาหนะโดยสารได้หันออกจากกิบละฮุ ผู้เ็นมาฆต้องหันกลับไปทางกิบละฮุทันที

-การซัจญ์อะฮับนกระคายถูกต้อง กรณีที่ไม่มีดินหรือหิน เพื่อซัจญ์อะฮับ

-ถ้าไม่สามารถรักษาเงื่อนไขบางส่วนของนมาฆไว้ได้ ให้นมาฆด้วยวิธีใดก็ได้ที่สามารถทำได้

4.ต้องเป็นสถานที่ ๆ ได้รับอนุญาต ซึ่งผู้เ็นมาฆต้องรู้ว่าสถานที่ขโมยนั้นเป็นอย่างไร ดังนั้น สถานที่ ๆ ไม่รู้ว่าขโมยหรือเปล่า ถ้านะมาฆบนนั้นไม่เป็นไร

5.ถ้านมาฆบนสถานที่ ๆ ไม่รู้ว่าขโมย แต่หลังจากนมาฆได้รู้ นมาฆถูกต้อง

6.ถ้าจำเป็นต้องนมาฆบนสถานที่ขโมย ไม่เป็นไร

7.ต้องรักษามารยาทขณะนมาฆ ดังนั้น ต้องไม่นมาฆข้างหน้าหลุมฝังศพของท่านศาสดา (ซ้อล๑) และบรรดาอิมาม (อ.)

8.เป็นมุสตะฮับ ให้นมาฆในมัสญิด ซึ่งอิสลามได้แนะนำ และกำชับไว้อย่างมาก

เงื่อนไขของมัสญิด

การกระทำเกี่ยวกับมัสญิดต่อไปนี้เป็นฮะรอม

1. การประดับประดามัสยิดด้วยทองคำ (เป็นอิสติญาญาญิบ)
2. ขายมัสยิด ถึงแม้ว่าจะผูกพันแล้วก็ตาม
3. ทำให้มัสยิดนะญิส ดังนั้น ถ้าจะยืมจำเป็นต้องรีบทำความสะอาด

ทันที

4. การนำเอาดิน และทรายของมัสยิดออกไป เว้นเสียแต่ว่าดินมีมาก

การกระทำเกี่ยวกับมัสญิดต่อไปนี้เป็นมุหะซะบ

1. ไปมัสญิดก่อนคนอื่นและออกจากมัสญิดเป็นคนสุดท้าย
2. เปิดไฟในมัสยิด
3. ทำความสะอาดมัสยิด
4. ก้าวเท้าขวาเข้ามัสยิด ส่วนเวลาออกให้ก้าวเท้าซ้ายออกก่อน
5. นมาซ มุหะซะบ ตะฮียะตุลมัสญิด 2 เราะกะอัต
6. สวมใส่เสื้อผ้าที่ดีที่สุด และใส่น้ำหอมเมื่อไปมัสญิด

การกระทำเกี่ยวกับมัสญิดต่อไปนี้เป็นมักรูฮ

1. สร้างหอสูงกว่าหลังคามัสยิด
2. ผ่านมัสญิด ในฐานะที่เป็นทางผ่าน โดยไม่ได้เข้าไปนมาซ
3. ถ่มน้ำลาย หรือสังน้ำมูกในมัสยิด
4. นอนในมัสยิด เว้นเสียแต่ว่าจำเป็น
5. ตะโกนส่งเสียงดังในมัสยิด ยกเว้นอะซาน
6. ซื่อขายสิ่งของในมัสยิด
7. พูดคุยเรื่องทางโลกในมัสยิด

8. ไปมัสญิด ทั้งที่ปากมีกลิ่นเหม็นหัวหอม และกระเทียมสร้างความ
รำคาญให้คนอื่น

9. บ้านอยู่ติดกับมัสญิด และไม่มีอุปสรรคใด ๆ ทั้งสิ้น แต่คนมาซที่
อื่นที่ไม่ใช่มัสญิด

10 เป็นมุขตะฮับ ให้ปฏิบัติกับคนที่ไม่เข้ามัสญิด เช่น อย่า
รับประทานอาหารร่วมกับเขา อย่าให้คำปรึกษา และอย่าปรึกษางานกับ
เขา อย่าเป็นเพื่อนบ้านกับเขา อย่างแต่งงานกับคนในตระกูลของเขา และอย่า
ยกลูกสาวให้แต่งงานกับเขา

การอะซานและอิกอมะฮ์

1.เป็นมุขตะฮับสำหรับผู้นำมาซทุกคนก่อนที่จะนมาซวาญิบ
ประจำวัน ให้อะซาน อิกอมะฮ์ และหลังจากนั้นจึงเริ่มนมาซ

คำกล่าวอะซานและอิกอมะฮ์ดังนี้

อะซาน

ให้กล่าว อัลลอฮ์อักบร 4 ครั้ง

อัชชะอูอันลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ 2 ครั้ง

อัชชะอูอันนะมุอัมมะดร์เราะซูลุลลอฮ์ 2 ครั้ง

อัชชะอูอันนะอะลียันวะลียุลลอฮ์ 2 ครั้ง

ฮัยยะอะลัซเซาะลาฮ์ 2 ครั้ง

ฮัยยะอะลัลฟะลาฮ์ 2 ครั้ง

ฮัยยะอะลาค็อยริลอะมัล 2 ครั้ง

อัลลอฮ์อักบร 2 ครั้ง

ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ 2 ครั้ง

คำกล่าวอิกอมะฮ.

อัลลอฮ์อักบาร 2 ครั้ง

อัชชะคุอันลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ 2 ครั้ง

อัชชะคุอันนะมุฮัมมัดร์เราะซูลุลลอฮ์ 2 ครั้ง

อัชชะคุอันนะอะลียันวะลีลุลลอฮ์ 2 ครั้ง

ฮัยยะอะลัซซะลาฮ์ 2 ครั้ง

ฮัยยะอะลัลฟะลาฮ์ 2 ครั้ง

ฮัยยะอะลาคีอัยริละมัล 2 ครั้ง

กัตกอมะดิซซะลาฮ์ 2 ครั้ง

อัลลอฮ์อักบาร 2 ครั้ง

ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ 1 ครั้ง

2.ประโยค อัชชะคุอันนะอะลียัน วะลีลุลลอฮ์ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของอะซานและอิกอมะฮ์ แต่เป็นสิ่งที่มุซตะฮับหากได้กล่าวในอะซานและอิกอมะฮ์

3.อะซานและอิกอมะฮ์ต้องกล่าวหลังจากได้เข้าเวลาดะมาฮแล้ว ถ้ากล่าวก่อนเวลาถือว่าบาฏิล

4.อิกอมะฮ์ต้องกล่าวหลังจากอะซาน ถ้ากล่าวก่อนอะซานถือว่าไม่ถูกต้อง

5.ถ้ามีผู้กล่าวอะซานและอิกอมะฮ์ในมาฆฎะมาอะฮ์แล้ว ผู้ที่เข้าร่วมญะมาอะฮ์ไม่จำเป็นต้องกล่าวอีก

6.ระหว่างประโยคของอะซาน และอิกอมะฮ์ต้องไม่ทิ้งช่วงให้ห่างจนเกินไป มิเช่นนั้นต้องกล่าวใหม่ตั้งแต่ต้น

7.นมาซมุซตะฮับต่าง ๆ ไม่มีอะซานและอิกอมะฮ์

8.เป็นมุขตะฮับให้อะซานทางหุขวา และกล่าวอิกอมะฮุทางหุซ่าย
แก่ทาร์กที่เพิ่งคลอดออกมา

9.เป็นมุขตะฮับให้เลือกคนที่มีความยุติธรรม รู้จักเวลา และเสียงดัง
ทำหน้าที่ อะซาน

คำถามท้ายบท

- 1.นมาซบนพื้นที่นะยิซมีสุกุ่มอย่างไร
- 2.นมาซบนรถไฟ หรือ เครื่องบิน มีสุกุ่มอย่างไร
- 3.นมาซบนสถานที่ ๆ ไม่รู้ว่าเจ้าของจะอนุญาตหรือไม่มีสุกุ่ม
อย่างไร
- 4.การกระทำอะไรบ้างฮะรอมสำหรับมัศญิด
- 5.การกระทำอะไรบ้างเป็นมุขตะฮับสำหรับมัศญิด
- 6.การอะซานและอิกอมะฮุมีความแตกต่างกันหรือไม่
- 7.การอะซานและอิกอมะฮุเป็นวาญิบสำหรับนมาซวาญิบหรือไม่

หมวดที่ 4 วาญิบต่าง ๆ มุบฎิลลาตและความสงสัยนมาซ

วาญิบต่าง ๆ ของนมาซ

1. นมาซเริ่มต้นด้วยการกล่าว อัลลอฮูอักบาร และจบด้วยการกล่าวสลาม
2. สิ่งที่ต้องปฏิบัติในนมาซมีทั้งวาญิบและมุซตะฮับ
3. วาญิบต่าง ๆ ในนมาซมี 11 ชนิด ซึ่งบางชนิดเป็นรูกนุ และบางชนิดไม่ใช่รูกนุ

สิ่งที่เป็นข้อบังคับ (วาญิบ) ของนมาซ

สิ่งที่เป็น รูกนุ ของนมาซมี 5 ประการกล่าวคือ

1. เนียต (การตั้งใจเตนนา)
2. กล่าว ตักบีเราะตุลอิสรอม
3. กิยาม (การยืนตรง)
4. รูกอู (การโค้ง)
5. ซัจญะดะฮ์ (กราบเคารพ)

สิ่งที่ไม่ได้เป็น รูกนุ ของนมาซมี 6 ประการ กล่าวคือ

1. กะรออะฮ์ (การอ่าน)
2. ซิกรฺ (การกล่าว)
3. ตะชะฮุด (ปฏิญาณตน)
4. สลาม
5. การทำตามขั้นตอน
6. ความต่อเนื่อง

ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นรุกรนกับสิ่งที่ไม่ใช่รุกรน

รุกรนของนมาข หมายถึง ส่วนสำคัญที่เป็นพื้นฐานของนมาข ถ้าไม่ได้ทำ รุกรนข้อหนึ่งข้อใด หรือเพิ่มหรือลด ถึงแม้ว่าจะหลงลืม นมาขบาฏิล

ส่วนวาญิบอื่น แม้ว่าการปฏิบัติจะเป็นสิ่งจำเป็น แต่ถ้าลืมได้เพิ่มหรือลด นมาขไม่บาฏิล

เงื่อนไขและวาญิบต่าง ๆ ของนมาข

เนียต

1. ผู้นำมาขต้องรู้ตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มนมาข จนกระทั่งสิ้นสุดว่าตนกำลัง นมาขอะไร ซึ่งสิ่งนั้นเป็นการปฏิบัติตามพระบัญชาของพระผู้เป็นเจ้าแห่งสากลโลก

2. เนียตไม่จำเป็นต้องกล่าวออกมาเป็นคำพูด แต่ถ้ากล่าวออกมาไม่เป็นไร

3. นมาขต้องห่างไกลจากการโอ้อวด และความเห็นแก่ตัว หมายถึง นมาขเพราะต้องการปฏิบัติตามพระบัญชาของพระองค์ ดังนั้น บางช่วงหรือตลอดทั้งนมาขถ้าได้ทำเพื่อสิ่งอื่นที่นอกเหนือจากอัลลอฮ์ (ซบ.) บาฏิล

ตักบีเราะตุลอิสรอม

เมื่อกล่าวว่า อัลลอฮ์อัครับ ถือว่าเป็นการเริ่มต้นนมาข และการที่เรียกว่า ตักบีเราะตุลอิสรอม เพราะว่าการกิจต่าง ๆ ก่อนหน้านี้ที่เคยอนุญาตให้กระทำ บัดนี้เป็นสละรวมสำหรับผู้นมาข เช่น การกิน การดื่ม การหัวเราะ ร้องไห้เพราะความโศกเศร้าของโลก เป็นต้น

วาญิบต่าง ๆ ของตักบีรอะตุลอิสรอม

1. ต้องกล่าวเป็นภาษาอาหรับอย่างถูกต้อง
2. ขณะกล่าว ตักบีรอะตุลอิสรอม ร่างกายต้องนิ่ง
3. ถ้าไม่มีอุปสรรคอย่างอื่น ผู้ نماซต้องได้ยินเสียงกล่าวตักบีรของตนเอง หมายถึง มิได้กล่าวค่อยจนเกินไป
4. อิสติฆาฎาญิบ ต้องไม่นำตักบีรไปเชื่อมต่อ กับประโยคอื่นก่อนหน้านี้นั้น
มุหตะซ็อบ ขณะกล่าวตักบีรอะตุลอิสรอมหรือตักบีรอื่นระหว่าง نماซให้ยกมือทั้งสองข้างสูงเสมอกับตักบู

กียาม

กียาม หมายถึงการยืนตรงบางช่วงเป็นรูกนุของ نماซ ถ้าไม่ทำ نماซบาญิด ส่วนผู้ที่ไม่สามารถยืนได้ให้ปฏิบัติในอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งจะกล่าวอธิบายในโอกาสต่อไป การยืนมี 2 ประเภทกล่าวคือ

1. การยืนตรงที่เป็น รูกนุ ของ نماซ ได้แก่
 - การยืนตรงขณะกล่าวตักบีรอะตุลอิสรอม
 - การยืนตรงก่อนรูกนุ (ก้ม โศ่ง)
2. การยืนตรงที่ไม่ใช่รูกนุ ประกอบด้วย
 - การยืนตรงขณะอ่าน
 - การยืนตรงหลังจากรูกนุ (การ โศ่ง)

เงื่อนไขของการยืนตรง

1. วาญิบก่อนและหลังการกล่าว ตักบีรอะตุลอิสรอม ต้องยืนตรงเล็กน้อยเพื่อให้มั่นใจว่าตักบีรได้กล่าวขณะยืนตรง

2. ยืนตรงก่อนรูกู หมายถึง ขณะยืนตรงอยู่นั้นให้ลงรูกู ด้วยเหตุนี้ ถ้า ลืมรูกูโดยหลังจากกล่าวชูเราะฮฺจบได้ลงซัจญะฮฺทันที แต่ก่อนที่จะซัจญะฮฺนี้ ก็ขึ้นได้ต้องลุกขึ้นยืนตรงอย่างสมบูรณ์ก่อน หลังจากนั้นจึงรูกู และซัจญะฮฺตามลำดับ

3. สิ่งที่ต้องละเว้นไม่กระทำขณะที่ยืนตรง

- การขยับเขยื้อนร่างกาย
- การโค้งไปด้านใดด้านหนึ่ง
- การยื่นพิงกับสิ่งอื่น
- ยืนเท้าห่างมากเกินไป
- ยกเท้าขึ้นจากพื้น

4. ผู้ نماซขณะยืนต้องวางเท้าทั้งสองบนพื้น แต่ไม่จำเป็นต้องทิ้งน้ำหนัก ตัวลงบนเท้าทั้งสอง ถ้าทิ้งน้ำหนักตัวไว้ที่เท้าข้างหนึ่ง ไม่เป็นไร

5. ถ้าผู้ نماซไม่สามารถยืนได้ ให้ปฏิบัติตามขั้นดังต่อไปนี้

- นั่ง نماซ โดยหันหน้าตรงกับกิบละฮฺ
- ถ้านั่งไม่ได้ให้นอน نماซ

6. ถ้าผู้นอน نماซ ต้องนอนตะแคงขวานมาซโดยหันหน้าตรงกับกิบละฮฺ ถ้าปฏิบัติไม่ได้ให้นอนตะแคงซ้ายนมาซโดยหันหน้าตรงกับกิบละฮฺ ถ้าปฏิบัติไม่ได้ให้นอนหงายนมาซ โดยหันเท้าไปทางกิบละฮฺ

7. วาญิบ หลังรูกูต้องยืนตรง หลังจากนั้นจึงลงซัจญะฮฺ และถ้าตั้งใจไม่ยืนตรงดังกล่าว นมาซบาฏิล

กระอ้อต

กระอ้อต หมายถึง การกล่าวชูเราะฮฺฟาติหะฮฺ และชูเราะฮฺใดชูเราะฮฺหนึ่ง จนจบ ในเราะกะอ้อตที่ 1 และ 2 ของนมาซวาญิบประจำวัน

ส่วนเราะกะอัตที่ 3 และ 4 ต้องกล่าวซูเราะฮฺฟาติหะฮฺ หรือกล่าวตัศบีฮฺ
ฮาดิรอะฮฺ 3 ครั้ง หรือกล่าว 1 ครั้ง ถือว่าเพียงพอ

ตัศบีฮฺฮาดิรอะฮฺ คือ การกล่าวว่า ซุบฮันลิลลอฮิ วัลฮัมดุลิลลาฮิ ะ
ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮุ วัลลอฮุอักบัร

เงื่อนไขของการอ่าน

1. การกล่าวในเราะกะอัตที่ 3 และ 4 ต้องกล่าวเสียงเบา ส่วนการกล่าวซู
เราะฮฺฟาติหะฮฺกับซูเราะฮฺ ในเราะกะอัตที่ 1 และ 2 มีรายละเอียด ดังนี้

- นมาซซุฮริและอัสริ ทั้งชายและหญิงต้องอ่านเสียงค่อย
- นมาซมักริบ อิชาอฺ และนมาซซุบฮฺ ชายต้องอ่านเสียงดังพอประมาณ
ส่วนหญิงถ้าบุคคลอื่น (นมาซฮุรุม) ไม่ได้ยินเสียงสามารถอ่านเสียงดังได้ แต่
ถ้าได้ยินเสียง อิสติยาฎาญิบ ให้อ่านเสียงเบา

2. ถ้าที่ใดนมาซจำเป็นต้องกล่าวเสียงดังแต่เจตนาอ่านเสียงเบา และที่ใด
ต้องกล่าวเสียงเบาแต่เจตนากล่าวเสียงดัง นมาซบาฏิล แต่ถ้าลืมหรือไม่รู้
ปัญหา นมาซถูกต้อง

3. ถ้าระหว่างกล่าวฟาติหะฮฺหรือซูเราะฮฺ รู้ว่าผิดพลาด เช่น จำเป็นต้อง
กล่าวเสียงดัง แต่กลับกล่าวเสียงเบา ดังนั้น ส่วนที่ผ่านมาแล้วไม่จำเป็นต้อง
ย้อนกลับไปกล่าวใหม่

4. มุสลิมทุกคนต้องเรียนรู้นมาซ เพื่อจะได้้นมาซถูกต้อง แต่ถ้าไม่
สามารถเรียนรู้อย่างถูกต้องได้ให้นมาซเท่าที่สามารถทำได้ และอิสติยาฎมุซ
ตะฮับ ให้นมาซเป็นญะมาอัต

5. ถ้าตั้งใจกล่าวหนึ่งในสี่ซูเราะฮฺที่มีซัจญะฮฺอาญิบในนมาซ นมาซ
บาฏิล

6.หลังจากกล่าวชูเราะฮฺฟาติฮะฮฺแล้ว ได้กล่าวชูเราะฮฺเตอาฮิด หรือชูเราะฮฺอัล-กาฟิรูน ไม่สามารถหยุดและไปกล่าวชูเราะฮฺอื่นได้ แต่ถ้าเป็นนมาซมูอะฮฺ (วันศุกร์) หรือนมาซชุกรฺในวันศุกร์ ตั้งใจจะอ่านชูเราะฮฺมูอะฮฺและมูนาฟิฏน แต่ลืมไปอ่านหนึ่งในสองชูเราะฮฺที่กล่าวมา ถ้ายังกล่าวไม่ถึงครึ่งชูเราะฮฺสามารถเปลี่ยนไปกล่าวชูเราะฮฺมูอะฮฺ หรือมูนาฟิฏนได้

7.ขณะนมาซ ถ้ากล่าวชูเราะฮฺอื่นที่นอกเหนือจาก ชูเราะฮฺเตอาฮิด หรือมูนาฟิฏน ถ้ายังอ่านไม่ถึงครึ่งชูเราะฮฺสามารถเปลี่ยนไปกล่าวชูเราะฮฺอื่นได้

8. ถ้าลืมบางส่วนของชูเราะฮฺ สามารถเปลี่ยนไปกล่าวชูเราะฮฺอื่นได้ถึงแม้ว่าจะอ่านเกินครึ่งชูเราะฮฺ หรือชูเราะฮฺที่กำลังอ่านเป็นชูเราะฮฺเตอาฮิด หรือกาฟิรูนก็ตาม

9. ถ้ารู้จักคำที่ถูกต้อง เช่น อับดุลฮฺ ในตะชะฮฺฮุดนมาซคือ อับดะฮฺ และได้กล่าวเช่นนั้น หลังจากนมาซรู้ว่าอ่านผิด ไม่จำเป็นต้องนมาซใหม่

10.กรณีต่อไปนี้ ในเราะกะอัตที่ 1 และ 2 ผู้มาซต้องไม่กล่าวชูเราะฮฺ ให้กล่าวฟาติหะฮฺชูเราะฮฺเดียว ถือว่าเพียงพอสอง เช่น

- เวลานมาซเหลือน้อยมาก
- มีความจำเป็นต้องไม่กล่าวชูเราะฮฺ เช่น กลัวว่าถ้ากล่าวชูเราะฮฺแล้ว โจรหรือสัตว์ร้าย หรืออื่น ๆ อาจทำอันตรายตนได้

11. ถ้าเวลานมาซเหลือน้อยให้อ่านตัซบีฮฺอับอะฮฺเพียงครั้งเดียว ก็เพียงพอ

มุขตะอับบางประการของการอ่าน

1.เราจะออกเดินทางก่อนกล่าวคำอธิษฐาน ให้กล่าว อะฮฺดุลลาฮฺมินิซซัยญอน
นิรเราะอ์ญิม

2.ให้กล่าว บิสมิลลาฮิรเราะฮฺมานิรเราะฮฺอีม์ เสียดังในเราะกะอ์ที่ 1 และ 2 ของนมาซุสฺและอัสฺรุ

3.ให้กล่าวฟาดหะฮุและซุเราะฮุ ช้า ๆ ที่ละโองการ และหยุดเมื่อจบละ
โองการ หมายถึงต้องไม่อ่านหลายโองการติดต่อกัน

4. ขณะที่กล่าวชูเราะฮฺฟาติหะฮฺ และชูเราะฮฺ ต้องพิจารณาถึงความหมายด้วย

5. ทุกคนมาขอรถเก่าๆ เราละฮะ อัด-ก็อดรุ ในเราะกะอัตแรก และซูเราะฮ์อัด-เตาฮีด ในเราะกะอัตที่สอง

การกล่าวชื่กรุ

หนึ่งในวาญิบของรุกูอฺและซัจญะฮฺคือ ชิกรฺ หมายถึง การกล่าว ซุบฮันัลลอฮฺ หรือ อัลลอฮุอักบาร และสิ่งที่คล้ายคลึงกันซึ่งรายละเอียดจะกล่าวต่อไป

ការរុក្ខ

นมาชทุกระยะอดหลังจากกล่าวชวาระสัจจบแล้วต้อง รุกฺขุ หมายถึง การก้มโค้งไปข้างหน้า จนฝ่ามือทั้งสองกุมถึงหัวเข่า (ลำคอเหยียดตรง และหลังราบขนานกับพื้น รุกฺขุ เป็นรูกนหนึ่งของนมาช

วาณิบท่าง ๆ ของรูกู

1. ต้องก้มโค้งตามที่กล่าวข้างต้น
2. ต้องกล่าวชุกรอยอย่างน้อย 3 ครั้งว่า ชุบหานัลลอส
3. ขณะรูกูและกล่าวชุกร่างกายต้องสงบนิ่ง
4. ต้องยืนตรงหลังจากรูกู
5. ร่างกายต้องนิ่งหลังจากรูกู

คำกล่าว ชุกรูกู

ขณะรูกูสามารถกล่าวชกรูใดก็ได้ ถือว่าเพียงพอแต่ อุตติยาภาวนา ให้กล่าว 3 ครั้งว่า ชุบหานัลลอส หรือกล่าว 1 ครั้งว่า ชุบหานะร็อบบิยัลอะชิมิ วะบิฮัมคิสี ซึ่งต้องไม่กล่าวน้อยกว่านี้

ร่างกายต้องนิ่งในรูกู

1. วาณิบทในรูกูร่างกายต้องนิ่งนานแค่เพียง กล่าวชกรูเท่านั้น
2. ก่อนที่จะก้มรูกูตามที่กล่าวมาโดยที่ร่างกายยังไม่นิ่ง ถ้าตั้งใจกล่าวชกรูกูออกมา นะมาชบาภูติ
3. ถ้าตั้งใจเษยศีรษะขึ้นก่อนที่จะกล่าวชกรูวาณิบทจบ นะมาชบาภูติ

ต้องยืนตรงและนิ่งหลังจากรูกู

หลังจากกล่าวชกรูกูจบให้เษยขึ้นและต้องยืนตรง หลังจากร่างกายนิ่งแล้วจึงลงชัจจุตะสุ ถ้าตั้งใจลงชัจจุตะสุก่อนที่จะยืนตรง หรือก่อนที่ร่างกายจะนิ่ง นะมาชบาภูติ

หน้าที่ของผู้ที่ไม่สามารถรูกูตามปกติได้

1. ผู้ที่ไม่สามารถรูกูได้ในระดับที่กล่าวมา ให้ทำเท่าที่สามารถทำได้
2. ผู้ที่ไม่สามารถก้มได้เลย ให้นั่งรูกู
3. ถ้าหากไม่สามารถนั่งรูกูได้ ให้ยืนนมาซ เมื่อถึงรูกูให้ก้มศีรษะเล็กน้อยเป็นเครื่องหมาย

ลิ้มรูกู

1. ถ้าลิ้มรูกูและก่อนที่จะจะชัชญะซุ นึกขึ้นได้ต้องยืนตรงก่อน หลังจากนั้นก็รูกู ถ้าลงรูกูทันทีโดยไม่ยืนตรง นมาซบาฏิล
2. หลังจากหน้าผาก (จะตัดคำว่าจะทิ้ง) ถึงพื้นนึกได้ว่ายังไม่ได้รูกู อีสุติยาฎวาญิบ ให้ยืนตรงหลังจากนั้นให้ลงรูกูและนมาซต่อให้เสร็จ และให้นมาซใหม่อีกครั้ง

มุซตะฮับสำหรับรูกู

1. มุซตะฮับ ให้กล่าวชิกรรูกู 3 ครั้ง หรือ 5 ครั้ง หรือ 7 ครั้ง ทว่าให้อ่านให้มาก
2. มุซตะฮับ ก่อนรูกู ขณะยืนตรงให้ตักบิร อัลลอฮุอักบาร
3. มุซตะฮับ ขณะรูกูให้มองระหว่างเท้าทั้งสอง
4. มุซตะฮับ ให้เซาะละวาต อัลลอฮุมมะซ็อลลิละลาฮุมฮัมมัดวะอาลีฮุมฮัมมัด ก่อนและหลังชิกรรูกู
5. มุซตะฮับ หลังจากเงยขึ้นจากรูกู เมื่อยืนตรงและร่างกายนิ่งแล้วให้กล่าวว่า ซะมิอัลลอฮุติมันซะมิละฮุ

ชฎ

การชฎ หมายถึงการกราบเพื่อแสดงความเคารพ

1. ผู้มาสชฎต้องชฎ 2 ครั้ง หลังจากกรู้อุในทุกระยะอดทั้งนมาสชา
ญิบ และนมาสชฎฮับ

2.ชฎคือ การนำอวัยวะทั้ง 7 ส่วนได้แก่หน้าผาก ฝ่ามือทั้งสอง หัว
เข่าทั้งสองและหัวแม่เท้าทั้งสองจรดกับพื้น

วญิบต่าง ๆ ชฎ

1. ต้องวางอวัยวะทั้ง 7 ส่วนจรดกับพื้น
2. ต้องกล่าวชฎว่า ชุบฮานะร็อบบียัลอะฮฺดะวะบิฮัมดิลุ อย่างน้อย 1 ครั้ง
3. ร่างกายต้องสงบนิ่ง ขณะกล่าวชฎ
4. เมื่อเยียรยะขึ้นต้องนั่งนิ่งระหว่างสองชฎ
5. ขณะกล่าว ชฎอวัยวะทั้ง 7 ส่วนต้องจรดพื้น
6. บริเวณที่ชฎ ต้องราบเรียบเสมอกันไม่สูงหรือต่ำ
7. หน้าผากต้องวางบนสิ่งที่อนุญาตให้ชฎแล้วถูกต้อง
8. บริเวณที่ชฎ ต้องสะอาดปราศจากนะญิซ
9. การชฎทั้งสองต้องทำอย่างต่อเนื่อง

การชฎ

ชฎ สามารถกล่าวชฎใดก็ได้ ถือว่าเพียงพอแต่ อิติยาญญิบ ให้
กล่าว 3 ครั้งว่า ชุบฮานัลลอฮฺ หรือกล่าวว่า ชุบฮานะร็อบบียัลอะฮฺดะวะบิ
ฮัมดิลุ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย

ความสงบนิ่ง

1. วาณิษขณะชัจฉริยะ ร่ายกายต้องนิ่งนานแค่เพียงแค่ กล่าวชักรุเท่านั้น
2. ก่อนที่หน้าผากจะแนบกับดินและก่อนที่ร่างกายจะนิ่ง เจตนา กล่าวชักรุชัจฉริยะออกมา นมาชบาฏิต แต่ถ้าวิ่งผลอหรือลืมหือเมื่อร่างกายนิ่งแล้วให้กล่าวใหม่อีกครั้ง

เงยศีรษะขึ้นจากชัจฉริยะ

1. หลังเสร็จชัจฉริยะครั้งแรกแล้ว เมื่อเงยศีรษะขึ้นต้องนั่งเมื่อร่างกายนิ่งแล้ว จึงค่อยลงชัจฉริยะครั้งที่สอง
2. ถ้าตั้งใจเงยศีรษะขึ้นจากชัจฉริยะ ก่อนที่จะกล่าวชักรุจบ นมาชบาฏิต

การวางอวัยวะทั้ง 7 ส่วนให้จรดพื้น

1. ขณะกล่าวชักรุชัจฉริยะ ถ้าเจตนายกอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดจาก 7 ส่วนขึ้นจากพื้น นมาชบาฏิต แต่ถ้าไม่ช่วงของการกล่าวชักรุชัจฉริยะ หากได้ยกอวัยวะใดอวัยวะหนึ่งขึ้นจากพื้นและวางลงอีกครั้ง นอกเหนือจากหน้าผาก ไม่เป็นไร
2. ถ้านอกจากนิ้วหัวแม่เท้าแล้ว นิ้วอื่นได้จรดพื้นเช่นกัน ไม่เป็นไร

บริเวณชัจฉริยะต้องเสมอราบ

1. บริเวณที่ลงชัจฉริยะ ต้องไม่สูงหรือต่ำกว่าบริเวณที่หัวเข้าจรดพื้นเกิน 4 นิ้วมือประชิดติดกัน
2. อธิติยาภาวณิษ บริเวณที่ลงชัจฉริยะ ต้องไม่สูงหรือต่ำกว่าบริเวณที่นิ้วหัวแม่เท้าจรดพื้นเกิน 4 นิ้วประชิดติดกัน

ต้องวางหน้าผากลงบนสิ่งที่อนุญาตให้ซัจญะฮะฮุ

1. การซัจญะฮะฮุ ต้องวางหน้าผากลงบนพื้นดิน หรือสิ่งที่งอกเงยขึ้นจากดิน แต่ต้องไม่ใช่อาหารหรือเครื่องนุ่งห่ม *

*อายะตุลลอฮุ อะลี คอเมเนอี ซัจญะฮะฮุบนพื้นปูนซิเมนต์ ไม่เป็นไร (อิษติฟาดอาต หน้าที่ 148 คำถามที่ 498)

2. ตัวอย่างสิ่งที่อนุญาตให้ซัจญะฮะฮุลงบนนั้นถูกต้อง กล่าวคือ

ดิน หิน ดินเผา ปูนขาว ไม้ และพื้นหญ้า

3. สถานที่ต้องตะกียะฮุ สามารถซัจญะฮะฮุบนพรหมหรือสิ่งที่คล้ายคลึงกันได้ และไม่จำเป็นต้องไปหาที่นะมาซใหม่

เงื่อนไขการซัจญะฮะฮุ

1.ซัจญะฮะฮุ บนแร่ธาตุ เช่น ทองคำ เงิน อะกิก (หินโมรา) ฟีรูเซฮะฮุ (คอปเปอร์หินสีฟ้า) ถือว่าไม่ถูกต้อง

2.ซัจญะฮะฮุ สิ่งอื่นนอกเหนือจากอัลลอฮุ (ซบ.) สะรวม

3. ซัจญะฮะฮุ บนสิ่งที่งอกเงยจากดินและเป็นอาหารสัตว์ เช่น หญ้า ถูกต้อง

4.อนุญาตให้ซัจญะฮะฮุบนกระดาดได้ แม้ว่าจะทำมาจากนุ่นหรือสิ่งที่คล้ายคลึงกันก็ตาม ถูกต้อง

5. สิ่งที่ใช้ซัจญะฮะฮุ ที่ดีที่สุด คือ ดินกัรบะลาฮุ รองลงมาคือ ดินทั่วไป หิน และพืชตามลำดับ

6. ถ้าซัจญะฮะฮุครั้งแรก ดินได้ติดหน้าผากขึ้นมาแต่ไม่ได้เอาออก และลงซัจญะฮะฮุอีกครั้งทันที นะมาซบาฏิล

หน้าที่ของผู้ที่ไม่สามารถชัญตะสุเหมือนปกติได้

1. บุคคลที่ไม่สามารถก้มจนหน้าผากจรดพื้นได้ ให้ก้มเท่าที่สามารถก้มได้และต้องหาสิ่งของมาเสริมเพื่อให้ดินนั้นอยู่สูงขึ้น เช่น ใช้หมอนรองดินแล้วชัญตะสุบนนั้น แต่ฝ่ามือทั้งสอง เข่า และปลายนิ้วหัวแม่มือต้องจรดพื้นตามปกติ

2. ถ้าไม่สามารถก้มได้ ให้นั่งชัญตะสุโดยก้มศีรษะเล็กน้อยเป็นเครื่องหมาย และอธิษฐานภาวนา ให้หิบบดินขึ้นมาแล้วเอาหน้าผากวางไปบนนั้น

มุขตะฮับต่างๆ ของชัญตะสุมีดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนต่อไปนี้ มุขตะฮับ ให้กล่าวดักบิร อัลลอฮ์อักบาร

- หลังจากรุกูก่อนที่จะชัญตะสุครั้งแรก

- หลังจากเงยขึ้นจากชัญตะสุครั้งแรก ในท่านั่งร่างกายสงบนิ่ง

- ก่อนลงชัญตะสุครั้งที่สอง ในท่านั่งร่างกายสงบนิ่ง

- หลังจากเงยขึ้นจากชัญตะสุครั้งที่สอง

2. มุขตะฮับ ให้ชัญตะสุนาน ๆ

3. มุขตะฮับ ให้กล่าว อัศดัฆฟีรุลลอฮะ ร็อบบิ วะอะตุบูอิลยฮิ ขณะนั่งสงบนิ่งระหว่างสองชัญตะสุ

4. มุขตะฮับ ให้กล่าว เซาะละวาต ขณะชัญตะสุ

ชัญตะสุวาญิบกรอาน

1. อัล-กรอาน 4 ซูเราะฮ์ มีโองการชัญตะสุวาญิบหมายถึง ถ้าผู้ใดอ่านโองการเหล่านั้น หรือบุคคลอื่นอ่านแล้วตนได้ยิน หลังจากอ่านโองการจบต้องชัญตะสุทันที

2. ชูเราะฮ์ที่มีโองการชัจจะฮฺวาญิบได้แก่
 - ชูเราะฮ์ที่ 32 อัซ-ซัจญะฮฺ โองการที่ 15
 - ชูเราะฮ์ที่ 41 ฟุซซิลัต โองการที่ 37
 - ชูเราะฮ์ที่ 53 อัล-นัจม โองการสุดท้าย
 - ชูเราะฮ์ที่ 96 อัล-อะลัก สองโองการสุดท้าย
3. ถ้าลืมชัจจะฮฺ นึกได้เมื่อใดให้ชัจจะฮฺทันที
4. ถ้าได้ยินโองการวาญิบชัจจะฮฺจากวิทยุ ไม่จำเป็นต้องชัจจะฮฺ
5. ถ้าได้ยินโองการวาญิบชัจจะฮฺจากวิทยุ โทรทัศน์ หรือเครื่องขยายเสียง ซึ่งเป็นการอ่านสด ไม่ใช่เปิดจากเทปที่อัดไว้แล้วนำมาเปิด หมายถึงในขณะที่เปิดเครื่องขยายเสียงมีคนนั่งอ่านอยู่ วาญิบต้องชัจจะฮฺ
6. การชัจจะฮฺสำหรับโองการวาญิบชัจจะฮฺเหล่านี้ ไม่สามารถชัจจะฮฺลงบนอาหาร หรือเครื่องนุ่งห่มแต่การใส่ใจต่อเงื่อนไขอื่นไม่จำเป็น
7. ไม่วาญิบ ต้องกล่าวชิกรฺในชัจจะฮฺวาญิบเหล่านี้ แต่เป็นมุชตะฮับให้กล่าว

การตะชะฮุด

1. นมาซเราะกะอัตที่สองและเราะกะอัตสุดท้าย เมื่อเงยศีรษะขึ้นจากชัจจะฮฺครั้งที่สองและร่างกายนิ่งแล้วให้กล่าวว่า อัซซะคุอันลาอิลาฮาอีลัลลัฮฺลอลูฮฺฮุอะฮฺฮุลาฮฺรีกะละฮฺ วะอัซซะคุอันนะมุฮัมมัดันอัब्ดุลฮฺเราะฮฺมุลลอฮฺ อัลลอฮุมมะซ็อลลีละลามุฮัมมัด วะอาลิมุฮัมมัด
2. ถ้าลืมกล่าวตะชะฮุดและได้ลุกขึ้นยืน ก่อนที่จะรูกูนิกขึ้นได้ว่ายังไม่ได้กล่าวตะชะฮุด ให้นั่งลงและกล่าวตะชะฮุด หลังจากนั้นให้ยืนขึ้นเพื่อทำเราะกะอัตต่อไปและนมาซต่อไปให้เสร็จ แต่ถ้านิกขึ้นได้ขณะรูกูหรือหลังจากนั้นต้องนมาซให้เสร็จ เมื่อกล่าวสลามแล้วให้เกาะฎูตะชะฮุดและอิฮฺติยาอฺวาญิบ ให้ชัจจะฮฺซุหฺรี 2 ครั้ง

การกล่าวสถาม

1. เราะกะอ์ตศุดท้ายของทุกคนมาฆ หลังจากกล่าวตะชะฮุดแล้วให้กล่าวสถาม เป็นอันว่านมาฆเสร็จสิ้น
2. วาญิบสำหรับสถาม คือ หนึ่งในสองประโยคดังต่อไปนี้
-อัสลามูอะลัยนาวะอะลาอิบาดีลลาฮิซซอลิฮีน
-อัสลามูอะลัยกุม วะเราะฮุมะตุลลอฮิ วะบะเราะกาตุฮู
3. มุขตะฮับ ก่อนที่จะกล่าว 2 ประโยคข้างต้นให้กล่าวว่า อัสลามูอะลัยกะอัยยูฮันนะบียู วะเราะฮุมะตุลลอฮิวะบะรอกาตุฮู แต่เป็นการดีให้กล่าวทั้ง 3 ประโยค

การทำตามขั้นตอน

1. นมาฆต้องทำไปตามขั้นตอน กล่าวคือ ตักบีเราะตุลอิสรอม กะรออ์ต รูกู ซัจญะดะฮฺ ส่วนเราะกะอ์ตที่สองหลังจากซัจญะดะฮฺครั้งที่สองแล้ว ต้องกล่าวตะชะฮุด และเราะกะอ์ตศุดท้ายหลังจากตะชะฮุดแล้วให้กล่าวสถาม
2. ถ้าลืมทำรูกูหนึ่งและได้เข้าไปทำอีกรูกูหนึ่ง เช่น ก่อนที่จะรูกูได้เข้าไปซัจญะดะฮฺสองครั้ง นมาฆบาฏิล
3. ถ้าลืมทำรูกูและได้ทำขั้นตอนหลังจากนั้นซึ่งไม่ใช่รูกู เช่น ก่อนที่จะซัจญะดะฮฺ 2 ครั้ง ได้กล่าวตะชะฮุด ต้องย้อนกลับไปทำรูกูใหม่ และสิ่งที่ได้ผิดพลาดต้องทำใหม่อีกครั้ง
4. ถ้าลืมทำสิ่งที่ไม่ใช่รูกู และได้ทำรูกูขั้นตอนต่อไป เช่น ลืมกล่าวซูเราะฮฺฟาติหะฮฺ และได้ลงรูกู ถือว่านมาฆถูกต้อง

การกระทำต่อเนื่อง

1. การกระทำต่อเนื่อง หมายถึง การกระทำขั้นตอนต่าง ๆ ของนมาฆติดต่อกัน โดยไม่ได้ปล่อยให้เกิดช่องว่าง

2. ถ้ามีช่วงว่างระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ ของนมาซ จนไม่อาจกล่าวได้ว่ากำลังนมาซอยู่นะมาซบาฎิล

3. การกล่าวซุเราะฮ์ยาว ๆ รุกูและซัจญะฮ์ฮันนัน ๆ ไม่ถือว่าเป็นการทำให้เกิดช่องว่าง

การกล่าวกุนุต

1. มุหตะฮับ เราะกะอัตที่สองหลังจากกล่าวฟาติหะฮ์และซุเราะฮ์ ก่อนรูกูให้กล่าวกุนุต โดยให้ยกมือขึ้นเสมอหน้าและคูอาอุหรือกล่าวชิกรู

2. การกล่าวกุนุตไม่จำกัดว่าต้องเป็นคูอาอุประเภทใด สามารถกล่าวคำชิกรูใดก็ได้ หรือแม้กล่าวว่า ซุบฮันลิลลอฮ์ เพียงครั้งเดียวก็เพียงพอ หรือคูอาอุ เช่น นีว่า ร็อบบะนา อาดีนา ฟิดคุนยา สะชะนะฮ์ วะฟีลอากิเราะติ สะชะนะฮ์ วะกินาอะซะบันนาร (โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดประทานความดีงามทั้งในโลกนี้และในโลกหน้าแก่พวกเรา และโปรดปกป้องเราให้รอดพ้นจากการลงทัณฑ์ของไฟนรกด้วยเถิด)

คูอาอุหลังนมาซ

ตะอ์กิบะนมาซ หมายถึง การคูอาอุ การกล่าวชิกรู และอ่านอัล-กุรอานหลังจากนมาซ

1. ดีที่สุดขณะอ่านคูอาอุให้หันหน้าไปทางกิบละฮ์
2. ไม่จำเป็นต้องอ่านคูอาอุเป็นภาษาอาหรับ แต่ดีกว่าให้คูอาอุตามที่เขียนไว้ในหนังสือคูอาอุ
3. ให้กล่าวตัศบีฮ์ท่านหญิงฟาฏิมะฮ์ โดยกล่าว อัลลอฮ์อักบาร 34 ครั้ง อัลฮัมดุลิลลาฮ์ 33 ครั้ง และซุบฮันลิลลอฮ์ 33 ครั้ง

สิ่งที่ทำให้มะชาบาฏิล (มุบฎิลลาต)

เมื่อผู้ نماซกล่าว ตักบีรอะตุลอิสรอมแล้วเท่ากับได้เริ่มต้น نماซ จนกระทั่งจบ نماซ มีการกระทำบางอย่างสะรอม ถ้าผู้ نماซปฏิบัติอย่างใด อย่างหนึ่งถือว่า นมาซบาฏิล ซึ่งสิ่งที่ทำให้ นมาซบาฏิล (มุบฎิลลาต) ได้แก่

1. เงื่อนไบบางข้อของนมาซขาดหายไป
2. สาเหตุที่ทำให้วุฎูและฆุซลุบาฏิลเกิดกับเขา
3. การกินและดื่ม
4. พวดในนมาซ
5. หัวเราะ
6. ร้องไห้
7. ผินหน้าออกจากกิบละฮ์
8. เพิ่มหรือลดรูกุนนมาซ
9. ทำลายรูปแบบนมาซ
10. กอดอกขณะนมาซ
11. กล่าวคำว่า อามีน หลังซูเราะฮ์ฟาติหะฮ์
12. หนึ่งในความสงสัยอันเป็นเหตุทำให้ นมาซบาฏิลเกิดกับเขา

เงื่อนไขสิ่งที่ทำให้ นมาซบาฏิล

1. ระหว่างนมาซ เงื่อนไขที่ถูกต้องของนมาซขาดหาย เช่น ขณะนมาซรู้ว่า สถานที่นมาซเป็นที่ขโมย นมาซบาฏิล
2. ระหว่างนมาซ วุฎูบาฏิล หรือสิ่งที่เป็สาเหตุต้องฆุซลุได้เกิดขึ้น นมาซบาฏิล
3. ขณะนมาซ ได้เผลอหลับไป นมาซบาฏิล

4. ได้ตื่นขณะซัจจะฮู และสงสัยว่าเป็นซัจจะฮูสุดท้ายของนมาซ หรือซัจจะฮูชุกร ต้องนมาซใหม่

การพูดในนมาซ

1. ถ้าผู้นมาซ ตั้งใจพูดคำใดออกมา และต้องการสื่อความหมายด้วยคำนั้น นมาซบาฎิล

2. ถ้าตั้งใจพูดคำใดออกมา อาจเป็นสองคำหรือมากกว่านั้น แม้ว่าไม่ต้องการสื่อความหมายด้วยคำนั้น อิสติยาฎวาญิบ ต้องนมาซใหม่อีกครั้ง

3. ขณะนมาซต้องไม่ให้สลามแก่ผู้อื่น แต่ถ้าผู้อื่นได้ให้สลามแก่ผู้นมาซ วาญิบต้องตอบรับสลาม แต่ต้องเอาคำว่า สลาม ขึ้นก่อน เช่น พูดว่า อัศลามุอะลัยกะ หรือ อัศลามุอะลัยกุม ต้องไม่พูดว่า อะลัยกุมุสสลาม

หัวเราะและร้องไห้

1. ถ้าผู้นมาซ ตั้งใจหัวเราะเสียงดัง นมาซบาฎิล

2. การยิ้มเพียงอย่างเดียวไม่ทำให้นมาซบาฎิล

3. ถ้าผู้นมาซตั้งใจร้องไห้เพื่อกิจทางโลก โดยมีเสียงร้องออกมา นมาซบาฎิล

4. ถ้าผู้นมาซร้องไห้โดยไม่มีเสียงร้องไห้เพราะความเกรงกลัว ในอัลลอฮุ (ซบ.) หรือกลัวโลกหน้าแม้ว่าจะมีเสียงออกมา นมาซไม่บาฎิล

การผินหน้าออกจากกิบละฮุ

1. ขณะนมาซ ถ้าตั้งใจผินหน้าออกจากกิบละฮุ โดยไม่สามารถกล่าวได้ว่า หันหน้าตรงกับกิบละฮุ นมาซบาฎิล

2. ขณะนมาซ ถ้าเผชิญหน้าผินออกจากกิบละฮุไปทางขวา หรือซ้าย อิสติยาฎวาญิบต้องนมาซใหม่ แต่ถ้าหันไปไม่ถึงทางทิศขวาหรือซ้ายของกิบละฮุ นมาซถูกต้อง

ทำลายรูปแบบนมาช

1.ขณะนมาช ถ้าได้ทำบางอย่างอันเป็นสาเหตุทำให้รูปแบบของนมาช เสียไป เช่น แกว่งมือไปมา ประหม่อ หรือการกระทำอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกัน แม้ว่าจะลืมก็ตาม นมาชบาฏิล

2.ขณะนมาช ถ้าได้นั่งเฝ้านอนไม่สามารถกล่าวได้ว่ากำลังนมาช นมาช บาฏิล

3. การยุดินมาชวาญิบ สะรอม เว้นเสียแต่ว่าที่มีความจำเป็น เช่น เพื่อ ปกป้องชีวิต ปกป้องทรัพย์สิน หรือเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับ ทรัพย์สินหรือร่างกาย

4.ยุดินมาช เพื่อจ่ายหนี้สินแก่เจ้าหนี้ ด้วยเงื่อนไขดังต่อไปนี้ไม่เป็นไร

- เจ้าหนี้ ต้องการหนี้ตอนนั้น

- เวลานมาชมิได้เหลือน้อย กล่าวคือ หลังจากจ่ายหนี้แล้ว สามารถนมาช ในเวลาได้

- ระหว่างนมาชไม่สามารถจ่ายหนี้ได้

5.การยุดินมาช เพื่อทรัพย์สินที่ไม่มีความสำคัญ เป็นมัทกุสุ

การกอดอกขณะนมาช

เป็นการกระทำของบางกลุ่มที่มีได้เป็นชีอะฮ์ ขณะนมาชจะกอดอก นมาชบาฏิล

การกล่าวอาะมีน

การตั้งใจกล่าวคำ อาะมีน หลังจากกล่าว ซูเราะฮ์ฟาติหะฮ์จบ นมาช บาฏิล แต่ถ้ากล่าวด้วยความพลั้งเผลอ หรือตะกียะฮ์ (อำพราง) ไม่บาฏิล

การกระทำที่เป็นมัจจุ (น่าเกลียด) ในนมาซ

1. ปิดตาขณะนมาซ
2. เล่นนิ้วมือหรือมือขณะนมาซ
3. หยุดขณะกล่าวซูเราะฮ์ฟาติหะฮ์ หรือซูเราะฮ์ หรือซิกษะฮ์หนึ่งเพื่อฟังคำพูดของคนอื่น
4. การกระทำที่ทำให้สูญเสียสมาธิและความนอบน้อม
5. การผินหน้าออกจากกิบละฮ์ ไปทางขวาหรือทางซ้ายเล็กน้อย (เนื่องจากมากจะทำให้หันมาชบาฏิล)

ข้อสงสัยในนมาซ

บางครั้งผู้นมาซ อาจเกิดความสงสัยในการกระทำที่เป็นรายละเอียดของนมาซ เช่น ไม่รู้ว่ากล่าวตะชะฮุดหรือยัง ไม่รู้ว่าซัจญะฮ์สองครั้งหรือครั้งเดียว และบางครั้งสงสัยในเรื่องจำนวนเราะกะอัตที่ทำไปแล้ว เช่น ไม่รู้ว่ากำลังนมาซเราะกะอัตที่ 3 หรือที่ 4

มีบทบัญญัติที่เฉพาะเจาะจงสำหรับความสงสัยต่าง ๆ ในนมาซ ซึ่งไม่สามารถกล่าวได้ทั้งหมด ณ ที่นี้ได้ แต่จะกล่าวเฉพาะประเภทของความสงสัย และเงื่อนไขบางประการเท่านั้น

ประเภทของความสงสัยในนมาซ

1. สงสัยในรายละเอียด ของนมาซ

ก. หากสงสัยการกระทำส่วนต่าง ๆ อันเป็นรายละเอียดของนมาซ หมายถึงไม่รู้ว่าได้ทำส่วนนั้นแล้วหรือยัง ถ้ายังไม่ได้ทำในส่วนถัดไป กล่าวคือยังไม่ได้ผ่านส่วนที่สงสัยไป ดังนั้น ต้องทำใหม่ แต่ถ้าได้ผ่านและเริ่มทำในส่วนถัดไปแล้วเกิดสงสัยขึ้น ไม่จำเป็นต้องใส่ใจต่อความสงสัยนั้น ให้นมาซต่อให้เสร็จ นมาซถูกต้อง

ข. ถ้าสงสัยความถูกต้องส่วนต่าง ๆ ของนมาช กล่าวคือไม่รู้ว่ส่วนที่ท่ทำมาแล้วว่ถูกต้องหรือไม่ ไม่จำเป็นต้องใส่ใจต่อความสงสัย หมายถึงให้ถือว่าถูกต้อง และนมาชต่อให้เสร็จ ถือว่านมาชถูกต้อง

2. สงสัยจำนวนเราะกะอ์ด

ความสงสัยที่ให้นมาชบาญิด

1. นมาช 2 หรือ 3 เราะกะอ์ด เช่น นมาชซุบฮ์และนมาชมัฆริบ ถ้าสงสัยในจำนวนเราะกะอ์ด นมาชบาญิด

2. ถ้าสงสัยระหว่างหนึ่งเราะกะอ์ดหรือมากกว่า หมายถึงสงสัยว่านมาชไปแล้วหนึ่งเราะกะอ์ดหรือมากกว่า นมาชบาญิด

3. ถ้าไม่รู้ว่านมาชแล้วก็เราะกะอ์ด นมาชบาญิด

4. ถ้าสงสัยระหว่างเราะกะอ์ดที่สองหรือมากกว่าสอง ก่อนการซัจญะดะฮ์ทั้งสอง นมาชบาญิด

5. สงสัยระหว่างเราะกะอ์ด 2 กับ 5 หรือ 3 กับ 6 หรือ 4 กับ 6 นมาชบาญิด

ความสงสัยที่ไม่ต้องใส่ใจ

1. สงสัยจำนวนเราะกะอ์ดนมาชมุขตะฮับ

2. สงสัยในนมาชญะมาอ์ด (จะอธิบายต่อไป)

3. สงสัยหลังจากสละนมาช เช่น ถ้านมาชเสร็จแล้วสงสัยจำนวนเราะกะอ์ด หรือส่วนต่าง ๆ ของนมาชที่ยังไม่ได้ทำ ไม่จำเป็นต้องนมาชใหม่

4. หลังจากเวลานมาชผ่านไปแล้ว สงสัยว่ได้้นมาชหรือยัง ไม่จำเป็นต้องนมาชใหม่

5. ความสงสัยมากมาย หมายถึงสงสัยถึง 3 ครั้งในหนึ่งนมาชหรือสงสัย 3 นมาชติดต่อกัน เช่น นมาชซุบฮ์ อัซริ และมัฆริบ

6. ในกรณีที่อิมามสงสัย และมะอุมจำได้ หรือในทางกลับกันกล่าวคือ มะอุมสงสัยและอิมามจำได้

สงสัยนมาซที่มีสี่เราะกะอัต และนมาซบาญิล

1. ถ้าสงสัยระหว่างเราะกะอัตที่ 2 กับ 3 ขณะยืน หรือขณะรูกู หรือหลังรูกู และขณะซัจญะฮ์ นมาซบาญิล
2. ถ้าสงสัยระหว่างเราะกะอัตที่ 2 กับ 4 ขณะยืน หรือขณะรูกู หรือหลังรูกู และขณะซัจญะฮ์ นมาซบาญิล
3. ถ้าสงสัยระหว่างเราะกะอัตที่ 4 กับ 5 ขณะรูกู หรือหลังรูกู และขณะซัจญะฮ์ นมาซบาญิล

เงื่อนไขความสงสัยจำนวนเราะกะอัต ของนมาซ 4 เราะกะอัต และนมาซถูกต้อง

1. ผู้นมาซสงสัยระหว่างเราะกะอัต 2 กับ 3 หลังจากซัจญะฮ์ครั้งที่ 2 ให้ถือเป็นเราะกะอัตที่ 3 และนมาซต่อให้เสร็จ หลังจากนั้นให้ยืนนมาซอิติยาฏ 1 เราะกะอัต หรือนั่งทำ 2 เราะกะอัต
2. ผู้นมาซสงสัยระหว่างเราะกะอัตที่ 2 กับ 4 หลังจากซัจญะฮ์ครั้งที่ 2 แล้ว ให้ถือเป็น 4 เมื่อนมาซเสร็จให้ยืนนมาซอิติยาฏ 2 เราะกะอัต
3. ผู้นมาซสงสัยระหว่างเราะกะอัตที่ 3 กับ 4 ไม่ว่าจะมีความสงสัยขณะยืน หรือขณะรูกู หรือหลังรูกู และขณะซัจญะฮ์ ให้ให้เป็น 4 เมื่อนมาซเสร็จแล้ว ให้ยืนนมาซอิติยาฏ 1 เราะกะอัต หรือนั่งทำ 2 เราะกะอัต
4. ผู้นมาซสงสัยระหว่างเราะกะอัตที่ 2 กับ 4 หลังจากซัจญะฮ์ ครั้งที่ 2 แล้ว ให้ถือเป็น 4 เมื่อนมาซเสร็จให้ยืนนมาซอิติยาฏ 2 เราะกะอัต (ซ้ำกับข้อที่ 2)

5. ผู้ نماซสงสัยระหว่างเราะกะอ์ที่ 4 กับ 5 หลังจากซัจญะฮ์ครั้งที่ 2 ขณะนั่งให้ถือเป็น 4 เมื่อ نماซเสร็จให้ซัจญะฮ์ ๒ ครั้ง

6. ผู้ نماซสงสัยระหว่างเราะกะอ์ที่ 4 กับ 5 ถ้าสงสัยในขณะที่ยืนก่อนรูกูให้นั่งทันที และ نماซต่อให้ نماซเสร็จ เมื่อเสร็จแล้ว ให้ยืน نماซอิติยาฏ 1 เราะกะอ์ หรือนั่งทำ 2 เราะกะอ์

ตัวอย่างการสงสัยจำนวนเราะกะอ์ตนมาซ

1. สงสัยระหว่างเราะกะอ์ที่ 2 กับ 3 ขณะยืน หรือรูกู หรือหลังรูกู ขณะสัจจะฮ์ นมาซบาญิล (เลียบ) แต่ถ้าอยู่ระหว่างนั่งหลังสัจจะฮ์สองครั้ง นมาซถูกต้อง

หน้าที่ของผู้ نماซที่ต้องกระทำคือ ให้ถือว่าเป็น نماซเราะกะอ์ที่สาม เมื่อ نماซเสร็จแล้ว ให้ยืน نماซอิติยาฏ 1 เราะกะอ์ หรือนั่งทำ 2 เราะกะอ์

2. สงสัยระหว่างเราะกะอ์ที่ 2 กับ 4 ขณะยืน หรือรูกู หรือหลังรูกู ขณะสัจจะฮ์ นมาซบาญิล (เลียบ) แต่ถ้าอยู่ระหว่างนั่งหลังสัจจะฮ์สองครั้ง นมาซถูกต้อง

หน้าที่ของผู้ نماซที่ต้องกระทำคือ ให้ถือว่าเป็น نماซเราะกะอ์ที่ 4 เมื่อ نماซเสร็จแล้ว ให้ยืน نماซอิติยาฏ 2 เราะกะอ์

3. สงสัยระหว่าง 3 กับ 4 ขณะยืน หรือรูกู หรือหลังรูกู ขณะสัจจะฮ์ หรืออยู่ระหว่างนั่งหลังสัจจะฮ์สองครั้ง ถือว่า นมาซถูกต้อง

หน้าที่ของผู้ نماซที่ต้องกระทำคือ ให้ถือว่าเป็น نماซเราะกะอ์ที่สี่ เมื่อ نماซเสร็จแล้ว ให้ยืน نماซอิติยาฏ 1 เราะกะอ์ และนั่งทำอิ็ด 2 เราะกะอ์

4. สงสัยระหว่าง 4 กับ 5 ขณะยืน นมาชถูกต้อง ขณะรูกู หรือหลังรูกู หรือขณะสัจจะสนมาชบาฏิต หรืออยู่ระหว่างนั่งหลังสัจจะสสองครั้ง นมาชถูกต้อง

หน้าที่ของผู้นมาชที่ต้องกระทำคือ สงสัยขณะยืนและก่อนรูกูให้นั่งลง ทันทิและนมาชให้เสร็จเรียบร้อย เมื่อนมาชเสร็จแล้วให้ยืนนมาชอสุติยาฏ 1 เราะกะอัด และนั่งนมาช 2 เราะกะอัด แต่ถ้าสงสัยระหว่างนั่งให้ถือเป็นเราะกะอัดที่ 4 เมื่อนมาชเสร็จแล้วให้สัจจะสชะฮวี 2 ครั้ง

ข้อควรจำ

1. ทุกการกระทำในนมาชที่กระทำแล้ว หรือกำลังจะทำเรียกว่า ญช หรือ ส่วนต่าง ๆ ของนมาช

2. ถ้าผู้นมาชสงสัยได้ทำบางส่วนของนมาชหรือยัง เช่น สงสัยว่าซัจจะสสองครั้งที่สองหรือยัง ซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้ทำส่วนถัดไป จำเป็นต้องทำส่วนที่สงสัย แต่ถ้าได้ทำส่วนที่ถัดไปแล้ว ไม่ต้องใส่ใจต่อความสงสัย ด้วยเหตุนี้ ขณะที่นั่งถ้ายังไม่ได้เริ่มกล่าวตะชะฮุด และสงสัยว่าซัจจะสหนึ่งหรือสองครั้ง ให้ซัจจะสอีกครั้ง แต่ถ้าสงสัยระหว่างตะชะฮุด หรือสงสัยหลังจากยืนแล้ว ไม่จำเป็นต้องซัจจะส ให้นมาชต่อไป ถือว่าถูกต้อง

3. ถ้าสงสัยส่วนต่าง ๆ ของนมาชที่ทำไปแล้ว เช่น สงสัยการกล่าวซูเราะฮฺ ฟาติหะฮฺ หรือสงสัยบางคำของซูเราะฮฺว่ากล่าวถูกต้องหรือไม่ ไม่ต้องสนใจในความสงสัยและไม่ต้องกล่าวใหม่ ให้นมาชต่อไป ถือว่าถูกต้อง

4. ถ้าสงสัยจำนวนเราะกะอัด หมายถึงระหว่างนมาชสงสัยว่าจำนวนเราะกะอัดที่ทำไปแล้ว เช่น ขณะที่กล่าวดัชบิฮาดสงสัยว่ากำลังทำเราะกะอัดที่สี่หรือสาม

5. ถ้าสงสัยจำนวนเราะกะอัตนมาซมุซตะฮับ ให้ถือเป็นสอง เพราะนมาซมุซตะฮับทั้งหมดทำที่ละ 2 เราะกะอัต ยกเว้นนมาซวิตรูซึ่งมี 1 เราะกะอัต ดังนั้น ถ้าสงสัยระหว่าง 1 กับ 2 หรือ 2 กับมากกว่า ให้ถือเป็นสอง นมาซถูกต้อง

6. นมาซญะมาอัตถ้าอิมามสงสัย แต่มะอุมุม (ผู้ตาม) ไม่สงสัย เช่นได้กล่าวอัลลอฮ์อภัยโทษเพื่อเป็นการบอกอิมาม แต่อิมามไม่ได้ใส่ใจต่อความสงสัยของตน ทำนองเดียวกันถ้ามะอุมุมสงสัย แต่อิมามไม่ได้สงสัย ดังนั้น ให้ถือปฏิบัติไปตามอิมาม นมาซถูกต้อง

7. ถ้าหนึ่งในความสงสัยที่ทำให้มีนมาซบาฎิล หรือความสงสัยที่ถูกต้องเกิดขึ้น จำเป็นต้องหยุดคิดเล็กน้อย ถ้านึกได้หรือหันไปทางความสงสัยให้ปฏิบัติไปตามนั้น หรือถ้าเป็นความสงสัยที่ถูกต้องให้ปฏิบัติตรงกับหน้าที่ของตน แต่ถ้าเป็นความสงสัยที่ทำให้มีนมาซบาฎิล สามารถยุตินมาซได้

เงื่อนไขอันเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

1. ถ้าความสงสัยที่เกิดขึ้น เป็นความสงสัยที่ถูกต้อง ต้องไม่ยุตินมาซ ทว่าต้องปฏิบัติให้ตรงกับหน้าที่ของตนตามที่กล่าวมาแล้ว ถ้ายุตินมาซ เท่ากับได้ทำบาป

2. ถ้าความสงสัยที่ถูกต้องได้เกิดขึ้นกับตนต้องหยุดคิดเล็กน้อย หลังจากนั้นถ้ามั่นใจด้านที่สงสัยให้ยึดด้านนั้น และนมาซให้เสร็จ ถ้าไม่เช่นนั้นให้ปฏิบัติตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

3. ความสงสัยที่ถูกต้อง ให้ถือว่าเป็นมากเสมอ นอกเสียจากว่าสงสัยมากกว่า 4 เราะกะอัต

4. นมาชอสูติยาฎ ได้ถูกกำหนดมาเพื่อขจัดความน้อยนิดของนมาช ด้วยเหตุนี้ กรณีที่สังสัระหว่าง 3 กับ 4 หมายถึงนมาชได้น้อยไป 1 เราะกะอัตร ดังนั้น นมาชอสูติยาฎ 1 เราะกะอัตร ถือว่าจำเป็น แต่ถ้าสังสัระหว่าง 2 กับ 4 นมาชอสูติยาฎ 2 เราะกะอัตรถือว่าจำเป็น

5. ชัจญะอะชะฮะฮียะ ได้ถูกวางไว้เพื่อการหลงลืมที่อาจเกิดขึ้นมากมาย ดังนั้น ถ้าสังสัระหว่าง 4 กับ 5 ขณะที่นั่ง หรือสังสั 5 กับ 6 ขณะที่ยืน ชัจญะอะชะฮะฮียะ เป็นสิ่งจำเป็น

6. กรณีที่นมาชอสูติยาฎ 1 เราะกะอัตรวาญิบ สามารถนั่งนมาชอสูติยาฎ 2 เราะกะอัตรแทนได้

7. กรณีที่นมาชอสูติยาฎ 2 เราะกะอัตรวาญิบ ไม่สามารถนั่งนมาชอสูติยาฎ 4 เราะกะอัตรแทนได้

8. ขณะยืนผู้นมาช ความสงสัยที่ถูกต้องได้เกิดกับเขา ซึ่งนอกเหนือไปจากความสงสัยระหว่าง 3 กับ 4 ส่วนที่เหลือให้นั่งโดยไม่ต้องรูกู หลังจากนั่งแล้วไม่ว่าด้านใดก็ตามที่สงสัยจะทำให้นมาชหายไป 1 เราะกะอัตร เช่น ขณะที่ยืนสังสัระหว่าง 4 กับ 5 แต่เมื่อนั่งลงแล้วจะกลายเป็นความสงสัยระหว่าง 3 กับ 4 ทันที ดังนั้นให้ปฏิบัติไปตามเงื่อนไขที่กล่าวมา

นมาชอสูติยาฎ

1. นมาชอสูติยาฎจะวาญิบต่อเมื่อเกิดความสงสัยในนมาช เช่น สงสัยระหว่างเราะกะอัตรที่ 3 กับ 4 หลังจากกล่าวสลามนมาชแล้ว ให้ยืนขึ้นทันทีโดยไม่ต้องทำลาयरูปแบบของนมาช หรือทำในสิ่งที่เป็สาเหตุทำให้นมาชบาฏิล ให้เนียตนมาชอสูติยาฎโดยไม่ต้องกล่าวอะซาน และอิกอมะฮ์

ข้อแตกต่างระหว่างนมาขอิสุติยาฏ กับนมาขอื่น

1. เนียตนมาข ไม่ต้องกล่าวออกมาเป็นคำพูด
2. ไม่มีการกล่าวชวาระสุและกนุค (ถึงแม้ว่าจะมีสองเราะกะอัตก็ตาม)
3. ให้กล่าวชวาระสุฟาติหะสุด้วยเสียงเบา (อิสุติยาฏวาญิบ)
2. นมาขอิสุติยาฏ ถ้าวาญิบเพียงหนึ่งเราะกะอัต หลังจากซัจญะคุศรู้งที่สองแล้ว ให้กล่าวตะชะฮุดและสลาม

นมาขอิสุติยาฏ ถ้าวาญิบ 2 เราะกะอัต ต้องไม่กล่าวตะชะฮุดและสลามในเราะกะอัตแรก ทว่าต้องนมาขอีกหนึ่งเราะกะอัต และให้กล่าวตะชะฮุดและสลามในเราะกะอัตที่สอง

ซัจญะคุษะฮุวีย

1. กรณีที่ซัจญะฮุวีย วาญิบซึ่งต้องทำหลังจากสลามนมาขทันทีได้แก่
 - สงสัยระหว่างเราะกะอัตที่ 4 กับ 5 ขณะที่นั่ง
 - สงสัยระหว่างเราะกะอัตที่ 5 กับ 6 ขณะที่ยืน
 - มีการเอ่ยคำพูดในนมาขโดยพลั้งเผลอ
 - ลืมกล่าวตะชะฮุด (อิสุติยาฏวาญิบ)
 - กล่าวสลามผิดที่ (อิสุติยาฏวาญิบ)
2. การซัจญะคุษะฮุวีย ให้ซัจญะคุษะฮุวียหลังจากสลามนมาข
พรัญทันที ก่อนที่จะกระทำอย่างอื่น โดยกล่าวว่า บิซมิลลาฮิ วะบิลลาฮิ อัลลอฮุมมะซ็อลลีละลา มุฮัมมัด วะอาลิมุฮัมมัด

แต่ดีกว่าให้กล่าวว่า บิซมิลลาฮิ วะบิลลาฮิ อัศลามุ อะลัยกะ อัยยูฮันนะบียะ วะเราะฮุมะตุลลอฮิ วะบะเราะกาตุฮู หลังจากเงยศีรษะขึ้นนั่งให้ซัจญะคุฮ์อีกครั้งกล่าวเหมือนเดิม หลังจากนั้นให้เงยศีรษะขึ้นนั่ง กล่าวตะชะฮุด และสลาม

3. ชาญคะชชะชวียุ ไม่ต้งตักปีเราะตุลอิฐรอม

หมวดที่ 5 นมาชต่าง ๆ

นมาซเดินทาง (มุซาเฟร)

ขณะเดินทางมาซที่มี 4 เราะกะอัตรให้ทำเพียง 2 เราะกะอัตร (ลดจำนวน) โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเดินทางมีระยะทางไม่น้อยกว่า 8 ฟิร์ซัค หรือประมาณ 45 กิโลเมตร

สองสามประเด็นสำคัญ

1. ถ้าผู้เดินทาง ออกเดินทางจากสถานที่ ๆ ต้องนมาซเต็ม เช่น บ้านเกิด โดยต้องเดินทางไป 4 ฟัรซัค และเดินกลับอีก 4 ฟัรซัค ฉะนั้น กรณีนี้อาจต้องนมาซลดจำนวน
2. ผู้ที่เดินทางช่วงที่สามารถนมาซย่อได้ อย่างน้อยสุดระยะทางต้องไกลจากเมืองที่ตนอยู่ เช่น มองไม่เห็นกำแพงเมือง ไม่ได้ยินเสียงอะซาน ดังนั้น ถ้าระยะทางยังไม่ไกลตามที่กล่าวมาต้องนมาซเต็ม
3. ถ้าเดินทางออกจากสถานที่ ซึ่งไม่มีกำแพงเมืองหรือบ้านเรือนไปถึงยังสถานที่หนึ่งซึ่งมีกำแพงเมือง แต่มองไม่เห็นกำแพงจากบริเวณ ต้องนมาซลดจำนวน *

*อายะตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี อิษติยาฏ ให้สังเกตทั้งสองสัญลักษณ์ แม้ว่า
การไม่ได้ยินเสียงอะซานเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอ หมายถึงเมื่อออกเดินทาง
ไประยะหนึ่งไม่ได้ยินเสียงอะซานแต่ยังมองเห็นกำแพงเมืองที่นั่นให้ะมา
ซุลจำนวน (อิชติฟตาอาต เล่ม 1 หน้า 203 คำถามที่ 69)

4. ถ้าเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งซึ่งมี 2 เส้นทาง เส้นทางหนึ่งไกลกว่า 8 พรีช์ และอีกเส้นทางหนึ่งใกล้กว่า 8 พรีช์ ดังนั้น ถ้าไปทางเส้นทางที่ใกล้กว่า ต้องนมาชลดจำนวน แต่ถ้าเดินทาง แต่ถ้าไปทางเส้นทางที่ใกล้กว่า ต้องนมาชเต็ม

บางกรณีการเดินทางต้องนมาชเต็ม

1. เดินทางออกจากเมืองก่อนที่จะถึง 8 พรีช์ หรือตั้งใจว่าจะพักอยู่ที่จุดหมายปลายทาง 10 วัน
2. ไม่ได้ตั้งใจตั้งแต่แรกว่าจะเดินทางไปจนถึง 8 พรีช์ และเดินทางต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่ได้ตั้งใจ เช่น ผู้ที่ตามหาคนหลงทาง เป็นต้น
3. ระหว่างทางเปลี่ยนใจเดินทางกลับ หมายถึงก่อนที่จะถึง 4 พรีช์ ตัดสินใจกลับก่อน
4. ผู้ที่มีอาชีพต้องเดินทาง เช่น คนขับรถไฟ ขับรถโดยสารประจำทางต่างจังหวัด กัปตันเครื่องบิน หรือเรือ การเดินทางเป็นอาชีพ*

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี ผู้ที่อาชีพของเขาอยู่ในการเดินทางเหมือนกับผู้ที่มิอาชีพเดินทาง (อิศติฟตาอาต เล่ม 1 หน้า 185 คำถามที่ 651) ผู้ที่การเดินทางคือเบื้องต้นสำหรับอาชีพของตน ซึ่งภายใน 10 วันต้องเดินทาง 1 ครั้งไปยังสถานที่ทำงานของตน ดังนั้น ระหว่างทางต้องนมาชเต็มและสียอดถูกต้อง (หน้า 189 คำถามที่ 651) การเดินทางเพื่อไปศึกษาไม่ถือว่าเป็นการเดินทางเพื่ออาชีพ (อิศติฟตาอาต เล่มที่ 1 หน้าที่ 196 คำถามที่ 669)

5. ผู้ที่การเดินทางสะดวก เช่น การเดินทางอันเหน็ดเหนื่อยสร้างความยากลำบาก
แก่บิดา มารดา

สถานที่เหล่านี้ต้องนำมาเพิ่มเติม

1. บ้านเกิดเมืองนอน
2. สถานที่ซึ่งตั้งใจอยู่ที่นั่นเป็นเวลา 10 วัน
3. พักอยู่ในสถานที่หนึ่ง 30 วัน แต่ยังสงสัยว่าจะอยู่ต่อไปหรือไม่
หมายถึง ไม่รู้ว่าจะอยู่หรือจะไปจนกระทั่งถึง 30 วันผ่านไปก็ยังตัดสินใจ
ไม่ได้และยังไม่ได้ไปที่อื่น กรณีนี้หลังจาก 30 วันไปแล้ว ต้องนำมาเพิ่ม

บ้านเกิดเมืองนอนหมายถึงที่ไหน

1. บ้านเกิดเมืองนอนหมายถึงสถานที่ (อาจเป็นจังหวัดหรือเมือง) ซึ่ง
บุคคลหนึ่งได้เลือกเป็นเป็นที่อยู่อาศัย บางครั้งตนเองเกิด ณ ที่นั่นเป็นบ้าน
พ่อแม่แม่ หรือบางครั้งแค่เลือกเป็นที่อยู่อาศัยเท่านั้น *

อายุขลุกลอนสุระลือคณเมณิ เงื่อนไขการเดินทาง การถือเป็นบ้านเกิด หรือ
การตั้งใจอยู่ ณ ที่นั่นเป็นเวลา 10 วัน ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเมือง
ใหญ่และเมืองเล็ก (อิสติฟตาอาต เล่มที่ 1 หน้าที่ 215 คำถามที่ 723)

2. ถ้าหากไม่ตั้งใจที่จะอยู่ที่อื่นถาวรซึ่งไม่ใช่บ้านเกิดของตน ไม่ถือว่าที่
นั้นเป็นบ้านของตน

3. ถ้าตั้งใจจะอยู่ที่อื่นที่ไม่ใช่บ้านเกิดของตนสักระยะหนึ่ง หลังจากนั้นจะ
ย้ายไปอยู่ที่อื่น ไม่ถือว่าที่นั่นเป็นบ้านของตน เช่น นักศึกษาอาศัยอยู่ในเมือง
หนึ่งเพื่อทำศึกษา

4.ถ้าไม่ตั้งใจที่จะอาศัยอยู่ ณ ที่หนึ่งถาวร แต่ได้อยู่ที่นั่นนานจนกระทั่งชาวบ้านถือว่าเขาเป็นคนที่นี่ไปแล้ว ที่นั่นอยู่ในกฎบ้านของตน

5.ถ้าเดินทางไปยังเมืองที่เคยเป็นบ้านคนมาก่อนแต่ปัจจุบันได้ย้ายออกไปแล้ว ต้องไม่นับมาชเต็ม ถึงแม้ว่าปัจจุบันยังไม่ได้เลือกที่ใดเป็นที่อยู่อาศัยถาวรสำหรับคนก็ตาม

6.ผู้ที่เดินทางกลับมายังบ้านเกิดของตน หากได้ยินเสียงอะซานหรือเห็นกำแพงเมือง จำเป็นต้องนับมาชเต็ม

เจตนาที่จะพัก 10 วัน

1. ถ้าผู้เดินทางตั้งใจที่จะพัก ณ ที่หนึ่งเป็นเวลา 10 วัน ถ้าอยู่มากกว่านั้น トラบที่ยังไม่ได้เดินทาง ต้องนับมาชเต็ม และไม่จำเป็นต้องนิยตพักที่นั่น 10 วัน ใหม่อีกครั้ง

2. ถ้าผู้เดินทางเปลี่ยนใจไม่อยู่ที่นั่น 10 วัน

- ก่อนที่จะนับมาชเต็มสี่เราะกะอัต ถ้าเปลี่ยนใจ ต้องนับมาชลดจำนวน

- หลังจากนับมาชเต็มสี่เราะกะอัต ถ้าเปลี่ยนใจトラบที่ยังอยู่ที่นั่นต้องนับมาชเต็ม

สำหรับผู้เดินทางที่นับมาชเต็ม

1. ผู้เดินทางที่ไม่รู้ว่าต้องนับมาชลดจำนวน ได้้นมาชเต็ม ถือว่าถูกต้อง

2. ถ้ารู้เงื่อนไขของการเดินทางแต่ไม่รู้รายละเอียด หรือไม่รู้ที่กำลังเดินทาง นับมาชที่ทำแล้วต้องทำใหม่

ไม่ใช่ผู้เดินทางแต่นับมาชลดจำนวน

บุคคลที่ต้องนับมาชเต็ม แต่ได้ได้้นมาชลดจำนวน ทุกกรณีนับมาชบาญิด

นมาชชดเชย (เกาะกู)

เป็นหน้าที่สำหรับทุกคนที่ต้องนมาชวาญิบในเวลา ถ้าไม่มีอุปสรรคอันใดปล่อยให้นมาชล่าออกไปจนต้องชดเชย ถือว่าได้ทำบาปต้องขอลูแก่โทษและต้องชดเชย (เกาะกู) นมาช

1. มี 2 กรณี วาญิบต้องชดเชยนมาช

- ไม่ได้นมาชวาญิบในเวลา

- หลังจากเวลานมาชผ่านไปแล้ว รู้ว่านมาชที่ทำแล้วบาญิบ

2. ผู้ที่มีนมาชชดเชย ต้องไม่เพิกเฉยในการปฏิบัติ แต่ไม่วาญิบต้องรับชดเชย

3. สภาพที่แตกต่างของตนกับการชดเชย (เกาะกู) นมาช

- ถ้ารู้ว่าตนไม่มีนมาชเกาะกู ไม่มีสิ่งใดวาญิบ

- ถ้าสงสัยว่าตนมีนมาชเกาะกูหรือไม่ ไม่มีสิ่งใดวาญิบ

- ถ้าคิดว่าตนอาจจะมีนมาชเกาะกู มุซตะฮับให้เกาะกู

- ถ้ารู้แน่ชัดว่าตนมีนมาชเกาะกู แต่ไม่รู้จำนวนที่แน่นอนว่าเท่าไร เช่น ไม่รู้ว่า 4 หรือว่า 5 เวลา ถ้าเกาะกูจำนวนน้อยที่สุด ถือว่าเพียงพอ

- ถ้ารู้จำนวนที่แน่นอน ต้องเกาะกูไปตามนั้น

4. เกาะกูอนมาชวาญิบประจำวัน ไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับ เช่น ถ้าวันหนึ่งไม่ได้นมาชอัซรุ และอีกวันไม่ได้นมาชซุซรุ ดังนั้น ไม่จำเป็นต้องต้องเกาะกูอนมาชอัซรุก่อน หลังจากนั้นจึงเกาะกูซุซรุ

5. นมาชเกาะกู สามารถทำร่วมกับญะมาอัตได้ ไม่จำเป็นว่าอิมามจะนมาชในเวลาปกติ หรือเกาะกู เพราะไม่จำเป็นว่าสองคนต้องนมาชเหมือนกัน เช่น ถ้านำนมาชเกาะกูซุซรุ ไปร่วมญะมาอัตซุซริหรืออัซริกับอิมามไม่เป็นไร

6. ผู้เดินทางที่ต้องนมาชลดจำนวน ถ้าระหว่างเดินทางไม่ได้นมาชชุริ อัชริ หรืออิซาอู ฉะนั้น ต้องเกาะกฏ 2 เราะกะอัต แม้ว่าการเกาะกฏจะนมาชในเวลาปกติก็ตาม

7. ระหว่างเดินทางไม่สามารถถือศีลอดได้ แม้แต่ศีลอดเกาะกฏก็ตาม แต่นะมาชเกาะกฏ สามารถทำได้

8. ขณะเดินทางต้องการเกาะกฏนมาชที่ขาดไปในช่วงปกติ ถ้าเป็นนมาชชุริ อัชริ หรืออิซาอู ต้องเกาะกฏเต็ม 4 เราะกะอัต

9. นมาชเกาะกฏ สามารถทำได้ทุกเวลากล่าวคือ สามารถเกาะกฏนมาชชุริในเวลาชุริ หรือกลางคืนก็ได้

นะมาชเกาะกฏแทนบิดา

1. ตราบเท่าที่ยังมีชีวิตอยู่ ถึงแม้จะไม่สามารถนมาชได้ด้วยตัวเอง บุคคลอื่นไม่สามารถนมาชแทนได้

2. หลังจากบิดาเสียชีวิต* นะมาชและศีลอดที่ไม่กระทำ วาญิบสำหรับบุตรชายคนโตที่ต้องเกาะกฏนมาชและศีลอดแทนบิดา และอิฮติยาญมุขตะฮิบ ให้เกาะกฏนมาชและศีลอดของมารดาที่ขาดไปด้วย

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี หลังจากบิดาหรือมารดาได้เสียชีวิต

3. สถานภาพ ของบุตรชายคนโตกับนมาชเกาะกฏของบิดา*

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี.....กับนะมาชเกาะกฏของบิดาหรือมารดา

ก. ถ้ารู้แน่นอนว่าบิดามีนะมาชเกาะกฏ และ

- รู้จำนวนนมาชที่ขาดไป ต้องเกาะกฏนมาชเหล่านั้น

- ถ้าไม่รู้จำนวนนมาชที่ขาดไป ให้เกาะกฏจำนวนน้อยที่สุดก็พอ

- ถ้าสงสัยว่าบิดาได้เกาะกฏแล้วหรือยัง อิฮติยาญวาญิบให้เกาะกฏ

ข. สงสัยว่าบิดามีนมาชเกาะกฏหรือไม่ ไม่มีสิ่งใดวาญิบสำหรับตน

4. ถ้าบุตรชายต้องการเกาะฏอนมาซแทนบิดาหรือมารดา ต้องทำไปตามหน้าที่ของตน เช่น ถ้าเป็นนมาซชุบฮู มัจริบ หรืออิซาอูต้องอ่านเสียงดัง

5. ถ้าบุตรชายคนใดเสียชีวิตก่อนที่จะเกาะฏอคือลดและนมาซแทนบิดา ไม่มีสิ่งใดเป็นวาญิบสำหรับบุตรชายคนถัดไป

นมาซญะมาอะฮฺ

ท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ็อล ฯ) กล่าวว่า นมาซรวมเป็นหมู่คณะหนึ่งครั้ง ย่อมประเสริฐกว่านมาซเพียงคนเดียวในบ้านถึง 40 ปี เศาะฮาบะฮฺ ถามว่า นมาซหนึ่งวันหรือ ท่าน (ซ็อล ฯ) ตอบว่า ไม่ใช่ นมาซเพียงเวลาเดียว (รวมเป็นหมู่คณะ)

ความเป็นเอกภาพของประชาชาติ เป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งที่อิสลามได้ให้ความสำคัญไว้อย่างมาก และเพื่อรักษาให้สิ่งนี้ดำรงต่อไป อิสลามจึงได้กำหนดนโยบายพิเศษขึ้นมา และหนึ่งในนโยบายนั้นคือ นมาซญะมาอะฮฺ

นมาซญะมาอะฮฺ ต้องมีหนึ่งในผู้นำที่มีบุคลิกและคุณสมบัติที่สมบูรณ์พร้อม ทำหน้าที่เป็น อิมาม นำนมาซ ส่วนที่เหลือยืนแถวให้เป็นระเบียบข้างหลังอิมาม และนมาซไปพร้อมกัน

และนมาซที่ทำรวมกัน บุคคลที่ยืนนำนมาซเรียกว่า อิมามญะมาอะฮฺ ส่วนผู้ที่นมาซตามข้างหลังเรียกว่า มะอุมุม

ความสำคัญ ของนมาซมะอะฮฺ

ริวายะฮฺ(รายงาน)จำนวนมากกล่าวถึงมรรคผลของนมาซมะอะฮฺ นอกจากนั้นแล้วจะเห็นว่าบางส่วนของบทบัญญัติก็ให้ความสำคัญกับอิบาดะฮฺนี้ไว้เช่นกัน ซึ่งจะขอนำเสนอบางประเด็นดังนี้

1. การเข้าร่วมนมาซมะอะฮฺมุซตะฮิบสำหรับทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ติดกับมัสญิด
- 2.มุซตะฮิบให้ปล่อยเวลานมาซล่าออกไปเพื่อรอนมาซมะอะฮฺ
3. นมาซมะอะฮฺ ถึงแม้ว่าจะทำไม่ตรงเวลา แต่ดีกว่าการนมาซคนเดียว (ฟุรูด้า) ที่ตรงเวลา
- 4.นมาซมะอะฮฺสั้น ๆ ดีกว่า การนมาซคนเดียวที่ยาวนาน
5. เป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม ถ้าละทิ้งนมาซมะอะฮฺโดยไม่มีเหตุผลหรือมีอุปสรรค
- 6.ไม่อนุญาต ให้ละทิ้งนมาซมะอะฮฺเพราะความไม่สนใจ

เงื่อนไขของนมาซมะอะฮฺ

เมื่อต้องการกระทำนมาซมะอะฮฺต้องให้ความสำคัญต่อเงื่อนไขต่อไปนี้

1. มะอุมุมต้องไม่ยืนหน้าอิมาม อิสติยาฎวาญิบให้ยืนหลังอิมามเล็กน้อย
2. บริเวณที่อิมามยืนต้องไม่สูงกว่า ที่ของมะอุมุม
3. ระยะห่างระหว่างอิมามกับมะอุมุม และระหว่างแถวต้องไม่มากเกินไป
- 4.ระหว่างอิมามกับมะอุมุม และระหว่างแถว ต้องไม่มีสิ่งกีดขวางระหว่างแถว เช่น กำแพง ฝาผนัง หรือผ้าม่าน และอื่น ๆ แต่ถ้ากั้นม่านระหว่างแถว ชายกับหญิง ไม่เป็นไร

เงื่อนไขของอิหม่ามอะฮฺมาอะฮฺ

1. อิหม่ามต้องมีอายุบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ (บาลิข)
2. มีสติสัมปชัญญะ ไม่ใช่คนวิกลจริต
3. ต้องมีความซุคฺธรรม
4. ต้องเป็นชาย
5. มีการอ่านออกเสียงถูกต้อง
6. บิดามารดาแต่งงานถูกต้องตามหลักศาสนา (ไม่ใช่ลูกที่เกิดจากการผิดประเวณี)

การเข้าร่วมนมาซอะฮฺมาอะฮฺ

สามารถเข้าร่วมนมาซอะฮฺมาอะฮฺได้ทุกเราะกะอัต ขณะที่อิหม่ามอยู่ระหว่างการอ่าน หรือรูกู ฉะนั้นถ้าไม่ทันรูกูอิหม่ามต้องรอเราะกะอัตต่อไป แต่ถ้าทันเฉพาะรูกูอิหม่ามให้นับว่าเป็นหนึ่งเราะกะอัต

การเข้าร่วมนมาซอะฮฺมาอะฮฺ

สามารถเข้าร่วมนมาซอะฮฺมาอะฮฺได้ทุกเราะกะอัต ในช่วงที่อิหม่ามกำลังกล่าวซุเราะฮฺ หรือรูกู ดังนั้น ถ้าไม่ทันรูกูของอิหม่ามต้องรอเราะกะอัตต่อไป หรือทันช่วงอิหม่ามรูกูพอดีให้นับเป็น 1 เราะกะอัต

ลักษณะต่าง ๆ ของการเข้าร่วมนมาซอะฮฺมาอะฮฺ

เราะกะอัตที่ 1

1. ขณะที่อิหม่ามกำลังกล่าวซุเราะฮฺ มะอุมุมไม่ต้องกล่าวซุเราะฮฺฟาติหะฮฺ และซุเราะฮฺ ส่วนการกระทำอื่น ๆ ให้ทำพร้อมกับอิหม่าม

2. อิหม่ามกำลังรูกู ให้รูกูและกระทำไปพร้อมกับอิหม่าม

เราะกะอัตที่ 2

1. ขณะที่อิมามกำลังกล่าวชูเราะฮฺ มะอุมุมไม่ต้องกล่าวฟาติหะฮฺและชูเราะฮฺ ส่วนการกล่าวกุนุต รุกู และชุกูดต้องทำพร้อมกับอิมาม

เมื่ออิมามกล่าวตะชะฮฺฮุด อัสติฆาญาญิบ ให้มะอุมุมลุกขึ้นอยู่ในท่าครั้งนั่งครั้งแรก ถ้าเป็นนมาซ 2 เราะกะอัต ให้นมาซคนหนึ่งเวยอีกหนึ่งเราะกะอัตและทำต่อให้เสร็จ

แต่ถ้าเป็นนมาซที่มี 3 หรือ 4 เราะกะอัต ตนอยู่ในเราะกะอัตที่สอง ส่วนอิมามอยู่ในเราะกะอัตที่สาม ดังนั้น ให้กล่าวฟาติหะฮฺและชูเราะฮฺถึงแม้ว่าอิมามจะกล่าวคัสบียุสก็ตาม

เมื่ออิมามนมาซเราะกะอัตที่ 3 เสร็จลุกขึ้นยืนทำเราะกะอัตที่ 4 ส่วนมะอุมุมเมื่อซัจญะฮฺสองครั้งแล้วให้กล่าวตะชะฮฺฮุด หลังจากนั้นให้ลุกขึ้นนมาซเราะกะอัตที่ 3 และเมื่ออิมามนมาซเราะกะอัตสุดท้ายจบ มะอุมุมยังเหลือนมาซอีกหนึ่งเราะกะอัตที่ต้องนมาซต่อให้เสร็จ

2. อิมามกำลังรูกู ให้รูกูและกระทำไปพร้อมกับอิมามพร้อมกับอิมาม ส่วนการกระทำที่เหลือให้ปฏิบัติตามที่กล่าวมาแล้ว

เราะกะอัตที่ 3

1. ขณะที่อิมามกำลังกล่าวคัสบียุส (ไม่ใช่ชูเราะฮฺ) ถ้าตามตอนนั้นมั่นใจว่ามีเวลาพอที่จะกล่าวฟาติหะฮฺและชูเราะฮฺ หรือฟาติหะฮฺเพียงอย่างเดียว สามารถร่วมญะมาอะฮฺได้และต้องกล่าวฟาติหะฮฺและชูเราะฮฺ หรือฟาติหะฮฺเพียงอย่างเดียว แต่ถ้ารู้ว่าไม่มีเวลา อัสติฆาญาญิบ ให้รอนกว่าอิมามจะรูกู หลังจากนั้นจึงเนียตตามอิมาม

2. อิมามกำลังรูกู ถ้าเนียตตามขณะอิมามรูกู ให้รูกูไปพร้อมกับอิมามโดยไม่ต้องกล่าวฟาติหะฮฺหรือชูเราะฮฺ ส่วนนมาซที่เหลือให้ทำเหมือนที่กล่าวมาแล้ว

เราะกะอัตที่ 4

1. ขณะที่อิมามกำลังกล่าวคำสับียฮฺไม่ใช่ซูเราะฮฺ อยู่ในเงื่อนไขเดียวกันกับเราะกะอัตที่สาม ดังนั้น เมื่ออิมาม นมาซเราะกะอัตสุดท้ายขณะกล่าวตะชะฮุดและสลาม มะอุมุมสามารถลุกขึ้นยืนและนมาซคนเดียวให้เสร็จ หรือให้ลุกขึ้นครั้งนั้งครั้งยืน เมื่ออิมามกล่าวตะชะฮุดและสลามจบ ให้ยืนขึ้นนมาซ

2. อิมามกำลังรูกู ให้รูกูและซัจญะฮฺไปพร้อมกับอิมาม ซึ่งอิมามอยู่ในเราะกะอัตที่ 4 ส่วนมะอุมุมอยู่ในเราะกะอัตที่ 1 ฉะนั้น นมาซที่เหลือให้ทำตามที่กำลังมาแล้ว

เงื่อนไขนะมาซญะมาอะฮฺ

1. ถ้าอิมามญะมาอะฮฺนมาซาญิบประจำวันเวลาใดเวลาหนึ่ง มะอุมุมสามารถเนียตนมาซาญิบตามได้ทุกเวลา ด้วยเหตุนี้ สมมติว่าอิมามกำลังนมาซอฮฺริ มะอุมุมสามารถเนียตนมาซซุริตามอิมามได้ หรือตนนมาซซุริเสร็จแล้ว หลังจากนั้นนมาซญะมาอะฮฺได้เริ่มขึ้น ดังนั้น สามารถเนียตนะมาซอฮฺริตามอิมามที่กำลังนะมาซซุริได้

2. มะอุมุมสามารถนมาซเกาะฎอตามอิมามที่กำลังนมาซในเวลาใดถึงแม้ว่าจะเป็นการเกาะฎอนมาซาญิบประจำวันเวลาอื่นก็ตาม เช่น อิมามกำลังนมาซซุริ ส่วนมะอุมุมเนียตเกาะฎอนมาซซุบฮตามอิมาม

3. นมาซญะมาอะฮฺอย่างน้อยต้อง 2 คน คนหนึ่งเป็นอิมามส่วนอีกคนเป็นมะอุมุม เว้นเสียแต่ว่าเป็นนมาซญะมาอะฮฺ (วันศุกร์) นมาซอิคฺลฟีฎร และนมาซอิคฺลกูรบาน

4 นมาซมุซตะฮับไม่สามารถทำเป็นญะมาอะฮ์ได้ นอกจากนมาซขอฝน

หน้าที่ของมะอุมุมในนมาซญะมาอะฮ์

1. มะอุมุม ต้องไม่กล่าวตักบีเราะตุลอิสรอมก่อนอิมาม ทว่าอิศฎียาฎาญิบ ถ้าตักบีรอิมามยังกล่าวตักบีรไม่จบ ไม่ให้กล่าว
2. มะอุมุมต้องกล่าวทุกอย่างในนมาซยกเว้นฟาติหะฮ์และซูเราะฮ์ แต่ถ้าเป็นเราะกะอัตแรกหรือ 2 สำหรับมะอุมุม และเป็นเราะกะอัตที่ 3 หรือที่ 4 สำหรับอิมาม มะอุมุมจำเป็นต้องกล่าวฟาติหะฮ์และซูเราะฮ์ด้วย

มะอุมุมจะตามอิมามได้อย่างไร

1. การกล่าวต่าง ๆ ในนมาซ เช่น ฟาติหะฮ์ ซูเราะฮ์ ชิกรฺ ตะชะฮุด ถ้าได้กล่าวนำหน้าหรือหลังอิมามไม่เป็นไร ยกเว้นตักบีเราะตุลอิสรอม
2. การกระทำต่าง ๆ ในนมาซ เช่น รุกู การเงยศีรษะขึ้นจากรุกู และซัจญะดะฮ์ ไม่อนุญาตให้ทำก่อนอิมาม หมายถึงต้องไม่รุกูหรือเงยศีรษะขึ้นหรือซัจญะดะฮ์ก่อนอิมาม แต่ถ้าหลังอิมามซึ่งไม่มากจนเกินไป ไม่เป็นไร

ประเด็นสำคัญ

- ถ้าเนียตตามอิมามขณะที่อิมามกำลังรุกู อาจเป็นไปได้ 2 กรณี กล่าวคือ
- ก่อนที่อิมามจะกล่าวชิกรฺรุกูจบ ตนได้เนียตตามและทันรุกู นมาซญะมาอะฮ์ถูกต้อง
 - เมื่อทันรุกูอิมาม และอิมามกล่าวชิกรฺรุกูจบพอดี แต่ยังอยู่ในท่ารุกู นมาซญะมาอะฮ์ถูกต้อง
 - ลงรุกู แต่ไม่ทันรุกูของอิมาม ถือว่านมาซคนเดียวถูกต้อง และต้องนมาซต่อให้เสร็จ

กรณีที่มีมะอุมูมลิ้ม และได้ทำก่อนอิมาม เช่น

1. รุกูก่อนอิมาม วาญิบต้องเงยขึ้นและรุกูไปพร้อมกับอิมาม
2. ถ้าเงยศีรษะขึ้นจากรุกูก่อนอิมาม ต้องรุกูใหม่ แล้วเงยศีรษะขึ้นพร้อมกับอิมาม แม้ว่ารุกูจะเป็นรุกูของนมาซ กรณีนี้แม้ว่าจะทำรุกูเพิ่มแต่ไม่ทำให้นมาซบาฏิล

3. ถ้าซัจญะฮ์ก่อนอิมาม วาญิบต้องเงยขึ้นแล้วซัจญะฮ์ใหม่พร้อมกับอิมาม

4. ถ้าเงยศีรษะขึ้นจากซัจญะฮ์ก่อนอิมาม ต้องซัจญะฮ์ใหม่

ถ้าบริเวณที่มีมะอุมูมยื่นสูงกว่าอิมาม ซึ่งส่วนสูงนั้นเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปเหมือนในอดีต ไม่เป็นไร เช่น อิมามยืนนมาซอยู่ในลานมัสญิด ส่วนมะอุมูมตามอิมามอยู่บนหลังคา แต่ถ้าตึกสูงหลายชั้นเหมือนในปัจจุบัน นมาซยังมีปัญหาอยู่

มุขตะฮับและมักรูฮุนะมาซญะมาอะฮ์

1. มุขตะฮับ ให้อิมามยืนตรงกลาง ส่วนแถวแรกเป็นนักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้มีอิमानสมบูรณ์ และมีความขำเกรง
2. มุขตะฮับ ต้องจัดแถวนมาซให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และในแถวเดียวกันต้องไม่ทิ้งช่องว่างให้ห่างกัน
3. ถ้าในแถวนมาซยังมีที่ แต่ปลีกตัวไปยืนคนเดียว เป็นมักรูฮ์
4. มักรูฮ์ ถ้ามะอุมูนกล่าวซิกิริเสียงดังจนกระทั่งอิมามได้ยิน

นมาซญะมาอะฮ์ (วันศุกร์)

หนึ่งในการชุมนุมของมุสลิมประจำสัปดาห์ คือ นมาซญะมาอะฮ์ ซึ่งในวันศุกร์ผู้นมาซสามารถแทนที่นมาซซุฮ์ได้ด้วยนมาซญะมาอะฮ์

ความสำคัญของนะมาซญุมอะฮ์

ท่านอิมามโคมัยนี (รฎ.) กล่าวถึงความสำคัญของนะมาซญุมอะฮ์ว่า

นะมาซญุมอะฮ์พร้อมกับ 2 กุญชะฮ์ คล้ายกับฮัจญ์ นมาซฟีฏร และอีดกูรบาน เป็นพิธีกรรมที่ยิ่งใหญ่ของมวลมุสลิม แต่น่าเสียดายว่ามุสลิมส่วนใหญ่หลงลืมและไม่ใส่ใจต่อหน้าที่สำคัญแห่งอิบาดะฮ์การเมืองนี้ ขณะที่ถ้าพิจารณาสักเล็กน้อยเกี่ยวกับบทบัญญัติ การเมือง สังคม และเศรษฐกิจจะพบว่าอิสลามก็คือ ศาสนาแห่งการเมือง ดังนั้น ผู้ใดแยกศาสนาออกจากการเมืองเขา คือ คนโง่เขลาเบาปัญญาที่ไม่รู้ทั้งศาสนาและการเมือง

จะนะมาซญุมอะฮ์อย่างไร

สิ่งที่เป็นวาญิบ

นะมาซญุมอะฮ์มี 2 เราะกะอัต เหมือนกับนมาซซุบฮ์ แต่นะมาซญุมอะฮ์มีคำเทศนาเพิ่มอีก 2 คำเทศนาก่อนนมาซโดยอิมามญุมอะฮ์เป็นผู้กล่าว

มุขตะฮับ

1. ให้กล่าวฟาติหะฮ์และซูเราะฮ์เสียงดัง (โดยอิมาม)
2. เราะกะอัตที่ 1 ให้กล่าวซูเราะฮ์อัลญุมอะฮ์ หลังจากฟาติหะฮ์
3. เราะกะอัตที่ 2 ให้กล่าวซูเราะฮ์อัลมุนาฟิฏน หลังจากฟาติหะฮ์
4. ให้กล่าว 2 กุญัต คือ เราะกะอัตแรก 1 ครั้งก่อนรูกู และเราะกะอัตที่สองอีก 1 ครั้งหลังจากรูกูแล้ว

เงื่อนไขของนะมาซญุมอะฮ์

1. เงื่อนไขทั้งหมดที่ระบุในนะมาซญุมอะฮ์ สามารถใช้ได้กับนะมาซญุมอะฮ์เช่นกัน
2. ต้องทำเป็นญุมอะฮ์ นมาซคนเดียว ถือว่าไม่ถูกต้อง

3.จำนวนน้อยที่สุดของผู้เข้าร่วมนมาฆะสมุฏฐะต้องไม่น้อยกว่า 5 ซึ่ง 1 คนเป็นอิมามที่เหลือเป็นมะอุมุม

4.ระหว่าง 2 นมาฆะสมุฏฐะ ต้องห่างกันอย่างน้อย 1 ฟุตซัค

หน้าที่ของอิมามขณะกล่าวคุฏบะฮ์

1. ต้องกล่าวสรรเสริญและสดุดีอัลลอฮ์
2. ต้องประกาศพรแก่ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ็อล ฯ) และบรรดาอิมาม (อ.) ผู้บริสุทธิ์

3. ต้องเชิญชวนประชาชนไปสู่ความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ และออกห่างจากการทำบาป

4.ให้อ่านอัล-กุรอานซูเราะฮ์สั้น ๆ

5.ต้องขอรักโทษให้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งชายและหญิง

และเป็นการดีให้กล่าวสิ่งต่อไปนี้ในคุฏบะฮ์ (คำเทศนา)

- 1.สิ่งที่มีมวลมุสลิมต้องการ อันเป็นปัจจัยยังชีพทั้งโลกนี้และโลกหน้า
- 2.ต้องแจ้งข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนโลกทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่มุสลิม

3.ต้องอธิบายปัญหาการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจ และสังคมอันมีส่วนเกี่ยวข้องกับเสรีภาพ และการเป็นอยู่ของมวลมุสลิมให้ทราบ

4.ต้องแจ้งให้บรรดามุสลิมทราบถึงการแทรกแซงทางการเมืองของรัฐบาลที่กดขี่ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

หน้าที่ของผู้นำมาฆะสมุฏฐะ

1. อิสติยาฎาญิบ ให้ตั้งใจฟังคุฏบะฮ์ของอิมาม
2. อิสติยาฎมุขตะฮับ ให้หลีกเลี่ยงการพูดคุย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำพูดที่ทำให้ประโยชน์ของคุฏบะฮ์สูญเสียไป และถ้าเป็นสาเหตุให้ไม่ฟังคุฏบะฮ์ วาญิบต้องหลีกเลี่ยง

3. อธิษฐานมุขตะฮับ ให้มะอุมูนั่งหันหน้าไปทางอิมาม ขณะที่กล่าว
คุญบะฮ์ และไม่ควรหันไปทางอื่นเกินขอบเขตที่อนุญาตไว้วันนมาซ

นมาซอาayat

หนึ่งในนมาซอาyatทั้งหลาย คือ นมาซอาyat ซึ่งสาเหตุที่เป็นอาyatเป็น
เพราะการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้งในฟากฟ้าและแผ่นดิน เช่น

- แผ่นดินไหว
- เกิดจันทรุปราคา
- เกิดสุริยุปราคา
- เกิดฟ้าร้อง ฟ้าผ่าหรือพายุคำ แดง หรือเลื่องอันเป็นปรากฏการณ์ทาง
ธรรมชาติที่ทำให้ประชาชน เกิดความหวาดกลัว

วิธีการนมาซอาyat

1. นมาซอาyat มี 2 เราะกะอัต แต่ละเราะกะอัต มี 5 รุกู
 2. นมาซอาyatก่อนรุกูให้กล่าวฟาติหะฮ์กับซุเราะฮ์ ดังนั้น 2 เราะกะอัต
เท่ากับได้กล่าวฟาติหะฮ์กับซุเราะฮ์ 10 ครั้ง
- หรือวิธีหนึ่ง คือหลังจากฟาติหะฮ์แล้วสามารถแบ่งซุเราะฮ์ออกเป็น
โองการ ซึ่ง 1 รุกูเท่ากับกล่าวซุเราะฮ์ 1 โองการ ดังนั้น 2 เราะกะอัต เท่ากับ
ได้อ่านฟาติหะฮ์และซุเราะฮ์ 2 ครั้งเท่านั้น

วิธีการแบ่งซุเราะฮ์สุคฺลาซในการนมาซอาyat เช่น เราะกะอัตที่ 1

- ให้อ่านฟาติหะฮ์ และบิซมิลลาฮิรเราะฮ์มานิรเราะฮีม แล้วรุกู
- เยกศีรษะขึ้นให้อ่าน กุลฮุวัลลอฮ์ฮุอะฮัด แล้วรุกู
- เยกศีรษะขึ้นให้อ่าน อัลลอฮ์ซุซเซาะมัด แล้วรุกู
- เยกศีรษะขึ้นให้อ่าน ลัมยะลิดวะลัมยุลัด แล้วรุกู
- เยกศีรษะขึ้นให้อ่าน วะลัมยะกุนละฮุกุฟวันอะฮัด แล้วรุกู

หลังจากนั้นให้ชักญะฮุ้ไปตามขั้นตอน และให้ลุกขึ้นยืนเพื่อทำเราะกะอัตที่สอง

เราะกะอัตที่ 2

เราะกะอัตที่ 2 ให้ทำเช่นเดียวกับเราะกะอัตที่ 1 หลังจากนั้นให้กล่าวตะชะฮุดและสละตามลำดับ

เงื่อนไขของนมาซอายาต

1.นมาซอายาต วาญิบเฉพาะประชาชนที่อยู่ในเมืองที่เกิดปรากฏการณ์นั้น ไม่วาญิบสำหรับประชาชนที่อยู่ในเมืองอื่น

2. ถ้าเราะกะอัตแรก ของนมาซอายาตกล่าวฟาติฮะฮุ้และชูเราะฮุ้ 5 ครั้ง ส่วนเราะกะอัตที่ 2 กล่าวฟาติฮะฮุ้และแบ่งชูเราะฮุ้ออกเป็นโองการ ถือว่านมาซถูกต้อง

3. มุซตะฮับ ให้กนูดก่อนรูกูครั้งที่ 2, 4, 6, 8, 10 หรือกนูดเพียงครั้งเดียว ก่อนรูกูครั้งที่ 10 ถือว่าเพียงพอ

4. ทุก ๆ รูกูของนมาซอายาตเป็นรูกุน ถ้าตั้งใจหรือลืมได้เพิ่มหรือลดนะมาซบาฎิล

5.นมาซอายาต สามารถทำเป็นญะมาอะฮุ้ได้โดยให้อิมามเป็นผู้อ่านฟาติฮะฮุ้และชูเราะฮุ้เพียงคนเดียว

นมาซมัยยิต (นมาซคนตาย)

นมาซมัยยิต วาญิบกิฟายะฮุ้สำหรับมุสลิมทุกคน หมายถึงถ้ามีบุคคลหนึ่งนะมาซแล้วบุคคลอื่นไม่จำเป็นต้องนมาซอีก

วิธีการนมาซมัยิต

นมาซมัยิตมี 5 ตักบิร ดังนี้

- 1.หลังจากเนียต ให้ตักบิร 1 ครั้ง แล้วกล่าวว่า อัซซะคุอันลาอิลลาฮะฮะอิลลัลลอฮุอะอันนะมุฮัมมะดันเราะซูลุลลอฮุ
- 2.หลังจากตักบิรที่ 2 ให้กล่าวว่า อัลลอฮุมมะซ็อลลิอะลา มุฮัมมัดวะอาลิ มุฮัมมัด
3. หลังจากตักบิรครั้งที่ 3 ให้กล่าวว่า อัลลอฮุมมัฟริ ลิล มุอฺมินีนะวัตุมมินาต
- 4.หลังจากตักบิรครั้งที่สี่หากผู้ตายเป็นชายให้กล่าวว่า อัลลอฮุมมัฟริลิสฮาซัลมัยิต (ใส่ชื่อมัยิต) หากผู้ตายเป็นหญิง ให้กล่าวว่า อัลลอฮุมมัฟริลิสฮาซิลมัยิต (ใส่ชื่อผู้ตาย) หลังจากนั้นให้ตักบิรครั้งที่ 5 ถือว่านมาซเสร็จสมบูรณ์

เงื่อนไขของนมาซ มัยิต

1. ต้องนมาซหลังจากมุซุลมัยิต 3 ครั้ง และกะฟั่น (ห่อศพ) เรียบร้อยแล้ว มิฉะนั้น ถือว่าบาฏิล เว้นเสียแต่มัยิตที่ไม่ต้องทำตามเงื่อนไขเหล่านี้ เช่น บรรดาชะฮีด
2. ต้องเนียต
3. ต้องยืนขณะนมาซ
4. ต้องให้ศีรษะของผู้ตายอยู่ทางด้านขวามือ ของผู้นมาซ
5. ขณะนมาซ ต้องวางผู้ตายให้ท่านอนหงายเหยียดตรง
6. ผู้นมาซต้องหันหน้าไปทางกิบละฮ์
7. ต้องวางผู้ตายให้อยู่ด้านหน้าของผู้นมาซ

8. ต้องไม่มีสิ่งกีดขวางระหว่างผู้ตายกับพื้นมาฆ
9. ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องระหว่างการตักปรีกับการกล่าวดูอาอู
10. ระหว่างผู้ตายกับพื้นมาฆต้องไม่ห่างกันมากจนเกินไป
11. ต้องปกปิด เอาเราะฮฺ (อวัยวะเพศ) ของผู้ตาย

นมาฆะวาฟ

รูกนุข้อหนึ่งของการบำเพ็ญฮัจญ์ กล่าวคือ ถ้ำลีมหรือเจดนาไม่นมาฆ ฮัจญ์บาญิด นมาฆะวาฟมี 2 เราะกะอัต ให้นมาฆหลังจากญะฮะวาฟเสร็จเรียบร้อย รูปแบบของนมาฆเหมือนกับนมาฆศุบฮฺ แต่ให้เลื้อยระหว่างการอ่านเสียงดังกับเสียงค่อย และให้นมาฆใกล้ ๆ กับ มะกอมอิบรอฮีม (ที่ยืนของอิบรอฮีม)

นะมาฆนะซัร (นมาฆบนบาน)

หมายถึงนมาฆ ซึ่งบุคคลหนึ่งได้เนียตหรือบนบานว่า หากภารกิจหนึ่งสำเร็จจะนมาฆ สมมติว่า 2, 4, 6, 8, 10 เราะกะอัต เป็นต้น

นมาฆมุซตะฮับ

1. นมาฆมุซตะฮับ หรือเรียกอีกอย่างว่า นาฟิละฮฺ
2. นมาฆมุซตะฮับมีจำนวนมากมายไม่สามารถกล่าวทั้งหมดได้ จะกล่าวเฉพาะนมาฆที่มีความสำคัญมากกว่านมาฆอื่นเท่านั้น

การนมาฆอีด

นมาฆอีดทั้งสอง คือ อีดุลฟิฏริและอีดุลอัฎฮา การนมาฆอีดทั้งสอง โดยเฉพาะในสมัยของอิมาม (อ.) เป็นวาญิบ และต้องนมาฆรวมกันเป็นญะมาอะฮฺ ส่วนในสมัยที่อิมามไม่ปรากฏกายเป็นมุซตะฮับ

ช่วงเวลาเมาซิด

1. เวลาของนเมาซิด เริ่มตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้น จนกระทั่งถึงกลางวัน (ซุฮฺร)
2. มุสตะฮับ ให้นเมาซิดอัล-อฎฺฮาหลังจากพระอาทิตย์ขึ้น
3. มุสตะฮับ นเมาซิดุลฟิฏฺรหลังจากพระอาทิตย์ขึ้นให้แจกจ่ายอาหารจ่ายชะกาตฟิฏเราะฮฺ แล้วจึงนเมาซิด

วิธีการนเมาซิด

นเมาซิดฟิฏฺรกับอิดกุรบานมี 2 เราะกะอัตกับ 9 กุนุต โดยให้นเมาซิดดังนี้

เราะกะอัตที่ 1 หลังจากกล่าวฟาติหะฮฺและชูเราะฮฺแล้ว ให้กล่าวตักบิร 5 ครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งมี 1 กุนุต และหลังจากกล่าวกุนุตแล้ว ให้ตักบิรอีกครั้ง หลังจากนั้นให้รูกู และซัจญะฮฺตามลำดับ

เราะกะอัตที่ 2 หลังจากอ่านฟาติหะฮฺและชูเราะฮฺ ให้กล่าวตักบิร 4 ครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งมี 1 กุนุต และหลังจากกล่าวกุนุตแล้ว ให้ตักบิรอีกครั้ง หลังจากนั้นให้รูกู ซุญุด กล่าวตะชะฮฺฮุด และสลามตามลำดับ

กุนุตของนเมาซิดทั้งสองสามารถกล่าวคุอาอฺ และชิกรุไดก็ได้ แต่ดีกว่าให้กล่าวกุนุตโดยหวังผลบุญดังนี้ว่า

“อัลลอฮุมมะ อะฮฺลัลลิลบิรยาอิลอะเราะมะฮฺ ะอะฮฺลัลลิลญะ
 วัลญะบะรุตติ ะอะฮฺลัลอัฟวิ วัรเราะฮฺมะติ ะอะฮฺลัลตัควะ
 วัลมัฆฟีเราะติ อัชชะลุกะ บิฮฺกิกิ ฮาซัลเยามี อัลละชีญะอัลตะฮฺ
 ลิลมุสลิมีนะอีดัน ะลิมุฮฺมัดดิน ซ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ ะอาลิสึ
 ชุกรอน ะชะเราะฟั่น ะกะรอมะตัน ะมะชีตัน อันตุซซอลียะ
 อะลา มุฮฺมัดดิน ะอะลิมุฮฺมัด ะอันตุคคิละนี ฟีกุลลิลัยริน
 อัคคะคัลตะ ฟิฮิ มุฮฺมัดดัน ะอาละมุฮฺมัดดิน ะอันตุคริญะนี
 มินกุลลิซุฮิน อัครอญญะมินฮุ มุฮฺมัดดัน ะอาละมุฮฺมัดดิน
 เราะละวะตุกะอะลัยฮิ ะอะลัยฮิม อัลลอฮุมมะ อินนี อัชชะลุกะ
 คัยเราะมาชะอะละกะ บิฮิอิบาดุกัซซอลิสฺน ะอะอูซุบิกะ
 มิหมัซตะอาชะ มินฮุ อิบาดุกัลมุกละซุน”

นมาซนาฟิละฮฺประจำวัน

นมาซวาญิบประจำวันมีทั้งหมด 17 เราะกะอัต (ยกเว้นวันศุกร์ และช่วง
 เดินทางไกล) และนมาซมุสตะฮับประจำวัน (นะวาฟิละ) มี 23 เราะกะอัต
 นอกจากนี้ยังมีนมาซเศาะลาตุลลัยนุอิก 11 เราะกะอัต ซึ่งรวมทั้งสิ้น 34 เราะ
 กะอัต (สองเท่าของนมาซวาญิบ)

จำนวนเราะกะอัตและเวลาของนมาซมุสตะฮับประจำวัน มีดังนี้

1. นาฟิละซุฮุบฮฺ มี 2 เราะกะอัต อิสติยาฎ ให้ะมาซก่อนนมาซซุฮุบ
2. นมาซนาฟิละฮฺซุฮฺรี มี 8 เราะกะอัต (ทำที่ละ 2 เราะกะอัต) ให้ทำก่อน
 นมาซซุฮฺรี ช่วงเวลาเริ่มตั้งแต่ซุฮฺริจนกระทั่งเงาไม้ทอดออกเป็น 2/3 ส่วน

3. นมาชนาฬิละฮุอัซริ มี 8 เราะกะอัต (ทำทีละ 2 เราะกะอัต) ให้ทำก่อน
นมาซฮุอัซริ ช่วงเวลาเริ่มตั้งแต่อัซริจนกระทั่งเงาไม้ทอดออกเป็น 7/4 ส่วน

4.นมาชนาฬิละฮุมัรริบ มี 4 เราะกะอัต (ทำทีละ 2 เราะกะอัต) ให้ทำ
หลังจากนมาซมัรริบ เริ่มหลังจากนมาซมัรริบจนกระทั่งแสงสีแดงด้านทิศ
ตะวันตก ซึ่งได้เกิดขึ้นหลังจากพระอาทิตย์ตกดินเลื่อนหายไป

5.นมาชนาฬิละฮุอิซาอู มี 2 เราะกะอัต ให้ทำหลังนมาซอิซาอูจนกระทั่ง
ถึงเที่ยงคืน และอิฮฺดิยาฎฺวาญิบให้นั่งทำ

นมาซเศาะลาตุลลัยนุ

นมาซเศาะลาตุลลัยนุ มี 11 เราะกะอัต ให้ทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.ให้นมาซ 8 เราะกะอัตแรกก่อน (ทำทีละ 2 เราะกะอัต) เนียตนมาซเศาะ
ลาตุลลัยนุ

2.ให้นมาซอีก 2 เราะกะอัต เนียตนมาซ เศาะลาตุชชะฟะอู

3.ให้นมาซอีก 1 เราะกะอัต เนียตนมาซ เศาะลาตุลวิตรุ

เวลาของเศาะลาตุลลัยนุ

1.ช่วงเวลาของเศาะลาตุลลัยนุ เริ่มจากเที่ยงคืนไปจนถึงอะซานชุบฮฺ และ
ช่วงเวลาที่ดีที่สุดให้ทำก่อนอะซานชุบฮฺประมาณ 1 ชั่วโมง

2. สำหรับบุคคลที่อยู่ระหว่างเดินทาง หรือบุคคลที่มีความลำบากที่จะ
นมาซหลังจากเที่ยงคืนไปแล้ว อนุญาตให้นมาซตอนหัวค่ำได้

นมาชฌุพัยละฮุ

ฌุพัยละฮุเป็นอีกหนึ่งในนมาชมุสตะฮับที่ได้รับการเน้นไว้อย่างมากให้ปฏิบัติ และช่วงเวลาของนมาชเริ่มหลังจากนมาชมัฆริบ

วิธีการนมาชฌุพัยละฮุ

นมาชฌุพัยละฮุ มี 2 เราะกะอัต เราะกะอัตที่ 1 หลังจากฟาติหะฮุให้กล่าวโอองการนี้แทนว่า

วะฮันนูนี อิชชะชะบะ มุฆอฏิบัน ฟะชอนนะ อันลันนักริเราะ อะลัยฮิ ฟะนาคา ฟิซซุลุมะติ อันลาอิลาฮะ อิลลา อันตะ ชุบฮานะกะ อินนี กุณตุ มินัซซอลิมิน ฟัยชะญับนา ละฮุ วะ นัจญ์นาฮุ มินัลฆอมมิ ะกะชาลิกะนุญญิลมุอิมินีะ.

ส่วนเราะกะอัตที่ 2 หลังจากฟาติหะฮุให้กล่าวโอองการนี้แทนที่ซูเราะฮุ

วะอินคะฮุ มะฟาติฮุลฆอยบี ลายะฮุลละมุฮา อิลลาฮุวะ ะยะละมุ มาฟัลบรัรี วัลบะฮรี ะมาตซ์ฆตุ มินะเราะกะดิน อิลลายะฮุลละมุฮา ะลาฮับะดิน ฟิซซุลุมะติลฮัฎฎิ ะลารอฎบิน ะลาฮาบีซิน อิลลาฟิ กิตาบีนมูบิน.

ส่วนกุนทุให้กล่าวคุดฮัฎฎินี่ว่า อัลลอฮุมมะ อินนี อัชชะลุกะ บิมะฟาติฮิลฆอยบี อัลละติลายะฮุลละมุฮา อิลลาอันตะ อันตุซซอลลิยะ อะลา มุฮัมมะดิน ะอาลิมุฮัมมัด ะอันตัมฟิเราะลี ซุญบี อัลลอฮุมมะอันตะ ะลียูนีอุมะตี วัลกอดิรุ อะลา ญะลิบะตี ตะฮุลละมุฮาญะดี ฟะอัชชะลุกะ บิฮักกิมุฮัมมะดิน ะอาลิมุฮัมมัด อะลัยฮิวะอะลัยฮิมุซซะลาม ลัมมาเกาะฎอญตะฮาดี.

หมวดที่ 6 การถือศีลอด

คำอธิบายการถือศีลอด

หนึ่งในข้อบังคับประจำปี หรือแนวทางการจัดเกลาจิตวิญญาณอีกประการหนึ่งของอิสลาม คือ การถือศีลอด หมายถึงการหลีกเลี่ยงจากภารกิจบางประการ ตลอดจนการละเว้นการกินและการดื่มเพื่อปฏิบัติตามพระบัญชาของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า ตั้งแต่อะซานซุบฮันถึงอะซานมักริบ และก่อนที่จะสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขการถือศีลอด ควรทราบประเภทของศีลอดก่อน

ประเภทของศีลอด

1. ศีลอดวาญิบ
2. ศีลอดฮะรอม
3. ศีลอดมุสตะฮับ
4. ศีลอดมักรูฮ์

ศีลอดวาญิบ

ศีลอดต่าง ๆ ต่อไปนี้วาญิบ

1. ศีลอดในเดือนเราะมะฎอนอันจำเริญ
 2. ศีลอดเกาะฎอ (ซดเซย)
 3. ศีลอดกะฟาระฮ์ (การปรับโทษ)
 4. ศีลอดนะซัร (บนบาน)
 5. ศีลอดเกาะฎอแทนบิดา* สำหรับบุตรชายคนโต
- อายะตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี ...แทนบิดามารดา

ศีลอดบางประเภทระอม (ต้องห้าม)

1. ศีลอดในวันอิคทั้งสอง (อิคฟิฏรและอิคกูราน) วันแรกของเดือนเซวาลและวันที่ 10 ของเดือนซุลฮิจญะฮ์

2. ศีลอดมุขตะฮับของบุตรที่เป็นสาเหตุสร้างความยากลำบากให้ดามารดา

3. ศีลอดมุขตะฮับของบุตรที่พ่อแม่ไม่อนุญาตให้ถือ (อิฮฺติยาฎวาญิบ)

4. ศีลอดวันสุดท้ายของเดือนชะอฺบาน โดยเนียตว่าเป็นวันแรกของเดือนเราะมะฎอน

4. ศีลอดมุขตะฮับของภรรยาที่สามีไม่อนุญาต (อิฮฺติยาฎวาญิบ)

5. ศีลอดระหว่างวันตัฮริก (11-13 ซุลฮิจญะฮ์) สำหรับผู้ที่อยู่ในมินา

ศีลอด มุขตะฮับ

ถือศีลอดตลอดทั้งปี (ยกเว้นวันที่ต้องห้ามและวันที่เป็นมกฺรูฮ์) มุขตะฮับแต่ศีลอดที่ถูกแนะนำและถูกเน้นไว้อย่างมากกว่าให้ถือได้แก่

1. ศีลอดทุก ๆ วันพฤหัสบดีและวันศุกร์

2. ศีลอดวันมับอฺฮ์ (27 ของเดือนเราะฎับ)

3. ศีลอดวันอิคเกาะดิลคุม (18 ซุลฮิจญะฮ์)

4. ศีลอดวันประสูติท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ็อลฯ) (17 เราะบิอูลเอาวัล)

5. ศีลอดวันอาเราะฟะฮ์ (9 ซุลฮิจญะฮ์) แต่มีเงื่อนไขว่าต้องไม่เป็นสาเหตุทำให้ละทิ้งคฺุอาฮ์ในวันนั้น

6. ศีลอดวันที่ 1-9 ซุลฮิจญะฮ์

7. ศีลอดทุกวันของเดือน เราะฎับและชะอฺบาน

8. ศีลอดวันแรก และวันที่ 3 ของเดือนมุฮัรรอม

9. ศีลอดทุกวันที่ 13, 14 และ 15 ของทุกเดือน

ศีลอด มักรูฮ์

1. ศีลอดมุสตะฮับ ของแขกที่มาเยือน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของบ้าน
2. ศีลอดมุสตะฮับ ของแขกที่เจ้าของบ้านได้ห้าม
3. ศีลอดมุสตะฮับ ของบุตรที่ไม่ได้ขออนุญาตบิดา
4. ศีลอดวัน อาซุรอ (10 มุฮัรรอม)
5. ศีลอดวันอะเราะซะฮ์ที่เป็นเหตุทำให้ไม่ได้อ่านคุอาฮ์ในวันนั้น
6. ศีลอดที่ไม่รู้แน่ชัดว่าเป็นวัน อะเราะซะฮ์หรืออีดกุรบาน

เงื่อนไขเกี่ยวกับการถือศีลอด

เนียต (ตั้งเจตนา) ถือศีลอด

1. การถือศีลอด เป็นอิบาดะฮ์ประเภทหนึ่ง ฉะนั้น ต้องปฏิบัติเพื่อปฏิบัติไปตามพระบัญชาของพระผู้เป็นเจ้า
2. ผู้ถือศีลอด สามารถเนียตได้ทุกคืนของเดือนเราะมะฎอนเพื่อถือศีลอดในวันรุ่งขึ้น แต่ดีกว่าให้เนียตตั้งแต่คืนแรกว่า จะถือศีลอดตลอดทั้งเดือนเราะมะฎอน
3. ศีลอดวาญิบที่กำหนดไว้ชัดเจน ไม่ควรเนียตให้ล่าหลังอะซานซุบฮ์โดยไม่มีสาเหตุ
4. ศีลอดวาญิบที่กำหนดไว้ชัดเจน หากมีอุปสรรค เช่น ลืม หรือเดินทางไกลโดยไม่ได้เนียต จนกระทั่งถึงซุฮ์ร ถ้ายังไม่ได้ทำสิ่งที่เป็นสาเหตุทำให้ศีลอดบาฏิล สามารถเนียตถือศีลอดได้
5. เนียตถือศีลอด ไม่จำเป็นต้องกล่าวออกมาเป็นคำพูด เพียงแค่รู้ที่กำลังปฏิบัติตามคำบัญชาของพระผู้เป็นเจ้า ตั้งแต่อะซานซุบฮ์จนถึงอะซานมัฆริบ โดยละเว้นสิ่งที่เป็นเหตุทำให้ศีลอดเสีย ถือว่าเพียงพอ

สิ่งที่เป็สาเหตุทำให้สืลอคบาฏิล (มุบฏิลลาต)

ผู้ที่ถือสืลอค คืมตั้งแต่อะซานซุบฮจนถึงอะซานมัรริบ ต้องหลีกเลียงการกระทำบางประเภท ถ้าทำบางสิ่งบางอย่างเหล่านั้น สืลอคบาฏิล สาเหตุเหล่านั้นเรียกว่า มุบฏิลลาต ได้แก่

1. การกินและคืม
2. การทำให้ฝุ่นละออง เข้าไปในลำคอ
3. การดำน้
4. การอาเจียน
5. การร่วมประเวณี
6. อิซติมนาอู (การสำเร็จความไครด้วยตัวเอง)
7. คงสภาพการมิญนุบ ฮัยฎ และนิฟาซจนถึงอะซานซุบฮ
8. การโกหกที่สัมพันธ์ไปยังอัลลอฮู เราะซูล และตัวแทนของท่าน
- 9.การสวรทวารด้วยของเหลว

บทบัญญัติสิ่งที่เป็นเหตุทำให้สืลอคบาฏิล

1-2. กินและคืม

1. ผู้ถือสืลอค ถ้าตั้งใจกินบางสิ่งบางอย่างหรือคืม สืลอคบาฏิล
- 2.ถ้าตั้งใจกลืนเศษอาหารที่ติดอยู่ตามซอกฟันลงไป สืลอคบาฏิล
3. การกลืนน้ำลายในปาก สืลอคไม่บาฏิล ไม่ว่าจะมีมากเพียงใด
- 3.ขณะถือสืลอค ได้ลิ้ม (ไม่ว่ากำลังถือสืลอค) กินบางอย่างหรือคืม สืลอคไม่บาฏิล
- 4.ผู้ถือสืลอคไม่สามารถกินหรือคืมได้ เพราะความอ่อนเพลีย แต่ถ้ามีความอ่อนเพลียมากเกินปกติทั่วไป และไม่สามารถอดทน อนุญาตให้กินและคืมได้ ไม่เป็นไร แต่สืลอคบาฏิล

5.การฉีดยา ถ้าไม่ได้แทนที่อาหาร ศีลอคไม่บาญล ถึงแม้ว่าจะทำให้อวัยวะบางส่วนขาดความรู้สึกก็ตาม

3. ทำให้ฝุ่นละอองเข้าไปในลำคอ

1. ผู้ที่ถือศีลอค ถ้าตั้งใจทำให้ฝุ่นละอองเข้าไปในลำคอ ศีลอคบาญล ไม่ว่าฝุ่นละอองนั้นจะเป็นอาหาร เช่น แป้ง หรือ ไม่ใช่อาหาร เช่น ฝุ่นดิน

2. แต่บางกรณีศีลอคจะไม่บาญล เช่น

- ฝุ่นละอองไม่หนาจนเกินไป
- ฝุ่นละออง เข้าไปไม่ถึงลำคอ (เข้าไปแค่ช่องปาก)
- ถูกบังคับ ทำให้ฝุ่นละอองเข้าไปในลำคอ
- ไม่รู้ที่กำลังถือศีลอคอยู่ (ลืม)
- กรณีที่สงสัยว่า ฝุ่นละอองได้เข้าไปถึงลำคอหรือไม่

4. การดื่มน้ำ

1. ถ้าผู้ถือศีลอคตั้งใจดื่มน้ำโดยให้ศีรษะและอวัยวะทุกส่วนอยู่ในน้ำ ศีลอคบาญล

2. การดื่มน้ำบางกรณีศีลอคไม่บาญลได้แก่

- ลืมว่าถือศีลอคและได้ดื่มน้ำ
- ดื่มน้ำโดยศีรษะบางส่วนอยู่ในน้ำ
- ดื่มน้ำที่ละด้านของศีรษะ
- ถูกบังคับให้ดื่มน้ำ (หรือตกน้ำโดยไม่ตั้งใจ)
- ถูกจับกดน้ำโดยผู้อื่น
- สงสัยว่าได้คำศีรษะทั้งหมดลงในน้ำหรือไม่

5. การอาเจียน

1. ถ้าผู้ถือศีลอค ตั้งใจอาเจียน แม้จะเป็นเพราะไม่สบายก็ตาม ศีลอคบาญล

2.ถ้าผู้ถือศีลอด ไม่รู้ว่ากำลังถือศีลอด หรือถูกบังคับให้อาเจียน

ศีลอดไม่บาป

6. การอิชติมนาอ (สำเร็จความใคร่ ด้วยตัวเอง)

1. ถ้าผู้ถือศีลอด ทำอิชติมนาอ หมายถึงสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเองจน
มะนี (อสุจิ) เคลื่อนออกมา ศีลอดบาป

2.ถ้าไม่ตั้งใจ และมะนีได้เคลื่อนออกมา เช่น นอนหลับและฝันจนกระทั่ง
มะนีได้เคลื่อนออกมา ศีลอดไม่บาป

7. คงสภาพการมีญูบจนถึงอะซานซุบฮฺ

ถ้าบุคคลหนึ่งมีญูบจนถึงอะซานซุบฮฺ โดยไม่ซุซล หรือหน้าที่ต้อง
ตะยัมมูมแต่ไม่ทำ บางกรณีศีลอดบาป ซึ่งกรณีได้แก่

1. ผู้ที่ตั้งใจคงสภาพการมีญูบจนถึงอะซานซุบฮฺ หรือหน้าที่ต้องตะยัม
มูม แต่ไม่ทำ

- ถ้าเป็นศีลอดเดือนเราะมะฎอน ศีลอดบาป

- ถ้าเป็นศีลอดเกาะฎอเดือนเราะมะฎอน ศีลอดบาป

- ถ้าเป็นศีลอดอื่น ๆ ถือว่าถูกต้อง

2. ถ้าลืมซุซลหรือตะยัมมูม หลังจากนั้นสองหรือสามวันนึกขึ้นได้

- ถ้าเป็นศีลอดเดือนเราะมะฎอน ต้องเกาะฎอทั้งหมด

- ถ้าเป็นศีลอดเกาะฎอเดือนเราะมะฎอน อธิษฐานวาญิบ

ให้เกาะฎอทั้งหมด

-ถ้าเป็นศีลอดอื่นที่ไม่ใช่ศีลอดศีลอดเดือนเราะมะฎอน หรือศีลอด
เกาะฎอเดือนเราะมะฎอน เช่น ศีลอดนะซัร หรือกะฟาเราะฮฺ ศีลอดถูกต้อง

3. ถ้าผู้ถือศีลดอนนอนหลับและฝันจนกระทั่งมะนีได้เคลื่อนออกมา ไม่ว่า
ญิบต้องรับซุซลทันที ศีลอดถูกต้อง

4.ถ้ามีญูปตอนกลางคืนเดือนเราะมะฎอน ซึ่งรู้ดีว่าจะไม่ตื่นซุซก่อนอะซานซุบสุแนนอน ดังนั้นต้องไม่นอน ถ้านอนหลับและไม่ตื่นศีลอดบาฏิล

การกระทำที่มักรูสำหรับผู้อือศีลอด

1. การกระทำทุกประเภทที่เป็นเหตุทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย เช่น บริจาเคเลียด
2. การสูดดมดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม (แต่การนินน้ำหอมไม่เป็นมักรู)
3. การทำให้เสื้อผ้าที่สวมใส่อยู่เปียกชื้น
4. แปรงฝืนด้วยไม้ที่มีเปียกชื้น

ศีลอดเกาะฎอและกะฟาเราะฮุ

ศีลอดเกาะฎอ

ถ้าไม่ได้ือศีลอดในเวลาที่ถูกกำหนดไว้ จำเป็นต้องือชดเชยในวันอื่น ดังนั้น การือศีลอดชดเชยหลังจากเวลาที่กำหนดได้ผ่านไปเรียกว่า การเกาะฎอศีลอด

กะฟาเราะฮุศีลอด

กัฟฟาเราะฮุ หมายถึงการปรับโทษสำหรับผู้ตั้งใจทำให้ศีลอด บาฏิล ซึ่งกำหนดไว้แนนอน ได้แก่

1. การปล่อยทาสหนึ่งคนให้เป็นอิสระ
2. ือศีลอดสองเดือน โดย 31 วันแรกต้องติดต่อกัน
3. ให้อาหารจนอ้มแก่คนยากจน 60 คน หรือจ่ายให้คนละ 1 มุด (ประมาณ 7.5 จิด)

ถ้าบุคคลใดวางอุปัชฌาย์ต้องจ่ายกะพาเราะฮฺ ต้องจ่ายหนึ่งในสามตามที่กล่าวมา แต่ปัจจุบันตามหลักการของฟิกฮฺไม่อาจพบหาได้ ดังนั้น ให้จ่ายกะพาเราะฮฺประเภทที่สองและสาม แต่ถ้าไม่สามารถทำอย่างหนึ่งอย่างใดได้ ให้จ่ายอาหารแก่คนจนตามความสามารถ แต่ถ้าทำไม่ได้ก็ให้ขอลูแก่โทษต่อพระอัลลอฮฺ (ซบ.)

กรณีที่ว่าอุปัชฌาย์ถือศีลอดอย่างเดียวไม่ต้องจ่ายกะพาเราะฮฺ ได้แก่

1. ตั้งใจอาเจียนขณะถือศีลอด
2. ลืมขุชลุญินาบะฮฺเดือนเราะมะฎอน หรือถือศีลอดในสภาพมีญุนบหลายวัน
3. เดือนรอมฎอนไม่ได้สอบถามว่าถึงเวลาซุบฮฺหรือยัง และได้ทำในสิ่งที่เป็นสาเหตุทำให้ศีลอดบาฏิล เช่น ดื่มน้ำ ต่อมารู้ว่าถึงเวลาซุบฮฺแล้ว
4. ถ้ามีผู้บอกกว่ายังไม่ถึงเวลาซุบฮฺ ผู้ถือศีลอดได้ทำสิ่งที่เป็สาเหตุทำให้ศีลอดบาฏิล หลังจากนั้นรู้ว่าถึงเวลาแล้ว
5. ถ้าตั้งใจไม่ถือศีลอดเดือนเราะมะฎอนหรือตั้งใจทำให้ศีลอดบาฏิล วางอุปัชฌาย์ต้องเกาะฎอและจ่ายกะพาเราะฮฺ

บทบัญญัติการเกาะฎอและจ่ายกะพาเราะฮฺ

1. ไม่จำเป็นต้องรับเกาะฎอที่ขาดไปทันที แต่อิสติญาอาญิบ ให้เกาะฎอก่อนที่จะถึงเราะมะฎอนปีหน้า
2. ถ้ามีศีลอดเกาะฎอเดือนเราะมะฎอนหลายเดือน จะเกาะฎอเดือนใดก่อนก็ได้ไม่เป็นไร แต่ถ้าเวลาเกาะฎอของเดือนสุดท้ายกระชั้นชิดเกินไป เช่น มีศีลอดเกาะฎอเดือนสุดท้ายอยู่ 10 วันและอีก 10 วันจะถึงเดือนเราะมะฎอน ดังนั้น ให้ถือศีลอดเกาะฎอเดือนสุดท้ายก่อน

3. ต้องไม่ปล่อยกะฟาระฮุให้ล่าออกไปหรือเพิกเฉย แต่ไม่จำเป็นต้องรับทำทันทีทันใด

4. ถ้าการกะฟาระฮุ วาญิบสำหรับบุคคลหนึ่ง แต่เขาไม่ได้ทำและปล่อยเวลาให้ผ่านไปหลายปี ไม่มีสิ่งใดเพิ่มมากไปกว่านั้น

5. ถ้าไม่ได้ถือศีลอดเดือนรอมฎอน เพราะมีอุปสรรคบางประการ เช่น เดินทางไกล หรือไม่สบาย เมื่อสิ้นเดือนเราะมะฎอนอุปสรรคก็หมดไปด้วย แต่ตั้งใจไม่เกาะฎอศีลอดจนกระทั่งถึงเดือนรอมฎอนปีหน้า ดังนั้น นอกจากต้องเกาะฎอแล้ว ต้องจ่ายอาหารแก่คนจนวันละ 1 มุคด้วย

6. ถ้าได้ทำให้ศีลอดบาฏิลโดยการกระทำที่ระบอบ เช่น ทำอิซติมนาวอิฮฺติยาฎวาญิบ ต้องจ่ายกะฟาระฮุรวมทั้งสามประเภทกล่าวคือ ต้องปล่อยทาสหนึ่งคนให้เป็นอิสระ ถือศีลอดสองเดือนติดต่อกัน และต้องจ่ายอาหารแก่คนยากจน 60 คน แต่ถ้าไม่สามารถทำทั้งสามประเภทได้ ประเภทใดมีความสามารถต้องทำประเภทนั้น

7. ถ้าไม่ได้ถือศีลอดเดือนเราะมะฎอนเนื่องจากไม่สบาย และอาการป่วยได้ยาวนานจนถึงเราะมะฎอนปีหน้า การเกาะฎอศีลอดหมดไปจากเขาซึ่งวาญิบ ต้องจ่ายอาหารแก่คนจนวันละ 1 มุค

กรณีต่อไปนี้เป็นวาญิบต้องเกาะฎอและกะฟาระฮุ

1. ก่อนเข้าสู่วัยบรรลุนิติภาวะตามศาสนาบัญญัติ ไม่ได้ถือศีลอด
2. ไม่ได้ถือศีลอดช่วงที่ยังเป็นกาฟิรกล่าวคือ ถ้าหากกาฟิรได้เป็นมุสลิมไม่วาญิบต้องเกาะฎอศีลอดช่วงที่ผ่านมา

3. บุคคลที่ไม่สามารถถือศีลอดเพราะความแก่ชรา และหลังจากเดือนเราะมะฎอนได้ผ่านพ้นไปก็ไม่สามารถเกาะศีลอดได้อีก และถ้าการถือศีลอดเป็นเรื่องยากลำบาก ดังนั้น ให้จ่ายอาหารแก่คนยากจนทุกวัน ๆ ละ 1 มุด

ศีลอดเกาะฎอของบิดาและมารดา

หลังจากบิดาได้เสียชีวิต* เป็นหน้าที่ของบุตรชายคนโตต้องเกาะฎอนะมาซและศีลอดของบิดาที่ได้ขาดไป และอิฮติยาญมุซตะฮับให้เกาะฎอถือศีลอดและนะมาซของมารดาด้วย

*อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี ...บิดาและมารดาได้เสียชีวิต

ศีลอดของผู้เดินทางไกล

ผู้เดินทางที่ต้องลดจำนวนนะมาซ 4 เราะกะอัตให้เหลือ 2 เราะกะอัต ขณะเดินทางต้องไม่ถือศีลอดแต่ต้องเกาะฎอภายหลัง ส่วนผู้เดินทางที่ต้องนะมาซเต็ม เช่น ผู้ที่มีอาชีพเดินทาง ต้องถือศีลอดระหว่างการเดินทางด้วย

เงื่อนไขศีลอดเดินทาง

ขณะเดินทาง

1. ถ้าออกเดินทางก่อนซุฮฺร เมื่อไปถึงเขตตะร้คฺคุซ ศีลอดบาฏิล และถ้าก่อนไปถึงเขตได้ทำสิ่งที่เป็นสาเหตุให้สิ่งบาฏิล อิฮติยาญาญิบ ต้องจ่ายกะฟาเราะฮฺด้วย

2. ถ้าออกเดินทาง หลังซุฮฺร ศีลอดถูกต้อง และต้องไม่ใช่เงื่อนไขการเดินทางทำให้ศีลอดบาฏิล กลับจากการเดินทาง

1. กลับมาถึงก่อนซุฮฺร หมายถึง กลับถึงภูมิลำเนาของตนหรือสถานที่ซึ่งตั้งใจพำนักอยู่ที่นั่นเป็นเวลา 10 วัน

- ถ้ายังไม่ได้กระทำสิ่งที่เป็นสาเหตุให้ศีลอดบาปผิด ต้องถือศีลอดในวันนั้น ศีลอดถูกต้อง

- ถ้าได้ทำให้ศีลอดบาปผิดก่อนแล้ว ศีลอดวันนั้นไม่ว่าญิบ แต่ต้องเกาะฏอภายหลัง

2. หลังซุฮฺร ถือว่าศีลอดบาปผิด และต้องเกาะฏอภายหลัง

หมายเหตุ การเดินทางในเดือนเราะมะฎอนไม่เป็นไร แต่เพื่อหนีการถือศีลอดมักรูฮฺ

ชะกาตฟิฏเราะฮฺ

หลังจากเดือนเราะมะฎอนอันจำเริญได้ผ่านพ้นไป หมายถึงวันอีดิฟิฏรุ จำเป็นต้องบริจาคทรัพย์สินส่วนตัวเล็กน้อยในฐานะ ชะกาตฟิฏเราะฮฺ แก่คนยากจน

จำนวนชะกาตฟิฏเราะฮฺ

สำหรับตัวเองและผู้ที่อยู่ภายใต้ปกครอง เช่น ภรรยา หรือบุตรเป็นต้น คนละ 3 กิโลกรัม

ประเภทของชะกาตฟิฏเราะฮฺ

ประเภทของชะกาตฟิฏรุ เช่น ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ อินทผลัม องุ่นแห้ง ข้าวสาร ข้าวโพดและอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน หรือใช้สวาค์จ่ายแทนสิ่งหนึ่งสิ่งใดเหล่านี้ ถือว่าเพียงพอ

หมวดที่ 7 คุมชุ และชะกาต

หนึ่งในหน้าที่ ๆ สำคัญทางเศรษฐกิจของสังคมมุสลิม คือ การจ่ายคุมชุ หมายถึงจ่ายของบางประเภทหรือรายรับสุทธิต่อปีของตนต้องจ่าย 1/5 แก่ผู้ปกครองอิสลาม ถ้าสมัยปรากฏกายของอิมามต้องจ่ายให้กับอิมาม (อ.) แต่ยุคปัจจุบันต้องจ่ายให้กับตัวแทนของอิมาม ได้แก่กษัตริย์ตุรกี หรือ บรรดามัรญูที่ตนศรัทธาอยู่

สิ่งของ 7 ประเภทวาญิบต้องจ่ายคุมชุ

- รายได้สุทธิที่เหลือประจำปี (ประโยชน์ที่ได้จากการทำมาหากิน)
- แร่ธาตุ
- ขุมทรัพย์
- ทรัพย์สงคราม
- เครื่องประดับที่นำขึ้นมาจากท้องทะเล
- ทรัพย์สินฮะลาที่ผสมกับทรัพย์สินฮะรออม
- พื้นดินที่กาฟิรซิมมี ได้ซื้อจากมุสลิม

การจ่ายคุมชุวาญิบเหมือนกับนมาซและการถือศีลอด ซึ่งบุคคลที่บาligh และมีสติสัมปชัญญะคนใดก็ตาม มีหนึ่งในทรัพย์สินตามกล่าวมา ต้องจ่ายคุมชุ

ด้วยเหตุนี้ ใครก็ตามเมื่อถึงวัยบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ ได้นึกถึง นมาซ และการถือศีลอด จำเป็นที่เขาต้องคิดถึงการจ่ายชะกาต คุมชุ และวาญิบอื่น ๆ ของศาสนาด้วย ฉะนั้น เป็นความจำเป็นที่ต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขและหลักการของวาญิบเหล่านั้น แต่สิ่งที่จะนำเสนอไม่ใช่ทั้งหมดของสิ่งของที่เป็นวาญิบต้องจ่ายคุมชุ

จะนำเสนอบางอย่างที่เป็นความต้องการของสังคมและเป็นหน้าที่ของทุกคน ซึ่งสิ่งนั้น คือ รายได้สุทธิประจำปีของบุคคลหรือครอบครัว

และเพื่อความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นควรศึกษาประเด็นต่อไปนี้

1. จุดประสงค์ของรายรับประจำปีหมายถึงอะไร
2. ปีนั้นให้นับตามปีทาง สุริยคติ หรือจันทรคติ และการเริ่มนับปีควรเริ่มนับเมื่อใด

รายจ่ายประจำปี

อิสลามให้เกียรติและเคารพอาชีพการงานที่สุจริตทั้งหลาย และยังถือว่ารายจ่ายส่วนตัวมีความสำคัญมากกว่าการจ่ายकुมุซ ด้วยเหตุนี้ ตลอดทั้งปีสามารถนำรายรับทั้งหมดเป็นค่าใช้จ่ายของคนได้ และเมื่อถึงสิ้นปีถ้าไม่มีสิ่งใดเพิ่มขึ้นไม่ว่าจำเป็นต้องจ่ายकुมุซ แต่หลังจากได้หักค่าใช้จ่ายเรียบร้อยแล้วเหลือรายรับ ดังนั้น จำเป็นต้องจ่าย $\frac{1}{5}$ ในฐานะของकुมุซ และส่วนที่เหลือ $\frac{4}{5}$ ถือเป็นเงินสะสมของตน

ดังนั้นจุดประสงค์ของคำว่ารายจ่ายประจำปีหมายถึงของทุกสิ่งที่ดิน และครอบครัวมีความต้องการ ดังตัวอย่าง เช่น

- อาหารและเครื่องนุ่งห่ม
- ของใช้ภายในครัวเรือน เช่น หม้อ และภาชนะที่จำเป็น
- พาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งของ ที่ไม่ได้ใช้เฉพาะการทำมาหากินหรืองานเท่านั้น
- ค่าใช้จ่ายสำหรับแขกที่มาเยี่ยม
- ค่าใช้จ่ายเรื่องแต่งงาน
- ค่าเช่าที่เป็นความต้องการ
- และค่าใช้จ่ายที่ใช้เพื่อชยาเราะฮ์
- รางวัลและของกำนัลที่ได้จัดหาให้คนอื่น

- เงินบริจาค บนบาน หรือเงินเตรียมไว้เพื่อจ่ายกะฟาระฮ์
ปีของคุณซุ

วันแรกที่ถึงวัยบาลิหมต้องนมาซ เดือนรอมฎอนแรกมาถึงต้องถือศีลอด และเมื่อเวลาผ่านไปหนึ่งปีเต็มเมื่อหักจากรายจ่ายของปีที่แล้วมีรายได้เหลือ ต้องจ่ายคัมซุ ด้วยเหตุนี้ จะเห็นว่าการนับปีของคุณซุให้เริ่มนับตั้งแต่เริ่มต้นมี รายได้เป็นครั้งแรก จนกระทั่งสิ้นสุดปีทางสุริยคติ

ฉะนั้นเริ่มต้นปีของ...

- เกษตรกร ให้เริ่มนับตั้งแต่การเก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นครั้งแรก
- พนักงาน ให้เริ่มนับเมื่อได้รับเงินเดือน ๆ แรก
- คนงาน ให้เริ่มนับเมื่อรับค่าจ้างงวดแรก
- เจ้าของร้านค้าและกิจการ ให้เริ่มนับเมื่อขายของได้เป็นครั้งแรก

ทรัพย์สินบางประเภทที่ได้รับดังต่อไปนี้ไม่ต้องจ่ายคัมซุ

- มรดกที่ได้รับมา
- สิ่งของที่ให้ในฐานะของกำนัลหรือที่ระลึก
- รางวัลที่ได้รับ*

อายะตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี รางวัลที่ได้รับถ้าเป็นสิ่งของที่มีค่าต้องจ่าย คัมซุ แต่ถ้าเป็นสิ่งของที่ไม่มีค่าไม่ต้องจ่ายคัมซุ (อิซติฟตาอาต เล่ม 1 หน้า 261 คำถามที่ 870)

- สิ่งที่ได้รับในฐานะของฮิด เช่น เงินบำเหน็จ
- ทรัพย์สินที่ให้กับบุคคลอื่นในฐานะของคุณซุ หรือชะกาต

ผลที่ตามมาของการไม่จ่ายคুমซุ

1. ทรัพย์สินที่ยังไม่ได้จ่ายคুমซุ ไม่มีสิทธิใช้จ่าย หมายถึงอาหารที่ยังไม่ได้จ่ายคুমซุ ไม่สามารถรับประทานได้ หรือสตาบ์ที่ยังไม่ได้จ่ายคুমซุ ไม่สามารถนำไปซื้อของใช้อย่างอื่นได้
2. ถ้าใช้สตาบ์ที่ยังไม่ได้จ่ายคুমซุ ซื้อข้าวของเครื่องใช้ (โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง) 1 ใน 5 ของการซื้อขายนั้นบาฏิล
3. ถ้าใช้สตาบ์ที่ยังไม่ได้จ่ายคুমซุเป็นค่าเช่าห้องอาบน้ำเพื่อมุซุลมุซุลบาฏิล หรือเป็นค่าที่พักอาศัย และนมาซในนั้น นมาซบาฏิล
4. ถ้าใช้สตาบ์ที่ยังไม่ได้จ่ายคুমซุ ซื้อบ้าน และนมาซในบ้านนั้น นมาซบาฏิล

บทบัญญัติของคুমซุ

1. ถ้าออมทรัพย์ หลังจากหักค่าใช้จ่ายเมื่อสิ้นปีแล้ว ยังมีรายได้สุทธิเหลือต้องจ่ายคুমซุ
2. ข้าวของเครื่องใช้ภายในบ้านที่ซื้อมาใช้แต่ปัจจุบันไม่ต้องการแล้ว (ความต้องการได้หมดไป) อิฮฺดิยาฎวาญิบ ต้องจ่ายคুমซุ* เช่น ซื้อตู้เย็นเครื่องใหญ่มาใหม่ตู้เย็นเครื่องเก่าจึงไม่ได้ใช้ ดังนั้น ต้องจ่ายคুমซุ
*อายะตุลลอฮฺ อะลี ตอเมเนอี การขายข้าวของเครื่องใช้ที่จำเป็นในชีวิต หลังจากปีของคুমซุได้ผ่านไป ไม่จำเป็นต้องจ่ายคুমซุ (อิฮฺดิฟตาอาต คำถามที่ 46 – 47)
3. การนำเงินที่หามาได้ซื้อข้าวของเครื่องใช้ เช่น ข้าวสาร น้ำมัน ใบชา และอื่น ๆ ถ้าสิ้นปีใช้ไม่หมดส่วนที่เหลือต้องจ่ายคুমซุ
4. ถ้าเด็กที่ยังไม่บาติหมได้ลงทุนด้วยเงินก้อนหนึ่ง และมีกำไรจากการลงทุนนั้น อิฮฺดิยาฎวาญิบ หลังจากบาติหมแล้วต้องจ่ายคুমซุ

การใช้จ่ายคัมช

โดยหลักการแล้ว เงินคัมช ต้องแบ่งออกเป็นสองส่วนครึ่งหนึ่งเป็นของอิหม่ามมะฮฺดี (อ.) ซึ่งต้องจ่ายให้กับมรณูตักลิด หรือวิลายะตุลพะกีฮ์ หรือตัวแทนของท่าน

ส่วนอีกครั้งต้องจ่ายให้กับมรณูหรือวิลายะตุลพะกีฮ์ หรือขออนุญาตท่านจ่ายให้กับบรรดาซัยยิดที่มีสิทธิ์รับเงินคัมช

เงื่อนไขของซัยยิดที่สามารถรับคัมชได้

1. ยากจนหรืออนาถ ตกค้างจากการเดินทาง แม้ว่าเมื่ออยู่ในเมืองของตนจะไม่ใช่คนจนก็ตาม
2. เป็นชีอะฮ์ 12 อิมาม
3. ไม่ทำบาปอย่างเปิดเผย (อิฮฺติยาฎาญิบ) การจ่ายคัมช ต้องไม่เป็นการสนับสนุนการทำบาปของเขา
4. ต้องเป็นผู้ที่ค่าใช้จ่ายของพวกเขาอยู่ในความรับผิดชอบของเขา เช่น ต้องไม่ใช่ภรรยา และบุตร (อิฮฺติยาฎาญิบ)

ชะกาต (ทานบังคับ)

หนึ่งในหน้าที่ ๆ สำคัญทางเศรษฐกิจอีกประการหนึ่งของสังคมมุสลิม คือ การจ่ายชะกาต ซึ่งความสำคัญของชะกาตนั้นจะเห็นว่า อัล-กุรอาน กล่าวไว้เคียงคู่กับนะมาซเสมอ อันเป็นเครื่องหมายที่ยืนยันถึงการมีอีมาน และเป็นปัจจัยของความสัจจริง

ริวายะฮ์มากมายจากอิหม่ามมะฮฺซุม (อ.) รายงานว่า บุคคลใดหลีกเลี่ยงการจ่ายชะกาตเท่ากับได้ออกนอกศาสนา

ชะกาดเหมือนกับคুমซุ มีกำหนดแน่นอน ส่วนหนึ่งเป็นภาษีที่ประกันร่างกายและชีวิต (ให้สะอาดบริสุทธิ์) ซึ่งทุกปีจะต้องบริจาคหนึ่งครั้งในวันอีดิฟิฎรุ และวาญิบสำหรับผู้ที่มีความสามารถในการบริจาคทรัพย์เท่านั้น ซึ่งชะกาดประเภทนี้กล่าวไปแล้วตอนอธิบายศีลอด

อีกประเภทหนึ่ง คือ ชะกาดทรัพย์สินแต่ไม่ได้หมายความว่าทรัพย์สินทุกประเภทของประชาชนต้องออกชะกาดหมด เฉพาะ 9 ประเภทเท่านั้น ที่ต้องจ่ายซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

สิ่งของวาญิบต้องจ่ายชะกาด (ทานบังคับ)

1. พืชผลเกษตรกรรม ได้แก่ ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ อินทผลัม และผลองุ่นแห้ง

2. สัตว์เลี้ยงได้แก่ อูฐ วัว และแกะ

3. แร่ธาตุได้แก่ ทองคำ และเงิน

ปริมาณที่จำเป็น (ขั้นต่ำ)

ชะกาดสิ่งของต่าง ๆ เหล่านี้จะวาญิบเมื่อถึงปริมาณที่กำหนดไว้แน่นอน ซึ่งเรียกว่า ฮัดนิซอบ หมายถึง ถ้าปีนั้นผลผลิตได้ไม่ถึงขั้นที่กำหนดไว้ หรือสัตว์เลี้ยงมีจำนวนน้อยกว่าปริมาณ ไม่จำเป็นต้องจ่ายชะกาด

ขั้นต่ำกำหนดของพืชผล

พืชผลทั้ง 4 ประเภทที่กล่าวมา มีปริมาณกำหนดเพียงอย่างเดียวคือ ประมาณ 850 กิโลกรัม ด้วยเหตุนี้ จะเห็นว่าถ้าผลผลิตได้น้อยกว่าปริมาณกำหนดไม่ต้องจ่ายชะกาด

ปริมาณชะกาดที่เป็นพืชผล

ถ้าผลผลิตใดถึงขั้นกำหนด (ฮัตนิชอบ) จำเป็นต้องจ่ายเพียงเล็กน้อยในฐานะของชะกาด แต่ชะกาดที่เป็นพืชผลขึ้นอยู่กับกรให้น้ำแก่ไร่นาและเรือสวนเหล่านั้น ฉะนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ปริมาณชะกาดของผลผลิตที่ใช้น้ำฝน และน้ำจากลำธารหรือลำคลอง (ให้น้ำแบบธรรมชาติโดยไม่ต้องลงทุน) ปริมาณชะกาด 1 / 10

2. ปริมาณชะกาดของผลผลิตที่ใช้เครื่องทุ่นแรง เช่น ใช้เรือหัดวิดน้ำ เอาถังตักน้ำ กังหันลม หรือใช้เครื่องสูบน้ำไปหล่อเลี้ยงพืชเป็นต้น (มีการลงทุนลงแรง) ปริมาณชะกาด 1 / 20

3. ปริมาณชะกาดของผลผลิตที่ใช้ทั้งสองประเภทข้างต้น (อาศัยธรรมชาติบวกกับการลงทุน) ปริมาณชะกาดแบ่งเป็น 2 ส่วน คือครึ่งหนึ่งต้องจ่าย 1 / 10 และอีกครึ่งต้องจ่าย 1 / 20

ขั้นกำหนดของสัตว์เลี้ยง

1. แกะ ขั้นกำหนดแรกของแกะคือ 40 ตัว ต้องออกชะกาด 1 ตัว ถ้าแกะมีจำนวนไม่ถึง 40 ตัวไม่ต้องออกชะกาด

2. วัว ขั้นกำหนดแรกของวัวคือ 30 ตัว ต้องออกชะกาดเป็นลูกวัวที่มีอายุครบ 1 ขวบบริบูรณ์อย่างเข้าขบที่สอง 1 ตัว

3. อูฐ ขั้นกำหนดแรกของอูฐคือ 5 ตัว ต้องจ่ายชะกาดเป็นแกะ 1 ตัว ถ้ามีอูฐไม่ถึง 26 ตัว ทุก ๆ 5 ตัวต้องจ่ายชะกาดเป็นแกะ 1 ตัว แต่ถ้ามีอูฐครบ 26 ตัว ต้องจ่ายชะกาดเป็นอูฐ 1 ตัว

4. ขั้นกำหนดของทองคำและเงิน ขั้นกำหนดของทองคำคือ 15 มิชกอล ส่วนเงินคือ 105 มิชกอล และปริมาณชะกาดของทั้งสองคือ 1 / 40

หมายเหตุ 16 มิซกอล มีน้ำหนักประมาณ 75 กรัม

ตัวอย่างขึ้นกำหนดและประมาณของที่ต้องจ่ายชะกาด

ลำดับที่ ประเภทขึ้นกำหนด ปริมาณชะกาด

4 ข้าวสาลี

ข้าวบาร์เลย์

อินทผลัม

ผลองุ่น 847 / 207 กิโลกรัม

1 / 10 ถ้าใช้น้ำจากธรรมชาติ น้ำฝน น้ำคลอง ไม่ต้องลงทุน

1 / 20 ถ้าใช้เครื่องสูบน้ำ แบบไม่ธรรมชาติมีการลงทุน

3 / 40 ถ้าใช้ทั้งสองกรณี แบบธรรมชาติบวกกับลงทุน

5 อุฐ - ถ้าอุฐ 5 ตัว

- ถ้าอุฐ 25 ตัว

- ถ้าอุฐ 26 ตัวต้องจ่ายชะกาดเป็นแกะ 1 ตัว

ทุก ๆ ห้าตัวต้องจ่ายชะกาดเป็นแกะ 1 ตัว

ต้องจ่ายชะกาดเป็นอุฐ 1 ตัว

6 วัว ถ้ามีวัว 30 ตัว ต้องจ่ายชะกาดเป็นลูกวัวอายุ 1 ขวบ 1 ตัว

7 แกะ ถ้ามีแกะ 40 ตัว ต้องจ่ายชะกาดเป็นแกะ 1 ตัว

8 ทองคำ ถ้ามีทองคำ 15 มิซกอล ต้องจ่ายชะกาด 1/40

9 เงิน ถ้ามีเงิน 105 มิซกอล ต้องจ่ายชะกาด 1/40

บทบัญญัติของชะกาด

1. ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการลงทุนปลูกข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ อินทผลัม และ องุ่น เหมือนกับราคาของเมล็ดพันธุ์ ค่าจ้างคนงาน และรถไถ สามารถหักจาก ผลผลิตทั้งหมดได้ ซึ่งขึ้นกำหนดของชะกาดที่ผลิตต้องคำนวณก่อนที่จะหัก ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ถ้าผลิตก่อนหักค่าใช้จ่ายถึงขั้นที่กำหนดไว้ วาญิบต้อง จ่ายชะกาด แต่ให้จ่ายเฉพาะส่วนที่เหลือจากหักแล้ว

2. ชะกาดที่เป็นสัตว์เลี้ยงจะวาญิบเมื่อ

- เป็นเจ้าของสัตว์เหล่านั้นนาน 1 ปี ด้วยเหตุนี้ ถ้าซื้อวัวมา 100 ตัวเลี้ยงไว้ นาน 9 เดือนหลังจากนั้นได้ขายไป ชะกาดไม่วาญิบ

- สัตว์ที่เลี้ยงไว้ต้องว่างงาน 1 ปีเต็ม ดังนั้น ถ้าวัว หรือ อูฐที่เลี้ยงไว้ใช้งาน ในไร่นา หรือ ใช้งานของไม่ต้องจ่ายชะกาด

- สัตว์ที่เลี้ยงไว้หนึ่งปีเต็มกินหญ้าตามทุ่งหญ้า ดังนั้น ถ้าภายในหนึ่งปี สัตว์ได้กินหญ้าที่เจ้าของซื้อมา หรือเกี่ยวหญ้าจากที่อื่นมาให้สัตว์กิน หรือ กินหญ้าที่เจ้าของปลูกไว้ ไม่ต้องจ่ายชะกาด

3. ชะกาดทองคำและเงิน จะวาญิบเมื่อเป็นเหรียญทองที่นำมาเป็นอัตรา ซื้อแลกเปลี่ยน ดังนั้น ทองคำรูปพรรณที่ผู้หญิงใช้เป็นเครื่องประดับอยู่ทุก วันนี้ ไม่ต้องจ่ายชะกาด

4. ชะกาดทองคำและเงิน เป็นวาญิบต้องจ่ายเมื่อได้เป็นเจ้าของนิชอบ ประมาณ 11 เดือนเศษ ดังนั้นระหว่าง 11 เดือนนี้ ถ้าหากจำนวนทองคำและ เงินได้ลดต่ำกว่านิชอบ ไม่ต้องจ่ายชะกาด

5. การจ่ายชะกาดเป็นอิบาคะฮ์ ดังนั้น สิ่งที่จ่ายออกไปต้องนิยตเป็นชะ กาดและกูรปะตันด้วย

ผู้มีสิทธิรับชะกาต

ผู้ที่มีสิทธิรับชะกาตมี 8 จำพวก ซึ่งสามารถรับได้ทั้งหมดหรือบางส่วน

1. คนยากจน หมายถึงผู้ที่มีรายได้ประจำปีไม่สมดุลกับค่าใช้จ่าย หรือครอบครัวมีรายจ่ายมากกว่ารายได้
2. คนอนาถา
3. เจ้าหน้าที่ ๆ อิมาม (อ.) ได้แต่งตั้ง หรือตัวแทนของท่านให้มีหน้าที่รวบรวมชะกาต คูเล หรือแจกจ่าย
4. เพื่อความใกล้ชิดและสมานฉันท์ และเพื่อหวังว่าจะเป็นการโน้มน้าวจิตใจให้เข้ารับอิสลาม เช่น ผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมถ้าหากได้ช่วยเหลือพวกเขา จะเป็นสาเหตุทำให้พวกเขาเบี่ยงเบนมาสู่อิสลาม หรือช่วยเหลือมุสลิมทำสงคราม
5. เพื่อปลดปล่อยทาสมุสลิม
6. ผู้ที่เป็นหนี้สินที่ไม่สามารถชำระหนี้สินของตนได้
7. จ่ายในวิถีทางของอัลลอฮ์ (ชบ.) หมายถึงภารกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับสังคมส่วนรวม และเป็นที่พึงพอพระทัยของอัลลอฮ์ เช่น การสร้างถนนหนทาง สะพาน หรือมัสยิด
8. ผู้เดินทางที่ตกค้าง ซึ่งไม่มีค่าใช้จ่ายเดินทางกลับบ้าน แม้ว่าเมื่ออยู่ที่บ้านจะไม่ใช่คนยากจนก็ตาม

การกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว

มนุษย์ทุกคนต่างมีหน้าที่รับผิดชอบ เมื่อเห็นผู้คนในสังคมยอมรับการกระทำความชั่ว และละทิ้งการกระทำความดี ด้วยเหตุนี้ ถ้าผู้คนละทิ้งภารกิจอันเป็นวาญิบ หรือกระทำสิ่งสละสลวย ไม่นอบน้อม ให้เฉยเมยหรือมองไม่เห็นความแตกต่างเมื่อเผชิญกับสิ่งเหล่านั้น ทุกคนร่วมมือกันในการรณรงค์ว่าญิบ และขัดขวางสิ่งสละสลวย การกระทำดังกล่าวนี้เรียกว่า การกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว

การให้ความสำคัญต่อการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว

รายงานจากอิมามผู้บริสุทธิ์ (อ.) กล่าวว่า

- การกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว เป็นวาญิบที่มีความสำคัญที่สุดและมีเกียรติอย่างยิ่งในหมู่วาญิบทั้งหลาย
- วาญิบต่าง ๆ ของศาสนา เนื่องจากการยืนหยัดในการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว
- การกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว เป็นความจำเป็นของศาสนา ถ้าบุคคลใดไม่ยอมรับถือว่าเป็นผู้ปฏิเสธ
- ถ้าทุกคนละเว้นการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว ความจำเป็นจะถูกทอดถอนไปจากสังคม และคุณาจะไม่วิบอวยรับ

คำจำกัดความของความดีและความชั่ว

บทบัญญัติของศาสนาเรียกวาญิบและมุซตะฮับทั้งหมด ว่าความดี (มะอฺรۇฟ) และเรียกละสลวยทั้งหมดว่าความชั่ว (มุนกัร) ด้วยเหตุนี้ การสนับสนุนให้ผู้คนในสังคมกระทำการกิจต่าง ๆ อันเป็นวาญิบและมุซตะฮับ คือ การกำชับความดี ส่วนการห้ามปรามพวกเขาให้ออกห่างจากสิ่งสละสลวยและมักรูส เรียกว่า การห้ามปรามความชั่ว

การกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว เป็นวาญิบกิฟายี ซึ่งถ้ามีผู้ปฏิบัติพอเพียงแล้ว ถือว่าผู้อื่นหมดหน้า แต่ถ้าทุกคนละเว้นทั้งหมดทั้งที่เงื่อนไขในการปฏิบัติยังคงมีอยู่ ถือว่าทุกคนได้ละทิ้งวาญิบ

เงื่อนไขการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว

การกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว จะวาญิบต่อเมื่อมีเงื่อนไขบางประการ แต่ถ้าไม่มีเงื่อนไขเหล่านี้หน้าที่จะหมดไป ได้แก่

1. ผู้ที่ทำหน้าที่กำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว ต้องรู้ว่าสิ่งที่ผู้อื่นกำลังทำอยู่นั้น ะรอม และสิ่งที่ได้ละเว้นไป คือ วาญิบ* ดังนั้น บุคคลใดไม่รู้ว่าสิ่งที่เขากำลังกระทำะรอมหรือไม่ การห้ามปรามจึงไม่วาญิบ

* อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี... เช่นกันถ้ารู้ว่าผู้กระทำ รู้เรื่องการกำชับและห้ามปรามเป็นอย่างดี (อิซติฟตาอาต เล่ม 1 หน้า 334 คำถามที่ 1)

2. คิดว่าการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่วคงจะมีผลกับเขา ฉะนั้น ถ้ารู้ว่าไม่มีผลอันใดกับเขา การกำชับและห้ามปราม ไม่วาญิบ

3. ผู้กระทำผิดยังคงทำความผิดอยู่ แต่ถ้ารู้แน่ว่าผู้กระทำผิดตัดสินใจเลิกกระทำ และจะไม่ย้อนไปกระทำอีกเด็ดขาด หรือไม่สบโอกาสในการย้อนกลับไปทำอีก ดังนั้น การกำชับและห้ามปรามความชั่วไม่วาญิบ

4. การกำชับและห้ามปรามความชั่ว ต้องไม่กลายเป็นสาเหตุนำอันตรายมาสู่ชีวิตหรือเกียรติยศ หรือเป็นอันตรายต่อทรัพย์สิน ญาติพี่น้อง คนใกล้ชิด มิตรสหาย หรือบรรดาผู้ศรัทธาคนอื่น

ขั้นตอนของการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว

สำหรับการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่วนั้นมีขั้นตอน ถ้าปฏิบัติตามขั้นตอนที่ดีที่สุดและประสบความสำเร็จ ไม่อนุญาตให้ปฏิบัติในขั้นตอนต่อไป ซึ่งขั้นตอนเหล่านั้นประกอบด้วย

1. ให้ปฏิบัติตัวกับผู้กระทำความผิดเพื่อให้รู้ตัวว่าเพราะการกระทำผิดนั่นเอง เขาจึงได้รับการปฏิบัติเช่นนี้ เช่น หันหลังให้เมื่อเจอหน้ากัน หรือทำหน้าบึ้งตึงเข้าไป หรือไม่ไปมาหาสู่
2. กำชับหรือห้ามปรามความชั่วด้วยคำพูด หมายถึง สั่งให้ผู้ที่ละทิ้งวาญิบปฏิบัติในวาญิบนั้น และสั่งให้ผู้กระทำความบาปเลิกทำบาป
3. ใช้กำลังห้ามปรามหรือยุติการกระทำความบาป และสนับสนุนวาญิบ หมายถึงลงไม้ลงมือกับคนทำผิด*

* อายะตุลลอฮ์ อะดี คอเมเนอี หากเป็นรัฐบาลอิสลาม วาญิบสำหรับผู้มีหน้าที่กำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว ต้องกระทำด้วยคำพูด ถือว่าเพียงพอ กรณีที่ต้องใช้กำลังต้องรายงานให้หน่วยงานพิเศษที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงทราบ ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของกรมตำรวจ (อิซติฟตาอาต เล่ม 1 หน้า 338 คำถามที่ 1090)

บัญญัติของการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว

1. วาญิบ ต้องเรียนรู้บัญญัติของการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว และประเด็นต่าง ๆ เพื่อจะได้ไม่ผิดพลาดในการปฏิบัติ
2. ถ้ารู้ว่าการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่วจะไม่มีผล ถ้าปราศจากการขอร้อง คำแนะนำและการตักเตือน ดังนั้น วาญิบ ต้องปฏิบัติร่วมกับการขอร้องและการตักเตือน และถ้ารู้ว่าการแนะนำและการตักเตือนเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องกำชับหรือห้ามปรามมีผล วาญิบ ให้ปฏิบัติเช่นนั้น

3. ถ้ารู้หรือคาดว่าการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่วทำซ้ำกันบ่อย ๆ จะเกิดผล วาญิบต้องทำซ้ำกัน

4. จุดประสงค์ของการกระทำความผิดเสมอ มิได้หมายถึงการกระทำความผิดต่อเนื่องเป็นประจำ ทว่าหมายถึงการกระทำผิดแม้ว่าจะทำซ้ำไม่บ่อยนัก ดังนั้น ถ้าละเว้นนะมาซเพียงครั้งเดียว และกำลังจะละเว้นอีก วาญิบต้องทำการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่วทันที

5. การกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว ถ้าไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง (ฮากิม) ไม่อนุญาตให้ทำร้ายหรือสังหารผู้กระทำความผิด นอกเสียจากว่าเขาปฏิเสธภารกิจหนึ่ง ซึ่งอิสลามให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับภารกิจนั้น เช่น ถ้าผู้นั้นต้องการสังหารผู้บริสุทธิ์ และการห้ามปรามโดยปราศจากการลงไม้ลงมือเป็นไปได้

มารยาทของการกำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว

เป็นการดีสำหรับผู้ที่กำชับความดีและห้ามปรามความชั่ว ให้ปฏิบัติเช่นนี้

1. ให้ปฏิบัติเหมือนกับแพทย์ที่เป็นห่วงเป็นใยหรือบิดาที่มีเมตตาธรรม
2. ตั้งใจบริสุทธิ์ กระทำสิ่งนั้นเพื่อความพึงพอใจของพระเจ้า และการทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด

3. อย่าคิดว่าตนเป็นผู้สะอาดบริสุทธิ์ เพราะตั้งมากมายที่ผู้กระทำความผิดในตอนนั้นมีความประเสริฐกว่าตน และมีคุณสมบัติอันเป็นที่ยอมรับของพระเจ้า ซึ่งได้รับความเมตตาจากพระองค์ แม้ว่าขณะนั้นการกระทำของเขาจะไม่เป็นที่ยอมรับ และได้รับความกริ้วจากพระเจ้านั้นก็ตาม

ญิฮาดและการป้องกัน

เมื่ออิสลามได้เริ่มทอแสงขึ้นศาสนา แนวทาง และนิกายซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับต่างเตรียมพร้อมเพื่อยอมรับอิสลาม แม้ว่าจะมีอิสรเสรีในการยอมรับก็ตาม อันดับแรกท่านศาสดา (ซ็อล ฯ) และตัวแทนของท่านได้อธิบายอิสลามศาสนาแห่งการช่วยเหลือแก่ประชาชน และเชิญชวนประชาชนให้มายอมรับคำเชิญของท่าน ถ้าผู้ใดคือร็อนจะได้รับความโกรธกริ้วจากพระองค์ท่านได้พยายามฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อเผยแพร่อิสลาม และต่อสู้กับผู้ปฏิเสธหรือกีดขวางแนวทางซึ่งเรียกว่า ญิฮาด

แม้ว่าวิธีการดังกล่าวจะเป็นหนึ่งในวิธีที่ทำให้อิสลามก้าวหน้าแต่ต้องอาศัยเทคนิค และวิธีการพิเศษซึ่งอยู่ในอำนาจของท่านศาสดาและตัวแทนของท่าน อีกนัยหนึ่งสามารถกล่าวได้ว่าการประกาศญิฮาดเป็นหน้าที่ของท่านศาสดา (ซ็อล ฯ) กับบรรดาอิมาม (อ.) เท่านั้น

และในยุคที่อิมามแห่งยุคเริ่มกายการญิฮาดจึงไม่วาญิบสำหรับมุสลิม* แต่มีการต่อสู้กับศัตรูด้วยวิธีอื่นซึ่งเรียกว่า การป้องกัน ซึ่งเป็นสิทธิของมุสลิมทุกคนบนโลกนี้ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด เมื่อไหร่ และเวลาใดก็ตามสามารถปกป้องตนเองจากการคุกคามและการโจมตีของศัตรู หรือเมื่อใดที่ศาสนาของตนตกอยู่ในอันตรายเพื่อปกชีวิตและศาสนาของตน จำเป็นต้องต่อสู้กับศัตรูและกำจัดพวกเขาให้สิ้นซาก และลำดับต่อไปจะกล่าวถึงประเภทของบทบัญญัติการป้องกันอันเป็นวาญิบ กล่าวคือ

* อายะตุลลอฮฺ อะลี คอเมเนอี การออกคำสั่งญิฮาดอิดดาอียฺ (เริ่มญิฮาด) ในสมัยที่อิมามเร้นกายนั้น สำหรับมุญตะฮิดที่มีเงื่อนไขสมบูรณ์หรือวิลายะตุลฟะกีฮฺ ผู้มีอำนาจปกครองมุสลิม ถ้าเห็นว่าเงื่อนไขญิฮาดนั้นพร้อม ก็สามารถประกาศญิฮาดได้ ซึ่งทัศนะดังกล่าวเป็นทัศนะที่แข็งแกร่งที่สุด (อิษติฟาดฮาต เล่ม 1 หน้า 321 คำถามที่ 1074) มีหน้าที่230-231 ยังไม่ได้แปล

หมวดที่ 8 การกินและการดื่ม

อัลลอฮฺ พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่ ทรงมอบธรรมชาติที่สวยงาม สรรพสัตว์ทั้งหลาย พืช ผัก และผลไม้ เพื่อให้มนุษย์ได้ใช้ประโยชน์ในการกิน ดื่มนำมาเป็นเครื่องนุ่งห่ม และทำเป็นที่อยู่อาศัย และใช้ทำประโยชน์ด้านอื่น ๆ ตามความต้องการของมนุษย์ แต่เพื่อให้เกียรติและเคารพในสิทธิของบุคคลอื่น และเพื่อปกป้องชีวิตมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ จึงวางบทบัญญัติในเรื่องการกินและการดื่ม ดังนั้น จะขอกล่าวเฉพาะประเด็นที่มีสำคัญเพื่อเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ประเภทอาหาร

กรณีที่เป็นพืช ซึ่งมีทั้งผลไม้และผักต่าง ๆ

กรณีที่เป็นสัตว์ยังแบ่งออกเป็น

- สัตว์สี่เท้า มีทั้งสัตว์บ้านหรือสัตว์เลี้ยง และสัตว์ป่า
- สัตว์ปีก บางประเภทรับประทานได้และบางประเภทรับประทานไม่ได้
- สัตว์น้ำ บางประเภทรับประทานได้และบางประเภทรับประทานไม่ได้

บทบัญญัติของอาหาร

อาหารที่เป็นพืช

ผลไม้และผักทั้งหมดสะอาด

ยกเว้นพืชผักที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ร่างกาย

อาหารที่เป็นเนื้อสัตว์แบ่งเป็นหลายประเภท

1. สัตว์สี่เท้าที่เลี้ยงตามบ้าน (สัตว์บ้าน)

- เนื้อสะลาล เช่น วัว แกะ กระจงต่าง ๆ และอูฐ
- เนื้อมกฤษฎ เช่น ม้า พ่อ ลา
- เนื้อสะรอม เช่น สุนัข สุกร แมว และสัตว์อื่น ๆ ที่

คล้ายคลึงกัน

2. สัตว์ป่า

- เนื้อสะลาล เช่น กวาง วัวประเภทต่าง ๆ ม้าลาย และ แพะภูเขา
- เนื้อสะรอม สัตว์คู่ร้ายทั้งหมด ตลอดจนสัตว์ที่มีเขี้ยวและงเล็บ เช่น เสือ สิงโต หมี หมาป่า และสัตว์อื่น ๆ ที่อยู่ในประเภทเดียวกัน

1. สัตว์คู่ร้ายทุกชนิดเนื้อสะรอม แม้ว่าสภาพชีวิตเมื่อเทียบพละกำลังแล้ว จะอ่อนแอกว่าสัตว์คู่ร้ายอื่น ๆ ก็ตาม เช่น สุนัขจิ้งจอก

2. การกินเนื้อกระต่าย สะรอม

3. แมลงทุกชนิด สะรอม

3. สัตว์ปีก (นกต่างๆ)

นกและสัตว์ปีกที่ต่อไปนี้ เนื้อสะลาล ได้แก่

- นกพิราบ และนกในตระกูลนกพิราบ

- นกกระจอก และนกที่อยู่ในตระกูลนกกระจอก

- ไก่

นกและสัตว์ปีกที่ต่อไปนี้เนื้อสะรอม ได้แก่

- ค้างคาว

- นกยูง

- นกกา (และนกประเภทเดียวกับกา)

- นกทั้งหมดที่มีงเล็บ เช่น นกอินทรีเหยี่ยว เป็นต้น

- นกที่เวลาบินแล้วกางปีกเล่นลม

ประเด็นสำคัญ

1. การกินเนื้อนกนางแอ่น นกฮูก นกขมิ้น (หมายถึงนกหัวขวาน) (นกที่มีหงอนขนตั้งตรง) เป็นมกรู

2. ไช้ไก่และไข่นกทุกประเภทขึ้นอยู่กับเนื้อ ถ้าเนื้อสะลาด ไช้ก็สะลาด ถ้าเนื้อสะรอม ไช้ก็สะรอมตามไปด้วย

3. ตักแต่น จัดอยู่ในประเภทของนก เนื้อสะลาด

4. สัตว์น้ำ

1. สัตว์น้ำเค็ม เฉพาะปลาที่มีเกล็ดและนกกทะเลบางประเภทเนื้อสะลาด สัตว์น้ำจืดเช่นเดียวกันเฉพาะปลาที่มีเกล็ดเท่านั้นที่สะลาด ซึ่งรวมไปถึงนกเป็ดน้ำ

2. กุ้ง เนื้อสะลาด

เงื่อนไขการกิน

สัตว์ที่เนื้อสะลาดไม่ได้หมายความว่าสามารถกินได้ทั่วทั้งตัวมี 15 ชนิด ในตัวสัตว์ที่ไม่สามารถรับประทานได้ถือว่า สะรอม ได้แก่ เลือด อุจจาระ ขี้เพี้ย อวัยวะสัตว์ตัวผู้ อวัยวะสัตว์ตัวเมีย มดลูก อสุติยาฉนวน ไข่ ปลีกมดลูกทั้งสอง ต่อม (อวัยวะคัดหลัง) ไข่สัตว์สี่เท้า (อัมพะ) เม็ดเล็ก ๆ คล้ายเม็ดถั่วอยู่ในสมองสัตว์ ไช้สันหลัง เส้นประสาท ถู่น้ำดี ม้าม ถู่น้ำดี ปัสสาวะ และแก้วตาดำ

1. กินดินสะรอม

2. กินดินกัระบะลาอุเล็กน้อยเพื่อชิฟาอะฮ์ (รักษา) โรคภัยไข้เจ็บ ไม่เป็นไร

3. กินหรือดื่มมะนิชสะรอม

4. กินสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพสะรอม เช่น กินอาหารที่มีไขมันมาก สำหรับคนป่วยเป็นอันตราย สะรอม

5.กินอณูชะตสัตว์ที่เท่าที่เนื้อชะลาล สะรวม

6.ดื่มสุราและของเหลวทุกชนิดที่ทำให้เมา สะรวม

7.เป็นวาญิบสำหรับมุสลิมทุกคน ที่ต้องให้อาหารและเครื่องดื่มแก่มุสลิมคนอื่นที่หิวกระหาย หรือต้องช่วยชีวิตเพื่อให้รอดพ้นจากความตายเพราะความหิวกระหาย

8. กินอาหารและทรัพย์สินของคนอื่นที่เจ้าของไม่อนุญาต สะรวม ถึงแม้ว่าจะเป็นกาฟิรก็ตาม ถือว่าทรัพย์สินของพวกเขามีเกียรติ และเป็นเกียรติสำหรับพวกเขา เช่น การฟิรที่อาศัยอยู่ในประเทศมุสลิม

9. อาหารที่ไม่ใช่เนื้อสัตว์ หมายถึงอาหารประเภทผัก ถั่ว ผลไม้ หรืออาหารที่สกัดมาจากนมสัตว์ที่เนื้อชะลาล เช่น เนยแข็ง นมเปรี้ยว เนย หรือครีม หรือไข่ไก่ ไข่คนที่เนื้อชะลาล หรือขนมปัง บิสคิท ขนมปังกรอบ ขนมปังอ่อน ช็อกโกแลต หมากฝรั่ง ขนมหวาน และอื่น ๆ ที่ไม่ได้ทำมาจากเนื้อสัตว์ สะอาดและชะลาล ถึงแม้ว่าไม่ได้ทำมาจากประเทศมุสลิม หรือไม่ได้ซื้อจากมุสลิมก็ตาม เว้นเสียแต่ว่ามั่นใจว่าสิ่งนั้นนะญิซ ดังนั้นปัญหาดังกล่าวสามารถกล่าวได้เช่นนี้ว่า

- มั่นใจว่าไม่ได้สัมผัสกาฟิร หรือไม่ได้โดนความเปื้อกชื้น หรือไม่เป็นนะญิซในลักษณะอื่น ถือว่าสะอาดและชะลาล

- สงสัยว่าเป็นนะญิซหรือไม่ ถือว่าสะอาดและชะลาล

- คาดว่าเป็นนะญิซ แต่ไม่มั่นใจ ถือว่าสะอาดและชะลาล

- รู้ว่าได้สัมผัสกับร่างกายกาฟิร หรือนะญิซในลักษณะอื่น ถือว่านะญิซและสะรวม

กินและดื่มสิ่งระดมเพื่อรักษาเยียวยา

ประเด็นต่อไปนี้เป็นกินและดื่มสิ่งระดมไม่เป็นไร

- การรักษาชีวิตขึ้นอยู่กัสิ่งระดม เช่น อยู่ในสถานที่ซึ่งไม่มีอาหารอื่นอีกนอกจากอาหารระดม ถ้าไม่รับประทานอาจทำให้เสียชีวิตได้
 - การรักษาอาการป่วยไข้ ซึ่งการรักษาธรรมดาทั่วไปไม่อาจเป็นไปได้ ต้องอาศัยการกินหรือดื่มสิ่งระดม และวิธีการต้องพึงยาประเภทนั้นเพียงอย่างเดียว
 - บีบบังคับให้กินหรือดื่มสิ่งระดม ในลักษณะที่ว่าถ้าไม่กินอาจมีอันตรายกับชีวิต หรือทรัพย์สิน หรือทำให้อายุขยหน้า หรือชีวิต หรือเกียรติยศของผู้ศรัทธาผู้มีความสำคัญต่อสังคมตกอยู่ในอันตราย
 - ตะเกียฮุเพราะเกรงว่าอันตรายอาจจะเกิดกับชีวิตและทรัพย์สิน ดังที่กล่าวมาแล้วก่อนหน้า
1. การกินหรือดื่มสิ่งระดม อนุญาตให้กินได้แค่เพียงจำเป็นเท่านั้น มากไปกว่านั้นไม่อนุญาต
 2. การรักษาพยาบาลด้วยวิธีระดม อนุญาตเมื่อแพทย์เฉพาะโรคผู้มีความเชี่ยวชาญและมีชื่อเสียงได้ลงความเห็นว่าการรักษามีวิธีนั้นวิธีเดียว

มารยาทการรับประทานอาหาร

มุสตะฮับ (สิ่งที่ดีควรปฏิบัติ)

1. ให้ล้างมือก่อนและหลังการรับประทานอาหาร
2. ให้กล่าว บิซมิลลาฮิรเราะฮ์มานิรเราะฮีม ก่อนรับประทานอาหาร และเมื่ออิ่มแล้วให้กล่าวว่า อัลฮัมดุลิลลาฮ์
3. ให้รับประทานด้วยมือขวา
4. ให้รับประทานคำเล็ก ๆ

5. ให้เคี้ยวอาหารให้ละเอียดก่อนกลืน
6. ก่อนรับประทานอาหารไม่ควรดื่งให้สะอาดเสียก่อน
7. ถ้านั่งรับประทานอาหารร่วมกันหลายคนควรตักอาหารที่วางอยู่ตรงหน้าเท่านั้น
8. เจ้าของบ้าน หรือเจ้าภาพควรเริ่มรับประทานอาหารก่อนและอ้อมที่หลัง

มักรูฮฺ (สิ่งที่น่าเกลียด)

1. รับประทานอาหารขณะอ้อม
 2. รับประทานอาหารมาก
 3. มองหน้าคนอื่นขณะรับประทานอาหาร
 4. รับประทานอาหารที่ร้อนจัดเกินไป
 5. เป่าอาหารให้เย็นขณะรับประทานอาหาร
 6. ตัดขนบึงด้วยของมีด
 7. นำขนมปังวางไว้ใต้จานอาหาร
 8. ข้างผลไม้ทิ้งก่อนที่จะรับประทานให้หมด
- มารยาทการดื่ม
- มุชตะฮับขณะดื่ม (เฉพาะสิ่งที่จำเป็น)
1. ตอนกลางวันให้ยื่นคืบน้ำ
 2. ก่อนที่จะดื่มน้ำให้กล่าวว่า บิซมิลลาฮิรเราะฮฺมานิรเราะฮีม เมื่ออ้อมแล้วให้กล่าวว่า อัลฮัมดุลิลลาฮฺ
 3. ให้คืบน้ำสามอีก (อย่าคืบน้ำคราวเดียวจนอ้อม)
 4. หลังจากคืบน้ำให้ระลึกถึงท่านอิมามสุซันนฺ (อ.) และครอบครัวที่ถูกสังหารอย่างเหี้ยมโหด ณ แผ่นดินกัรบะลาอฺ และสาปแช่งผู้ที่ร่วมกันสังหารท่าน

มักรูขุณะดื่มน้ำ

1. ดื่มน้ำมากเกินไป
2. ดื่มน้ำหลังจากรับประทานอาหารมัน
3. ดื่มน้ำด้วยมือซ้าย
4. ยืนดื่มน้ำเวลากลางคืน

การมอง

การมองเห็นเป็นหนึ่งในความโปรดปรานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นมนุษย์ควรใช้ความโปรดปรานดังกล่าวเพื่อสร้างความสมบูรณ์ และพัฒนาตนเองไปสู่ความสมบูรณ์นั้น หรืออย่างน้อยที่สุดควรใช้ให้เป็นประโยชน์ที่สุด

การมองธรรมชาติที่สวยงาม ถ้าไม่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิของคนอื่นไม่เป็นไร แต่การปกปิดตนเองไม่ให้คนอื่นเห็น หรือการมองเพศตรงข้ามที่แต่งงานกันได้มีเงื่อนไขที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งจะขอกล่าวบางประการเท่านั้น

มะฮ์รอมกับนอมะฮ์รอม (นัยรูมะฮ์รอม)

มะฮ์รอม หมายถึงบุคคลที่แต่งงานกันไม่ได้ ฮะรอม ฉะนั้น การมองกันของคนกลุ่มนี้ไม่มีขอบเขตเหมือนกับคนบางกลุ่ม

บุคคลที่สมรสด้วยไม่ได้สำหรับเด็กชายและผู้ชาย

1. มารดา และย่าหรือยาย
2. ลูกสาวหรือลูกสาวของบรรดาบุตร (หลานสาว)
3. พี่หรือน้องสาว
4. ลูกสาวของน้องหรือพี่สาว (หลานสาว)
5. ลูกสาวของน้องหรือพี่ชาย (หลานสาว)
6. อาสาว (อาของตน หรือของบิดา หรือมารดา)

7. นางสาว (น้ำของตน หรือของบิดา หรือมารดา)

สละโดยสาเหตุ

บุคคลกลุ่มดังกล่าวมามีความสัมพันธ์ทางสายเลือด จึงเป็นญาติสนิทที่ไม่สามารถแต่งงานกันได้

แต่มีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งเนื่องจากการแต่งงาน จึงทำให้เป็นสละมสำหรับเด็กผู้ชาย หรือผู้ชาย ได้แก่

1. มารดาของภรรยา หรือย่า ยายของเธอ
2. ลูกสาวภรรยา (ลูกติดมาจากสามีเก่า) แม้ว่าไม่ใช่ลูกสาวตนเอง ถ้าได้ใกล้ชิดกับภรรยาแล้ว ตลอดจนผู้หญิงที่ไม่ใช่ภรรยาถ้าได้ใกล้ชิดกับเธอแล้ว ไม่สามารถใกล้ชิดกับลูกสาวของเธอได้
3. ภรรยาของบิดา (ภรรยาน้อยแม้ว่าจะเลิกกันไปแล้ว)
4. ภรรยาของลูกชาย (ลูกสะใภ้)

หญิงอื่นนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ถือว่าเป็นนอมะฮ์รอม หมายถึงสามารถแต่งงานกันได้ ไม่ว่าจะเป็นอดีตภรรยาของพี่ชาย หรือน้องชาย น้องหรือพี่สาวภรรยาที่เลิกกันแล้ว (ตราบที่ยังเป็นภรรยาอยู่ไม่สามารถแต่งงานกับน้องหรือพี่สาวของเธอได้) ฮะรอม หมายถึงไม่อนุญาตให้แต่งงานกับหญิงที่เป็นพี่น้องกัน นอกเสียจากว่าเลิกกันหรือว่าเสียชีวิต

บุคคลที่สมรสด้วยไม่ได้สำหรับเด็กหญิงหรือผู้หญิง

1. บิดาหรือปู่ ตา
2. ลูกชาย หรือลูกชายของบรรดานุตร (หลานชาย)
3. พี่หรือน้องชาย
4. ลูกชายของน้องหรือพี่สาว (หลานชาย)
5. ลูกชายของน้องหรือพี่ชาย (หลานชาย)
6. อา (อาของตน หรือของบิดา หรือมารดา)
7. น้ำ (น้ำของตน หรือของบิดา หรือมารดา)

ฮะรอมโดยสาเหตุ

บุคคลกลุ่มดังกล่าวมามีความสัมพันธ์ทางสายเลือด จึงเป็นญาติสนิทที่ไม่สามารถแต่งงานกันได้ แต่มีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งเนื่องจากการแต่งงาน จึงทำให้ฮะรอมสำหรับเด็กผู้หญิง หรือผู้หญิง ได้แก่

1. สามี
2. บิดาสามี และปู่ ตา
3. ลูกชายสามี (ลูกติศกรรยาเก่า) ถึงแม้ว่าไม่ใช่ลูกชายของตน และหลานชายของเขา
4. สามีใหม่ของมารดา (ถ้าได้ใกล้ชิดกับมารดาแล้ว)
5. สามีของลูกสาว (ลูกเขย)

ถ้าหญิงได้ให้นมตามเงื่อนไขที่กล่าวไว้ในตำราฟิกสุ เด็กชายคนนั้นไม่สามารถแต่งงานกับนางและคนอื่น ๆ (ญาติสนิทของนาง) ได้ อีกนัยหนึ่งกล่าวได้ว่า แม่นม ะรอมไม่สามารถแต่งงานกันได้ (อยู่ในฐานะเดียวกันกับมารดาของตนเอง)

ชายอื่นนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ถือว่าเป็นนามะฮฺรัม หมายถึงสามารถแต่งงานกันได้ไม่ว่าจะเป็นอดีตสามีของพี่หรือน้องสาว น้องหรือพี่สามีที่เล็กกันแล้ว

การมองบุคคลอื่น

1. สามีกับภรรยาสามารถมองกันได้ทั่วเรือนร่าง แม้ว่าจะมองเพราะความสนใจก็ตาม

2. นอกจากสามีกับภรรยาแล้ว การมองบุคคลอื่นถ้ามองด้วยความสนใจหรือมองด้วยความใคร่ ะรอม แม้ว่าจะเป็นเพศเดียวกันก็ตาม เช่น การมองของชายต่อชาย หรือมองเพศตรงข้าม เช่น ชายมองหญิง ไม่ว่าหญิงนั้นจะแต่งงานด้วยได้หรือไม่ และไม่ว่าจะมองส่วนใดของร่างกายก็ตามอยู่ในเงื่อนไขเดียวกันทั้งหมด

3. ชายมองหญิงถึงแม้ว่าจะไม่ได้มองด้วยความใคร่หรือด้วยความสนใจก็ตาม มีเงื่อนไขที่เฉพาะเจาะจงให้ปฏิบัติ ซึ่งจะขอนำเสนอบางประการ เช่น

ชายมองหญิง

1. ถ้าเป็นมะฮฺรัม (แต่งงานกันไม่ได้)

- ถ้ามองอวัยวะสงวน ะรอม

- ถ้าไม่ใช่อวัยวะสงวน อนุญาต

2. นอมะฮฺรอม (สามารถแต่งงานกันได้)

- อนุญาตให้มองใบหน้าและฝ่ามือแค่ข้อมือ
- อวัยวะส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย สละสลวย

การแต่งงาน

1. บุคคลที่ไม่มีภรรยาจึงได้ละเมิดทำสิ่งที่สละสลวย เช่น มองหญิงอื่นด้วยความเสนาห์ ดังนั้น วาญิบ ต้องแต่งงาน

ภรรยาที่ดี

เป็นการดีสำหรับบุรุษและสตรีควรพิจารณาบุคลิกลักษณะของคนที่จะแต่งงานด้วย ก่อนที่จะตัดสินใจแต่งงาน และไม่ควรมองที่ฐานะหรือความสวยงาม หรือความหล่อแต่เพียงอย่างเดียว บุคลิกและคุณลักษณะภรรยาที่ดีท่านศาสดา (ซอลล) กล่าวว่า

1. เป็นหญิงมีความรักและเมตตา
2. เป็นหญิงที่สะอาดบริสุทธิ์
3. เป็นหญิงที่รักยิ่งของคนในครอบครัว
4. เป็นหญิงที่เคารพ ให้เกียรติ และถ่อมตนต่อสามี
5. เป็นหญิงที่รักษาวินัยส่วนตัว และเสริมสวยให้สามีของเธอดูเพียงคนเดียว
6. เป็นหญิงที่เชื่อฟังปฏิบัติตามสามี

ภรรยาที่ไม่ดี

คุณลักษณะของภรรยาที่ไม่ดีตามรายงานของท่านศาสดา (ซ็อลฯ)

1. เป็นหญิงที่ไม่มีเกียรติในครอบครัว
2. เป็นหญิงที่มีความอิจฉาริษยาและมีอคติ
3. เป็นหญิงที่ไม่มีความขำเกรง
4. เป็นหญิงที่ชอบแต่งตัวโอ้อวดชายอื่น
5. เป็นหญิงที่ไม่เชื่อฟังสามี

อักดูแต่งงาน (ข้อผูกมัด)

1. การแต่งงานจำเป็นต้องอ่านคำสัญญาที่เฉพาะเจาะจง อันเป็นข้อผูกมัดระหว่างสามีกับภรรยา เพียงแค่ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงพึงพอใจกันและกันไม่เพียงพอ ดังนั้น เพียงแค่การสู่ขอตราบที่ยังไม่ได้อ่านอักดู ไม่สามารถเป็นมะฮัรกันได้ ซึ่งไม่ได้แตกต่างกับชายหญิงอื่นแต่อย่างใด
2. ถ้าอ่านคำแต่งงาน (อักดูนิกาฮฺ) ผิดเพียงคำเดียว อันเป็นเหตุทำให้ความหมายเปลี่ยนไป อักดูนิกาฮฺบาฏิล

ตัวอย่างการอ่านอักดูนิกาฮฺ

1. ถ้าฝ่ายหญิงและชายต้องการอ่านอักดู (ข้อผูกมัด) ด้วยตัวเองให้กล่าวดังนี้ว่า

ให้ฝ่ายหญิงเริ่มก่อนว่า เชาว์ตุกะ นัฟซี อะลัซเซาะดากิละมะอูลุม (ฉันแต่งงานกับท่านด้วยมะฮัรตามที่ตกลง)

ฝ่ายชายต้องตอบรับโดยไม่ทิ้งช่องว่างว่า เกาะบิลตุต ตัซวีญะ (ฉันยอมรับการแต่งงานนี้)

หรือฝ่ายหญิงกล่าวว่า อันกะฮตุกะ นัฟซี อะลัซเซาะดากิละมะอูลุม (ความหมายเหมือนกัน)

ฝ่ายชายต้องตอบรับโดยไม่ทิ้งช่องว่างว่า เกะบิลตุณ นิกาสะ

กรณีที่ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมอบให้ตัวแทน (อะกิล) เป็นผู้อ่านอักคุแทน สมมุติว่าฝ่ายหญิงชื่อว่า ฟาฏิมะฮ์ และฝ่ายชายชื่อว่า มุฮัมมัด ตัวแทนต้องกล่าวเช่นนี้ว่า

ตัวแทนฝ่ายหญิง เซอวัจตุ มุวักกิละดี ฟาฏิมะฮ์ มุวักกิละกะ มุฮัมมัด อะลัซเซาะดากิลมะฮ์อูลุม (ฉันทำการแต่งงานผู้มอบอำนาจของฉันฟาฏิมะฮ์ กับผู้มอบอำนาจของท่านมุฮัมมัด ด้วยมะฮ์รัตามที่ตกลง)

ตัวแทนฝ่ายชายต้องตอบรับโดยไม่ทิ้งช่องว่างว่า เกะบินตุ ลิมุวักกิลี มุฮัมมัด อะลัซเซาะดากิลมะฮ์อูลุม (ฉันยอมรับการแต่งงานเพื่อผู้มอบอำนาจของฉัน มุฮัมมัด ด้วยมะฮ์รัตามที่ตกลง)

เงื่อนไขของอักคุนิกาสะ

1. ต้องกล่าวเป็นภาษาอาหรับอย่างถูกต้อง อิดุติยาฎาญิบ ถ้าชายและหญิงไม่สามารถกล่าวเป็นภาษาอาหรับได้ ให้กล่าวด้วยภาษาใดก็ได้ซึ่งให้ความหมายของ (ฉันได้แต่งงานกับท่าน...ฉันยอมรับการแต่งงาน) ถือว่าถูกต้อง ไม่จำเป็นต้องมอบให้ตัวแทนกล่าว

2. ชายหรือหญิงหรือตัวแทนของทั้งสองที่ทำหน้าที่อ่านอักคุต้องเนียต อินชาฮ์ เวลาอ่านอักคุด้วย หมายถึงถ้าชายกับหญิงอ่านเอง เวลาที่ฝ่ายหญิงกล่าวอักคุ เซอวัจตุกะ นัฟซี ต้องเนียตว่าฉันได้มอบตนเป็นภรรยาของคุณแล้ว และฝ่ายชายเมื่อตอบรับว่า เกะบิลตุต ตัซวีญะ ต้องเนียตว่า ฉันยอมรับการเป็นภรรยาของเธอสำหรับฉัน

ถ้าตัวแทนทั้งสองเป็นผู้อ่านอักคุเมื่อกล่าวว่า เซอวัจตุ และ เกะบินตุ ต้องเนียตว่าชายและหญิงที่มอบให้ตนเป็นตัวแทนได้เป็นสามีภรรยากัน

3. ผู้ที่ทำหน้าที่อ่านอักขรต้องมีสติสัมปชัญญะ และอิสุติยาฎาณิบ ต้องบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ

4. ผู้ที่เป็นตัวแทนในการอ่านอักขร เวลากล่าวนั้นต้องเอ่ยชื่อของชายและหญิงด้วย หรือเวลาอ่านต้องชี้ไปที่ทั้งสองให้ชัดเจน สมมุติว่าครอบครัวหนึ่งมีบุตรสาวหลายคน ตัวแทนฝ่ายหญิงได้กล่าวกับฝ่ายชายว่า ฉันแต่งงานบุตรสาวคนใดคนหนึ่งกับท่าน ฝ่ายชายรับว่า ฉันยอมรับ ขณะที่กล่าวอักขรไม่ได้ระบุให้ชัดเจนว่าเป็นคนไหน ดังนั้น อักขรบาญิต

5. ชายและหญิงต้องยินยอมในการแต่งงาน มิใช่เกิดจากการขู่บังคับ

Contents

หมวดที่ 1 อัจฉริยชาติ และ ตักลิด	๑
ศาสนาอิสลามครอบคลุมอยู่บนหลัก 3 ประการ กล่าวคือ	๑
หลักความศรัทธา	๒
หลักการปฏิบัติ	๒
เงื่อนไขการปฏิบัติ	๓
หลักการคำนวณนับอายุบาหลิม	๕
การแบ่งบทบัญญัติ(บทบัญญัติ)	๕
การแบ่งบทบัญญัติอีกลักษณะหนึ่ง	๖
อิจญ์ติฮาด	๗
แหล่งข้อมูลของบทบัญญัติ	๗
ปฐมบทการอิจญ์ติฮาด	๗
ประเภทของการอิจญ์ติฮาด	๙
การตักลิด	๙
วิธีพิสูจน์มัจญะฮิดที่มีความรู้สูงสุด	๑๓
มัจญะฮิด ที่มีความรู้สูงสุด สามารถพิสูจน์ได้ ดังนี้	๑๓
แนวทางการรู้จักฟิดวา (คำวินิจฉัย) ของมัจญะฮิด	๑๔
หน้าที่ของบุคคลที่ปฏิบัติโดยปราศจากการตักลิดหรือตักลิด ไม่ถูกต้อง	๑๖
หลักการอิฮ์ติยาญ	๑๗
หน้าที่ของผู้แจ้งฟิดวา	๑๙
เงื่อนไขที่แตกต่างในการได้รับฟิดวาของมัจญะฮิด	๑๙
หมวดที่ 2 ความสะอาด	๒๓
เงื่อนไขเกี่ยวกับความสะอาด	๒๓
ปฐมบทของนมาซ	๒๔
บทบัญญัติเกี่ยวกับนะญิซ (สิ่งโสโครก)	๒๕
ปัสสาวะและอุจจาระ	๒๕
บทบัญญัติเกี่ยวกับซากศพ	๒๕

ขอบเขตของสมรภูมิ	๒๖
ซากสัตว์	๒๖
ประเด็นต่อไปนี้อยู่ในเงื่อนไของความสะดวก	๒๗
ผลิตภัณฑ์จากนม	๒๘
อิทธิพล(คำวินิจฉัย).....	๒๙
บทบัญญัติเกี่ยวกับเลือด	๒๙
ประเด็นต่อไปนี้อยู่ในกฎของความสะดวก	๓๐
สุรา และสิ่งมีนเมา	๓๐
กาฬโรค.....	๓๑
กาฬโรค และเนติชน	๓๑
สิ่งที่สะดวกเนติชนได้อย่างไร?	๓๒
มฤตยูโรค (สิ่งทำความสะดวก)	๓๔
สิ่งที่เบื่อนเนติชนจะสะดวกได้อย่างไร?.....	๓๔
ประเภทของน้ำ	๓๕
บทบัญญัติเกี่ยวกับน้ำผสม	๓๖
ประเภทของน้ำบริสุทธิ์	๓๖
บทบัญญัติเกี่ยวกับน้ำน้อย	๓๗
บทบัญญัติของน้ำกร น้ำไหล และน้ำบ่อ.....	๓๗
คุณลักษณะบางอย่างของน้ำฝน	๓๘
บทบัญญัติความสงสัยเกี่ยวกับน้ำ	๓๘
น้ำสามารถชำระล้างสิ่งที่เป็นเนติชนให้สะดวกได้อย่างไร?	๓๙
เงื่อนไของการทำความสะดวกภายนอก	๔๐
วิธีล้างเมล็ดและถั่วต่าง ๆ	๔๑
ประเด็นสำคัญ	๔๒
เงื่อนไของน้ำที่ใช้ทำความสะดวกเนติชนมีดังนี้	๔๒
พื้นดิน	๔๒
สองสามประเด็นสำคัญ	๔๓

3. แสงแดด	๔๔
เงื่อนไขการทำความสะอาดของแสงแดด	๔๔
สองสามประเด็นสำคัญ	๔๕
4. การแปรสภาพ	๔๕
6. การเข้ารับอิสลาม	๔๖
7. การตาม	๔๖
8. การสลายตัวของนะญิซ	๔๘
บทบัญญัติเกี่ยวกับการขบถ่าย	๕๐
มุขตะฮับ สิ่งที่ดีควรปฏิบัติในขณะที่ขบถ่ายได้แก่.....	๕๐
มักรูซ สิ่งที่น่ารังเกียจในขณะที่ขบถ่ายได้แก่.....	๕๐
สถานที่ สะรอมสำหรับการขบถ่าย.....	๕๑
สถานที่มักรูซ (น่าเกลียด) สำหรับการขบถ่าย	๕๑
การทำความสะอาดช่องทวารเบาและหนัก.....	๕๑
หมวดที่ 3 ปฐมบทของนมาซ	๕๒
วฏอ.....	๕๒
วฏออย่างไร	๕๒
ขั้นตอนของวฏอ.....	๕๓
คำอธิบายขั้นตอนวฏอ	๕๓
การเช็ดศีรษะ	๕๕
การเช็ดเท้า.....	๕๖
ปัญหาพร้อมระหว่างการเช็ดศีรษะและเท้า	๕๖
วฏออริตมาซีย	๕๗
เงื่อนไขของวฏอ	๕๘
เงื่อนไขของอวัยะวฏอ.....	๕๙
เงื่อนไขและวิธีทำวฏอ	๖๐
เงื่อนไขของผู้ทำวฏอ.....	๖๑
ประเด็นสำคัญ	๖๑

วฏฏุณะบิระะสุ (วฏฏุณะเมื่อมีบาดแผล).....	๖๑
วิธีการทำวฏฏุณะที่มีบาดแผล	๖๒
เงื่อนไข 2 ประการเกี่ยวกับผ้าพันแผลกล่าวคือ	๖๓
ความสงสัยเกี่ยวกับวฏฏุ	๖๓
สองสามประเด็นสำคัญ	๖๕
สิ่งที่เป็นมุขตะฮับสำหรับวฏฏุ	๖๘
สิ่งที่เป็นมกฺรสุสำหรับวฏฏุ.....	๖๙
ปัญหาปลีกย่อย	๖๙
มุขลุ (การอาบน้ำตามศาสนบัญญัติ)	๗๐
ประเภทของมุขลุวาญิบ ร่วมระหว่างชายกับหญิง	๗๐
มุขลุญินาเบะสุ	๗๑
ซูเราะฮ์ซัจญะฮ์วาญิบประกอบด้วย	๗๓
เงื่อนไขเกี่ยวกับมุขลุ	๗๔
ความสงสัยเกี่ยวกับมุขลุ	๗๖
มุขลุมัชฌยิต (สัมพัศผู้ตาย)	๗๗
มุขลุมัชฌยิต (การอาบน้ำคนตาย).....	๗๘
มุขลุที่เฉพาะสำหรับผู้หญิง	๗๘
เงื่อนไขสำหรับหญิงที่มีอิสติฮาญะฮ์.....	๗๙
การทำตะฮัมมุ	๗๙
วิธีทำตะฮัมมุ	๘๐
ขั้นตอนการทำตะฮัมมุ มีดังต่อไปนี้	๘๐
สิ่งที่อนุญาตให้ตะฮัมมุได้ มีดังนี้	๘๑
สองสามประเด็นสำคัญ	๘๑
เงื่อนไขที่ถูกต้องของตะฮัมมุ	๘๒
คำถามท้ายบท	๘๒
บทเรียนที่ 9 นมาซ	๘๓
ประเภทของนมาซ	๘๓

นมาชาวาณิปป	๘๓
นมาชมุขตะฮับ	๘๓
เวลาของนมาชประจำวัน	๘๔
เวลาอะชานชูปสุ	๘๖
เวลาชุฮรุ	๘๖
เวลามัฆริบ	๘๖
เงื่อนไขเกี่ยวกับเวลานมาช.....	๘๖
อัล-กิบละฮ์.....	๘๙
กิบละฮ์ และกฎเกณฑ์ต่างๆ	๘๙
เสื้อผ้าของผู้นมาช	๙๐
ขนาดที่ต้องปกปิด	๙๐
สภาพดังต่อไปนี้นมาชด้วยร่างกาย และเสื้อผ้าเปื้อนนะญิซ บาฎิล.....	๙๒
สภาพดังต่อไปนี้นมาชด้วยร่างกาย และเสื้อผ้าเปื้อนนะญิซ นมาชถูกต้อง.....	๙๒
คำถามท้ายบท	๙๓
บทเรียนที่ 10 สถานที่นมาช	๙๔
สถานที่นมาชต้องมีเงื่อนไข ดังต่อไปนี้	๙๔
เงื่อนไขสถานที่นมาช.....	๙๔
เงื่อนไขของมัศญิด.....	๙๖
การกระทำเกี่ยวกับมัศญิดต่อไปนี้ เป็นฮะรอม	๙๖
การกระทำเกี่ยวกับมัศญิดต่อไปนี้ เป็นมักรูฮ์	๙๖
การอะชานและอิกอมะฮ์	๙๗
คำกล่าวอะชานและอิกอมะฮ์ดังนี้	๙๗
อะชาน	๙๗
คำกล่าวอิกอมะฮ์	๙๘
คำถามท้ายบท	๙๙
หมวดที่ 4 วาณิปปต่าง ๆ มุบฎิลลาตและความสงสัยนมาช	๑๐๐
วาณิปปต่าง ๆ ของนมาช	๑๐๐

สิ่งที่ เป็นข้อบังคับ (วาญิบ) ของนมาซ	๑๐๐
สิ่งที่ เป็น รุกน ของนมาซมี 5 ประการกล่าวคือ	๑๐๐
สิ่งที่ ไม่ได้เป็น รุกน ของนมาซมี 6 ประการ กล่าวคือ	๑๐๐
ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ เป็นรูกนกับสิ่งที่ ไม่ใช่รูกน.....	๑๐๑
เงื่อนไขและวาญิบต่าง ๆ ของนมาซ	๑๐๑
เนียต	๑๐๑
ตักบีเราะตุลอิสรอม	๑๐๑
วาญิบต่าง ๆ ของตักบีเราะตุลอิสรอม	๑๐๒
กียาม	๑๐๒
เงื่อนไขของการยืนตรง	๑๐๒
กะรออัต	๑๐๓
เงื่อนไขของการอ่าน	๑๐๔
มุสตะฮับบางประการของการอ่าน	๑๐๖
การกล่าวชิกร	๑๐๖
การรูกู.....	๑๐๖
วาญิบต่าง ๆ ของรูกู	๑๐๗
คำกล่าว ชิกรรูกู	๑๐๗
ร่างกายต้องนั่งในรูกู.....	๑๐๗
ต้องยืนตรงและนั่งหลังจากรูกู.....	๑๐๗
หน้าที่ของผู้ที่ไม่สามารถรูกูตามปกติได้	๑๐๘
ลีมรูกู.....	๑๐๘
มุสตะฮับสำหรับรูกู	๑๐๘
ซุญุด	๑๐๙
วาญิบต่าง ๆ ซัจญะละฮ์	๑๐๙
การชิกร.....	๑๐๙
ความสงบนิ่ง.....	๑๑๐
การวางอวัยวะทั้ง 7 ส่วนให้จรดพื้น	๑๑๐

บริเวณซังญะฮ์ต้องเสมอราบ	๑๑๐
ต้องวางหน้าผากลงบนสิ่งท่อนุญาตให้ซังญะฮ์.....	๑๑๑
เงื่อนไขการซังญะฮ์	๑๑๑
หน้าที่ของผู้ที่ไม่สามารถซังญะฮ์เหมือนปกติได้	๑๑๒
มุขตะฮ์บต่าง ๆ ของซังญะฮ์มีดังต่อไปนี้.....	๑๑๒
ซังญะฮ์สุวาญิบกรูอาน	๑๑๒
การตะชะฮ์ฮ์	๑๑๓
การกล่าวสลาม.....	๑๑๔
การทำตามขั้นตอน.....	๑๑๔
การกระทำต่อเนื่อง.....	๑๑๔
การกล่าวญุศ.....	๑๑๕
คูอาฮ์ลันมาซ.....	๑๑๕
สิ่งที่ทำให้มะฆาบาญิล (มุบฎิลลาต)	๑๑๖
เงื่อนไขสิ่งที่ทำให้มะฆาบาญิล.....	๑๑๖
การพูดในนมาซ	๑๑๗
หัวเราะและร้องไห้.....	๑๑๗
การพินหน้ำออกจากกิบละฮ์	๑๑๗
ท่าลายรูปแบบนมาซ	๑๑๘
การกอดอกขณะนมาซ	๑๑๘
การกล่าวอาะมีน	๑๑๘
การกระทำที่เป็นมักรูฮ์ (น่าเกลียด) ในนมาซ.....	๑๑๙
ข้อสงสัยในนมาซ.....	๑๑๙
ประเภทของความสงสัยในนมาซ	๑๑๙
ความสงสัยที่ทำให้มะฆาบาญิล	๑๒๐
ความสงสัยที่ไม่ต้องใส่ใจ.....	๑๒๐
สงสัยนมาซที่มีสี่เราะกะอ์ต และนมาซบาญิล	๑๒๑
เงื่อนไขความสงสัยจำนวนเราะกะอ์ต ของนมาซ 4 เราะกะอ์ต และนมาซถูกต้อง	๑๒๑

ตัวอย่างการสงสัยจำนวนเราะกะฮ์ต้นมาซ	๑๒๒
ข้อควรจำ	๑๒๓
เงื่อนไขอันเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป.....	๑๒๔
นมาซอิศติยาฏ	๑๒๕
ข้อแตกต่างระหว่างนมาซอิศติยาฏ กับนมาซอื่น	๑๒๖
ซัจญะฮ์ซุซซะฮ์วี	๑๒๖
หมวดที่ 5 นมาซต่าง ๆ	๑๒๗
นมาซเดินทาง (มุซาเฟร)	๑๒๗
สองสามประเด็นสำคัญ	๑๒๗
บางกรณีการเดินทางต้องนมาซเต็ม	๑๒๘
สถานที่เหล่านี้ต้องนมาซเต็ม	๑๒๙
บ้านเกิดเมืองนอนหมายถึงที่ไหน.....	๑๒๙
สำหรับผู้เดินทางที่นมาซเต็ม.....	๑๓๐
นมาซชดเชย (เกาะฎอ).....	๑๓๑
นมาซเกาะฎอแทนบิดา	๑๓๒
นมาซญะมาอะฮ์	๑๓๓
ความสำคัญของนมาซญะมาอะฮ์.....	๑๓๔
เงื่อนไขของนมาซญะมาอะฮ์.....	๑๓๔
เงื่อนไขของอิมามญะมาอะฮ์	๑๓๕
การเข้าร่วมนมาซญะมาอะฮ์	๑๓๕
เงื่อนไขนมาซญะมาอะฮ์	๑๓๗
หน้าที่ของมะอุมุมในนมาซญะมาอะฮ์	๑๓๘
มะอุมุมจะตามอิมามได้อย่างไร	๑๓๘
ประเด็นสำคัญ	๑๓๘
มุสตะฮับและมักรูฮุนนมาซญะมาอะฮ์.....	๑๓๙
นมาซญะมาอะฮ์ (วันศุกร์).....	๑๓๙
ความสำคัญของนมาซญะมาอะฮ์	๑๔๐

จะนมาชฌุมอะฮุอย่างไรร	๑๔๐
สิ่งที่เป็นวาญิบ	๑๔๐
มุขตะฮับ	๑๔๐
เงื่อนไขของนมาชฌุมอะฮุ	๑๔๐
หน้าที่ของผู้นมาชฌุมอะฮุ	๑๔๑
นมาชอาายาต	๑๔๒
วิธีการนมาชอาายาต	๑๔๒
วิธีการแบ่งชูเราะฮฺอิลลาฮฺในการนมาชอาายาต เช่น เรอะกะอัตที่ 1	๑๔๒
เงื่อนไขของนมาชอาายาต	๑๔๓
นมาชมัยยิด (นมาชคนตาย)	๑๔๓
วิธีการนมาชมัยยิด	๑๔๔
เงื่อนไขของนมาช มัยยิด	๑๔๔
นมาชญะวาฟ	๑๔๕
นมาชนะซัร (นมาชบนบาน)	๑๔๕
นมาชมุขตะฮับ	๑๔๕
การนมาชอีด	๑๔๕
ช่วงเวลาณมาชอีด	๑๔๖
วิธีการนมาชอีด	๑๔๖
นมาชนาฟิละฮฺประจำวัน	๑๔๗
จำนวนเรอะกะอัตและเวลาของนมาชมุขตะฮับประจำวัน มีดังนี้	๑๔๗
นมาชเศาะลาตุลลัยน	๑๔๘
เวลาของเศาะลาตุลลัยน	๑๔๘
นมาชญุฟัยละฮฺ	๑๔๙
วิธีการนมาชญุฟัยละฮฺ	๑๔๙
หมวดที่ 6 การถือศีลอด	๑๕๐
คำอธิบายการถือศีลอด	๑๕๐
ประเภทของศีลอด	๑๕๐

ศีลควาณูป	๑๕๐
ศีลคบางประเภทะรวม (ต้องห้าม).....	๑๕๑
ศีลค มักรฐ	๑๕๒
เงื่อนไขเกี่ยวกับการถือศีลค	๑๕๒
เนยต (คั้งเจตนา) ถือศีลค	๑๕๒
สิ่งที่เป็นสาเหตุทำให้ศีลคบาฏิล (มูบฏิลลาต)	๑๕๓
บทบัญญัติสิ่งที่เป็นเหตุทำให้ศีลคบาฏิล	๑๕๓
การกระทำที่มักรฐสำหรับผู้ถือศีลค	๑๕๖
ศีลคเกาะฏอและกะฟาระฮ	๑๕๖
ศีลคเกาะฏอ	๑๕๖
กะฟาระฮศีลค	๑๕๖
กรณีทว่าณูปเกาะฏอศีลคอย่างเดียวไม่ต้องจ่ายกะฟาระฮ ได้แก	๑๕๗
บทบัญญัติการเกาะฏอและจ่ายกะฟาระฮ.....	๑๕๗
กรณีต่อไปนีไม่ว่าณูปต้องเกาะฏอและกะฟาระฮ.....	๑๕๘
ศีลคเกาะฏอของบิดาและมารดา.....	๑๕๙
ศีลคของผู้เดินทางไกล	๑๕๙
เงื่อนไขศีลคเดินทาง.....	๑๕๙
ขณะเดินทาง	๑๕๙
ชะกาดฟีฏเราะฮ	๑๖๐
จำนวนชะกาดฟีฏเราะฮ.....	๑๖๐
ประเภทของชะกาดฟีฏเราะฮ	๑๖๐
หมวดที่ 7 คุมช และชะกาด	๑๖๑
สิ่งของ 7 ประเภทว่าณูปต้องจ่ายคุมช	๑๖๑
รายจ่ายประจำปี.....	๑๖๒
ทรัพย์สินบางประเภทที่ได้รับดังต่อไปนี้ไม่ต้องจ่ายคุมช	๑๖๓
ผลที่ตามมาของการไม่จ่ายคุมช	๑๖๔
บทบัญญัติของคุมช	๑๖๔

การใช้จ่ายคุมชู.....	๑๖๕
เงื่อนไขของชายยัดที่สามารถรับคุมชูได้	๑๖๕
ชะกาด (ทานบั้งคับ)	๑๖๕
สิ่งของวาญับต้องจ่ายชะกาด (ทานบั้งคับ)	๑๖๖
ขึ้นกำหนดของพีชผล	๑๖๖
ปริมาณชะกาดที่เป็นพีชผล	๑๖๗
บทบัญญัติของชะกาด	๑๖๘
ผู้มีสิทธิรับชะกาด.....	๑๗๐
การกำขับความดีและห้ามปรามความชั่ว.....	๑๗๑
การให้ความสำคัญต่อการกำขับความดีและห้ามปรามความชั่ว	๑๗๑
ขั้นตอนของการกำขับความดีและห้ามปรามความชั่ว	๑๗๓
บัญญัติของการกำขับความดีและห้ามปรามความชั่ว.....	๑๗๓
มารยาทของการกำขับความดีและห้ามปรามความชั่ว	๑๗๔
อุสาคและการป้องกัน.....	๑๗๕
หมวดที่ 8 การกินและการดื่ม	๑๗๖
ประเภทอาหาร	๑๗๖
บทบัญญัติของอาหาร	๑๗๖
ประเด็นสำคัญ	๑๗๘
เงื่อนไขการกิน	๑๗๘
กินและดื่มสิ่งสะอาดเพื่อรักษาเยียวยา	๑๘๐
ประเด็นต่อไปนี้เป็นกินและดื่มสิ่งที่ไม่สะอาด	๑๘๐
มารยาทการรับประทานอาหาร	๑๘๐
มุสตะฮับ (สิ่งที่ควรปฏิบัติ).....	๑๘๐
มกฺรูฮฺ (สิ่งที่น่าเกลียด)	๑๘๑
มกฺรูฮฺขณะดื่มน้ำ	๑๘๒
การมอง	๑๘๒
มะฮฺรอมกับนอมะฮฺรอม (มือขรุมะฮฺรอม)	๑๘๒

บุคคลที่สมรสด้วยไม่ได้สำหรับเด็กชายและผู้ชาย	๑๘๒
รวบรวมโดยสาเหตุ.....	๑๘๓
บุคคลที่สมรสด้วยไม่ได้สำหรับเด็กหญิงหรือผู้หญิง.....	๑๘๔
รวบรวมโดยสาเหตุ.....	๑๘๔
การมองบุคคลอื่น	๑๘๕
ชายมองหญิง.....	๑๘๕
การแต่งงาน	๑๘๖
ภรรยาที่ดี	๑๘๖
ภรรยาที่ไม่ดี	๑๘๗
อัครแต่งงาน (ข้อผูกมัด)	๑๘๗
ตัวอย่างการอ่านอัครนิกาสุ.....	๑๘๗
เงื่อนไขของอัครนิกาสุ	๑๘๘